

XV. divizija praznuje 45-letnico

18. junija ob 11. uri v
Ragovem logu

NOVO MESTO — V okviru praznovanja 45-letnice ustanovitve XV. udarne divizije NOVJ je pripravil organizacijski odbor v nedeljo, 5. junija, akcijo »Slišim te«, v kateri so sodelovali ljubitelji golobov pismošoš iz klubov »Sel« iz Ljubljane, »Urban« iz Ribnice, »Rog« iz Kočevja in »Pismošoš« iz Novega mesta. V akciji, ki se je začela v Ljubljani, so vzpostavljali golobi pismošoš zvezo prek 22 javk, zaključek poti, za katero so najhitrejši potrebovali 6 ur in 43 minut, pa je bil v Novem mestu.

Borci bodo dali svoj prispevek k praznovanju z vrsto aktivnostmi, med drugim tudi s kolesarskim maratonom, ki ga bodo vozili 18. junija. Tega dne bodo ob 9. uri dopoldne položili venec na Cviblj in potem nadaljevali s kolesi proti Novemu mestu. Med potjo se jim bodo pridružili kolesarji novomeškega društva Krka, ki bodo na

• Na proslavi, ki se bo začela v Ragovem logu 18. t.m. ob 11. uri, bo obiskovalce pozdravil slavnostni govornik Bogdan Osolnik. V slavnostnem sporedu bo med drugim godba na pihala iz Straže zaigrala himno 15. divizije. To bo prva izvedba himne te partizanske enote.

koncu, tj. pred Domom JLA v Novem mestu, pripravili maratoncem sprejem.

Na dan proslave bo v Metropolu v Novem mestu svečana seja predsedstva skupnosti 15. divizije, na kateri bodo podelili 8 plaket borcem te partizanske enote. Tega dne bo na otvoritvi likovnih del Borisa Kobeta v novomeškem muzeju govoril general major Lado Kocjan, v Domu JLA, kjer bodo odprli dokumentarno razstavo o 15. diviziji, pa bo zbrane pozdravil Albin Štok. V okviru praznovanja bo TVD Partizan organiziral množičen pohod ob žici okupiranega Novega mesta, OK ZRVS Novo mesto pa bo izvedel orientacijski tek na območju Ragovega loga, Smolenje vasi, Krke in Zabje vasi. Mladinci pripravljajo kulturni razvedrilni program.

PODPRLI JANŠO

NOVO MESTO — Predsedstvo OK ZSMS Novo mesto je v ponedeljek sklenilo, da pristopa k odboru za zaščito pravic Janeza Janše in da v vsem podpira sklepe predsedstva RK ZSMS o tej zadevi. Pozvalo je ostale družbenopolitične organizacije, naj na tem konkretnem primeru pokažejo dejanska prizadevanja za preno-vo družbe.

TREBANJSKI MLADINCI ZAHTEVAJO

TREBNJE — Na pobudo osnovne organizacije ZSMS iz Trima in zavoljo različnih neutemeljenih govoric je predsedstvo OK ZSMS Trebnje v ponedeljek obravnavalo primer priprtega možnega kandidata za predsednika slovenske mladine Janeza Janše. V zvezi z aretacijo njega in Davida Tasiča zahteva predsedstvo od pristojnih organov akocijske javno sporočilo. V primeru nezadostnih dokazov za obtožbe terjajo trebanjski mladinci izpustitev vseh priprtih oz. da se jim omogoči zagovor s prostosti.

Ne po meri lenuhov

Četrkova javna tribuna »Gospodarska politika po meri ljudi« je med drugim potrdila, da Novomeščani ne stoji križemrok ob naglo spreminjajoči se družbeni praksi. Ne zgolj zato, ker so na tribuno povabili Uroša Slavinca, predsednika republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo, Vlada Klemenčiča, člana predsedstva CK ZKS, in Cirila Baškoviča, izvršnega sekretarja tega predsedstva, ampak tudi zavoljo zavzetosti, s katero so gostje iz Ljubljane seznanjali z vsakdanjimi težavami izvajalcev gospodarske politike. Sicer iz Metropole verjemo niso odšli v pričrnanju, da so v uradni delegaciji prišli odršeniki, ker toliko stvarnih pogledov na politično prakso in gospodarska gibanja brčkone premore še kdo od prisotnih gospodarstvenikov, so pa lahko brez posredništva dostikrat preveč tihih delegatov sporočili, da Dolenjska prispava skupnosti več, kot od nje dobi, in da je nemogoče spodbujati izvoz, če gospodarstvo ječi ob davkih in carinskih dajatvah. Lahko so se tudi zavzeli za več optimizma pri gledanju v prihodnost, za več pravega reda in za boljši položaj družbenih dejavnosti ter povprašali, kdaj bo ljudstvo smelo namesto v vikend hišice vlagati v tovarne. Vse to jih je zanimalo in med drugim še, po meri katerih ljudi je urezana »gospodarska politika po meri ljudi«. Upajmo, da ne lenuhov.

M. LUZAR

Zadnjič taka ZMDA Suha krajina

Od ponedeljka so tri brigade ZMDA Suha krajina 88 že na deloviščih — Tone Anderlič: »To je ena zadnjih takšnih akcij — Iskali bomo nove vsebine«

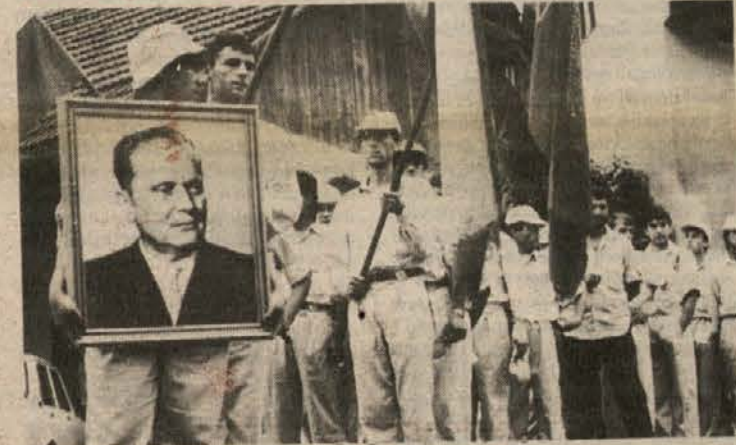
ŽUŽEMBERK — Letos mineva trinajst let, odkar brigadirji s svojim delom pomagajo k razvoju Suhe krajine. V tem času se je na deloviščih zvrstilo kar 8250 mladih iz naše ožje in širše domovine.

Štirinajsta ZMDA »Suha krajina '88« se je s slovesnostjo v kulturnem domu pričela minulo nedeljo popoldne, ko so se tam že zbrale delovne brigade

OB TEDNU SOLIDARNOSTI

LJUBLJANA — Od 1. do 7. junija letos smo po vsej Sloveniji tako ali drugače obeležili teden solidarnosti. Samo lani smo v naši republiki združili okoli 13,5 milijard dinarjev, namenjenih za blažitev posledic naravnih katastrof in človeških nesreč. Tako je bilo za odpravljanje posledic neurij s točo, žleda in plazov v 12 občinah porabljenih kar 7,5 milijard dinarjev, 66 milijonov za saniranje rudnikov Idrinja in Mežica ter 650 milijonov za solidarnostno pomoč drugim republikam in avtonomni pokrajini Kosovo. V veliki akciji Rdečega križa je bilo v Sloveniji letos skupno zbranih že tudi 400 ton oblačil.

XX. ZBOR GORENJSKIH AKTIVISTOV BORCEV NOV INTERNIRANCEV IN MLADINE
TRŽIČ, 19. 6. 1988

DANES NA SLOVESNOST, JUTRI NA DELOVIŠČA — Suhokranjci so se v nedeljo, kljub deževnemu vremenu, zbrali v lepem številu in pozdravili prvo izmeno brigadirjev ZMDA Suha krajina '88. (Foto: J. Pavlin)

Kdo naj bi povezal Dolenjce?

O nujnosti regijskega povezovanja se na Dolenjskem že dolgo govori, ampak te težke naloge doslej še nikomur ni uspelo izpolniti

NOVO MESTO — 6. junija se je tu sestala svet dolenjskih občin, v katerem delujejo predstavniki vseh štirih dolenjskih občin, njegova naloga pa je, da usklajuje delovanje vseh štirih občin, zlasti se na tistih področjih, ki segajo čez občinske meje.

Tudi to pot je bil dnevni red seje obširen in bi bilo torej pričakovati, da se bodo predsedniki dolenjskih občinskih skupščin dogovorili marsikaj pomembnega. Vendar pa je seja izpolnila pričakovanja le v prvem delu, ko so bili posredovani podatki o težkih finančnih zagatah v zdravstvu, ki jih povzročata zlasti krška zdravstvena skupnost. Iz Krškega so namreč v prvih petih mese-

cih izpolnili le tretjino svojih obveznosti in je zato novomeška bolnišnica še vedno v hudih likvidnostnih težavah. Na seji naj bi bila dana tudi informacija o usklajevanju dogovora o temeljnih plana vseh štirih občin, pa predsedniki občinskih skupščin niso kaj dosti pose-

• Na seji so govorili o posledicah organizacijskih sprememb v združenem delu (opušcanje tozdov) ter poročilo o delovanju medobčinske gospodarske zbornice. Kot novost v delu sveta pa je bila prvič predstavljena tudi zamisel, da bi ob svetu deloval še programski svet, sestavljen iz uglednih domačih strokovnjakov, ki naj bi enkrat ali dvakrat na leto razpravljali o razvojnih vprašanjih in dal občinam in regiji svoje predloge in spodbude.

gali v razpravo, kot da nihče ne ve, kaj naj bi planirali. Zato so sklenili, da se spet dobijo občinski planerji skupaj s strokovnjaki razvojnega centra in do-reejo, katere so naloge, ki jih bo treba na Dolenjskem skupaj reševati. Seveda gre tu za vprašanja energetike, prometa itd. Časa za uredničevanje te naloge pa je malo, saj je minilo že dve leti in pol tega srednjeročnega obdobja, skupni načrti pa še niso izdelani.

Tudi pri naslednji točki dnevnega re-

da, kjer naj bi govorili o razvoju trgovske dejavnosti v regiji ter o njenem medsebojnem povezovanju, se je znova pokazalo, da potrebe po povezovanju v regiji obstajajo, a jih ta trenutek odgovorni očitno niso sposobni spraviti v življenje. O trgovini in njenih slabostih, na primer, se na Dolenjskem govori vsaj že 10 let, a ves ta čas ni bilo narejene nage prav nič.

ozimnice in kurjave. Lotile se bodo tudi urejanja notranjosti žužemberške gradu in pomagali krajanom Velikega Lipja pri obnovi večnamenskega doma. Posebne skupine bodo delovale pri raziskavah reke Krke, varstva okolja, proučevali bodo zdravilne rastline in pomagali v živinoreji in sadjarstvu. Pri vseh udarniških akcijah bodo sodelovali tudi vojniki vojašnice Milana Majcna iz Bršljina.

J. PAVLIN

TONE ANDERLIČ, predsednik slovenske mladine: »Suha krajina je ena zadnjih takih akcij, ki počasi tonejo v našo zgodovino. Nikakor ne bomo dopustili, da bi se brigadirsko družjenje izrodilo in propadlo, ampak bomo iskali nove vsebine, nekatere že sedaj nadomeščajo klasične akcije. Čas v katerem to govorimo, je na prvi pogled brezperspektiven, nikakor se ne moremo posloviti od napak. Nekako bo že potrebno prekiniti s to družbeno prakso, ki ne daje rezultatov. Mi mladi ne moremo in nčemo več čakati in živeti od oblub. Znamo delati, imamo ideje in te bomo uveljavili tudi za ceno konfliktov.«

BERITE DANES!

- na 3. strani:
  - Sporočilo kmetom in javnosti
- na 4. strani:
  - V Iskri Tenel nezaupnica sindikatu
- na 8. strani:
  - Še: Jugoslavija ima Mig-29
- na 9. strani:
  - Se vodstvu partije res ne piše dobro?
- na 11. strani:
  - Vse poti vodijo v Leskovec
- na 13. strani:
  - V Tesnilih na Veliki Loki je popustilo
- na 24. strani:
  - V Beli krajini vedno več stekline

Odločitev ni, namerno ali naključno?

V Posavju organizacija za varovanje interesov

BREŽICE — V Posavju se okoli nekaterih stvari vrtijo kakor mačka okoli vrele kaše, odločitev pa prelaga in se jim izmikajo. Ko so minuli teden na seji sveta posavskih občin obravnavali Irelovo študijo o uskladitvi socialne strukture v Posavju, so noviči potrdili, da v regiji potrebujejo pooblaščen strokovno organizacijo za varovanje njenih interesov pred investicijami hidroelektrarn, avto ceste in drugih objektov slovenskega in jugoslovenskega pomena, ker jim posamezne občine niso dorasle in jih lahko pretentajo v njihovo škodo.

Taka organizacija bo imela za začetek na voljo precej študij in analiz, ki zdaj zaprašene ležijo na policah, čeprav so veljale na kupe denarja. Njena naloga bo predvsem uveljavljanje skupaj dogovorjenih zahtev, izvajanje tega, kar je že napisano, pa ni bilo ljudi, ki bi znali to uporabiti.

Toda v Posavju se morajo najprej odločiti. Svet treh občin tokrat odločitev ni mogel sprejeti, ker je samo posvetovalni organ. Da pa odločanja ne bi spet prelagali na druge, so se dogovorili, da zanj pooblastijo vse tri občinske skupščine. To pomeni, da stoji za njim in njegovimi odločitvami tudi z denarjem. Sele nato se bodo lahko začeli dogovarjati, kateri strokovni organizaciji bodo zaupali vlogo regijskega razvojnega centra in kako jo bodo usposobili za tak namen, da ne bo visela v zraku kot do zdaj programski svet za Krško polje.

J. TEPPEY

Krško praznovalo

Odprli novo poslopje TO in UNZ Krško

KRŠKO — Pretekli terek so v krški občini zaključili s praznovanjem občinskega praznika, ki ga obhajajo v spomin na padle borce in žrtve fašizma in nacizma, na težka leta izgnanstva.

V nedeljo so na Zaloki predali namenu lovsko kočo, ki jo je zgradila ob svoji 40-letnici lovska družina Raka. V ponedeljek je bila, prestavljena zaradi slabega vremena, speedways dirka za Zlati znak občine Krško. V torek pa so slavnostno odprli novo poslopje občinskega štaba TO in UNZ Krško. V torek ob 18. uri zvečer je bila slavnostna seja vseh treh zborov občinske skupščine Krško, na kateri so podelili letošnja občinska priznanja. Ob 19. uri so odprli Kare Dalmatinova, to je prvi del starega mestnega jedra, potem pa je bil slavnostni koncert ob otvoritvi novih prostorov v glasbeni šoli Krško. Več o prazniku občine Krško bomo poročali v naslednji številki.

NOVI PROSTORI AMD KRŠKO

KRŠKO — Preteklo soboto je Krško AMD predalo namenu nove prostore društva. Ob tej priložnosti so govorili tudi o vlogi in pomenu društva ter pripravili kratek kulturni program.

ZA OBLJUBA MLADIH VOJAKOV — V vojašnici Milan Majcen v Bršljinu je v soboto dala slovesno zaobljubo še ena generacija mladih vojakov, ki so tu na odsluženju vojaškega roka. Temu dogodku so prisostvovali številni starši vojakov, njihovi prijatelji, pionirji, mladina ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij Novega mesta in Dolenjske. Svečanost je vodil starešina Radoslav Bogičević, prisostvoval pa ji je tudi generalmajor Vukašin Vilotič. Mlade vojake je pozdravil predsednik OK SZDL Boris Dular, čestitkam pa so se pridružili borci, pionirji in drugi. Ob tej priložnosti so enoti predali darilo krajevne skupnosti Stari trg, kot spomin na vajo Jesen '87. (Foto: Marko Klinc)

VREME
V drugi polovici tedna se bo vreme postopno izboljšalo.

Avto je hitrejši od telefona

Gluhi telefoni v Posavju ljudem parajo živce in ogrožajo gospodarstvo — Bo družbeni dogovor občin s PTT do 1990 posodobil telefonijo?

BREŽICE — Sodeč po telefonski povezavi med posavskimi občinami, med krajevnimi skupnostmi in povezavi regije navzven, je Posavje resnično na koncu sveta. Čas je denar in zgubljene ure zaradi slabe telefonije že resno ogrožajo poslovnot posavskega gospodarstva.

Ob izgradnji objektov skupnega pomena za vse tri občine ponuja Podjetje za PTT promet Novo mesto družbeni dogovor za obdobje 1988 — 1990, po katerem naj bi občine združevala dodatna finančna sredstva. Predlagatelja (območni šef za ptt promet Novo mesto in Podjetje za ptt promet) utemeljuje to s pomanjkanjem denarja, neekonomskimi cenami storitev in visokimi obveznostmi iz dohodka, ki jima onemogočajo uresničitev srednjeročnih ciljev.

Med objekti skupnega pomena navedajo dodatne zveze na relaciji Ljubljana — Novo mesto — Krško, medkrajevne zveze Krško — Sevnica in Krško — Brežice, razen tega pa še gradnjo tele-

komunikacijskih centrov v Brežicah in Krškem. V obeh mestih morajo zgraditi nove prostore in povečati zmogljivost central. V Sevnici sedanji prostori zadoščajo in bodo samo razširili vozliščno centralo, zato bo investicija manjša. Šele za izgradnjo naštetih objektov bo možno vključevanje končnih telefonskih central po občinah, zagotavl-

ZBOR GORENJSKIH AKTIVISTOV

TRŽIČ — Občinska konferenca SZDL Tržič bo organizirala v nedeljo, 19. junija, ob 11. uri na prireditvenem prostoru za motokros v Podlublju pri Tržiču jubilejni XX. zbor gorenjskih aktivistov, borcev NOV, intermirancev in mladine. Slavnostni govornik bo Tone Anderlič.

Na slovesnosti bodo položili venec k spomeniku na Ljubelju. V kulturnem programu bodo nastopili združeni tržički pevski zbori, folklorna skupina Karavanke, plesna skupina Elektra MGT, pihalni orkester Tržič ter Daniel Zupan, Jelka Končina in Bojan Veselinovič.

VABLJENI V SLOVENJ GRADEC

Slovenski obrtniki vseh strok se bodo v letošnjem juniju sešli v koroškem Slovenj Gradcu, kjer pripravljajo zanje več zanimivih prireditev. Najpomembnejša bo razstava domače in umetne obrti, ki bo med 17. in 26. junijem. Osrednja slovesnost bo v soboto, 18. junija, po ogledu razstave pa ob 17. uri pripravljajo brezplačen koncert Slovenskega okteta v župnijski cerkvi. Zvečer ob 19. uri pa bo v Domu telesne kulture skupna večerja z zabavo, ki jo bo z domisljicami popestril Jaka Šraufciger, igrali pa bodo Fantje treh dolin. Na tej prireditvi se bodo pomerili tudi skriti obrtniški talenti, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s kulturo. Interesenti za skupen izlet pa naj se obrnejo na Obrtno združenje Novo mesto, kjer dobe tudi vsi ostali več natančnejših informacij.

PLAKETE OB DNEVU KRVODAJALCEV

NOVO MESTO — Ob 4. juniju, dnevu krvodajalcev, je bila v petek popoldan v jedilnici novomeške bolnišnice tradicionalna slovesnost, na kateri so izročili zahvalne plakete krvodajalcem jubilatam, ki so se že 25- in 50-krat odločili za darovanje svoje krvi. Jubilatov, ki so 25-krat darovali krvi, je bilo v novomeški občini 85, petdesetkratnih darovalcev pa štirinajst: Ti so: Slavko Bogolin iz Novoteksa, Terezija Ciglar, upokojenka iz Vel. Orehka, Franc Čučelič iz GIP Pionir, Stefan Crnc iz Komunale, Janko Dobovičnik iz Dol. blagovnega centra, Janez Dular iz IMV, Slavko Hočevar in Anton Jereb, oba iz Krke, Julijan Kirn iz IMV, Branc Mitag iz Novoteksa, Slavko Mrak iz Krke, Mile Rajak iz Novoteksa, Ivan Špelic in Pavel Tisovec, oba iz Novolesa. Priznanja je v imenu pokrovitelja občinskega sindikalnega sveta podelil predsednik Marko Rajkovača, v imenu OO RKS pa predsednik Danilo Kovačič.

Tine Hodnik

jih bilo neumno ali vsaj neumestno postavljati v okvir nekaterih lanskih dogodkov, ko je mariborska kulturna in politična siva bila predmet širokih razlemb ne samo v slovenskem tisku. A v mestu pod Pohorjem je v teh dneh že slišati ironične pripombe, češ lani so tožilci rožljali z zaporniški ključi v Mariboru in se je nad tem pridušala vsa Slovenija, zdaj zapirajo v Ljubljani, v Mariboru pa slovenska pomlad diha s polnimi pljuči; lanski Pedro naj bi torej svojo vlogo zamenjal s svojimi donedavnimi obtoževalci.

Gotovo je tako gledanje na stvari v osnovi stranski proizvod najbolj butastega lokalpatriotizma, ki ne vidi, da nobenega takšnega pojava ni mogoče obravnavati ločeno od širšega dogajanja v državi ter da je demokracija nedeljiva in izključujoča: če je ni v Ljubljani, je ne more biti niti v Celju in Mariboru; in ne more je biti malo ali več, temveč je ali ni. Tak lažni in zgrešeni lokalpatriotizem tudi pozablja, da je zdajšnje, nedvomno duhovno boljše vzdušje v Mariboru v veliki meri proizvod prav lanske katarze, ki jo je mesto — to velja kajpada predvsem za njegov ozavešeni del — doživelo po lanskem razpitu »prekinjeni proslavi« in v veliki meri zaslugu peščice mladih, zbranih okoli Katedre in univerzitetne konferenice, ki so s svojim kritičnim pisanjem o mestu in njegovih problemih skoraj izsilili pozitivne spremembe.

Ne gre torej za noben mariborski zasak samo po sebi, temveč za proces, ki se je šele prav začel. In v tem procesu lahko Maribor uspe samo v toliko, kolikor bo ta uspešen v Sloveniji in v državi nasploh — zatorej ga mora prej veliko bolj skrbeti vse, kar lahko pot v demokratičnejšo družbo zavre, kot pa bi ga lahko prevzemalo zadovoljstvo, ker je »demokracija v njegovem mestu« že tako daleč, da lahko v njem javno nastopi tudi Milovan Djilas.

M. PREDAN

janje zvez za prenos podatkov in zagotavljanje telefonskih priključkov delovnim organizacijam. PTT obeta posledje zadostno število zvez znotraj regije in navzven in hkrati tudi brezhibno vzpostavljanje le-te. Prometne izgube naj bi se od sedanjih 35 odst. zmanjšale v 1990. letu na 1 odst.

• **Osnutek dogovora je dobil prvi na mizo svet posavskih občin in ga zdaj obravnavajo v vsaki občini posebej. Primerjali ga bodo z že podpisanimi dogovori PTT z občinami in predlagali člane odbora za usklajevanje. V regiji namreč prevladuje mnenje, da so zahteve do občin prevelike, saj je PTT ponekod objekte skupnega pomena zgradil sam. Za tiste, ki so zadnji na vrsti, navadno denarja zmanjka, in če hočejo priti do zvez, morajo plačati višjo ceno. Tako je manj razvito območje dvakrat prizadeto.**

Svet posavskih občin soglaša za gradnjo načrtovanih objektov, o deležu in zagotavljanju sredstev pa bodo izrekli dokončno besedo občine. Od njihove odločitve in možnosti bo odvisen tudi rok izgradnje.

J. T.

Mala šola demokracije

V Ikonu pred 4. volitvami za delavski svet tozda

KOSTANJEVICA — Očitno prihajajo časi, ko bomo začeli resno jemati samoupravljanje in ne bo vseeno, kdo bo zastopal interese delavcev v delavskih svetih in ostalih samoupravnih telesih v tovarnah. Tako bi lahko sodili po tem, da so v kostanjevškem Sopotu Ikon trikrat zamenjili nov delavski svet, pa jim bo to nemara uspelo šele v četrtem poskusu, pri čemer se bodo morale angažirati vse družbenopolitične organizacije.

Seveda tu ne gre za nobeno novo samoupravno afero, gre le za to, da delavci tudi spoznavajo, kaj je to demokracija. Resda je zato malo več sestankov in

dogovarjanja — tega, da je treba take zadeve opraviti izven delovnega časa se bomo vsi skupaj morali šele naučiti — a končni rezultat bi moral biti ugodnejši, kot smo bili vajeni doslej. V ozadju neuspelih volitev pa je v kostanjevškem primeru vsekakor stiska, v katero je zašla kovinskopredelovalna industrija. V Ikonu, kjer so bili z osebnimi dohodki vedno na ravni delovne organizacije, ta pa je bila med prvimi v krški občini, so precej zaostali v primerjavi sosednjima tozdoma Novolesa in Iškre. In že je bila tu tista kal, iz katere je vzbrstelo nezadovoljstvo.

Predsednik osnovne organizacije sindikata Tine Hodnik je povedal, da so se na predkandidacijsko konferenco temeljito pripravili. Sindikalni poverjeniki so prisluhnili bazi in med kandidate za samoupravna telesa zapisali ljudi, ki so jih predlagali delavci. Toda marsikdo ni hotel pristati na kandidaturu in tako se je na spisku kandidatov za delavski svet tozda na koncu pojavilo le 11 delavcev. Lista pa je bila odprta. Delavci so takoj postavili vprašanje, zakaj tako. Seveda so volitve za delavski svet propadle, medtem ko so bili ostali samoupravni organi izvoljeni povsem brez zapletov. Volitve so ponovili, tokrat tako, da je bila lista zaprta, in spet ni bilo prav. Sklicali so izredno sejo osnovne organizacije sindikata in zahtevali dodatne predloge. Tokrat je bilo na volilni listi 14 kandidatov, a vlitve spet niso uspeli, ker so nekateri volili samo tri ali štiri kandidate. Skratka, skoraj ni bilo kandidata, ki bi dobil potrebno večino glasov.

»Ko so propadle še tretje volitve, smo sklicali sejo političnega akta,« je povedal Hodnik. »In na tej seji smo se dogovorili, da na listi ostanejo kandidati, ki so dobili dosti glasov, zraven pa smo pripisali še nove, ki morajo do torke povedati, ali nameravajo ostati na kandidadni listi. Zdej bo na kandidadni listi 13 kandidatov in mislim, da morajo volitve uspeli. Končno se moramo dogovoriti, komu določeni kandidat ustreza, predvsem pa si moramo priti na jasno, ali kandidati ustrezajo samo določeni sindikalni skupini ali so priljubljeni v vsem kolektivu. Sito naj bo res gosto, saj ne smemo pristati, da bodo v delavskem svetu sedeli delavci, ki tej nalogi niso dorasli, pa tudi taki ne, ki jih skrbi samo njihov osebni dohodek,« pravi Hodnik in dodaja, da se je sindikat ves čas zavzemal za odprto listo in seveda za demokracijo.

J. S.

Gospodarjenje je gledanje v meglo

Večji izvoz in dražji uvoz v Novoteksu

NOVO MESTO — »Dokler ne bo jasno, kako bo z deviznim zakonom in z vsemi učinki, ki jih bo imela sprostitve cen in devalvacija dinarja na cene vhodnih surovin, je naše gospodarjenje še vedno podobno gledanju v meglo,« pravi Stanislav Pavlin, generalni direktor Novoteksa. »Zavedati se je namreč treba, da kupna moč Jugoslovanov upada in da je v veliki nevarnosti naša kolekcija za jesen in zimo, za katero smo s poslovnimi partnerji že sklenili dobavne pogodbe. Zavedamo se seveda, da je naša usmeritev v izvoz odločilnega pomena, in prav tu je prišla devalvacija dinarja v zadnjem trenutku, vendar je konkurenca na tujem trgu,

Stanislav Pavlin

zlasti v tekstilni industriji, neizprosna in naše blago bomo prodali le z novimi prijemi v oblikovanju, novimi materiali in najboljšo kakovostjo.

V letošnjem prvem četrtletju je Novoteks presegel izvozni plan, saj je izvozil za 4 milijone 800 tisoč dolarjev, uvozil pa za 1,6 milijona, kar je vsekakor lepa bilanca, če bi temu sledile tudi pravočasno izplačane izvozne podbude.

Višje cene uvoženih surovin, predvsem volne, kemičnih sredstev in barvil, ki jih naša tekstilna industrija nujno potrebuje za kakovostno proizvodnjo, bodo zaradi devalvacije seveda dražje, bremenijo pa jih tudi carinske dajatve. V tem pogledu se je težko ubraniti pritiska južnoslovenskih in vzhodnoazijskih konkurentov na konvertibilnih tržiščih, ki takih bremen nimajo. Ob vsem tem je treba povedati, da je tekstilna industrija v Jugoslaviji, zlasti izgradnje številnih takih tovarn v nerazvitih predelih države, predimenzionirana, obremenitve pa niso enakomerno porazdeljene.

V 3.600 članskem, pretežno ženskem kolektivu, kjer letno proizvedejo 3,5 milijona metrov metrskega blaga in 2,7 milijona konfekcijskih izdelkov, so letos v prvem četrtletju v vseh tozilih poslovali pozitivno, poprečni osebni dohodki pa so znašali 370 tisočakov na zaposlenega, kar je nekeje v panožni sredini. Pravijo, da jih ukrepi in prehod k tržnemu gospodarstvu ni presentil, saj se na zahtevnem zahodnoevropskem in ameriškem trgu že vseskozi morajo skrajno tržno obnašati.

T. JAKŠE

SKUPŠČINA TEKSTILCEV

MARIBOR — Na tukajšnji tehniški fakulteti je bila 4. junija skupščina Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije, ki so se je med drugim udeležili predstavniki dolenskega društva tekstilnih inženirjev in tehnikov, v katerega je vključenih 187 Novoteksovih in 57 Labodovih delavcev in ki mu predseduje Mirjana Bavčar. Na skupščini je govoril predsednik združenja tekstilne industrije Slovenije Stane Dolenc o gospodarskem položaju in problemih te industrijske veje. Zbrani tekstilci so izvolili Staneta Dovečarja, direktorja mariborske Svile, za svojega novega predsednika, medtem ko so tajniške posle spet predali Jožetu Debevču. Na skupščini so podelili naslove častnega člana Zveze. Med drugimi so jih prejeli Mijo Kurpes, Mirjana Bavčar, Branka Jedlovčnik in Marjan Somrak iz Novoteksa in Edo Komočar iz Labodovega tozda Libna Krško.

Naša anketa

Dopust po meri ljudi?

Že ob napovedovanju gospodarskih ukrepov za ekonomsko stabilizacijo je marsikoga stisnilo pri srcu. Enkrat se namreč mora začeti zares. Da je za vsem skupaj stala še mednarodna denarna organizacija, je dalo slutiti, da tokrat tako tudi bo. Kruta realnost, ki je udarila po potrošnikovem žepu, je bila torej pričakovana, čeprav ne ravno dobrodošla. Z njo so marsikomu splavali tudi načrti za dopust na morju. Mnogim namreč še za vsak dan ne bo dovolj ob vseh podražitvah pa še znižano plačo. Kaj nam preostane ob vsem tem? Verjetno le upanje, da bodo ukrepi prav tako učinkovito pomeli tudi drugod, ne le v naših žepih. Da bomo že enkrat zlezli iz krize in da se nam sinja gladina Jadrana le ne bo odmaknila tako daleč, kot se je nekoč tako opevana svetla bodočnost. Delavcem in kmetom je ostala vsaj država, čeprav ubožna. Kaj bi še z morjem!

ANDREJA MIŠIČ, administratorica v obratu Saturnus v Loškem potoku, občina Ribnica: »Doslej sem bila dvakrat na dopustu na morju. Večkrat ni šlo, ker že peto leto gradimo hišo. Tudi letos z dopustom na morju verjetno ne bo nič. Draginja je vedno večja, še posebno pa so bili hudi zadnji ukrepi zvezne vlade. Podražil se je gradbeni material, preveč slane pa so tudi cene na morju.«

DANICA BENKOVIČ, upokojenka iz Dramlje: »O dopustu na morju, v toplih ali kje drugje sploh ne razmišljam, ker za nas ne pride v poštev. Še celo prej, dokler sem delala v lesni industriji, nisimo nikamor hodili. Toliko sem pa le izkusila, da je bolje ostati doma, kot pa se na dopustu tresti za vsak dinar, ker si ne moreš niti toliko privoščiti kot drugi. Letos se bo glede počitnic marsikdo premislil, če bodo cene še naprej tako divjale.«

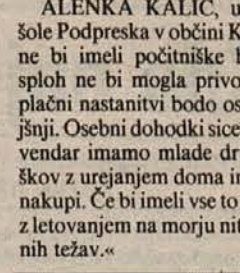

JOŽE PIRKOVIČ iz Metlike: »Letos si bomo še težje privoščili dopust na morju kot prej. Edini način, da delavec pride na dopust na morje, je preko sindikata, zato bo naval na prikolice in druge počitniške zmogljivosti v delovnih organizacijah toliko večji. Na to, da bi šel delavec v hotel, pa ne more niti pomisliti. Mislim, da nas bo več takih, ki bomo dopust preživeli doma, in to delovno, v trtju, na njivi ali kako drugače. Belokranji imamo vsaj Kolpo.«

ALOJZ KOČJAN s Sel pri Dragatušu: »Veliko ljudi se bo moralo letos dopustu na morju odpovedati, gledati bo treba, da bomo sploh preživeli. Če bova šla z ženo na morje, bo to za kakšen dan ob koncu tedna, za več ni časa ne denarja. Tudi prejšnja leta nisem hodil za dalj časa na morje. Za nas, ki smo v službi in imamo kmetijo, je to še težje, ker je takrat največ dela. Tudi če bi imel čas in denar, ne bi šel v hotel, ker je predrago. Denar bi raje koristneje uporabil.«

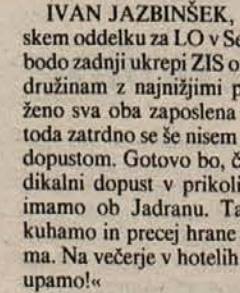
MARIJA TURK, predmetna učiteljica na osnovni šoli Baza 20 v Dolenjskih Toplicah: »Ob takšni draginji in ob nizkih plačah, kot jih imamo učitelji, pa še brez regresa, si kljub temu da imamo v tem poklicu malo daljše počitnice, ne moremo razkošno odpočiti živcev. Jaz bom, tako kot že nekaj let, počitnice preživela delovno z otroki v počitniški koloniji Fazan pri Luciji. Letos bom ostala kar dve izmeni.«

ALENKA KALIČ, učiteljica osnovne šole Podpreska v občini Kočevje: »Ce starši ne bi imeli počitniške hišice, si dopusta sploh ne bi mogla privoščiti. Kljub brezplačni nastanitvi bodo ostali stroški precejšnji. Osebnih dohodkov sicer niso ravno nizki, vendar imamo mlade družine veliko stroškov z urejanjem doma in drugimi nujnimi nakupi. Če bi imeli vse to že urejeno, potem z letovanjem na morju niti ne bi bilo posebnih težav.«

ŠTEFAN BARLOVIČ, natakar v hotelu Sremič; Krško: »Cene so na našem Jadrano tako visoke, da si poprečna družina letovanja v hotelu zagotovo ne more privoščiti. Natakarska zasebna denarnica je namreč pretanka za kaj takega. Na srečo imamo v Krškem počitniško skupnost, kjer je letovanje dobro organizirano in poceni. Računam, da bom letos za 10 dni porabil 500 tisočakov, to pa je največ, kar si v naši družini lahko privoščimo.«

IVAN JAZBINŠEK, delavec pri občinskem oddelku za LO v Sevnici: »Mislim, da bodo zadnji ukrepi ZIS onemogočili dopust družinam z najnižjimi prejemki. Midva z ženo sva oba zaposlena in še nekako gre, toda zadržno se še nisem odločil, kako bo z dopustom. Gotovo bo, če sploh bo, to sindikalni dopust v prikolici ali hišici, ki jo imamo ob Jadrano. Tam si lahko sami kuhamo in precej hrane prinesemo od doma. Na večerje v hotelih si niti pomisliti ne upamo!«

DRAGO STOLIČ, sprevodnik na železnici, doma z Mirne: »Vsa za tri dni bom poskušal priti na Cres, kjer imamo počitniško hišo. To predvsem zavoljo dveh otrok. Rezerviral sem sicer za deset dni, vendar dvomim, da bo za to dovolj 400 tisočakov, kolikor sem predvideval. Že sedanje podražitve so vse načrte postavile na glavo, bojim pa se, kaj šele bo, saj nas tako rekoč vsak dan prizadene skok cen tudi življenjsko najpomembnejših artiklov.«

Proizvod butastega lokalpatriotizma

Napačno sklepanje o dveh naključnih dogodkih

MARIBOR — Dan kasneje, ko so ga v Ljubljani pripravili, bi Janez Janša moral v Mariboru sodelovati na pogovoru o Dnevniku in spominih Staneta Kavčiča; pogovor se je iz razumljivih razlogov spremenil v protestno zborovanje zoper njegovo aretacijo, četudi v istem trenutku razen skopega uradnega sporočila republiškega sekretariata za notranje zadeve ni bilo o zadevi na voljo veliko oprijemljivih informacij.

Dva dni po njegovem prijrtju je bil v Mariboru še en medijski dogodek, ki je odmeval ne samo v Sloveniji in v Jugoslaviji, temveč tudi po svetu: po več kot treh desetletjih je na domačih tleh spet javno nastopil Milovan Djilas, sporni protagonist enega od najbolj vročih obdobj naše bližnje zgodovine in nesojeni prvak med jugoslovan-skimi disidentmi, vsaj tako ga označuje tuji tisk.

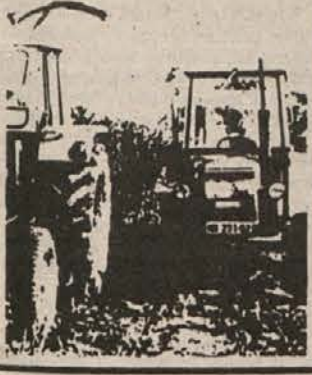
Gre kajpada za naključja, ki bi

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 110 z dne 6. junija 1988

država	valuta	tečaj	za devize, efektivno, čeke, kreditna pisma in pošne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	1599,70	1602,10	1604,50
Avstrija	šiling	100	16765,95	16791,14	16816,33
Kanada	dolar	1	1642,69	1645,16	1647,63
Danska	krona	100	30901,72	30948,14	30994,56
Finska	marka	100	49308,69	49382,76	49456,83
Francija	frank	100	34840,78	34893,12	34945,46
ZR Nemčija	marka	100	117726,81	117903,67	118080,53
Grčija	drahma	100	1471,91	1474,12	1476,33
Irska	funt	1	3146,98	3151,71	3156,44
Italija	lira	100	158,37	158,61	158,85
Japonska	jen	100	1603,76	1606,17	1608,58
Kuvajt	kv. dinar	1	7323,57	7334,57	7345,57
Nizozemska	gulden	100	104869,14	105026,68	105184,22
Norveška	krona	100	32128,56	32176,83	32225,10
Portugalska	escudo	100	1437,40	1439,56	1441,72
Švedska	krona	100	33634,84	33685,37	33735,90
Švica	frank	100	140985,04	141196,84	141408,64
V. Britanija	funt	1	3637,60	3643,06	3648,52
ZDA	dolar	1	2026,19	2029,23	2032,27

Kmetijstvo

NOVOMEŠKE TRŽNICE

Kilogram paradiznika je stal 2.800 din, kolerabe in korenčka 3.000, zelja 800 in krompirja letošnje pridelave 2.000 din. Enaka mera čebule je veljala 1.500 din, graha 2.000 in solate 1.500 do 2.000 din. Kilo fižola so prodajali po 2.000 din, medtem ko je bil lanski krompir po 500 do 800 din kilogram. Kilogram češenj je veljal 1.500 do 2.000, hrušk in jabolk 3.000 in jagod 4.000 do 5.000 din. Posamezno jajce je stalo 160 do 180 din. Sopke čebule je bilo moč dobiti za 400 din, zeljnih sadik in sadik solate za 500 in peteršilja za 200 din. Sadika paprike in paradiznika je veljala 100 oz. 200 din. Pelargonije, vodenke in pršlinke so prodajali po 3.000 din. Na stalnih stojnicah so bile kumare po 2.500 din kilogram.

Sejmišča

NOVO MESTO — V ponedeljek so rejci pripeljali 140 prašičev, starih 8 do 16 tednov, in 59 starih. Skupno je menjalo lastnika 122 živali. Mlajši prašiči so bili po 65.000 do 120.000 din, prašiči stari nad 6 mesecev, pa po 2.600 do 3.000 din kilogram žive teže. Naprodaj so imeli 7 volov po 2.000 do 2.200 din kilogram žive teže in kravo, za katero je bila cena 1.300 do 1.400 din za kilogram žive teže. Cena konjem je bila 4.000 do 4.200 za kilogram žive teže, vendar niso bili naprodaj.

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 195 prašičev, starih do 3 mesece, in 35 starih. Prvih so prodali 97, in to po 3.000 do 3.200 din kilogram žive teže, drugih 17, in sicer po 2.000 do 2.200 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Herbicidi v vinogradu

Pleveli v vinogradih delajo dvojno škodo. Odvzemajo trtam hrano in vlago, so pa tudi ugodna gojišča za bolezni. Najbolj nezaželjeni so tisti, ki se razmnožujejo z rizoni in koreninami (slak, sirk, pisnica, osat, preslica, hren, kopriva). Trtam neškodljivi, včasih celo koristni, pa so pleveli, ki imajo plitve korenine in nizko rast. Zaradi tega naj bi vinogradnik poznal vsaj najškodljivejše plevelce.

Herbicidi iz skupine triazinov so v vinogradih pred časom veliko uporabljali, vendar jih v zadnjem času vse manj, ker se vsak vinogradnik boji ostankov v zemlji. Triazini delujejo prek listov in prek korenin (gesaprim, radazin in atrazin 50). Preprečujejo rast travnatih in širokolistnatih plevelov. Precej uporabljajo tudi simazin, ki pa je lahko v slabo humoznih zemljah škodljiv, ker se prepočasno razgradi. Ta uničuje večletne plevelce in trave (pirnica).

Caragard pride v poštev samo za starejše vinograde, stare nad 4 leta (isto kot triazini). Veliko se uporablja v vinogradih dikvat (reglone) in parakvat (gramoxon). Oba delujeta na širokolistne plevelce, z dodatkom milnici pa se zadržita tudi na travah in jih tudi uničita. Zaenkrat sta vinogradom neškodljiva. Namesto teh dveh lahko uporabljate basto ali fusilade.

Herbicidi na osnovi MCPA (deherban M) so dobri, ker se mikrobiološko razgrajujejo, v sušnem času se pa vežejo na humus. Diklobenil v obliki granul je učinkovit, a se malo uporablja, ker je drag. Dober pripravek je roundup, ker dobro učinkuje tudi na trajne plevelce. V rastlino se vsrka, potuje s sokovi po njej v korenine in jih uniči. Deluje tudi na trajne večletne

• Pred škropljenjem vedno dobro preberite navodilo za uporabo! Škropite previdno, blizu tal ali s kovinsko zaščito za šobo, da ne pridejo kapljice herbicida na listno površino trte! Ne škropite v vetrovnem vremenu in uporabljajte vse potrebne pripomočke za osebno zaščito, saj so celo med herbicidi pripravki, ki so smrtno nevarni, če pridejo v prebavila, ker nimamo protistrupov! Zavedajte pa se, da se s prepogosto uporabo herbicidov tudi struktura zemlje uničuje, predvsem s triazini!

plevele. Uporabljate lahko tudi kombinacijo simazin + glifosad, vendar so potrebna močila. Dobri pripravki so tudi ureti (debrinol, goal in rounstal), ki delujejo 3 do 4 mesece, in ko razpadejo, delujejo kot gnojilo rastlini. Rounstal je dober za mlade nasade pred sajenjem ali po njem, je pa drag. Goal se zadržuje na površini zemlje, kjer dela tanek plinski film, ki uničuje kalleče plevelce. Debrinol pa se uporablja za tretiranje pozimi. Če imate v vinogradu slak in robidnico, uporabljajte Staran, če pa imate samo slak, bo dober uspeh z Roundapom in MCPA.

Sporočilo kmetom in javnosti

Protest Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine

LJUBLJANA — Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mladine ugotavljata, da se zveneče objube o odkupnih cenah, ki bodo zadoščale za stroške pri povprečnem reju, ne uresničujejo. Zato POZIVATA vse živinorejce, naj ne oddajajo goveje živine za manj kot 3.000 dinarjev za kilogram žive teže. Ekonomska cena je bila namreč že v aprilu po računih Kmetijskega inštituta Slovenije 3.500 din za kilogram žive teže!

Slovenski kmet s pristajanjem na takšno ceno, ki ne zadošča niti za stroške prireje, zavestno prispeva k temu, da se ublaži cenovni udar na delavca oziroma kupca. S tem prevzema na svoja pleča del tistega bre-

mena, ki bi ga morala v urejeni skupnosti nositi država.

Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mladine hkrati opozarjata, da je javnost, kar zadeva najnovije podražitve mesa, znova zavajana. Prek javnih občil se širijo novice, ki govorijo celo o 100-odstotni podražitvi mesa v Sloveniji, ne da bi se ob tem pošteno navedlo, po kakšnih cenah zdaj klavnice odkupujejo živino od kmeta in koliko mora plačati kupec.

Vsa ta zmešnjava, ko mora kmet počenjati, to, kar bi morala država, država pa na tem področju ne stori nič, je samo dokaz več, da se politika, v kateri je kmetijstvo sociala, ne pa

gospodarska dejavnost, nadaljuje. Ta politika pa dolgoročno vodi v vse dražjo hrano in pomanjkanje. Zato Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mladine proti takšni politiki — tudi v dobro kupca — odločno protestira.

V imenu SKZ: IVAN OMAN
V imenu ZSKM: EMIL ERJAVEC

Pozeba opustošila trto

Vinogradništvo je v najtežjem položaju po vojni

ZAJČJA GORA — Vinogradništvo po vojni še ni bilo v takšni krizi, kot je zadnje leto. Če se ne bo kaj spremenilo, bom posekal trte in vzgojil sadovnjak jabolčan in hrušk. Vinogradništvo pri nas nima prave prihodnosti, če se bodo stvari tako razvijale kot doslej. Včasih se je lahko s hektarjem vinograda preživljala 7-članska družina, kako je danes, pa dobro veste. Ob neuskajenih cenah kmetijskih pridelkov, kljub temu da ne smemo računati svojega dela, vi-

• **POSLEDICE POZEBE** — Po hudi spomladanski pozebi v belokranjskih vinogradih vinogradniki sicer opazujejo, da se je trta obrasla in so stranska očesa pognala, a pridelka iz teh oces ne bo, kar pa bo že zraslo, bo slabše kakovosti. Pozeba je najbolj prizadela frankinjo in zgodnje sorte, še najbolj pa jo je prenesel laški rizling. (A. B.)

nogradniki ne moremo več shajati,« pravi Ivan Mastnak.

Na prisojnem pobočju Zajčje Gore nad Sevnico ima Mastnak okrog 60 arov lepo urejenega vinograda. A kaj pomaga trdo delo in tudi strokovna

POZEBA DOTOLKLA TRTO — Ivan Mastnak kaže na škodo po spomladanski pozebi.

pomoč sina Zdravka, ki se je lepo uveljavil kot enolog v krškem Agrokombinatu, ko pa tudi Mastnakovemu vinogradu ujme niti malo ne prizanašajo. »Spomladanska pozeba nam je uničila okrog 90 odstotkov pridelka. Toda trto je treba kljub temu negovati, pravzaprav še bolj intenzivno, in delati nove nastavke. Vinograd je star 18 let, 30 arov pa sem po zimski pozebi leta 1983 obnovil in na to površino vezal kooperacijsko pogodbo s sevniškimi kmetijskim kombinatom. A kaj, ko je letos 4. leto spet pozeba uničila tako rekoč vse! Okrog 500 starih milijonov imam stroškov do trgatve, za kadi, za gnojila, škropiva, zamenjavo žice in obnovo stebrov, zato se račun ob ujmah še manj

• **OB 622 TON GROZDJJA** — Pozeba konec aprila je naredila veliko škodo v vinogradih v črnomaljski občini. Skupaj je prizadetih 173 hektarov vinogradov, ki jih ima v lasti 943 ljudi. Pridelke bo zaradi pozebe manjši od 20 do 100 odst. Komisija je ocenila, da bo grozdja manj za okoli 622 ton, škoda pa tako znaša skoraj 311 milijonov dinarjev. Prizadetim vinogradnikom naj bi priznali davčne olajšave ter pomagali pri nabavi repromateriala.

izide. «Je malce obupano povedal Ivan Mastnak. P. P.

Prvi naši »presajeni« pujski Uspeh veterine

»Pridobivanje in presajanje živalskih zarodkov je namenjeno izboljšanju dednih lastnosti domačih živali, vse bolj pa se uveljavlja tudi kot metoda za preprečevanje prenosa in za zatiranje nekaterih nevarnih kužnih bolezni. Doslej je tehnika presajanja zarodkov najbolj razvita in se tudi največ uporablja pri kravah. Tako se po prenosu zarodkov rodi na svetu vsako leto že skoraj sto tisoč telet. V zadnjih letih se ta metoda vse bolj uveljavlja tudi pri svinjah, v manjšem obsegu pa tudi pri ovcah.«

Tako je pred letom dni zapisal prof. dr. Franc Černe z ljubljanske biotehniške fakultete, v tem času pa so prizadevanja naših veterinarskih strokovnjakov že obrabila prve sadove. Pred dnevi je namreč na prašičji farmi ena do svinj povrgla prvih 13 »presajenih« pujskov, v kratkem pa pričakujejo še nekaj takih prasitev. Naši veterinarji tehnično že obvladajo presajanje, tovrstno delo pa je še vedno zelo zahtevno. Največ težav je pri usklajevanju gonjenja živali in vsaditve zadostnega števila zarodkov: živali se sicer obrejuje, vendar se brejost zaradi premajhnega števila vsajenih zarodkov pogosto prezgodaj konča. Tokrat so jih presadili kar 13, in kot kaže, so vsi tudi uspešno dozoreli v novi materi. (Kmečki glas)

OGLED KMETIJSKE ŠOLE — Wolfgang Falkner med dolenskim kmetijci. (Foto: M. Luzar)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja Tit Dobersek

Kaj vse se bo dogajalo pod Trško goro Praznik cvička

Rdeči plakati, razobešeni po vsej Dolenjski, vabijo vinogradnike in ljubitelje cvička na prireditve, ki jih organizira Društvo vinogradnikov Dolenjske pod naslovom Teden dolenjskega cvička '88 v prostorih srednje kmetijske šole pod Trško goro od 10. do 12. junija. Iz programa prireditev želimo opozoriti na naslednje:

Razstave

1. **Kmetijska razstava** v organizaciji pokroviteljev prireditve kmetijske zadruge »Krka« Novo mesto in srednje kmetijske šole ima namen prikazati:

- sajenje trt in vzgojo trte do rodnosti z vzgojnimi oblikami in prikazom opore;
- kmetijske stroje za obdelavo in nego vinograske zemlje.

Razstavljeni bodo stroji domačih izdelovalcev, kot so SCT, KZK Kranj, Hmezad Žalec, Agrotehnika;

- predstavljena bodo zaščitna sredstva in kletarska oprema Jeklotehne Maribor;
- na ogled in z možnostjo nakupa bo kmetijska strokovna literatura založbe Kmečki glas;

2. **Razstava kmečkih jedi** bo obiskovalce opozorila na mnoge že pozabljene kmečke jedi. Ta jedila bodo pripravile žene v organizaciji aktivna kmečkih žensk pri kmetijski zadruzi »Krka« Novo mesto s sodelovanjem srednje šole za gostinstvo in turizem Novo mesto in nekaterih zasebnih gostilničarjev. Sedaj, ko je meso postalo tako drago živilo, se bomo spet spomnili na mnoge domače dobrote brez mesa, ki so nam jih znale pripraviti naše matere.

3. **Pokušnja ocenjenih vin** bo vinogradnikom omogočila primerjavo vina iz raznih vinogorij Dolenjske. Tako primerjava poleg kakovosti daje pobudo za izboljšave, rojene iz izkušnji drugih.

4. **Za zabavo in razvedrilo** ob domačih jedeh in pitju kvalitetnega cvička bodo skrbeli godbeniki ansamblov Slavček in Novi odmevi. Ob kresu in mlaju na otvoritvi v petek bodo recitacije in ples folklorne skupine. Na gostinskem prostoru bodo v premorih recitacije na temo o vinu. Naj opozorimo, da bodo obiskovalci prireditve morda posledelčev v tej draginji pili poceni cviček,

Strokovna predavanja

v soboto, 11. junija, bodo obravnavala stvari, s katerimi se srečujemo pri predelavi grozdja in negi vina. Tu mnogi vinogradniki nevede naredijo največ napak, katere odkrivamo zlasti pri ocenjevanju vina. Dejstvo je, da številni ljubiteljski vinogradniki želijo skromni pridelok grozdja sami predelati v vino, pri tem pa nehoti v marsičem pogrješijo. Žato je tudi najmanjši nasvet za vsakega dragoten. Vinogradniki, ki v večji ali manjši meri kletarijo, naj pridejo poslušat strokovnjaka, ki to problematiko temeljito obvlada.

Skupščina delegatov

v nedeljo, 12. junija, bo v bistvu občni zbor velike družine članov Društva vinogradnikov Dolenjske, v katerem je včlanjenih 1570 članov, organiziranih v 12 društvenih podružnicah. Poleg rednega dela bo skupščina delegatov razpravljala o perečih problemih vinogradništva. Na zboru bomo sprejeli resolucijo, s katero bomo na te probleme opozorili ustrezne republiške ustanove in slovensko javnost.

Vidimo se pod Trško goro!
T. D.

Nemcem manjka prave domače hrane

Srednjo kmetijsko šolo Grm obiskal član nemškega zveznega ministrstva

NOVO MESTO — Pred dnevi je obiskal srednjo kmetijsko šolo Grm Wolfgang Falkner, ki ima v nemškem zveznem ministrstvu za prehrano, kmetijstvo in gozdarstvo na skrbni področje prostega časa na podeželju. S člani uradne delegacije, v kateri so bili predstavniki Medeksa iz Ljubljane in članici slovenske komisije FAO, si je ogledal šolske prostore in nekatere površine, pozneje pa je predaval o kmečkem turizmu v Nemčiji.

Gost iz Bonna je povedal, da postaja kmečki turizem zanimiv tako za vasi kot za turiste v večjem obsegu predvsem zadnji čas, medtem ko prej podeželje s to dejavnostjo ni iztržilo veliko, ker so ljudje iz mest raje dopustovali na morju. Glavno besedo pri spreminjanju dopustniških želja in nagibov Nemcev je, vsaj kar zadeva ponudbo podeželja, imel denar. Wolfgang Falkner je namreč dejal, da je začel njegov resor v ministrstvu iskati zaslužek podeželjanov v turizmu zlasti zato, ker spričo zmanjševanja dohodka iz kmetijstva kmečko prebivalstvo potrebuje dodatno zaposlitev, predvsem pa še kaj k izkupičku od poljščin in živine. Tako se je sčasoma razmišljanje o rekreaciji in preživljanju prostega časa kot ponudbi na trgu storitev tolikanj razširilo tudi po vaseh, da so danes povsem običajne akcije urejanja naselij in s tem povezana tekmovanja na lokalni in zvezni ravni. Istočasno dajejo prebivalcem vasi možnost izobraževanja za turizem, dejavnost kot tako pa spodbujajo s premissiljnimi propagandnimi potezami.

Falkner je v poznejši razpravi omenil nekaj pomanjkljivosti na tem področju, med drugim, da je njihova pospeševalna služba usmerjena predvsem v pospeševanje kmetijstva, medtem ko se manj spozna na pospeševanje turizma, v čemer so videli prisotni precejšnjo podobnost z našimi razmerami. Sicer je dodal, da v ustreznih solah nimajo v učnih načrtih »kmečkega turizma«. Povedal je še, da si zdaj v Nemčiji prizadevajo preiti od kmečkega turizma v višjo obliko ponudbe, tj. turizem na vasi, ki vključuje poleg kmečke hrane tudi športna igranja ipd.

NAJHUŠA VINOGRADNIŠKA KRIZA PO VOJNI

LJUBLJANA — Slovensko vinogradništvo je v najhušji krizi po vojni. Administriranje ga je pahnilo na rob propada, tako da je ogroženih več deset tisoč delavcev in njihovih družin. Tako mračno so slovenski vinogradniki opisovali svoj položaj na letni skupščini slovenske poslovne skupnosti in svoje trdiče tudi trdno argumentirali. »Pogum nam daje le dejstvo, da znamo pridelovati dobro vino in se nam vsaj tega ni treba sramovati,« je bila najbolj spodbudna ugotovitev predsednika skupščine Adija Žunca. V Sloveniji imamo 34.000 ha dobrih vinogradniških površin, grozdje pa zori le na 15.000 ha. Pomena vinogradništva se mnogo premalo zavedamo, saj ta dejavnost povezuje ne le vinogradnike, marveč tudi gostinske in turistične delavce ter ohranja kulturno krajino. (Delo)

OGLED TURISTIČNIH KMETIJ

KRŠKO — 150 članic aktivna kmečkih žena se je preteklo soboto udeležilo izleta v Logarsko dolino, kjer so si ogledovale turistične kmetije. Hkrati so bile članice aktivna vabljeni na blejsko turistično prireditev, kjer so se zbrali lastniki golfov, pa se žal prireditve niso mogle udeležiti.

del vzroke slabih prehrabnih navad v družini in šoli. M. LUZAR

Odstotek je značilen, pa tudi varljiv V Sloveniji je le še 7,1 odst. kmetov

LJUBLJANA — Kot povzemo iz gradiva za včerajšnje sejo zбора delegatov Poslovne skupnosti za razvoj kmetijstva in živilske industrije Slovenije, je bilo lani v Sloveniji le še 7,1 odstotka kmečkega prebivalstva ali natanko 140.873 ljudi. S tako nizkim deležem se je naša republika uvrstila med tiste razvite evropske države, ki imajo manj kot desetino kmečkih prebivalcev, a imajo kljub temu dovolj hrane, saj v svojem razvitem kmetijstvu dosegajo visoke pridelke, pri čemer jim država izdatno pomaga s subvencijami. Pri nas je precej drugače, razdrobljeno kmetijstvo, ki se še nadalje drobi, je sicer dokaj mehanizirano, vendar neučinkovito in drago ter ne zmore celotne oskrbe s hrano, zato je nujno potrebno spremeniti agrarno politiko.

Za primerjavo naj navedemo še nekatere novejšje podatke FAO o deležu kmečkega prebivalstva v evropskih deželah, ki so zgornji že sami po sebi. Velika Britanija ima z 2,2 odst. kmečkih ljudi najmanjši delež, Romunija pa z 49 odst. največjega. Vmes se vrstijo: Belgija 3,4, ZR Nemčija 4,6, Švica 5,6, Nižozemska 5,8, Švedska 6,3 (Slovenija 7,1), Danska 7,8, Norveška 8,4, Francija 9,5, Avstrija 10,1, DR Nemčija 10,2, Italija 12,5, ČSSR 14,4, Finska 15,4, Španija 18,3, Jugoslavija 19,1, Madžarska 19,3, Irska 22,0, Portugalska 27,6, Poljska 32,0 in Bolgarija 35,7.

Pri primerjavi bi morali upoštevati še mešana kmečka gospodarstva, pri ocenjevanju produktivnosti in učinkovitosti pa dejstvo, da se je v pol stoletja, od leta 1931 do 1981, povprečna velikost kmetije v Sloveniji zmanjšala od 8,3 na komaj 5,5 ha.

V Iskri Tenel nezaupnica sindikatu Z izrednega zbora

NOVO MESTO — Če sindikata ne potrdite, pomeni, da ni bil izbran po demokratičnem postopku. To potem pomeni, da tudi jaz nisem bil zbran po demokratični poti, zato odločate tudi o moji nezaupnici...

Delavci so tam javno izglasovali nezaupnico izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata Iskra Tenel in obenem soglašali, da bodo na tajnih volitvah v naslednjih dneh odločili o nezaupnici direktorju Zajcu.

Božidar Zajc je v začetku odgovarjal na zajeten spisek vprašanj, ki so letela nanj in na razmere v Iskri. Tako je med drugim dejal, da ne zanika, da je gradbena afera poslabšala Iskrine odnose...

Pionir se vrača na Poljsko

NOVO MESTO — Že v jeseni letos bodo stroji in delavci GIP Pionir spet na Poljskem. V neposredni bližini centra Krakova bodo pričeli graditi hotel visoke A-kategorije...

Stojan Horvat

Ljubljane, ki skupaj z dubrovniško turistično agencijo Atlas in poljsko turistično družbo Wavel iz Krakova sestavlja mešano poljsko-jugoslovansko podjetje. Poljska se tako turistično odpira, novo pa je tudi prvo takšno sodelovanje v mešani družbi...

Gospodarstvo spravili na kolena

S seje OK ZKS Novo mesto — Slabi gospodarski dosežki z začetka leta — Občinske blagajne so obremenjene — Trg naj izbira dobre in slabe

NOVO MESTO — Novomeški občinski komite ZKS je pred dnevi med drugim pretresal, kaj je gospodarstvo v občini v letošnjem prvem trimesečju doseglo in česa ne in kako bodo zaskrbljujoče slabi rezultati delovnih organizacij skrojili prihodnost občinskim gospodarskim organizacijam in družbenim dejavnostim.

Na seji so znova ugotovili, da ustvarjajo organizacije združenega dela majhno akumulacijo, in s tem dejansko udarili plat zvonja spriču razmer, ki jih je ob neki drugi priložnosti zelo plastično označil direktor Temeljne dolenske banke...

Če bodo izgube, te pa so že, bi lahko nastale motnje družbenega miru. Še posebej, ker, kot je začrtal pot eden od razpravljalcev, se moramo boriti za kriterije dela in selekcije trga.

Tretji most bo »večen«

V 37 letih trije mostovi v Ragov log — Brez vojakov spet ne bi šlo — Most je stal 245 milijonov dinarjev

NOVO MESTO — 22. julija 1951 je lesen most prvokrat povezal Novo mesto z Ragovim logom. V manj kot mesecu dni so ga postavili vojaki enote Jova Rosiča...

Trgovine po meri kupcev

Toda poudarek osnovni preskrbi in boljši organiziranosti — Kdo kaj prodaja v občini?!

NOVO MESTO — Kot je razvidno iz poročila, so ljudje v javnih razpravah na začetku letošnjega leta povedali precej pripomb na račun trgovine v občini. Večinoma so želeli, naj bi trgovci priložili kupcem, in to tako s posodabljanjem trgovin in prilagajanjem poslovalnega časa...

Ob teh in vrsti drugih pripomb novomeški izvršni med drugim meni, naj trgovske organizacije ob poostrenem inšpekcijskem nadzoru posvetijo posebno skrb neurejenim prodajalnam in slabemu odnosu do kupcev in obogatitvi preskrbe...

zapisal, da glede na majhno povpraševanje ne bi kazalo širiti prodaje ožje uporabnega blaga, kot je na primer gradbeni material. Skladno z ugotovitvami javnih razprav pa se je zavzel, naj bi se posamezne trgovske organizacije dogovorile, kaj bo katera kje prodajala, posebej tam, kjer jih je v istem kraju več...

Izvršni svet je podprl izdelavo študije za gradnjo dodatne novomeške bencinske črpalke in predlog za določitev lokacije za še eno blagovnico in manjših oskrbnih centrov.

zavrnili očitek, da ne dajo blizu drugim trgovinam. Dejaj, da zoper to govori dejstvo, da bo bodočo novomeško blagovnico gradil Pionir po sistemu gradnja za trg.

Od obljub ostala le negotovost Usoda metliške SCT

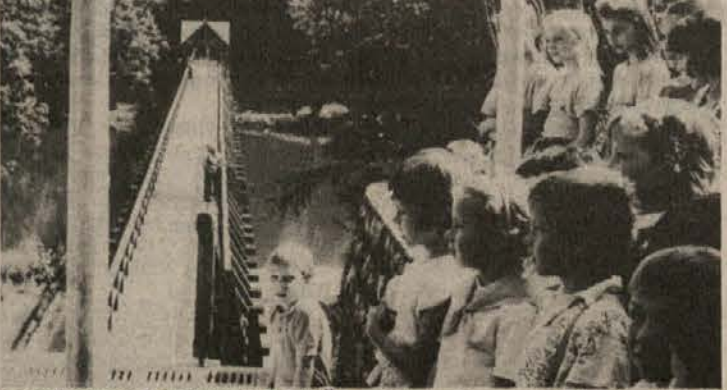
METLIKA — Negotov položaj metliške enote Slovenjajcest — Tehnike traja tako rekoč ves čas, odkar je ta ljubljanska delovna organizacija prevzela metliško enoto, to je tisto, kar je ostalo od dobrega okleščene nekdanjega TGP Metlika. V začetku so jim obljubljali razvoj in napredek, kajti SCT naj bi bil v metliški občini nosilec razvoja kovinske industrije...

Sprehod po Metliki

METLIČANISO DOBILI prvo video teko, in sicer v knjižnici na Pungartu. Posoja videokaset bo ob dnevih in urah ko je odprta knjižnica, v začetku pa si bomo mogli izposoditi približno osemdeset filmov. Dnevna izposojalnica bo 3,00 dinarjev. Kasete je dal na voljo Vanč Metevski, ki obljublja izpolnjevanje fonda in organizacijo filmskih video predstavitve tako za šolsko mladino kot tudi za odrasle...

NAJBOLJŠE IZ KS BRŠLJIN

NOVO MESTO — Sekretariat za ljudsko obrambo in Občinski odbor Rdečega križa sta 31. maja na srednji šoli tehniške in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič v Smihelu pripravila tradicionalno občinsko tekmovanje ekip prve medicinske pomoči. V praktičnem in teoretičnem znanju se je pomerilo 24 ekip, med katerimi so se najboljše odrezale članice iz KS Bršljin (Ana Zupančič, Draga Nedelko, Dragica Kurpes, Iva Pavlič, Jožica Kolenc in Jožica Cesar)...

MOST ODPRL MESTNA PLJUČA — Most v Ragov log je končno tak, da bo zagotovo zdržal nekaj desetletij. Sedaj je na vrsti ureditev gozdnih poti, ki so se v letih, ko je bil most zaprt, že dobro zarasle. (Foto: J. P.)

Pogoltna država draži izvoz

Uvozne dajatve morajo tekstilci plačati takoj, njihov denar pa se obrne šele v letu dni — Za energijo toliko kot za plače — Dragi krediti

METLIKA — Od 180 ton blaga, kolikor jih Betina temeljna organizacija Metraža naredi na mesec, gre 40 odst. za potrebe konfekcijskih tozdov Beti, ostalo pa prodajo drugim kupcem, največ konfekcijski in obutveni industriji v Sloveniji...

seveda konkurenčna sposobnost njihovih izdelkov oziroma končnih proizvodov na svetovnem trgu se zmanjšala. Ker je uvoz predrag in zaradi tega izvoz nekonkurenčen, so se konfekcionarji na veliko preusmerili na izvoz storitev, tako imenovani lohn posel. Carina in druge uvozne dajatve znašajo za tekstilce kar 43 odst. od nabavne cene. Seveda je treba te dajatve plačati takoj, tekstilci pa morajo tudi leto dni čakati, da se njihovi denar obrne, in zaradi velike inflacije še dodatno izgubljajo.

Stane Mrvar: »Visoke uvozne dajatve zmanjšujejo našo konkurenčnost na tujih trgih.«

Konec lanskega leta je tozid Metraža dobil novo proizvodno dvorano za potrebe barvarne. Celotna naložba je veljala 2,3 milijarde dinarjev; od tega je šlo 60 odst. za uvožene stroje. »Ta naložba že prinaša rezultate, opravili smo ozka grla, povečala se je zmogljivost, izboljšali smo kvaliteto in zmanjšali stroške na enoto proizvoda,« pravi Mrvar. Če bi hoteli slediti napredku njihovih tehnologij, bi morali vsaj sredstva amortizacije tozda sprosti vlagati v to. »Vendar tega ne zmoremo zaradi težav z devizami in finančne nelikvidnosti.« Za financiranje proizvodnje morajo najemati okoli 40 odst. kreditov, visoka obrestna mera pa draži proizvodnjo oziroma zmanjšuje akumulacijo.

Zato upravičeno zahtevajo manjše dajatve vsaj za tiste uvožene materiale, ki jih kasneje predelane izvozijo. A. BARTELIJ

SPOMIN NA DRUŠTVO

GOTNA VAS — Krajani Gotne vasi bodo v soboto, 11. t. m. drugič po vrsti počastili krajevni praznik. Po kratki proslavi, ki bo ob 18. uri na parkirnem prostoru ob trgovini in se je bo udeležilo tudi 10 še živečih članov Društva kmečkih fantov in deklet, bo veselica s srečelovom in družabnimi igrami. Domačini bodo dobro poskrbeli za prigrizek in pijačo, ansambel Spomin pa za veselo razpoloženje. V KS Gotna vas se s praznikom spominjajo nekdanjega zelo delovnega krajevnega Društva kmečkih fantov in deklet.

Tudi za otroke vse manj denarja

Težave črnomaljske skupnosti otroškega varstva so se od lani povečale

ČRNOMELJ — Že v lanskem letu je imela črnomaljska skupnost otroškega varstva velike težave, ki jih je deloma povzročila oziroma se povečala izguba republiških solidarnostnih sredstev. Vse težave se prenajajo tudi v letošnje leto in v skupnosti otroškega varstva so bili prisiljeni sprejeti ukrepe za ublažitev teh težav, ki pa nikakor niso v prid otroškemu varstvu v tej belokranjski občini.

Povprečno je bilo lani v vrtcih v črnomaljski občini 491 otrok, kar je manj kot tretjina vseh predšolskih otrok v občini. Ob koncu leta se je zaradi velikega zanimanja staršev in delovnih organizacij število otrok v vrtcih povečalo na 510, kar je še vedno manj kot tretjina, v povprečju pa je v Sloveniji v vrtcih že več kot polovica vseh predšolskih otrok. Za oskrbo in vzgojo otrok v vrtcih je skupnost lani porabila okoli polovico vseh svojih sredstev, kljub temu pa so starši plačali kar 30 odst. vseh stroškov, kar je največji delež v Sloveniji, saj je republiško povprečje deleža staršev znašalo okoli 20 odst. Letos se bo ta razkorak še povečal, saj bodo morali starši prispevati že 40 odst. vseh stroškov vrtca, če hočejo v občini obdržati v vrtcih 515 otrok, kot jih je bilo ob koncu lanskega leta. Povpraševanje pa je še večje kljub visokemu deležu staršev, vendar v vrtcih ni več prostora.

ZA IN PROTI

RIBNICA — Ob nedavnem referendumu so bili doseženi najboljši rezultati v KS Sv. Gregor, najslabši pa v KS Dolenja vas. Zanimivo je, da so bili najboljši rezultati doseženi tam, kjer so ljudje in celo partiji veljali za bolj ali manj politično nezrele (če uporabimo najbolj milo obliko izražanja); komaj pa je referendum uspel v KS Dolenja vas, se pravi v Lončarji, od koder je bilo ali pa je še sorazmerno največ političnih, gospodarskih in sploh občinskih voditeljev... Tudi politične ocene niso več tiste, kar so bile včasih.

POMOČ ZA ŠOLO V NARAVI

PODPRESKA — Od 1. do 10. junija so bili učenci osnovne šole v Podpreski v šoli v naravi na morju. Bili so gostje ljubljanske Metalke v njenem počitniškem domu v Fiesi, prevozne stroške je plačal tozid Gozdnega gospodarstva Draga, vse ostale stroške pa Metalka sodeluje in pomaga šoli v Podpreski, ki ima leto 25 učencev, že okoli 10 let. Delegacija Metalke obišče šolo v Podpreski za vsako novo leto in takrat šolarje tudi obdario.

KOČEVJE: OTVORITEV V NAMI — V ponedeljek, 6. junija, so v Kočevju odprli novorozpridani športni oddelek NAME. Generalni direktor Name Ljubljana Franc Štrumbelj je na otvoritveni svečanosti poudaril, da je to začetek prenove kočevske Name. Zadal bo na vrsti nadgradnja in pokritje preostalega dela terase in preureditev restavracije, nato pa še preureditev prvega nadstropja in prtiličja, da bo Nama nudila viden, sodoben, blagovnen. Na otvoritveni svečanosti so v kulturnem programu nastopile tudi plesne skupine Delavske godbe Kočevje. Na fotografiji: novi športni oddelek Name Kočevje. (Foto: Primc)

Koliko damo za nerazvite?

Občani vprašujejo, kam gre njihov denar

RIBNICA — »Koliko smo iz naše občine prispevali za nerazvite, kam je ta denar šel in kako je bil porabljen?« je na zadnji seji zborov občinske skupščine Ribnica vprašal delegat KS Ribnica Mirjan Andoljšek in dodal, da so ga prav to vpraševali krajanje, a jim ni vedel odgovoriti. Predsednik občinske skupščine Ribnica Franc Lapajne odgovarja, da plačuje Slovenija v sklad za nerazvite 1,56 odstotka od družbenega bruto proizvoda. Za ribniško občino bi za lani to zneslo 600 milijonov, dejansko pa je plačal 1,28 milijarde dinarjev, ker tega prispevka pač ne plačujejo vsi. Nekateri ga delno, drugi, na primer Elektro, so ga pa v celoti oproščeni. To pomeni, da je ribniško gospodarstvo plačalo še enkrat več, kot bi znašalo povprečje. Zavzel se je, da bi morali prispevek plačevati vsi (in ne le dobri gospodarji) pa tudi za nadzor uporabe denarja za nerazvite.

Resnici na ljubo pa naj k temu dodamo še nekaj dejstev in razmišljanj: Prvič: Še ne tako dolgo let nazaj je bila ribniška občina med najmanj razvitimi v Sloveniji (tretja od zadnjega konca). Takrat je kot nerazvita tudi ona dobivala pomoč, vendar ne Kosova itd., ampak Slovenije. Takrat seveda ribniški občani, delegat ali morda odborniki niso vpraševali ne od kod dobivajo pomoč in ne kako je porabljena. Drugič: Na srečo so Ribničani pomoč dobro obrnili. Razen tega so navezali stike s uspešnimi delovnimi organizacijami zunaj občine. Sprejeli so tudi nasvete in kadrovske pomoč uspešnejših. Uspeh ni izostal. V zadnjih letih se je ribniška občina uvrstila po narodnem dohodku na prebivalca v prvo četrtino slovenskih občin. Tretjič: Prav je, da se občani zanimajo, kako je s prispevkom za nerazvite. Še bolj prav pa bi bilo, če bi enako zanimanje kazali tudi za porabo vseh drugih prispevkov, davkov, taks itd. — skratka vsega denarja, ki se oteka iz občine. J. PRIMC

MIRENSKA KRAJEVNA PRIZNANJA

MIRNA — Krajani Mirne so počastili letošnji krajevni praznik z več športnimi tekmovanji, preteklo soboto pa tudi s slavnostno akademijo vodstev krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, ki so se je udeležili tudi predstavniki domaćinih enot iz NOV. Na slovesnosti je uspeh krajevne skupnosti orisal predsednik Maks Kurent, krajevna priznanja pa so podelili Anton Dimcu iz Migolice, Tonetu Kolencu iz Zabrđja pri Miranu Kolencu, Jožetu Markiču in Dušanu Skrbišu z Mirne. Za kulturni sponzor so poskrbeli učenci osnovne šole Zapadnodolenjskega odreda z Mirne.

J. PRIMC

TUJCI ŽE PRIHAJAJO

OSILNICA — V zgornji Kolpski dolini se je turistična sezona začela. 31. maja je gostilna K.ovač v Osilnici sprejela prvo letno skupino nizozemskih turistov, ki bodo tu preživel teden dni. V naslednjih 12 tednih bo pripleslo še dvanajst takih skupin s po 15 do 20 turistov, ki bodo v zgornji dolini Kolpe in Čabranke preživel po teden dni. Gostilničar Anton Kovač, ki je tudi predsednik Turističnega društva Osilnica, pravi, da so bili Nizozemci lani pri njih gotovo zadovoljni, zato so sklenili tudi novo pogodbo o obisku za letos. Zanje imajo pripravljen tak program: 3 dni šolanja in vožnje s kanuji po Kolpi, en dan jahanja v Dragi (na Okornovem ranču), preostale dni pa porabijo za izlete po želji turistov. Za tretji vikend juniju je Turistično društvo pripravilo otvoritev teniških igrišč. Ob tej priložnosti bo tu turnir tenisačev iz Kočevja. Seveda bodo igrišča na voljo tudi turistom.

Belizar Dujec

Inovativnost je še vedno v senci

Kaj kaže anketa

ČRNOMELJ — Čeprav ugotavljajo, da se stanje na področju inventivne dejavnosti v črnomaljski občini rahlo izboljšuje, še zdaleč ni takšno, kakršno si v tem pogledu bolj osveščeni ljudje želijo in kakršno bi lahko bilo. To so pokazali tudi odgovori na anketo, ki jo je pred časom pripravila posebna komisija pri občinski raziskovalni skupnosti. Precej pove že podatek, da jih je od 26 anketiranih organizacij združenega dela v občini vprašalnik vrnila samo tretjina. »Tisti, ki so vrnil vprašalnik, pa so se zato bolj potrudili, kot smo bili tega vajeni v preteklosti. Na srečo so med temi tako rekoč vse za razvoj občine ključne organizacije združenega dela, ki na tem področju že ves čas izstopajo. Poklicnega organizatorja množične inventivne dejavnosti pa imajo v Iskri, Rudniku in Gorenju.

Ponekod inovatorje stimulirajo, razen z denarnimi nagradami seveda, še z dodatnimi dnevi dopusta, s prednostimi pri stanovanjskih kreditih, s priznanji itd., v obratni smeri pa delujejo nevoščljivost, onemogočanje, podcenjevanje, pritiski in podobne človeške nečednosti, kar pa, resnici na ljubo, ni značilno le za črnomaljsko občino. Res pa je, da inovacijsko dejavnost povsod z besedami podpirajo in ji pripisujejo velik pomen, v praksi pa je za njen razvoj na poti še veliko ovir. Nekaj pa je vredno tudi to, da se vsi, ki so odgovorili na anketo, strinjajo, da je v njihovi proizvodnji še veliko možnosti za uveljavljanje množične inventivne dejavnosti. Spodbuden je primer iz Gorenja, kjer so že dvakrat organizirali široko inovativno akcijo. V zadnji je komisija dobila kar 96 predlogov, kar pomeni, da je kakšno izboljšavo predlagal vsak drugi zaposleni v tem črnomaljskem tozdu. »Skoraj polovico teh predlogov je komisija ocenila kot smiselne in 36 je že realiziranih. Čeprav tu ne gre za velike stvari, ampak za koristne predloge in manjše tehnične izboljšave, tudi koristni in zanimarjivi. Poleg tega pa take akcije, ki jih je lahko izpeljati, krepijo množično inventivno dejavnost in bi jih lahko izvedli tudi v drugih delovnih organizacijah ali tozdi. Vskemmu predlagatelj, katerega predlog je komisija sprejela, smo takoj izplačali manjšo denarno nagrado, vsi realizirani predlogi pa so nagradieni še po našem pravilniku,« je povedal Dujec, sicer vodja kemijsko-tehnološke laboratorija v Gorenju. A. B.

Prikrajšani bodo Ribnica in luči ukrepov ZIS

RIBNICA — Gospodarstvo in negospodarstvo ribniške občine sta se lani pri izplačevanju osebnih dohodkov obnašala gospodarno, kar se jima bo letos nekoliko otepal. Gospodarstvo je izplačalo za osebne dohodek 5,22 odstotka (preko 985 milijonov dinarjev) manj, kot bi lahko, negospodarstvo pa 1,9 odstotka (blizu 36 milijonov) manj, kot bi lahko. Po najnovejših predpisih so letošnja izplačila odvisna od lanskih, zato bodo Ribničanje, ki so lani gospodarno ravnali, pri osebnih dohodkih prizadeti. Tako ugotavlja Fanci Tekavec, vodja plansko-analitiške službe občinske skupščine Ribnica.

REŠITEV SO SKUPINSKE ANTENE

KOČEVJE — Na nekaterih stanovanjskih blokih, ki imajo ravne strehe, je bilo potrebno temeljito popraviti strehe, ker je zamakalo v stanovanja. Računi so znašali po nekaj starih milijard. Glavni vzrok za poškodovanje starih in zamakanje je bil gotovo ta, da so stanovalci postavili na strehah pravi gozd televizijskih anten za zagrebški in koprski program, ponekod pa tudi za 1. in 2. ljubljanski program, ker je pač skupinska antena pokvarjena. Zdal je po strehah prepovedano postavljati zasebne antene, vendar tega nihče ne upošteva in bodo v kratkem spet veliki stroški s popravili. Stanovanjska skupnost se skuša temu izogniti tako, da je predlagala, naj bi stanovalci sami zbrali še za postavitev skupinske antene za zagrebški program, kar bi veljalo na stanovanje le 14.000 din. Znesek je skromen in bi ga gotovo vsak lahko prispeval.

tako rekoč ves čas kreditirale. Stvar je prišla tako daleč, da ob koncu leta dve delovni organizaciji nista hoteli ob plačah izplačati tudi doklad. Letos so z vračanjem teh sredstev delovnim organizacijam sicer prišli na tekoče, vendar zaradi pomanjkanja denarja doklad v prvih štirih mesecih niso mogli povečati.

• Prejšnja leta so v občini za vse predšolske otroke od tretjega leta naprej organizirali 450-urno malo šolo oziroma cicibanove urice. Letos so morali malo šolo skrajšati za 100 ur na oddelek, cicibanove urice ukiniti, tako da bodo za otroke, ki ne hodijo v vrtec, ostale le priložnostne prireditve. Skratka, program morajo krciti in vseh koncih, to pa gre vedno na škodo otrok.

ti. To so storili šele z majem, tako da bodo starši dobili višje doklade z osebnimi dohodki za maj. Že sedaj pa je jasno, da jih med letom ne bodo mogli več valorizirati in da bodo do konca leta spet močno zaostali za slovenskim povprečjem.

A. BARTELJ

ROMA V PESKOKOP?

RIBNICA — V ribniški občini je 8 romskih družin. Pet se jih je že vživel v normalno okolje, s tremi pa so še težave. Na zadnji seji zborov združenega dela in krajevnih skupnosti občinske skupščine Ribnica so delegati predlagali, naj bi jih nastanili v opuščemem peskokopu na Ugarju, kjer bi jim postavili bivalnik. Zadeva pa še ni dokončno rešena, ker je potrebno pridobiti soglasje Kmetijske zadruge Ribnica, ki je lastnica zemljišč. Na seji je bilo nadalje sklenjeno, da je potrebno posvetiti posebno pozornost šolanju, zaposlovanju in vključevanju v družbo mlajših Romov, medtem ko so se za propadli poizkusi, da bi vključili v sodobno življenje starejše.

SEMILAR O POSLOVNI INFORMATIKI

TREBNJE — Občinska raziskovalna skupnost Trebnje je v sodelovanju z Delavsko univerzo Cene Štupar iz Ljubljane pripravila dvednevni seminar s področja računalniške informacijske tehnologije za vse vodilne in vodstvene delavce. Ob temah, kot so informatika in računalništvo, avtomatizacija pisarniškega poslovanja itd., so poskrbeli tudi za praktično demonstracijo računalniških programov in njihovo uporabo ter za prikaz in primerjavo informacijske tehnologije.

Priznanja ob prazniku

Po štirih letih premora zaradi pomanjkanja denarja spet priznanja kočevskim krvodajalcem

KOČEVJE — Na predvečer dneva krvodajalcev, 4. junija, je bila v Kočevju svečanost krvodajalcev, na kateri je govoril predsednik občinske organizacije RK dr. Miha Petrovič, ki je tudi podelil priznanja krvodajalcem za 25-krat in 50-krat darovano kri. Ob tej priložnosti so proslavili 35-letnico prostovoljnega, anonimnega in brezplačnega krvodajalstva in 125-letnico organizacije RK.

Govornik Petrovič je poudaril, da so 25-kratni darovalci krvi prispevali toliko krvi, kot da bi dvakrat izkravljali. Današnja družba krvodajalstva premla ceni. V času, ko se rušijo številne vrednote, pa je Rdeči križ kljub vsemu ohranil ugled. Imena prejemnikov priznanj večkratnih krvodajalcev smo objavili v prejšnji številki. Vodstvo organizacije pa nas je obvestilo, da so objavljene seznama pomotoma izpadli še naslednji dobitniki priznanj za 25-krat darovano kri: Ivan Novak (LIK), Rudolf Novak, Andrej Oražem, Olga Vidrih (vsi iz Tekstilca); Mirko Levstek, Anrej Tekavec (oba iz Tiskarne), Jože Wolf, Stanislav Logar, Anton Žuran, Velimir Grgurič, Mirko Klarič, Janez Arko (vsi Itas); Slavko Faflek, Benjamin Bejtovič (oba Oprema); Franc Novak (sozd GK), Stanka Krizmanič (Trikon); Jože Rus (Melamin); Francka Pantar (Žito), Franc Konečnik (Snežnik), Ivan Jalovec (Elektro), Vlasta Žagar (VZV), Fani Kobola (gospodinja) in Anton Vovko (RSLO). Tudi vsi ti so prejeli priznanja na petkovi proslavi. Ugotovili pa so, da so Branka Košoroga (Snežnik) pomotoma »prekrstili« v Draga. (Foto: Primc)

Šesterico izgubarjev vodi Trimo

Trebanjsko gospodarstvo in negospodarstvo poslovalo slabše kot regijsko

TREBNJE — Na občinskem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo menijo, da bodo majski ukrepi Mikuličeve vlade bistveno spremenili razmere poslovanja in močno vplivali tudi na finančne rezultate. Trebanjsko gospodarstvo je v prvem trimesečju ustvarilo 46,8 milijarde celotnega prihodka in 8,8 milijarde dohodka. Ozdi so industrijsko proizvodnjo povečali za 10,3 odst., kar je dvakrat več od slovenskega povprečja. Po nekaj obračunskih obdobjih je trebanjskemu gospodarstvu vendarle uspelo, da je rast porabljenih sredstev nižja (za 2 odst.) od rasti celotnega prihodka. Čistega dohodka so Trebanjci ustvarili za 6,6 milijarde. Največje povprečne čiste osebne dohodek so izplačali v SOZ Unitehna, (609.381 din), Iskri Mokronog (529.070 din) in GG TOK Trebnje (512.917 din). Najtanjše pa so bile mesečne kuverte in Mercatorju-tozd Gradišče (295.986 din), v Krojaškem podjetju (296.920 din) in v Mizarskem podjetju Hrast iz Šentlovrenca (344.595 din). Največji izgubar je Trimo, ki je dose-

imelo izgubo kar 6 organizacij. Pri nekaterih postavkah imajo nadpovprečno rast upravni organi KPD Dob. V negospodarstvu je bil povprečni mesečni osebni dohodek na delavca • Uspešnost gospodarjenja v trebanjski občini je bila manjša od povprečja regije. Trebanjci so ustvarili na tujih trgih le 11,3 odstotka celotnega prihodka (Dolenjska 27,5 odst.), precej zaostaja tudi rast dohodka. 493.032 din (brez KPD Dob) in je rast nižja kot v gospodarstvu. Zaposlenost se je povečala za 2 odstotka, zlasti na račun večjega števila nadomeščanj ob bolniški in porodniški v VIO Trebnje. P. P.

Trebanjske iveri

SMEH — Nič ni zadnjič moglo zmotiti možaka, ki je ali za voljo vinski utrujenosti ali smradu, ki se je širil iz razbite steklenice težko določljive kache slane, kratkomaio zaspal in zasrduhal kar v tisti svinjariji na avtobusni postaji. Slučajni turisti ali po obvoznici mimovozeči so se lahko nazorno prepričali, da smo turizem pač ljudje. ZIVA »NULA« — Tako pravijo Trebanjci turistu biroju, ki je več zaprt kot odprt. Na vratih že lep čas visi obvestilo, da je biro zaradi dopusta zaprt. Morda bi bil primernejši napis: mamica na službenem potovanju. Amaterski filmarji se že zanimajo, da bi posneli dokumentarec, zavrteli bi ga lahko morda že za letošnji občinski praznik, če bodo seveda delegati le dobili pravi odgovor, kaj je z delovanjem turistične poslovalnice. KRAMPJI IN LOPATE — Na seji občinskega komiteja ZK se je razpravljalo ob razpravi o varnostno-politični oceni spraveval, zakaj neki se ni bilo slišati, da bi storilci kaznivih dejanj kradli krampe in lopate. Tudi tisti, ki so včasih kradli kokoši, hočejo več.

V slabih časih ljudje bolj zaupajo sreči

Vrste v loterijski prodajalni se daljšajo

BREŽICE — V poslovalnici Državne loterije Ljubljana je gneča ob vsakem času dneva, zato ni mogoče ujeti mirnih pet minut za pogovor z Marijo Ratko, ki trenutno dela brez zamenjave. Človek bi mislil, da srečke prodaja brezplačno, pa ni tako. Tudi loterija ni imuna za dvigovanje cen in tako so se kombinacije novega kola že podražile za 100 odst.

Marija Ratko: srednjih let in upokojenci. Upokojencev je zadnje čase manj, in kot kaže, si iger na srečo tisti z najnižjimi pokojninami ne morejo več privoščiti. Sicer pa lokal, v katerem prodajajo športno napoved, loto, srečke ekspresne in državne loterije, najemnikom ne dela ravno časti. Prostor je resda v središču mesta, vendar je zelo tesen in nima niti vode. Marija Ratko, ki dela tam 13 let, pravi, da loterija nima sreče, čeprav ima denar. Pripravljena je svoljavna v lokal pri stanovanjski skupnosti, vendar do zdaj ni prišla na vrsto.

Trgovina za vse Na Velikem Trnu

VELIKI TRN — Agrokombinativna trgovina na Velikem Trnu je v resnici prava središčna točka kraja. Skoraj ni krajana, ki ne bi vsaj enkrat ali dvakrat prišel v trgovino, kjer sta dve prijazni trgovki ves čas pripravljene ustreči vsem potrebam in željam.

Janja Končar, ki v trgovini dela že 10 let in v resnici pozna vse potrebe krajanov. »Seveda je izbira blaga v naši trgovini taka, da lahko pri nas krajani nabavijo domala vse, kar potrebujejo za vsakdanje življenje. Poleg špecerije prodajamo kruh, mleko, radi pa bi tudi meso in ga tudi bomo, ko bo priključena zamrzovalna skrinja, ki smo jo že nabavili. Na zalogi imamo nekaj tekstila in posode, prodajamo pa tudi gnojila in škropiva pa cement in ostali gradbeni material. Pred kratkim smo tu odprli bife, ki pa je žal odprt samo ob delavnikih, ker sami s kolegico ne bi zmogli še strelže v nedeljo. Promet je kar dober: računamo, da bomo ta mesec prodali za 20 milijonov blaga; v bifeju pa je ponavadi za okoli 2 milijona dinarjev prometa. Povedati moram, da imamo tu tudi odkupno postajo za teleta in ribez, tako da je okoli naše trgovine vse leto živahno, malo slabši obisk imamo le januarja in februarja.

Vsi prejemki na računalniku

V brežiški občini prejemajo največ družbenih pomoči zaposleni občani — Sindikati in krajevne skupnosti na tekočem o vseh družinskih dohodkih

BREŽICE — Od lanskega leta naprej so vse krajevne skupnosti in sindikalne organizacije v delovnih kolektivih seznanjene s podatki o dohodkih in vrstah pomoči, ki jih prejemajo krajani oziroma zaposleni delavci in njihovi družinski člani.

prošenj se je pomnožilo vsakič ob podražitvi stnarin. Družbeno pomoč zastanarino prejemajo 104 prosilci. Največ prošelj so rešili za otroški dodatek. Prejema ga nekaj nad 2 tisoč otrok iz 1041 družin. Med njimi je 473 otrok delavcev iz drugih republik. Tri četrtnine od omenjenih 1041 gospodinjstev prejema samo eno vrsto družbene denarne pomoči, 16 odst. po dve in 5 odst. po tri vrste pomoči, kar je odvisno predvsem od števila članov v gospodinjstvu. Zanimiv in obenem osupljiv je podatek, da je največ upravičencev do družbenih pomoči iz Brežic in zaposleni občani. Teh je kar 968. Nezaposlenih je 137, upokojencev 88, kmetov pa 75. To potrjuje slab gospodarski položaj delovnih organizacij in obenem slabo kadrovsko sestavo zaposlenih. Iz Tovarne pohištva jih je 75, iz Agrarie Brežice 56, iz Posavja 39, iz Tehničnega remontnega zavoda Bregana 203, pri zasebnih obrtnikih 49, v Jutrarnji 33, v drugih organizacijah pa so številke precej manjše.

Denarna stiska omejuje vpis v glasbeno šolo

V prvi letnik ne sprejemajo učencev za instrumente

BREŽICE — Starši in učenci bodo letos razočarani, ker brežiška glasbena šola zaradi denarnih težav ne more sprejeti nobenega učenca za instrumentalni pouk, ne za klavir, ne za kitaro in ne za druge instrumente. Vpisovanje za šolsko leto 1988-89 se je začelo 6. junija in bo do 17. t. m. med 12. in 17. uro v glasbeni šoli. V jeseni odpirajo samo oddelke za skupinski pouk.

• Občani in strokovne službe so zdaj veliko na boljšem, saj je dovolj, če zainteresirani le enkrat na leto izpišejo podatke o dohodkih družine na enotnem obrazcu. Lani so računalniško obdelali podatke za 1500 družin. Zanje imajo zabeležene osebne dohodke, katastrski dohodek, pokojnine, preživnine, kadrovske štipendije in štipendije iz združenih sredstev.

V minulem letu so v enotno evidenco vnesli subvencije za stanarine. Število

Priznanja krvodajalcem Prireditve v Krškem, Kostanjevici in na Senovem

KRŠKO — Občinska organizacija Rdečega križa je ob 35-letnici krvodajalstva in 125-letnici delovanja te humanitarne organizacije pripravila tri proslave: na Senovem, v Krškem in v Kostanjevici. Na proslave so povabili domala 500 krvodajalcev, aktivistov in predstavnikov delovnih organizacij, ki imajo največ zasluga za delovanje organizacije.

vanj vključili tudi člani KUD Svoboda. Priznanja, značke in plakete so dobili krvodajalci, ki so dali kri vsaj petkrat, med njimi pa je seveda tudi veliko tistih, ki so dali kri celo več kot 40-krat. Tako so podelili 25 plaket in 30 značk. Hkrati so priznanja podelili tudi aktivistom Rdečega križa in se zahvalili delovnim in družbenopolitičnim organizacijam, ki so podpirale akcije RK. Priznanje za podporo gre tozdom TCP Djuro Salaj Celulozi, in Papirkonfekciji, Pionirju, Labodu, Lisci, SOP, Kovinarski, Rudniku na Senovem, občinskemu svetu ZSS, OK ZK, OK SZDL in sekretariatu za ljudsko obrambo.

Novo vodstvo zavihalo rokave

V krajevni skupnosti Vel. Trn se pripravljajo na uvedbo samoprispevka

VELIKI TRN — Krajevna skupnost Veliki Trn šteje po površini med večje krajevne skupnosti v občini Krško, prebivalcev pa je malo. Nekateri zaselki stjejejo samo tri ali štiri gospodinjstva. Vendar si v krajevni skupnosti želijo, da bi bili vsi krajani med sabo povezani z dobrimi potmi. Prav tu pa se največkrat zatakuje.

smo le dosegli, da so nam obljubili dokončanje del. Povedati moram poleg tega, da nam pomagajo tudi drugi v občini. Posebej močna spodbuda za delo pa je, da smo lani spomlad precej pomladili vodstvo krajevne skupnosti in SZDL. Novo vodstvo računa, da bo ob pomoči starejših in bolj izkušenih članov vendarle naredilo korak naprej.

bi uvedli v jeseni krajevni samoprispevek. Ni bilo potrebno posebno veliko razmišljati o tem, česa naj bi se lotili z denarjem, ki ga bodo na ta način zbrali. Na prvem mestu je prav gotovo mrliška večica, urejanje poti, za kaj več pa de-

Studenec hoče vštric z drugimi

V nedeljo se bodo v KS Studenec odločali o uvedbi krajevnega samoprispevka — Skupni program in še posebej za 8 vasi — Posodobitev cest, vodovodov itd.

STUĐENEĆ — »Vsa leta so naši krajani podpirali pobude in akcije, zato smo lahko ponosni nad uspehi, ki smo jih dosegli pri razvoju naših vasi s skupnimi moči. Vsako odrekanje in delo ima svoj smisel tedaj, če gre za dobro vseh nas in za boljše življenje. In če hočemo, da razvoj naših krajev ne bi zastal, pravzaprav ni druge izbire, kot da tudi tokrat strnemo moči,« je povedal predsednik sveta krajevne skupnosti Studenec Alojz Pavkovič pred nedeljskim referendumom, na katerem se bodo krajani KS Studenec odločali o uvedbi samoprispevka.

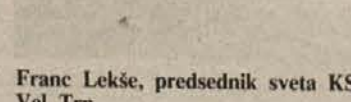
ne akcije, ki so jih speljali tudi s pomočjo zadnjega samoprispevka. Mednje spada tudi cesta Impoljca — Studenec. »S trudom vseh smo precej polepsali podobo celotne krajevne skupnosti in dosegli, zlasti pri posodobitvi cest, toliko, da smo lahko vsi zadovoljni. Seveda nas to ne sme uspatviti, kajti tudi druge ne držijo rok križem. Če imajo vse krajevne skupnosti v občini krajevne samoprispevke, na zadnje so se zanje odločili spet na Blanci in v Loki, ni razlogov, da ne bi tudi mi ubrali to pot hitrejšega napreda,« je dejal Janc.

Kristijan Janc, predsednik KK SZDL Studenec

• S pomočjo samoprispevka bi na Studencu uredili tudi kanalizacijo, asfaltirali cesto proti Dulam, obnovili vodovod za Dol. Studenec, tam uredili javno razsvetljavo. Ponikve načrtujejo asfalt skozi naselje Novo, razsvetljavo, ki je med drugim tudi v programu Arta, Hudega Brezja in Brezovega. Popsod, tudi v Rovišču, Zavrztu in na Osredku, pa osrednjo pozornost posvečajo posodobitvi cest in vodovodov ter vzdrževanju vaških poti.

Kristijan Janc, predsednik KK SZDL Studenec

Franc Lekše, predsednik sveta KS Vel. Trn

narja tako in tako ne bo. Krajevne skupnosti namreč dobijo denarno pomoč občine glede na število prebivalcev, zato se iz tega vira nakaplja zelo malo denarja, še posebej, ker je toliko problemov.

»Krajevna skupnost je brez šole kot otrok brez matere, naša šola, s katero upravlja osnovna šola Leskovec, pa je že nekaj časa prazna in propada. Zaradi tega v krajevni skupnosti nimamo nobenega kulturnega življenja. A očitno se bomo morali glede tega znajti nekako drugače, v šoli pa bi imeli radi obrat, ampak doslej se za to še ni pokazala nobena prava možnost. Vsi smo tudi proti temu, da nam vzamejo matičarko, ki naj bi poslej delala samo dva dni v tednu. Prav ona pa nam opravlja vse tajniške posle, piše račune, vabila, mi pa vsega tega dela sami ne zmoremo. Saj je prav, da ukinejo matičarje v dolini, kjer ima skoraj vsaka KS poklicnega tajnika, za nas pa bo to velika izguba.«

Franc Pavkovič, predsednik sveta KS Studenec

ENA SAMA POROKA

KRŠKO — Očitno je bil maj tisti mesec, ko se je v veliki občini poročilo največ parov. Vsaj tako bi sodili glede na to, da je bila pretekli teden v občini Krško ena sama poroka. Poročila sta se Cverko Sršin iz Blance in Jožica Jalovec iz Bolovnika. Čestitamo.

ZBORNİK O NOB IN DELAVSKEM GIBANJU

SEVNICA — Občinska konferenca SZDL oz. njen koordinacijski odbor za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij se že več kot eno leto ubada z zahtevno nalogo, da bi tudi sevniška občina dobila reprezentativnejšo publikacijo o delavskem gibanju in NOB na območju občine. To je že večletna želja, da bi imeli Sevnščani na enem mestu opisano svojo preteklost, bodisi v obliki monografije ali zbornikov. Menili so, da bo lažja postopna pot zaradi gnotnih težav, zato naj bi izdali več zbornikov o posameznih obdobjih. Gradivo pripravila sevniški rojak, ravnatelj Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani prof. Stane Mrvič, sodeluje pa tudi dr. Janko Kos. OK SZDL in občinski odbor ZZB NOV Sevnica sta ob pomoči občinske raziskovalne skupnosti že nabavila papir v krški tovarni, ki se tu izkazuje z lepim prispevkom. Sevniški ljubitelj fotografije Ljubu Motore pa je že poslal spomenike NOB.

Spet bodo delali brigadirji

Okrog 240, med njimi tudi Madžari, jih bo kopal jarke za telefon

SEVNICA — Letos bodo brigadirji spet delali v sevniški občini. Tokrat bodo Sevnščani gostitelji republiške mladinske delovne akcije od 3. julija do 13. avgusta. Okrog 240 brigadirjev naj bi v dveh izmenah pomagalo pri kopanju jarkov za medkrajevni telefonski kabel od Sevnice proti Mirenski dolini. V prvi izmeni bodo od 3. do 23. julija sodelovale brigade iz občin Grosuplje, Ljubljana-Bežigrad in združena brigada Notranjske (Ilirska Bistrica in Postojna). 10. julija naj bi se tej izmeni priključilo še 15 brigadirjev iz Madžarske.

Franc Pavkovič, predsednik sveta KS Studenec

Krške novice

PRIJAZNOST PA TAKA! — Za graditelje hiš so nastopili težki časi, kajti gradbeni material je vsak dan dražji, kreditov ni, osebni dohodki so manjši itd., itn. Zato seveda ni čudno, da so graditelji kar navalili v novoustanovljeno stanovanjsko zdruzo v Krškem. Tam pa jih ponavadi pričaka zelo stroga tovarišica, ki do graditeljev ne čuti prav nobenih simpatij, kaj šele usmiljenja. In tako jih, ko pridejo vsi prestrašeni v zdruzo, pričaka malce nejevoljna pa tudi osorna, včasih pa se zgodi celo to, da ni pripravljena niti poslušati želja in potreb graditeljev. Da bi graditeljem omogočili tudi hitrejši nakup materiala, v primerih, ko čakajo na kredit, material pa se draži, se v tej zdruzi tudi še niso naučili.

PRIZNANJA SEM, PRIZNANJA TJA — Ob 60-letnici pihalnega orkestra Svoboda Senovo so s pihalnostnem koncertu podeljevali priznanja, ki jih je bilo toliko, da se je kar miza šibila. Priznavanje se tam dogajal nekakšen tenis s temi priznanji, saj je predsednik občine Šoln podelil orkestru priznanje občine, godbeniki so vrnili njemu svoje priznanje itd. Pri vsem tem podeljevanju priznanj pa so godbeniki »pozabili« na nekatere druge. Sicer pa o orkestru mislimo vse najboljši in mi želimo, da bi nastopal vsaj še 60 let.

LOVCI SO NA MORJU — Odkar so se vsi najbolj priznani lovci iz krške občine odpravili na morje, kjer bojda namakajo svoje ude v Jadranskem morju (če ne močijo svojih grl z dalmatinskim vinom), so na svoj račun prišle rane. Baje so v velikih vodah navalile v vinograde, kjer jim gre v slast prav vse, kar je še ostalo po pozbi. Vinogradniki kličejo: Lovci, vrnite se nazaj!

SENOVŠKA EKIPA JE POPUSTILA — Priprave na praznovanje občinskega praznika so senovške tenisače vrgle s tira do tere, da so fantje ponešave pozabili na tenis. Na igrišču raste trava — regrata na srečo ni.

Sevniški paberki

SEZONA — Prejšnji teden se je kopalna sezona v sevniškem bazenu nepreklicno začela. Kopalcem je sicer te dni zagodlo vreme in s klisim obrazi zrejo proti nebu. Krajani Kidričeve ulice in še nekateri, ki domujejo nad bazenom pa imajo resnejše probleme. Kopalno sezono so namreč oni zaznali tako, da so bili več dni brez pitne vode ali pa je voda curjala le po kapljicah. Prizadej pravijo, da so ostajali brez vode zato, ker so bazen začeli polniti prepozno, njihove pritožbe, da nimajo s čim kuhati in se v čem skopati, pa so naletala na gluha ušesa (ne)odgovornih.

EKSPRESNA REAKCIJA — Prav zanimivo je opazovati, kako se ljudje odzivamo na razne dražljaje, in še bolj, kaj počnem ob različnih ukrepih Mikulčeve vlade, ki zadnje čase le bolj dopuščajo delovanje tržnih zakonitosti. Zal pa preprosti smrtniki to občutijo zgolj kot silno divjanje cen, ki jih potiska še bolj k dnu in večjemu zategovanju pasu. Ljudje menjajo tudi prehrabne navade, v kriznem času kupujejo le najnujnejše itd. Pri vsej stvari pa je zanimivo tudi to, da je zadnji paket podražitev ob koncu tedna takoj pustil posledice tudi v pred kratkim odprti ekspresni kemični čistilnici Maje Meke pri sevniškem Stillešu oz. nasproti TVD Partizana. V ponedeljek je bilo vsaj pol manj strank v čistilnici. Res ekspresna reakcija.

DENAR KONČNO TU — Denar (okrog 60 milijonov din) iz republiškega sklada solidarnosti za odškodnino kmetom po zimski pozehi leta 1985 je prispel v Sevnico šele konec letošnjega marca. Zdej je zlasti vinogradnike prizadela še spomladanska »zeba. Prijavo škod sprejemajo v M-KK kot Kooperacija do 20. junija. Komisije bodo zelo zaposlene.

ZMAGALA EKIPA BOŠTANJSKE ŠOLE

SEVNICA — Na tekmovalju sedmih ekip iz šestih osnovnih šol v sevniški občini v poznavanju splošnega ljudskega odpora in družbene samozastite so se mladi pomerili v streljanju z zračno puško, gašenju z vedrovko, prvi pomoči, orientaciji in teoriji. Za večino ekip je bil najtrši oreh prav orientacijski tek. Tako je zmagala ekipa OS Boštanj pred OS Sentjanj in OS Tržiče.

Anton Umek — Okiški (1838 — 1871), pesnik in klasični filolog

150-letnica rojstva pesnika Okiškega

V soboto bo slovesnost pred rojstno hišo Antona Umeka — Okiškega

OKIČ — V nedeljo, 12. junija, bo minilo 150 let, odkar se je v tej vasi nedaleč od Boštjanja rodil Anton Umek, ki je pozneje postal klasični filolog in se uveljavil tudi kot pesnik. Izšel je iz kmečke družine. Ker je že v osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Boštjanju, kazal nadarjenost, so ga starši poslali v Ljubljano, kjer je najprej dokončal en razred normalke, nato pa se je šolal na gimnaziji in maturiral z odliko. Studiral je klasično filologijo, in ko je leta 1866 študij končal, postal suplent na gimnaziji v Šentpavlu. Še isto leto je odšel po nasvetu Antona Janežiča na gimnazijo v Celovcu, kjer je poučeval klasične jezike, nemščino in predvsem slovenščino. Janežič ga je takoj pridobil, da mu je pomagal pri izdaji njegovih knjig, še posebej pri urejanju Besednjaka.

• 150-letnica rojstva Antona Umeka — Okiškega bodo počastili na spominski slovesnosti, ki bo v soboto, 11. junija, ob 18. uri pred pesnikovo rojstno hišo na Okiču. O pesniku bo govoril dr. Janko Prunk, boštjanjski rojak Rudi Stopar bo sodeloval z recitalom svojih pesmi, nastopili pa bodo še oktet Boštjanjski fantje, dekliški oktet KD Anton Umek — Okiški, učenci boštjanjske osnovne šole in drugi. To skupno prireditve pripravljajo kulturna skupnost in ZKO iz Sevnice ter boštjanjska krajevna skupnost, krajevna konferenca SZDL in Kulturno društvo Anton Umek — Okiški.

pri čemer je bil Umek zadnja leta tudi samostojni urednik. Umri je komaj trintrideset let star v Trušnjah pri Velikovicu, kjer je tudi pokopan.

Umek — svojemu primku je pripisal psevdonim Okiški in se z njim tudi podpisoval — je v literarni zgodovini zapisan kot pesnik poznomantičnega formalizma. Njegovi verzji so napisani gladko, tekoče, vsebinski pesmi je preprosta, prepletana z nauki in modrostmi, kar je bilo pač značilno za stihopisec usmeritve, v kateri je deloval. Veliko slovensko delavnost je razvil že v dijaških letih in s pesmimi sodeloval v Zgodnji danici in Slovenskem glasniku. V pesmih je v glavnem opeval naravo, boga, domovino, izpovedoval se je največ v ustaljenih oblikah, blizu sta mu bila sonet in klasično-mitološka alegorika, kot epiku pa se mu je zdela najprimernejša nibelunška kitica. Celotno Umekovo delo kaže dokažena Janežičeva vpliv, označuje ga velika ljubezen do slovsvenega dela, povezana z versko in narodno zavestjo. V skrbi za ljudsko izobraževanje je pri Umeku prevladala verska verna, to pa ga je tudi ločilo od mladostenstva. Izdal je ep Abuna Soliman, zgodbo v verzih Slovenska blagovestnika Ciril in Metod ter pesniško zbirko Pesmi. Vse delo Antona Umeka — Okiškega je prav gotovo vredno spomina in raziskovanja. Spomin nanj med drugim ohranjajo tudi kulturne skupine, ki so jih ustanovili v Boštjanju.

I. Z.

Že več let v godbeniškem zenitu

Pihalni orkester senovske Svobode v soboto proslavil 60-letnico ustanovitve — Med jubilejnim koncertom v Domu XIV. divizije prejel priznanja

SENOVO — V dolgem, šestdesetletnem delovanju tukajšnjega pihalnega orkestra je nekaj datumov in mejnikov, ki so vidno zaznamovali ta godbeniški kolektiv in so tudi v kroniki njegovega nadvse pestrega življenja posebej navedeni. Najprej je tu obdobje NOB, ko so nekateri godbeniki že takoj na začetku zamenjali instrumente s puškami, septembra 1944 pa je godba kolektivno odkorakala v partizane. Boji za osvoboditev so precej razredčili vrste senovskih godbenikov. Po osvoboditvi so bili godbeniki med prvimi, ki so se začeli organizirati in oživljati amatersko kulturno dejavnost. Zapolnili so vrste z novimi člani, vadili in nastopali, često in čedalje pogosteje na festivalih, revijah in drugih srečanjih. Vsekozi je bilo njih igranje solidno, vendar pa je v glavnem ostajalo na povprečni ravni in jih med najboljšimi niso omenjali. Tista prava kvaliteta, s katero si pridobijo tudi ime, je prišla kasneje oziroma kmalu potem, ko je dirigentsko palico vzel v roke profesor glasbe Janez Cegljar. To je bilo leta 1976.

Novi način dela, ki je zahteval brezhibno obvladanie instrumenta, trde in

dogotrajne vaje, se je kazal v dvojem: godba ni bila sposobna igrati samo koračnice in lažje skladbe, ampak je pod Cegljarjevo taktirko zmogla ubrano zlitu v celoto tudi zvok, kakršne daje, denimo, simfonični orkester, s tem pa je rasla tudi kvaliteta igranja. Zato tudi uspehi na republiških tekmovanjih niso izostali. Že leta 1979 je na tekmovanju v korakanju in igranju koračnic v Artičah prejela zlato plaketo. Takšno priznanje je dobila tudi čez štiri leta, ko je bilo republiško tekmovanje v korakanju in igranju koračnic v Slovenskih Konjicah. Vendar to še niso bili tisti pravi uspehi, ti so prišli s tekmovanji pihalnih orkestrrov v izvedbi koncertnih skladb in na njih je prav senovski pihalni orkester zablestel s tako rekoč meteorskim vzponom. Poglejmo: leta 1977 je na tekmovanju pihalnih orkestrrov Slovenije v Rogški Slatini v tretji skupini prejel zlato plaketo, leta 1981 na Bledu zlato plaketo na tekmovanju orkestrrov v drugi kakovostni skupini, štiri leta kasneje, leta 1985, pa na tekmovalnem srečanju najboljših slovenskih pihalnih orkestrrov v Ljubljani tudi zlato plaketo, in to v I. A skupini, kar je pomenilo vzpon na ožji vrh v Sloveniji. Istega leta je senovski orkester zablestel na mednarodnem tekmovanju pihalnih godb v nemškem Waldstettnu, ko je v mojstrskem razredu osvojil prvo mesto in dobil še posebno priznanje. Seveda to niso vsa priznanja in odličja, ki so jih dobili senovski godbeniki prej in tudi potem, ko je začel z njimi delati zjadšnji dirigent.

Nekako takšna je, na kratko opisana, pot senovskega pihalnega orkestra, del njegove zgodovine od začetka do danes, in to zgodovino so predstavili med izvajanjem celovečernega jubilejnega koncerta v soboto, 4. junija, v Domu XIV.

divizije. Orkester, ki ob 60-letnici šteje 58 članov (med njimi so ljudje vseh poklicev, od dijakov in študentov do soferjev, tehnikov, inženirjev in upokojenčev), si je za to slavnostno prireditve izbral in pod dirigentskim vodstvom Janeza Cegljarja izvedel osem skladb domačin in tujih avtorjev (R. Bruči: Intrađa, D. Bučar: Žumberška rapsodija, S. Hristič: Predigra in grlica — iz baleta Ohridska legenda, C. Orff: Carmina burana, R. Wagner: Slavnostna koračnica, B. Adamič: Sprevedavanje, W. Renz — Herzog: Swinging invention in M. Schneider: High society). Za težaven in kvalitetno izvedeni program je prejel zaslužen aplavz obiskovalcev, domačinov in drugih, ki so napolnili dvorano do zadnjega sedeža. Ob jubileju pa je dobil tudi več priznanj.

• Najpomembnejše priznanje, srebrno plaketo občine Krško, je orkestru že na začetku prireditve podelil Zoran Šoln, predsednik krške občinske skupščine, pokroviteljice jubilejnega koncerta. Mirko Avsenak pa je v imenu občinske in republiške ZKO podelil dolgoletnim članom orkestra zlata, srebrna in bronasta Gallusova priznanja.

Seveda tudi številnih čestitk in spominskih daril ni manjkalo. Eno od najsodobnejših čestitk in misli je ob tej priložnosti izrekel predstavnik Zdrženja pihalnih orkestrrov Slovenije, ko je dejal, da so senovski godbeniki na Slovenskem zablesteli kot meteor, vendar pa je najpomembneje, da so še vedno v zenitu pihalnih orkestrrov pri nas. In kot je razbrati iz brošure, ki je izšla ob 60-letnici orkestra, nameravajo v zenitu tudi ostati.

I. ZORAN

1. revija oktetrov Posavja

V Lutrovi kleti v soboto nastopilo 5 oktetov

SEVNICA — 1. revija oktetov Posavja, ki so jo v Lutrovi kleti pod sevnškim gradom prejšnjo soboto pripravili Slovenska pevška zveza, Posavsko pevsko združenje in sevnška občinska zveza kulturnih organizacij, je bila lep pevski praznik, predvsem pa praznik slovenske pesmi.

Kot je dejal v pozdravnem nagovoru Ernest Ferik, predsednik Posavskega združenja, smo Slovenci pevski narod in česar ne moremo povedati z besedo, povemo s pesmijo. Slovenski okteti pa so našo pesem uspešno predstavili že tudi marsikje po svetu. V čudovitem okolju Lutrove kleti, ki jo krasijo renesančne freske, je pesem tokrat zadonela še bolj zlahtno in ubrano. Tako sta na sobotni reviji pomenila prijetno presenečenje že uvodna nastopa ženskega okteta iz Brestanice, ki ga vodi Stanka Macur, in dekliškega okteta Kulturnega društva Anton Umek — Okiški iz Boštjanja s pevovodkinjo Romano Perno-

všek; oba sta šela na začetku obetavne pevске uveljavitve.

Oktet Orlica iz Pišec, ki ga že desetletje vodi Franc Baškovič, v zadnjih letih pa kot umetniški vodja pomaga še Jurica Grakalič, je že star znanec tudi s posavskih pevskih revij. Umetniškemu vodji od Pišečanov mlajšega Leskovskega okteta, Danilu Sitarju, je uspelo v zadnjih treh letih in pol, odkar nastopajo v nespremenjeni zasedbi, izpričati homogenost in stalnost sestava.

In kaj reči še o zadnjem nastopajočem oktetu Boštjanjski fantje, katerega umetniški vodja je Jože Pfeifer, mentor pa Egon Kunelj? Boštjanjski fantje, ki so že nekajkrat snemali za RTV Ljubljana, se ob srebnem jubileju pripravljajo, da se z novim koncertnim sporedom znova predstavijo širšem slovenskemu občinstvu. Sicer pa naj o 1. reviji oktetov Posavja na kratko nekaj pove Jože Pfeifer, ki že vseh 25 let vodi oktet Boštjanjski fantje na njegovi uspešni poti.

Jože Pfeifer, umetniški vodja okteta Boštjanjski fantje

»Menim,« pravi Pfeifer, »da so take revije oktetov, kakršno smo prvič pripravili v Posavju, koristne, ker je možna primerjava po kakovosti, medtem ko je pri revijah pevskih zborov, kamor mi ne sodimo najbolj, vprašljiva. Tudi zato upam, da bo revija oktetov postala tradicionalna, kot obetajo organizatorji. Seveda to v ničemer ne krni pomena srečanja oktetov v Sentejnem, saj tudi na ta način prispevamo k boljši kakovosti oktetov in popestritvi repertoarja.«

P. P.

OPUŠTELI ODRI V BREŽIŠKI OBČINI

BREŽICE — Čast gledališkega ljubiteljstva v občini rešujejo samo še osnovnošolci in dijaki. O uprizoritvah dramskih skupin ni več sledu in videti je, da ljudjeraje pojejo, kot igrajo. Za gledališke predstave, ki si jih je letos poleg učencev brežiških in okoliških šol lahko ogledalo tudi odraslo občinstvo, gre zahvala dvema prizadevnima mentoricama, Mariji Lelič na srednji šoli in Veri Samohod na osnovni šoli v Brežicah.

PRVI UMETNIK V PODPREŠKI — Akademski kipar Stanek Jarm iz Kočevja je prvi likovnik, ki je razstavljal v Podpreski in sploh v KS Draga. Razstava je pritegnila krajane, predvsem pa še mlade s slovenske in hrvaške strani Cibranke.

Prva razstava v Podpreski

Akademski kipar Stanek Jarm razstavljal pri rojstnikih

PODPRESKA — V Podpreski v občini Kočevje so imeli od 25. do 31. maja dobesedje sploh prvo likovno razstavo. Svoja dela — lesene plastike, akvarele in grafike — je pokazal akademski kipar Stanek Jarm iz Kočevja, sicer pa skoraj domačin, saj je bil rojen v bližnji Osilnici. Razstavo je organiziralo domače KSD »Parg« v sodelovanju s kulturno skupnostjo Kočevja.

Na otvoritvi je kiparja in njegovo delo predstavila znana učiteljica, dobitnica Zagorčeve nagrade Nada Vreček s Trave. Med drugim je opozorila, da umetnik Jarm ustvarja predvsem like, ki so njim blizu in znani; od trepičih vdov in pastirjev do garaških drvarjev in borcv za kruh ter svobodo.

Ta, prva taka razstava v teh krajih je bila izjemen dogodek, ugotavlja Neda Klun, predsednica kulturne sekcije v KSD »Parg« Draga. Ni pritegnila le domačinov, ampak so jo obiskali tudi šolarji in učitelji iz Loškega potoka pa tudi iz Cibra in Prezida na Hrvaškem.

J. P.

PESEM KLJUBOVALA DEŽJU

GRIBLJE — V nedeljo je bilo 11. srečanje obkolpskih pevskih zborov. Pevci so kljubovali dežju in pripravili lep in priršen program v še nedograjnem gasilskem domu. Pesem nam družje, je odzvanjalo po dvorani, saj so se srečali Belokranjci, Korošci, Karlovčani. Od domačin zborov so nastopili: mešani zbor iz Gribelj, lovski zbor, ženski zbor iz Črnomlja, moški zbor iz Belta, mešani zbor društva upokojenecv iz Črnomlja in dekliški septet OS iz Črnomlja, kot gostje pa mešani zbor društva upokojenecv iz Karlovca in mešani zbor KUD Svoboda iz Črne na Koroškem. Program so sestavljale v glavnem slovenske ljudske pesmi. Na reviji je sodelovalo manj zborov kot leta poprej, saj so nekateri zbori prenehali z delovanjem, ponekod pa jih tarejo večje težave. Enotna ocena revije je bila, da je bila kvalitetnejša od lanske, kar pomeni, da ti zbori redno delajo in izboljšujejo svoj program. Območne revije še bosta udeležila ženski zbor KUD Miran Jarc iz Črnomlja in moški zbor iz Belta. Srečanje so tudi tokrat lepo in gostoljubno pripravili Gribelji, za kar so jim vsi pevci zelo hvaležni.

Uspešna sezona mladih pevcev

Drevi letni koncert mladinskega zbora GS Trebnje

TREBNJE — Mlajši mladinski pevski zbor tukajšnje glasbene šole bo svojo bogato letošnjo sezono zaključil z drevisnjim celovečernim koncertom, ki se bo v prostorih stare osnovne šole začel ob 19.30. Zapel bo več pesmi iz pestrega in dokaj težavnega programa, ki ga poslušalci delno poznajo s prejšnjih njegovih nastopov. Nastopil pa je na več pomembnih prireditvah, med drugim na občinski reviji otroških in mladinskih zborov v Trebnju, na medobčinski reviji tovrstnih zborov v Novem mestu, na reviji glasbenih šol Dolenjske, Bele krajine in Posavja v Trebnjem in še kje. Za najpomembnejši nastop pa zbor, ki ga vodi ravnateljica trebanjske glasbene šole Tatjana Mihelčič, prav gotovo šteje tistega nedavno v Zagorju ob Savi na republiški reviji mladinskih pevskih zborov.

V GOSTEH ESSENSKI BALETNIKI

LJUBLJANA — V nedeljo, 12., in ponedeljek, 13. junija, bosta v Cankarjevem domu večera tako imenovanega essenskega baleta. Prvi večer bodo gostje, ki slovijo kot ena najboljših baletnih skupin na svetu, predstavili balet v koreografiji Hansa van Manena, naslednji večer pa v koreografiji Kurta Joossa. V skupini dela kot baletni mojster Slovenec Igor Košak, pred leti aktivni plesalec, ki se je uveljavil na svetovnih baletnih odrih.

NOVA DOKLOVA KNJIGA

Jeseni, tako je napovedano, bo v Kmečki knjižni zbirki, ki jo izdaja CZP Kmečki glas, izšlo novo knjižno delo novomeškega novinarja in publicista Slavka Dokla. To je Uskoška princesa, romantična zgodovinska povest, ki popisuje življenje Uskokov v 17. stoletju. V tem delu ne gre za čisto literaturo, saj je avtor zgodbo o mladem uskoškem paru in njegovih pustolovščinah doma in v svetu prepletel z etnološkimi, zgodovinskimi in kulturološkimi drobnimi zanimivostmi, ki nadevajo njegovemu sicer fantazijskemu pisanju zgodovinsko preobleko. Knjigo je ilustriral trebanjski likovni samouk Bogdan Breznik.

• Mladost je nekaj, kar imajo samo mladi in kar cenijo samo starejši.

A. NYKLE

Bomo Evropi hlapci ali partnerji?

V Cankarjevem domu v Ljubljani je bil zbor slovenskih kulturnih delavcev

LJUBLJANA — Zbor slovenskih kulturnih delavcev nadaljuje tradicijo Plenuma kulturnih delavcev OF slovenskega naroda, ne namerava in ne želi pa ga nadomestiti. Ta misel pisatelja Miloša Mikelca, predsednika sveta za kulturo pri RK SZDL Slovenije, je tudi zarisala profil delovnega srečanja slovenskih kulturnikov, ki je bilo minuli četrtek v Cankarjevem domu. Na njem so razpravljali obravnavali pereča vprašanja zjadšnjih gospodarskih in družbenopolitičnih razmer pri nas, še posebej tista, ki prihajajo čedalje bolj na dan ob ustanovitvi spremembah, omejevanju sredstev za preživljanje družbenih dejavnosti, predvsem kulture, pa tista, ki zadevajo slovenstvo in slovensko kulturo v Jugoslaviji in v svetu.

Povzemamo nekatere misli.

CIRIL ZLOBEC: »Napačna je misel, ki rojeva občutek, da se Slovenci iz samega egoizma ali zaradi svojega dekadentno ekonomskega zgledevanja po Zahodu trgamo od domovinskega telesa Jugoslavije, res pa je, da ris skoraj brez izjeme prevzema, blago rečeno, temeljno občutje nelagodnosti, ko razmišljamo o sebi v svoji skupni državi, ki noče ali ne more v korak z ravitim svetom, ampak si na vse kriplje prizadeva za jugoslovansko povprečje, bolj kot za enakost, za izenačenje, čeprav na srhljivo nizki ravni, ki nas vse bolj iztiska iz napredne Evrope. O tem, kako bomo komunicirali z združenjo Evropo po letu 1992, kot hlapci ali partnerji, pa to nirvansko povprečje sploh ne razmišlja.«

SERGIJ PELHAN: »Nedvomno je nujno v novih ustavah zapisati, da slovenski narod sam odloča o tem, kakšno kulturo hoče in koliko je zanjo pripravljen nameniti. Razkorak med zapisanimi stališči in prakso se tudi glede kulture iz leta v leto povečuje. Intervencijska

zakonodaja, ki postaja vse bolj pravilo, pozablja, da na družbene dejavnosti in še posebej kulturo ni mogoče gledati skozi ekonomske račune. Prav stalno vmešavanje države v svobodno menjava dela je v zadnjih letih otežkočalo samoupravne procese.«

MARKO KOS: »Čim manjša je člo-

veška oziroma nacionalna skupnost, tem bolj mora biti pluralistična, da bi bila sposobna takojšnjega odgovora na zunanje izzive. Pluralizem aktivnih in avtonomno delujočih osebnosti je njena edina formula za vitalnost in upornost kot podlaga preživetja.«

TONE PAVČEK: »V državi, kot je naša, v katero smo se združili kot enakopravni subjekti, je možen samo dogovor o skupnih zadevah z drugimi narodi ob hkratnem vztrajanju, da Slovenija svoje notranje, politične, zakonodajne, kulturne in druge zadeve ureja samostojno. Za jugoslovansko državo bomo nekaj vredni samo tedaj, ako bomo močni in v vsakem pogledu čimbolj razviti kot Slovenci.«

»Svetloba in ritem«

Drevi pri Dolenjski galeriji zanimiv recital mladinske skupine za balet in izrazni ples pri glasbeni šoli

NOVO MESTO — Svetloba in ritem, tako se imenuje recital, ki ga bo drevi, ko se bo na Novo mesto že spustil mrak, na prostem pri Dolenjski galeriji izvedla mladinska skupina za balet in izrazni ples, ki deluje pri glasbeni šoli Marjana Kozine. To bo recital poezije, plesa in glasbe, ki si ga je mentorica skupine Sonja Rostan zamislila tako, da bi plesalke z izraznim plesom interpretirale poezijo ob ustreznih glasbi. Tako bodo obiskovalci lahko prisluhnili Murnovim, Minattijevim, Gradnikovim, Kosovelovim, Prešernovim, Zoranim, Lorcovim, Tagorejevim, Handkejevim in Cummingsovim verzom ter si ogledali ples ob različni glasbi, od japonske narodne do, denimo, cuntry popevke. Kot plesalke bodo nastopile: Irena Gazvoda, Kristina Lažetič, Marina Škedelj, Suzana Hočevar, Tea Jedlovnčnik, Rosana Hribar, Jana Menger.

Andreja Žitnik in Ana Blažič. To bo prvi tak nastop v Novem mestu, z njim pa se obeta zanimiv kulturno-umetniški večer, ki bi bil lahko tudi znanilec uvajanja novih oblik delovanja kulturnih skupin v dolenjski metropoli.

PEVSKA REVIIJA PRIHODNJI PETEK, NE ŽE JUTRI

NOVO MESTO — Območna revija odraslih pevskih zborov iz črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske občine, ki jo pod naslovom Naša zemlja pripravlja Pevska zveza Dolenjske in Bele krajine, bo prihodnji teden, v petek, 17. junija, ob 20. uri v dvorani Doma kulture v Novem mestu, in ne že jutri, 10. junija, kakor so bile minuli teden obveščene občinske Zveze kulturnih organizacij in kakor piše tudi na plakatih, ki so jih poslali s sedeža Pevske zveze Dolenjske in Bele krajine v Trebnjem. Do pomote je prišlo nehot, zagodel jo je pač datumski škrt in prestavil prireditev za teden naprej, kot je bilo dogovorjeno že pred meseci.

NASTOP MLADIH Z »GOLIM KRALJEM«

ČRNO MELJ — Dramska skupina KUD Jasa, ki deluje na tukajšnji srednji šoli, je naštudiral komedijo Goli kralj, ki jo je E. Švarc napisal po motivih Andersenovih pravljic. Premiera je bila minulo soboto zvečer na omenjeni šoli, predstavo pa nameravajo ponoviti in z njo tudi gostovati.

GOSTUJE SOON 3

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu bo jutri zvečer gostovalo eksperimentalno gledališče SOON 3 iz San Francisca v ZDA z delom Magi avtorja Alana Finnerana, ki je tudi režiser in oblikovalec predstave. V predstavo vključeno glasbo Boba Davisa bo izvajal Kronos Quartet. Gledališče SOON 3 bo na evropski turneji gostovalo še v Avstriji, Nemčiji in Španiji.

MLADA LIKOVNIKA V KLUBU NA GRICKU

ČRNO MELJ — V mladinskem klubu na Gričku so minuli petki odprli razstavo slik mladih belokranjskih likovnikov Roberta Lozarja in Saše Pavloviča. Razstavo je pripravila občinska konferenca ZSMS Črnomelj.

PRISPEVKI ZA DRAGE
INSTRUMENTE

V skladu za drage medicinske instrumente pri OO RK so prispevali skupščina občine Novo mesto 80.000 din namesto venca za pokojna dr. Erno Primožič in Jožeta Turka, OO sindikata Splošne bolnice Novo mesto 50.000 din namesto venca na grob mame Martine Plesničar, Mitja Fabjan iz Vidmarjeve 23 v Novem mestu 120.000 din, Antonija Colnar iz Novega mesta 30.000 din namesto nakupa knjig, Janez Žerjav iz Novega mesta 30.000 din namesto nakupa knjig, učenci OŠ 7. korpusa Žužemberk 134.600 din, sekcija upokojencev Novoteksa Novo mesto 10.000 din namesto cvetja na grob pokojnega Jožeta Klančarja, Maja Milinarič iz Ljubljanske 3a v Mariboru 50.000 din namesto cvetja na grob dr. Erne Primožič, OO sindikata skupščine občine Črnomelj 60.000 din namesto cvetja na grob očeta Slavke Primc, delavci uprave za družbene prihodke SO Črnomelj 30.000 din namesto cvetja na grob očeta Sode Slavke Primc, strokovna služba občinske skupnosti za zaposlovanje Novo mesto 50.000 din namesto venca za pokojno dr. Erno Primožič, OO sindikata IMV DSSD Novo mesto 40.000 din namesto venca na grob mame Marjana Potrča, hišni svet Nad mlini 25-26 Novo mesto 104.000 din namesto venca na grob Jožeta Turka. Doslej so darovalci prispevali za vakuumsko blazino 16.003.380 din. Vsem se OO RK Novo mesto iskreno zahvaljuje.

NAGRADA

Dan mladosti smo letos nekateri praznovali skupaj s Pionirsko hranilnico. Z njo sem odšla na izlet skupaj z Renato in Tano. Z nami sta bili tudi tovarišici Vidmarjeva in Povšetova. Iz Novega mesta smo se odpeljali čez Gorjance na Petrovo goro. Po ogledu partizanske bolnišnice smo se odpeljali v Topovar pri Karlovcu, kjer smo tekmovali v znanju o pionirski hranilnici, nekateri pa v plavanju. Presenečeni smo bili, da si je OŠ Šmarjeta delila prvo mesto z mokronoško šolo. Želim, da bi tudi v bodoče obujali somn in tovariša Tita na takih prijetnih srečanjih. Ljubljanski banki se zahvaljujem za lep dan.

KLAVDIJA GJODANI
OŠ Šmarjeta

Medvedja
usluga
demokratizaciji
347. izjava Jezikovne-
ga rzsodišča

V nedeljo, 10. aprila 1988, je bila gostja ljubljanskega radijskega programa Val 202 tovarišica Vika Potočnik, znana slovenska delegatka v zvezni skupščini. Po predstavitvi in nekaj uvodnih stavkih jo je novinar presenetil (najbrž tudi večino radijskih poslušalcev) s približno takimle predlogom »Saj nimaš nič proti, če se tikava?!«

Vika Potočnik je ta vsiljeni bonton za hip nekoliko zmedel, vendar se je obvladala in ni izrecno protestirala; da se s predlogom ne strinja, je povedala tako, da je novinarka še naprej dosledno vikala, čeprav jo je ta vztrajno do konca oddaje tikal.

Kolikor nam je znano, imajo na radiu glede vikanja in tikanja samo približne notranje dogovore; deloma upoštevajo vrsto programa (prvi, drugi, tretji), tip oddaje (npr. dnevnoinformativna, mladinska, športni prenos, okrogla miz idr.) in še nekatera merila. V tem okviru pa marsikaj ostaja prepučeno presoji posameznega novinarja oziroma vodje oddaje. To se nam zdi načeloma prav, seveda pa bi bilo treba hkrati poskrbeti, da presoja o rabi vikanja ali tikanja v kaki oddaji ne bi bila preveč prepučena ljudem, ki se premalo zavedajo, da je tudi najbolj sproščena radijska oddaja javna zadeva in zato daleč od čisto zasebnikega kramljanja ter da so sproščenost, demokratičnost, vsiljivost in nekulturnost precej različni pojmi. Demokratičnosti si vsi želimo, vendar je z vsiljevanjem nepremišljenih jezikovnobontonskih pravil ne bomo povečali, kvečjemu narobe vsiljevanje tikanja, posebno v tako izpostavljenem govornem položaju, lahko pri marsikaterem gostu in poslušalcu zbudi odpor, ker to čuti kot nedopustno vdiranje v sobesednikov intimni svet. Nekateri trdijo, da imajo take občutke ob vsepočeznem (modnem?) tikanju samo pripadniki starih rodov, ampak to ne bo držalo: Vika Potočnik je mlada in za zvezno delegatko jo je predlagala mladinska organizacija.

Še: Jugoslavija ima Mig-29

Pripombe letalskega polkovnika k zapisu v Prilogi DL 26. maja

V Dolenjskem listu je 26. maja izšel zapis o našem novem letalu Mig-29. Mislim, da je precej pomanjkljiv, zato mu nekaj dopolnil ne bi škodilo.

Res je bila prva agencijska novica o tem letalu zelo skopa, res pa je tudi, da je bilo potem ob letošnjem dnevu vojne letalstva in protiletalske obrambe v dnevnem tisku in na TV objavljenih precej naših, torej zanesljivih informacij. Komandant VL in PLO generalpodpolkovnik Anton Tus je v izjavi za tisk med drugim izjavil, da Mig-29, po svojih tehnično-tehnoloških in bojnih lastnostih trenutno spada med najmodernejša bojna letala te kategorije v svetu. To je velikega pomena za našo obrambo.

Komandant enote, ki je oborožena z Mig-29, in istočasno tudi pilot na tem letalu je izjavil, da ima to letalo vrhunsko tehnično opremo in močno oborožitev in da lahko deluje v vseh vremenskih razmerah podnevi in ponoči. Taka tehnika zahteva od pilotov in tehničnega osebja mnogo učenja in znanja, pa tudi naporov. Misli, da Mig-29 po svoji koncepti, opremljenosti in novih materialih, ki so vgrajeni v letalo, na neki način že pripada generaciji letal 21. stoletja.

O letalu Mig-29 se je v svetu in tudi pri nas že precej pisalo. O njem so bili dani različni podatki in izrečene različne ocene. Pri tem bi opozoril na zanimiv članek J. Kacina v reviji KRILA 2. Sedaj pa so na voljo nekateri avtentični podatki, iz katerih se vidijo njegove tehnološke in bojne karakteristike in možnosti.

Maksimalna horizontalna brzina letala je 2,3 macha ali okrog 2.450 km na uro, hitrost dviga pa 325—350 m/sek (a ne 250 m/sek, kot je navedeno v vašem članku). Vzpenja se lahko takoj po vzletu skoraj vertikalno in mu je za vzpon na 18.000 metrov potrebno menda samo okrog 1 minute.

Bojni (taktični) radij delovanja je 700 km/a, ne samo 370 km. To seveda ne pomeni, da mora leteti tako daleč, temveč, da toliko časa lahko ostane v zraku. Sicer pa tudi v članku omenjenega radija delovanja ni treba podcenjevati.

Mig-29 nosi gorivo v notranjih rezervoarjih in zunanem dodatnem rezervoarju, ki je postavljen pod trup, v prostor med motorji, kar pa ne kviri

NAČIN NI BIL
PRAVILEN

Ker je bilo potrebno v Društvu upokojencev Semeč najiti novega predsednika, so za to dolžnost izbrali enega od članov društva. Da bi se ta izkazal kot v. d. predsednika, je še pred iztekom mandata upravnega odbora sklenil na lastno pobudo upravni odbor zmanjšati, češ da je preštevilčen in nedelaven. Zato ni klical na sestanek vseh njegovih članov, marveč so odločili na sestanku le v ožjem krogu, kdo je lahko v upravnem odboru in kdo ne. Tovariši, ki opravljajo funkcijo predsednika, bi moral vedeti, da se na tak sestanek kličejo vsi člani upravnega odbora, sploh pa takrat, ko se tam razpravlja o njihovih vprašanjih. Sicer bi morali prej razrešiti upravni odbor in nato na občnem zboru predlagati člana novega. V omenjenem primeru pa ni bilo tako, saj so na občnem zboru predlagali v upravni odbor le tiste njegove stare člane, ki so bili na sestanku, kateremu nepoklicani člani niso smeli prisostvovati.

ALBIN NOVAK
Sela-Semeč

aerodinamike letala. Natakanje goriva v zraku v naših razmerah ni potrebno. Od strelnega orožja ima Mig-29 brzostrelni top 30 mm moderne konstrukcije, ki predstavlja zelo nevarno orožje v napadih na krajše razdalje. Strokovnjaki naj še naprej ugibajo, ali je to enocelni ali večcelni top.

Letalo je konstruktivno predvideno za delovanje s slabše urejenimi letališči, kar pomeni tudi v naših razmerah veliko prednost. Lažje in ceneje je urediti in vzdrževati taka letališča, posebno v vojnem času, kot pa velike betonske površine, kakršne so potrebne za bolj »razvijena« letala. Zaradi slabše kvalitete letališč in nizko postavljenih motorjev je domiselno urediti tudi dovod zraka v motorje, tako da letalo pri vožnji in zadrževanju na zemlji za dovod zraka uporablja gornje odprtine brez nevarnosti, da bi vsesalo v motorje kakšen tuja. Sicer pa to za pilota ni dodaten problem, ker te in tudi mnoge druge operacije kontrolira in z njimi upravlja računalnik.

Mig-29 lahko deluje kot lovec (lovec prestreznik) ali kot lovski bombnik, odvisno od tega, kakšne bojne naloge izvaja in kakšno oborožitev uporablja pri tem.

Kot lovec prestreza in napada vse vrste ciljev v zraku od helikopterjev in letal do raznih brezpilotnih letal (npr. manevrirne rakete in podobno), lahko tudi po metodi »odkrij in uniči od zgoraj«. V teh napadih lahko uporablja top 30 mm in vodljive rakete zrak — zrak raznih tipov, sistemov vodenja in dometa, vključno z vodljivimi reketami velikega dometa.

Kot lovski bombnik pa za napade na razne cilje na zemlji in na vodi lahko uporablja različna bojna sredstva: bombe za razne namene in različnih kalibra, raznovrstne balistične in vodljive rakete zrak — zemlja v skupni teži do 3.000 kg.

Vsekakor je Mig-29 originalno i moderno večnamensko bojno letalo. Po svoji opremljenosti in bojnih karakteris-

tikah spada v sam vrh današnje letalske tehnike. »Namazan je z vsemi žabvami« bi zanj rekli moji Suhokranjčani. Sicer pa je treba dodati, da je stvarna bojna vrednost vsakega letala, tudi tega, precej odvisna od tega, kakšen borec sedi v njem.

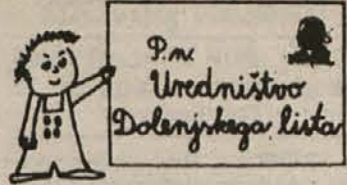
Naj povem še nekaj besed o Mig-21 in 23. Včasih se sliši, da ima vsaka doba svoje junake, prav gotovo velja to tudi za ta letala.

Mig-21 je bil uveden v oborožitev približno pred 30 leti (pri nas pa 1962. leta). V serijski proizvodnji je bil več kot 20 let, kar je lepo spričevalo in priznanje. V tem času je seveda doživel več večjih modifikacij, ki so ga vedno vračale v sam vrh modernih letal (vgrajen nov top 23/2 mm, dograjen v lovski bombnik, več novih vodljivih raket z-z, nova radarska oprema, nov boljši motor in podobno), vendar se pri tem njegova zunanja podoba skorajda ni spremenila. Vse te nove verzije so bile uvedene tudi pri nas.

Čeprav ga je po 30 letih prerasl generacija modernejših bojnih letal, je Mig-21 obdržal vse svoje nekdanje tehnične in bojne sposobnosti. Zato je lahko še vedno uspešen in nevaren nasprotnik, posebno če je v rokah dobrih in izvežbanih pilotov. Torej ga ne kaže kar tako odpisati. V oborožitvi mnogih držav je namreč še precej tipov letal njegove generacije.

Mig-23 je bil uveden v oborožitev okrog l. 1970. V verziji lovca ima moderno radarsko opremo, top 23/2 mm in vodljive rakete z-z raznih tipov, a kot lovski bombnik lahko nosi bojni tovor (bombe, rakete) v skupni teži do 3.000 kg. Njegova posebnost so krila tako imenovane »spremenljive geometrije«, s spremembo kril v tri položaje za razne brzine leta. Se vedno je v oborožitvi več držav. To ni slabo letalo, vendar so tudi njega prerastle nove generacije letal.

JOŽE ŽUKOVEC
letalski polkovnik
v pokojni
Zemun

ENKRATNI ŽALEC

V Žalcu je bilo zelo lepo srečanje mladih, ki sva se udeležili tudi dve iz naše šole. Ze takoj na začetku se nam je zataknilo, saj je tovarišica pozabila doma kurirski torbo. Na slovesnost so prišli tudi pionirji iz drugih republik, ki so bili tudi sodelovalci v programu. Zelo sem bila presenečena, ker je vodila spored Blažka iz Periskopa. Prvič sem jo videla v živo. Sicer me je najbolj navdušil nastop plesnega para, ki je zasedel v Veliki Britaniji peto mesto med 44 pari. Fant je star 12, deklica pa le 10 let.

MATEJA JANKOVIČ
OŠ Artiče

SREČANJE
ZGODOVINARJEV

15. maja je bilo v Kotoru štiridnevno zvezno srečanje mladih zgodovinarjev — raziskovalcev. Tam sva bili med devetimi osnovnošolci iz novomeške občine, ki so zastopali Slovenijo, tudi učenci naše šole, ki že vrsto let uspešno sodeluje na republiških srečanjih mladih zgodovinarjev, od koder so se naši največkrat vrnili z zlatinimi republiškimi priznanji. Vodil nas je tovariš Jože Jazbec. Gostitelji so vse delegacije prisrčno sprejeli. Na kviz u NOB smo pravilno odgovorili na vsa vprašanja. Z navdušenjem smo si ogledali stari del Kotora in Budve, nepozabna pa bosta ostala tudi izlet na Lovcen in ogled Državnega muzeja na Cetinju.

BARBARA PRIMC,
DUNJA ČERNE
OŠ Milka Šobar-Nataša
Novo mesto

OHRANJAMO
TRADICIJO NOB

Učenci našega Doma se za dan mladosti skupaj s predstavniki drugih dolenskih domov in borci 1. SNOUB udeležili tradicionalnega pohoda po poteh te brigade. Naš cilj je bila llova gora, kjer smo najprej k tamkajšnjemu spomeniku padlim borcem položili venec in se nato utaborili. Pripravili smo kviz o poznavanju NOB in več družabnih iger. Dan poprej smo na kulturni prireditvi v počastitev dneva mladosti prejeli plaketo XVIII. divizije za ohranjanje tradicij NOB, najbolj zaslužni domski učenci pa so prejeli knjižne nagrade.

MILKA KUHELJ
novinarski krožek DUMŠ
Novo mesto

IZLET

Na izletu v Zagreb smo si ogledali živalski vrt. Videli smo slona, noje, opice, papagaje in celo krokodila. Odpeljali smo se tudi v Kumrovec in tam obiskali Titovo rojstno hišo. Kupil sem sliko, knjigo o Titu in značko. Izleta se bom rad spominjal.

SIMON RANGUS, 1.a
OŠ Škocjan

»FREDI« IN RIFLE

Z Borutom sva se v Ljubljani udeležila srečanja »Fredi za zdrave zobe«. Tam so bili predstavniki osnovnih šol iz vse Slovenije. Na srečanju so podelili nagrade Fredi pripone in zobne paste. Srečanje je bilo zanimivo. Spoznala sva veliko vrstnikov iz drugih šol. Zabaval nas je Rifle.

SIMONA RETELJ, 1.a
OŠ XII. SNOUB
Novo mesto

Hočemo čisto reko Krko!

Dolenjska lepota je dolgo ne nosi več tega laskavega imena, saj so njene vode onesažene, bregovi polni znakov stranpote civilizacije, kar pa je najhuje, je to, da je rib in drugega življa v Krki vse manj. Ne bomo navajali koncentracij onesaženosti, ampak bodo za ilustracijo dovolj opisi stanja voda reke Krke. V poletnih mesecih je Krka podobna vsemu prej kot zeleni lepotic. Domačine in turiste mine volja po kopanju, ribiči pa v dneh, ko je Krka rjava kot kava, in teh dni je veliko, žalostno opazujejo umiranje Krke in nemočno zmigujejo z rameni. Na bregovih Krke je vse polno polivinila in drugih odpadkov, kar dodatno kazi podobo reke. Ribiči se še nismo v celoti predali. Upamo, da je možno Krko sanirati z odločnimi ukrepi, kot so čistilne naprave za industrijske in komunalne odpadke, in predvsem s spremembo odnosa ljudi do okolja.

gov Krke od mostu v Mršči vasi do izliva potoka Sušice v Krko. Pozivamo predvsem člane ribiške družine, športnega društva, turistična društva, lovske družine in druge krajane krajevnih skupnosti Kostanjevica na Krki in Podbočja, da se v čim večjem številu odzovejo pozivu na akcijo čiščenja. Lastniki čolnov in drugi krajani naj se zberejo v Kostanjevici na Krki na otoku pri kiosku za prodajo sladoleda ob 7. uri.

Akcijo bo vodil gospodar ribiške družine Jože Turšič. Polovica udeležencev bo nato odšla na akcijo čiščenja od Mršče vasi do Kostanjevica na Krki, druga polovica pa od Kostanjevica na Krki do izliva potoka Sušice. Želimo, da bi bila ta akcija primer boljšega odnosa do narave, zato pričakujemo dobro udeležbo. Ob slabem vremenu bo akcija prestavljena na soboto, 25. junija.

Kot dokaz lastne pripravljenosti, da rešimo reko Krko, bomo v soboto, 18. junija, organizirali čiščenje bre-

Izvršni odbor
RD Kostanjevica na Krki

»Pazite se takšnih obrtnikov«

Odgovor pravnega zastopnika obrtnice na pismo, objavljeno 26. maja

V tej rubriki je bil 26. maja objavljen članek Ilije Stanišiča iz Novakove 1 v Ljubljani pod naslovom »Pazite se takšnih obrtnikov«. V njem je napisal vrsto žaljivih obdolžitvev na račun v članku navedene obrtnice, ki že same po sebi pomenijo kaznivno dejanje. Kot pravni zastopnik obrtnice Ivane Vreček iz Velikega Gabra sem zaradi navedene dezinformacije prisiljen reagirati na laži in pojasniti vašemu uredništvu in vašim bralcem resnico o poslovanju svoje klientske.

din tudi vrnila, in sicer obročno, zadnji obrok 19. 2. 1988. Torej si ni izposodila prav nobenih deviz, temveč samo dinarje, ki jih je tudi z zelo visokimi, lahko bi rekli celo oderuskimi, obrestmi v celoti vrnila, in mu ne dolguje prav ničesar več. Pisec članka očitno ni zadovoljen s tem, da se je okoristil s tako visokimi obrestmi pri obrtnici, ki je bila taktat v stiski in je pristala na take obresti samo zato, da ji je proizvodnja tekla nemoteno naprej ob velikih težavah, ki so se takrat pojavile na tržišču, temveč poskuša izsiljevati iz tega posla nerazumljive, astronomsko visoke in neutemeljene koristi. Tako jo dnevno zasipava z dopisi, v katerih zahteva neke poročave v višini 15.000.000.— din. Pri svojih poskusih si je dovolil izkoristiti za svoje nizkotne namene tudi vaš časopis. Moja stranka si je izposodila denar in ga tudi pošteno vrnila, vsa dokumentacija o njej je posojila, nakazilu in vračilu je na voljo vsakemu bralcu vašega časopisa in vam jo pošiljam v prilogi tega članka

na vpogled.

Obrtnica Ivana Vreček je v krogu poslovnih ljudi in obrtnikov znana kot poštena partnerica, srečuje se z dnevnimi poslovnimi težavami, katerim so izpostavljeni vsi obrtniki; izposojanje denarja je namreč danes normalen način poslovanja tako podjetij kot obrtnikov. Navedeni pisec je iz tega posojilnega odnosa pridobil tudi koristi in se bo končno moral enkrat soočiti z resnico, čeprav je žalostno, da se mora ta resnica dokazovati preko časopisa in ne pred sodiščem, kjer se to normalno rešuje.

Pričakujem, da bo vaše uredništvo ta članek v celoti objavilo in da v bodoče ne bo objavljalo več takih nepravilnih in žaljivih vest. Proti piscu članka pa bo moja stranka ukrepala preko kazenskega sodišča.

ANDREJ ŽABJEK
odvetnik
Ljubljana, Trubarjeva 41

NEMCI NA OTOKU — Pri Brinčevih na Otoku se njihovi gostje dobro počutijo. Zakonca Teschner iz okolice Hamburga sta v osmih letih že dvajsetkrat večji del svojega dopusta preživela tukaj, kjer sta že povsem domača. (Foto: A. Bartelj)

Kolpa premagala morje

Zakonca Teschner iz okolice Hamburga že osem let preživljata svoj dopust pri Brinčevih

OTOK — Že več let se pri Brinčevih na Otoku, vasi ob Kolpi, ukvarjajo tudi s kmečkim turizmom. Stari his nad Kolpo so lepo preuredili, v njem je sedem postelj v tresh sobah, kuhinja z jedilnico ter v prijetnem kmečkem stilu urejena gostinska soba. Gostom nudijo prenočišče z zajtrkom, domače vino in še kaj. Prijetno domače vzdušje, mir, Kolpa, lepa narava in prijazni ljudje — za te značilnosti Brinčevega turizma vedo zlasti tuji gostje, kar je ponoven dokaz, da dober glas daleč seže.

Najbolj pogosta in stalna gosta pri Brinčevih sta Helga in Heinz-Martin Teschner iz okolice Hamburga, ki že osem let vsako leto večji del svojega dopusta preživita na Otoku. V teh osmih letih sta bila tukaj že dvajsetkrat, saj prideta včasih tudi dvakrat na leto, poleti in jeseni. Večkrat pripeljeta s seboj še svoje prijatelje, letos sta bila to zakonca Meyr. »Pred osmimi leti sva se z ženo na poti na morje ustavila v Metliki, da bi prenočila. Ker je bil hotel poln, so naju napotili na Otok k Brinčevima. Od takrat prihajava vsako leto. Ne hodiva več na morje, marveč ves čas preživiva na Otoku. Lepšega dopusta si ne moreva zamisliti. Tukaj se počutiva kot doma, Tončka in Julij Brinc sta najina prijatelja. V množici na morju si kot hotelski gost le številka, tu pa smo člani družine. Na morju je za naju preveč bučno, tu pa imamo mir, pokrajina je čudovita, ljudje izredno prijazni. Ko grem po vasi, se z vsemi spoznam, pa tudi če samo z rokami in nogami krilim. Zvečer, ko gremo v Metliko, pa tudi vedno naletimo na koga, ki zna nemško,« je navdušeno pripovedoval Teschner.

Seveda ne posedajo cele dneve samo na Otoku, ampak se podajajo na krajše in daljše izlete. »Tukaj smo na zelo primernem kraju, do

kamorkoli ni daleč. Bili smo na Plitvicah pa na Krku, v Lipici in Postojni, gremo v Zagreb, Ljubljano, Novo mesto, v Dolenjske Toplice, do Črnomlja in Metliki ter Beli krajini sploh niti ne govorim. Mi na dopustu ne stiskamo, ampak si privoščimo. Edino, kar ni dobro, je to, da tukaj veliko in dobro jemo in pijemo, potem gremo pa z debelimi ritmi domov,« so se pošalili. Domače hrane in metliške črnine ne morejo prehovati. Heinz-Martin pravi, da bi piva, če bi imeli v Nemčiji tako vino, niti ne poskusil.

Tudi če so na Otoku, Heinz-Martin ne more mirovati. Najprej, ko pride, natančno pregleda vse Brinčeve stroje od kosilnice, traktorja do avtomobilov in, ker je mož od stroke, opravi natančen servis. Prijeti zna tudi za vsako drugo delo in to rad naredi. Pravi, da so takrat, ko je on sadil koruzo, Brinčevi imeli najboljšo v vasi. Letos je nekje staknil star konjski komat, ga lepo restavriral in sedaj krasi steno v Brinčevem barčku v hiši. Kadar pa Teschnerjeva prideta tudi jeseni, seveda ne zamudita trgatve.

Meyrjeva sta bila letos prvič v Jugoslaviji. Tudi prej nista veliko hodila na dopust, ker sta gradila hišo in je bilo treba šolati otroke. »Najine predstave o Jugoslaviji so bile precej drugačne od tega, kar vidimo in doživljamo tukaj. Vsekakor je vzdušje veliko bolj sproščeno in ljudje bolj prijazni kot v vzhodnoevropskih državah. Prvi vtis je res, da je Jugoslavija malo za časom, ko pa spoznaš ljudi, vidiš, da so pridni in napredni. O neki deželi ne moreš soditi na odlagi presodkov in poslopih sodb, ampak je najbolje, da se sam prepričaš, kako je v resnici. Nama je tukaj zelo všeč in prihodnje leto bova z veseljem spet prišla.«

A. B.

ŠEST LET SODOBNEGA PLESA — Pred šestimi leti je Dijana Drobnič, članica plesne skupine Kazina iz Ljubljane, ustanovila tudi v domači Ribnici plesno skupino, ki zaradi rekreacije in zabave vadi aerobiko in ples. Takrat ni niti slutila, da bo to postal klub, v katerem danes vadi že preko 100 mladih in odraslih. Pred kratkim se je skupina predstavila javnosti tudi v domu JLA in izvedla zelo bogat program. Veliko aplavza je postal Grega Oražem (na fotografiji), ki je pokazal nekatere elemente break dancea. (Foto: Glavonjič)

Se vodstvu partije res ne piše dobro?

Ko smo skupina novinarjev prejšnjo nedeljo zvečer zapuščali center Sava, kjer je tedaj šla h koncu razprava prvega dne konference Zveze komunistov Jugoslavije, je na velikem parkirišču pred stekleno palačo iz limuzin, ki so čakale na ugledne goste, odmeval nogometni prenos z bližnjega stadiona JLA. Šoferjem funkcionarjev očitno ni bilo veliko mar, kaj počnejo njihovi šefi.

»Koliko je rezultat?« sem vprašal voznika velike črne lancie s prištinsko registracijo.

»5:2 za Partizana. Proti Slobodi.«

»Kakšen Partizan je to, ki toče po Slobodi?«

Če bi sprejel Mikuličev nogometni žargon, bi po koncu konference vsaj v nekaterih točkah bil rezultat precej podoben partizanovemu. Četudi dobro obveščeni vsaj glede izrednega kongresa, ki so ga v Savi še zlasti vehementno zahtevali predsednik srbskega cekaja Slobodan Milošević in nekateri drugi delegati iz te republike, govorijo tudi o izidu 7 : 1. Na seji predsedstva zveznega cekaja, ki je bilo tik pred torkovim sklepnim plenarnim zasedanjem, naj bi namreč Milošević pri glasovanju, ali sklicati izredni kongres ali ne, ostal osamljen. Dejstvo je, da na plenumu v nasprotju z nekaterimi pričakovanji ni bilo glasovanja o tem predlogu, ki so mu predvsem beograjski časniki dali ogromno publiciteto.

• Če ostanemo pri športni terminologiji, je z izidom 7 : 1 mogoče označiti tudi konferenčne sklepe v zvezi z manjšino in večino v ZK, temo, ki se je tudi na konferenci glede na težo drugih težav in dilem mnogim zdela obrobna, a to zagotovo ni. V »bloku« so skoraj vsi neslovenski delegati, ki so o tem govorili, zavrnili kakršnokoli drugo tolmačenje demokratičnega centralizma od tistega, ki vztraja pri brezpogojnem izpolnjevanju sklepov večine, potem ko je bila manjšina s svojimi argumenti v demokratičnem dialogu poražena. V vsesplošnih pozivih k enotnosti v partiji je bilo poudarjanje Lokarjeve, Kučana in Šetinca, da se lahko večina dostikrat tudi moti in že zaradi tega potrebuje manjšino kot varovalko pred lastnimi

napakami, slišati malodane kot del teoretične eksotike, sicer primerne za razpravo v kakšnem zaprtem akademskem krogu, ne pa za dogajanje na takšnem zboru, katerega scenarij je bil že bolj ali manj vnaprej določen.

Konferenca navsezadnje ni imela namena evidentirati razlike, temveč okrepiti tisto, kar se imenuje »idejna in akcijska enotnost«. In v takšnem ozračju ni imelo poudarjanje pravice manjšine ne samo do ohranitve lastnega mnenja, temveč tudi njene pravice boriti se za status večine, praktično kaj iskati. Zborovanje v Beogradu je nedvomno pokazalo, da nobena zasnova znotraj partijskih odnosov, ki ne bi slonela na klasični disciplini, v položaju, ko večji del Jugoslavije samo v močni centralizirani partiji in državi vidi rešitev za svoje eksistenčne stiske, nima možnosti za uspeh.

• Če je bila kaj odlika razprave na konferenci, je to bil njen ton — manj strasten in nestrpen, kot so bile mnoge druge medrepubliške in mednacionalne polemike v zadnjem času. Ljudje so se trudili, argumente ovreči z argumenti. A ta napredek ni mogel prikriti praznine v številnih diskusijah in prispevkih, ki jih — žal — nekateri niso znali niti pošteno prebrati in je bilo vsem v dvorani očitano, da so jim jih napisali drugi.

Težko je soditi, kako so se počutili nekateri od tistih, ki so jih zunaj čakale limuzine s šoferji, ko je cela vrsta delegatov zahtevala odgovornost cekaja in njegovega predsedstva za razmere, v uvodnem Kruničevem referatu označene kot »epi-center krize«. Ker je bilo že pred konferenco veliko takšnih zahtev, so se najbrž v tem pogledu že nekoliko utrudili, kakšne posebne živčnosti med člani najvišjega partijskega vodstva namreč ni bilo čutiti: nekateri med njimi se vse tri dni niso niti oglasili (eden od tistih, ki je molčal, je po vsej verjetnosti tudi bodoči predsednik zveznega partijskega predsedstva dr. Stipe Šušar).

• Branko Mikulić (na konferenco je prišel naravnost iz Japonske) je bil ob tem lahko priča zanimivega logičnega fenomena: nedavno razmerje 6 : 2

v njegov prid v zvezi skupščini je bilo tokrat, ko je šlo za klicanje zveznega cekaja na odgovor, približno obratno — približno zato, ker sami nimamo razlik znotraj ZKJ in ker zagotovo tudi tisti, ki niso izrecno zahtevali partijskih odstopov na vrhu, niso zadovoljni z delom najvišjih organov, vsakdo pač iz svojih razlogov.

Toda dejstvo je, da so najostrejši kritiki cekaja in njegovega predsedstva bili delegati iz Srbije, BiH, Crne gore in Makedonije, Slovenije, Hrvaške ter obeh pokrajin. Predvsem srbski predstavniki so najbolj vztrajali, da je treba temu partijskemu vodstvu dati samo še eno priložnost, in to najdlje do konca leta. Ali kot je v svoji razpravi »politimit« povzel Zarija Martinović: »Če do konca tega leta ta Zveza komunistov ne bo nekaj storila, bo še več Mladin v tej deželi. Če torej to vodstvo ZKJ ne bo zmoglo pozitivnega preobrata, so njegov odstop in nove volitve razumljiva posledica. Ne samo v partiji, temveč v vseh političnih organizacijah, še posebno pa v skupščini Jugoslavije in v predsedstvu SFRJ.«

Sodeč po sklepu konference, da je treba še pred koncem leta izpeljati gospodarsko reformo, se torej najvišjemu vodstvu države in partije ne piše dobro. Že glede na minule izkušnje s podobnimi reformskimi poskusi v Jugoslaviji je spričo razlik v pogledih, kaj je treba vse reformirati, pa se ta rok zdi popolnoma nerealen.

• Paradoks, kakaj tisti, ki branijo zvezno vlado, najbolj napadajo zvezni ceka, si je mogoče razložiti na dva načina: da v zisu vidijo realno oblast, ki lahko s svojo filozofijo prerazdeljevanja denarja od sposobnih k manj sposobnim učinkovito poskrbi za enakost v revščini in je torej kot takšna mnogim v Jugoslaviji prepotrebna; Zveza komunistov pa jim je lahko v oporo le, če kot »vzporedna« ali celo »edina oblast« takšno filozofijo podpira. Če te moči nima, če se zares — v skladu z lastnimi dokumenti — odreče neposredne oblastniške vloge, njena podpora takšni ali

drugačni politiki po tej logiki nima več prave teže. V tem je bila tudi notranja stiska mnogih, ki so govorili na konferenci: strinjajo se, naj bi partija ne bila več na oblasti, hkrati pa vidijo glavni vir politične krize v tem, da oblast izgublja.

• Poglavitni problem ZKJ in te družbe tudi po tej konferenci ostaja, kako ob tako raznorodnih interesih in objektivnih razlikah v stanju zavesti oblikovati pozitivni program, okoli katerega bo dežela združila sile. Konferenca ni izpolnila pričakovanj, ker je razlike spet bolj ali manj evidentirala, razen načelne pripravljenosti za reforme in splošnih pozivov k enotnosti pa jugoslovanski javnosti ni bila sposobna ponuditi več, med drugim tudi ne jasnega odgovora, kako se bo ZK zavzela za interese delavskega razreda, ko bodo morebiti že v prihodnjih mesecih socialne napetosti dosegle vrelišče.

MILAN PREDAN

BRENA IN BOBA

V naši preslavni Jugovini merimo vsako drugo stvar, dogodek ali človeka s stoletjem. Ta čas imamo v ognju dve stvari. V Bihaću se zaradi finančne kontrarevolucije zagovarja Fikret Abdić in pri tem mimogrede vpleta minule, sedanje in bodoče Jugoslovane stoletja, v športni dvorani Pionir v Beogradu pa se bosta zgodovinskega 9. julija vzela pevka kvazi ljudskih napevov Lepa Brena in teniški as Slobodan Živojinović. Dogodek priteguje pozornost večjega dela smrtnikov od Triglava do Gevgelije, kar bo časniki in v časnikom v pomanjkanju vojaških udarov silno olajšalo se-

zono kislih kumaric. Priznati pa je treba, da je temperatura na jugu vendarle nekoliko višja, na severu so nas nekoliko ohladile smuči Mateje Svet. Revica bo končno dobila dišice po svojem kopitu.

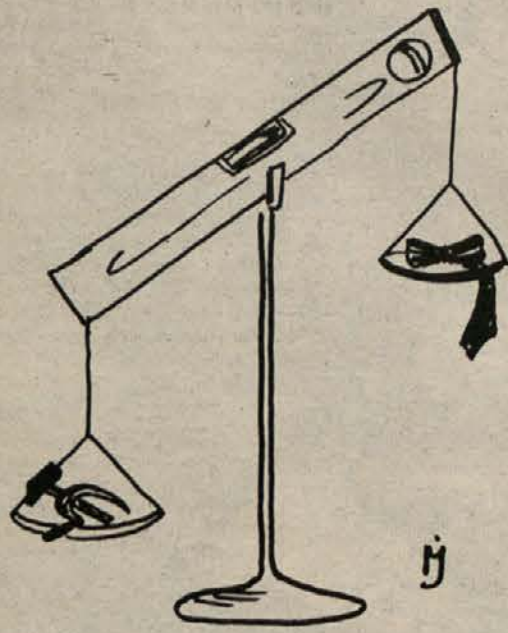
Pri Breni in Bobi se za razliko od Mateje ne ve, kdo je bil prej in bolj Pepelka. Fahreta Jahić, tako je v resnici ime Breni, je nekdanja skušala peti v zakotni beograjskega predmestja, za Živojinovića pa govori podatek, da je njegova mati (vsa čast) kljub blišču pariških in londonskih kreatorjev svatbenih toalet ostala zvesta krojaču iz sosednje ulice.

Pravzaprav ne vem, zakaj se skušam norčevati iz tega, kar bo 9. julija v Pionirju. Na našem temačnem javnem odru, kjer mrgoli brezbarvnih politikov, dolgotrajnih direktorjev in pesnikov, od katerih vsak rešuje svoje ljudstve, sta Brena in Boba mlada, lepa in uspešna pojava. Teh pa imamo tako malo. In tako se narod s 15-odstotno nepismenostjo nekoliko zabava z njima, ženin in nevesta pa z narodom. Zaročenca sta sporočila, da poročno darilo ne sme tehtati manj kot 1000 mark, na svatbi bodo igrali in peli Novi Fosili, Brena je in ni noseča obenem, na poti na magistrat bo v povorki menda več marcedesov, kot jih je bilo takrat, ko je Beograd obiskal neki ameriški predsednik, katerega imena pa se ne morem spomniti, čeprav v ZDA nimajo vsako leto drugega prvega moža države. Povprečnemu Jugoslovanu z njegovo sarmo (pozimi) in paradnišnikovo solato (poleti) sta Brena in Boba pač nikoli dosanjane sanje. Sanje pa so kljub svoji pajčevinasti nedosegljivosti nekaj, kar je zastoj in ti nihče ne more vzeti. Tudi to je nekaj.

Kajti jemljejo nam venomer. Samo minuli teden, ki še zdaleč ni zgodovinski, se mi je poleg drugega zgodilo tudi to, da sem kupil steklenico, v kateri je bilo samo četril litra piva, od šestih litrov mleka jih je bilo 5 skisanih, firma Dželadini mi je prodala češnje po 4000 din, ki mi jih je žena skupaj s črvi vrgla v glavo, v trgovini z železino je trgovec razložil, da stane samo 10 cm daljša »vaservaga« skoraj še enkrat več kot 10 cm krajša. Na srečo politikov še ne prodajajo vodnih tehtnic, ki bi pokazale, kako visoko so tisti zgoraj in kako nizko smo mi spodaj.

Bojim pa se, da je to vse bolj vidno tudi s prostim očesom. Zato je od časa do časa pametno in zdravilno servirati kakšne sanje. Na primer Breno in Bobo. V najslabšem primeru se lahko umetnika mikrofona in loparja celo ločita. Sanje se bodo res razdrle, zgodba, legenda pa bo ostala. V deželah, kjer je manjkalo sanj, žive ljudje od legend. Od preteklosti.

MARJAN BAUER

mala enciklopedija neverjetnosti

Skorajda se ne ve, da je bil kip Svobode v New Yorku kupljen in narejen s prostovoljnimi prispevki Francozov. Američani so dali denar samo za podstavke.

igralka Sarah Bernhardt imela v svoji ljubezenski karieri okoli 1500 ljubimcev. Pravzaprav ta dosežek nekoliko čudi, če vemo, da je Sarah zelo rada spala v krsti iz lesa vrtnic. Tam pa je bolj malo prostora.

Univerza Harvard je dala naslov častnega doktorja znanosti španskemu kralju Juanu Carlosu. Ta se je kot mladenič tam vpisal za študij, vendar je odnehal že po dveh izpitih. Pomislite, koliko častnih doktoratov bi morala podeliti, recimo, ljubljanska univerza.

Ko je v 11. stoletju umrl papež Benedikt IX, mu je bilo samo 23 let. Papež pa je bil že lep čas, tiaro je dobil na glavo z enajstimi leti.

Prva vidnejša vloga ameriškega filmskega igralca Charlesa Bronsona (pravo ime Charles Buckinsky) je bila rola gluhonemega imbecila v filmu »Alarm v muzeju voščenih figur«.

Edmond Rostand, francoski dramatik in oče preslavnega dela Cyrano de Bergerac, je ta biser menda napisal v kadi. Bolj natančni dodajajo, da nag; bojda ne bi bilo nenavadno če bi Rostand sedel v kadi oblečen.

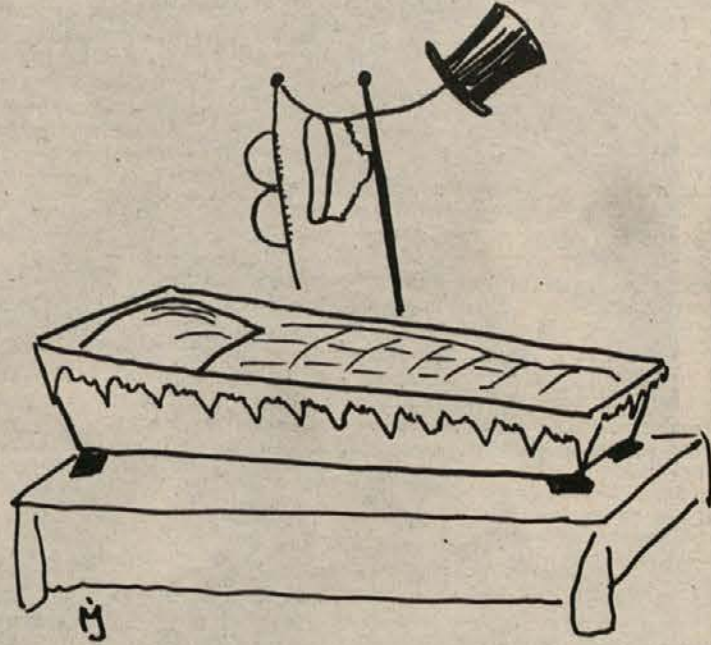
Po svojem lastnem priznanju je slavna francoska gledališka

Anketa, narejena pred nekaj leti med Eskimi, je pokazala, da je komaj vsak 40. predstavnik tega ljudstva imel priložnost videti iglu.

Na glavnem trgu v Guayaquilu, prestolnici Ekvadorja, stoji spomenik Josea Olmeda, najbolj slavnega pesnika te majhne države, ki je bil mimogrede tudi velik revolucionar. Edina nesreča je pravzaprav v tem, da gre pravzaprav za kip pesnika Lorda Byrona, ki ga je ekvadorski veleposlanik kupil na londonskem odpadku in poslal v domovino. Seveda zato, ker domovina ni imela denarja za gradnjo avtentičnega kipa. Primeru bi veljalo slediti.

Dorothy Parker, kar dobra ameriška pesnica, je bila tudi odlična gledališka kritičarka. Po premieri nekega delca na Broadwayu, v katerem je imela glavno žensko vlogo takrat še mlada Katharine Hepburn, je Dorothy zapisala: »Gospodična Hepburnova je ob silnem igralskem trudu pokazala paletto izražanja od A vse do B.«

Najdaljšo neprekinjeno senco na svetu meče gora El Pitron na otoku Tenerifu. Senca 3800 metrov visoke planine seže ob vzhodu in zahodu sonca 250 km daleč na morje.

Uspeh na jugoslovanski način

KOGAR NE SKRBI, KAJ BO JUTRI, TA BO PROPADDEL

sem par čevljev, pa čakal na naslednjega kupca. Potem sem čevlje naredil na zalogo in jih peljal na trg. Pa nihče še za ceno ni vprašal. Ker pa sem imel vedno odprte oči za vse okoli sebe, sem opazil, da pred prodajalcem piščancev stoji cela vrsta ljudi. Pa sem si rekel: tole bi pa lahko počel tudi Mijo.»

In res je potem kupil 300 belih kokoši. »Tu okoli je bilo vse belo od teh kokoši in ljudje so jih tu na Senovem hodili gledat kot ne vem kakšno atrakcijo. Jaz pa sem bil prepričan o svojem prav. Sem si rekel, da bo hrana vedno šla. In tako sem potem prešel na rejo piščancev. Kupil sem rabljen inkubator z zmogljivostjo valjenja 6000 piščancev in začel še z njimi. Tudi piščanci so šli dobro v promet in kaj hočeš boljšega, kot če gre roba v promet. Delavnico sem tedaj malo zanemaril in v njej samo še popravljaj čevlje, novih pa se nisem več loteval. In leta 1973 je postal piščanec pravi prehrambeni hit. Izvoz v Italijo je tekel kot namazan, tudi doma si nihče več ni mogel omisliti nedeljskega kosila brez piščanca. In tedaj sem si rekel, zdaj gremo pa do konca. Kjerkoli je bila kakšna farma, sem si jo ogledal, potoval sem v Italijo in Nemčijo in gledal z odprtimi očmi in ušesi. Na Ptuju sem kupil dva stara inkubatorja z zmogljivostjo 20.000 jajc. Naenkrat se je potem zgodilo, da ni bilo več hrane na trgu. In sem začel graditi skladišče. Zraven sem potreboval še mlin, ki sem ga našel v Džurdevcu. Ves teden sem mlin popravljaj in štemal zidove, pa je mlin začel delati. Toda pri tem poslu je že tako, da vedno obstaja želja poširitvi. Ko sem imel svojo valilnico in vojo mešalnico krmil, so manjka- le še nesnice. Krog sem nameraval zaključiti. In tako

sem začel graditi povsem svojo farmo. Najel sem kredite pri Agrokombinatu v Krškem pa v zagrebški Privredni banki, pomagali so mi tudi sorodniki, gostilničar Senica, še danes mu tega ne pozabim. Takrat pa je nastopila kriza. Nisem mogel prodati ne jajc ne piščancev. Jaz pa sredi gradnje hleva za nesnice. In sem vztrajal, čeprav se mi je včasih zdelo, da bom znorel. In nenadoma se je trg odprl, spet se je začel izvoz v Italijo in moj šesti čut mi je spet prav svetoval.»

Toda širjenja še ni bilo konec. V Nemčiji je kupil tri predvalilnice z zmogljivostjo 90.000 jajc in dvema valilnicama z ustrežno zmogljivostjo. V hlevu je tedaj imel 3.500 nesnic in vsak teden se je iz jajc, ki so jih znesle jarkice, hranjene po posebnem receptu, izvalilo od 10.000 do 20.000 pa tudi več piščancev. Nekaj jih je prodal, ostalo pa redil doma. Pa ni bilo vsako leto enako uspešno. Včasih so začeli jajca vlagati že novembra, lani pa je bila slaba sezona in tako je bilo tudi letos spomladi. Toda Mijo je prodal vse, ker mu njegovi stalni odjemalci zaupajo.

»V poslih je tako, da je treba gledati daleč naprej, včasih pa se moraš sprijazniti tudi z izgubo, samo zaradi dobrih poslovnih odnosov. Se je zgodilo, da so bila jajca okužena s tremorjem in potem so crkavali tri tedne stari piščanci. Toda jaz nisem takoj tekel v Pivko po odškodnino. Na svoje stroške sem dal kupcem nove piščance, ko pa je jajc primanjkovalo, sem jih jaz dobil, drugi, ki so iztržili odškodnino, pa so ostali brez njih. In mene so potem celo povabili na otvoritve nove valilnice. To je bilo zame veliko priznanje.«

Vsa dela opravljata z ženo sama, le včasih priskočijo na pomoč sosedje ali kdo drug. Pa vendar je delavce zelo težko dobiti, zato Gunjič gleda, da čimveč dela mehanizira. Tako delo je tudi kidanje gnoj, zato je pred kratkim nabavil transportni trak in bo skoraj vse delo lahko opravil sam.

Ko si že vse ogledava in rejo piščancev predebatirava podolgim in počez, nanese pogovor tudi na jugoslovansko krizo. »Z ženo bi si lahko marsikaj privoščila! Pa si nisva, ker sva vedno vlagala v širitev in izpopolnjevanje proizvodnje. Zato jaz podpiram pobude, da gre čimveč v zasebne roke, kajti privatnik je primoran, da ves čas dela, vlaga, išče nove poti. Jaz tudi ne rabim nobenega marketinga, ker vse sam delam, sprti spremljam dogajanje na trgu. Že vem, kaj se bo dogajalo prihodnje leto na trgu. Prepričan sem, da bodo šli v promet samo kilogramski piščanci, ker jih bodo ljudje potem doma naprej redili. V poslu je vedno kriza, saj med zasebniki ni nikogar, ki ga ne bi skrbelo, kaj bo jutri. Kdor živi brez skrbi, mu je usojeno, da bo propadel. Vendar v zdravih ekonomijah manj sposobni prepustijo mesto bolj sposobnim. Zato me boli, ker moramo vse življenje dajati za nerazvite, da nas potem v skupščini preglasujejo. Pa ko bi nam dali vsaj dihati! Toda ne, davke plačujemo od perutninske proizvodnje samo mi. In zato bo šlo z naraščanjem inflacije še več denarja za nerazvite. Zato pa je tako pri nas.«

In na koncu sklene, da se strinja s slovenskimi kmeti, ker čuti, da deli z njimi isto usodo, ker pač proizvajajo hrano. A boji se kaj bo s tem kmečkim gibanjem. Da ne bodo kmetje samo sodobni Gubci, se sprašuje.

J. SIMČIČ

VSE POTI VODIJO V LESKOVEC

Tako je postalo jasno le to, da spričo omenjenega zatikanja še ni odgovora. Zato so v letu 1987 ob obravnavi poročila o varstvu okolja v občini Novo mesto tolikanj bolj priostriili vprašanje varnega odlaganja posebnih odpadkov in tako so na skupščini sklenili, naj občinski izvršni svet skupaj s tistimi, pri katerih nastajajo posebni odpadki, poišče odgovor. Trnovo pot so zaključili s sporazumom o medsebojnem sodelovanju pri gradnji odlagališča trdnih posebnih odpadkov v občini Novo mesto. Podpisniki sporazuma, občinski izvršni svet, večji onesnaževalci, kot so Tovarna zdravil Krka, IMV in Novoles, in Komunala so se dogovorili, da bodo ocenili v vseh pogledih vsa možna odlagališča in z vso odgovornostjo in znanjem izbrali najboljše.

Natančneje so obdelali lokacije Grmovlje, Prapreče in Leskovec in na podlagi presoje predvsem o tem, koliko bi katero odlagališče vplivalo na okolje in koliko bi meli stroškov z njegovim urejanjem, so kot najbolj primerno ocenili Leskovec. Tako menijo tudi Geološki zavod Ljubljana, Območna vodna skupnost za Dolenjsko Novo mesto, Komunala Novo mesto, Zavod za socialno medicino in higieno — služba za epidemiologijo, higieno in ekologijo in Zavod za raziskavo materiala Ljubljana. Očitno je, da se je novomeški razvojnoraziskovalni center na podlagi doslej narejenega lotil iskanja najprimernejšega odlagališča posebnih odpadkov nad vse resno in strokovno. Malo verjetno je namreč, da bi bil zapisal zgolj v zadoščenje zakonodajalcem, da »mora biti odlagališče nevarnih posebnih odpadkov urejeno tako, da je preprečena kakršnakoli emisija škodljivih snovi v okolje. Odloženi odpadki morajo biti popolnoma stabilizirani, tako da ni možna reakcija pri stiku z vodo, zrakom ali drugo snovjo.«

Kaj menijo na Mokrem polju? Jože Dobravc: »Ne zaupam oblastem. Vprašam, če niso z nevarnimi odpadki opravili v svetu, kako bomo pri nas, ko smo v razvoju zadaj. Ali bi bilo odlagališče v Leskovcu neškodljivo? Če zaradi sedanjega smetišča ni v Žerjavinskem potoku več rib.« To npr. skrbi tudi Mira Bergerja, predsednika ribiške družine Novo mesto, ki pravi: »V vodi, ki se steka od komunalne deponije, je narasla količina amoniaka. Ribiči smo zato odstopili od nameravane gradnje ribnika. Širitev obstoječega smetišča na račun odlagališča posebnih odpadkov je za ribiče neprimerno.«

Potem ko v občini Novo mesto doslej ni uspelo pripeljati do konca načrtov za odlagališče posebnih odpadkov, naj bi s tem v zvezi že kmalu postavili zadevam piko na i. Razvojnoraziskovalni center Novo mesto je na podlagi dosejdanjih študij o odlaganju posebnih odpadkov v občini pred časom izdelal študijo možnih lokacij deponije posebnih odpadkov v občini Novo mesto. Doslej so jo pretresali že na več mestih, med drugim v Svetu za varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL Novo mesto, v odboru podpisnic sporazuma za vodenje aktivnosti za izgradnjo odlagališča trdnih posebnih odpadkov v občini Novo mesto, v komiteju za urbanizem in varstvo okolja in občinskem izvršnem svetu. V slednjem so se sredi maja odločili, naj študijo v oceno dajo še SEPU pri Inštitutu Jožefa Stefana v Ljubljani. Ta naj bi na svojem strokovnem situ spoznal v predloženem dokumentu ali žito ali plevel. Do 15. junija naj bi tako novomeška občina dobila dokončni odgovor o tem, kje naj bi spravljala posebne odpadke.

Praden bo govor o že omenjeni študiji, naj omenimo pomislek o odlagališču posebnih odpadkov ne glede na to, kje bi ga zgradili. Gre za to, da prebivalci novomeške okolice še sprašujejo, od kod vse bodo prihajali posebni odpadki, se pravi, ali naj bi bilo odlagališče regijsko ali občinsko. To vprašanje so si zastavili tudi na eni od sej sveta za varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL Novo mesto aprila letos in nanj odgovorili s podatkom, da več kot polovica vseh posebnih odpadkov v regiji nastane v občini Novo mesto. Verjetno to pomeni, da za regijsko odlagališče v novomeški občini ni prostora.

Kot že rečeno, vrsta strokovnih ustanov meni, da se v tem pogledu najbolj obnese predvideno odlagališče na Leskovcu. Toda tudi dejansko strokovno podprte ocene, kot kaže, niso prepričale bolj ali manj strokovno podkovane javnosti o neškodljivosti oziroma minimalnih kvarnih posledicah odlagališča za okolje. Na omenjeni seji sveta za varstvo okolja so se npr. spraševali, kdo naj bi izvajal predvideno kontrolo vrste materiala, ki naj bi ga zabetonirali na Leskovcu. Očitno ljudje dvomijo o poštenosti strokovnjakov in različnih služb, najbrž pa so izvirni greh storili strokovnjaki in službe same. »Maščujejo se zadeve okrog Krupe, ker takrat za odpadke niso strokovno pskrbeli,« je rekel eden od članov sveta za varstvo okolja.

Toda druga plat medalje so razmere na tovarniških dvoriščih, kot je primer IMV. »Trenutno imamo 8.000 sodov, njihovo število pa letno naraste za 1.000. Delovna organizacija je naredila vse, kar je mogla, zdaj je na vrsti družbenopolitična skupnost, da spelje postopek za ureditev odlagališča posebnih odpadkov. Pri naših posebnih odpadkih je nevarno to, da se lahko vžgo, drugače za okolje niso nevarni,« pravi Karol Hace, vodja sektorja investicij v sektorju za razvoj v IMV Novo mesto.

Sicer je bilo iskanje konca malone brzkončnim razglabljanjem o posebnih odpadkih mukotrpno delo. V občini namreč že vrsto let iščejo najboljši prostor za odlagališče tega materiala. V letu 1985 je ljubljanski Smelt izdelal študijo »Dispozicija posebnih odpadkov v dolenski in posavski regiji«, ki je zajemala odlaganje vseh posebnih odpadkov v občini razen gošč iz čistilnih naprav. Iz študije je razvidno, da je najprimernejše mesto za gradnjo deponije posebnih odpadkov 2. kategorije v Leskovcu poleg obstoječega komunalnega smetišča. Lokacijo so tudi vključili v družbeni plan občine. Na tej podlagi je Komunala začela postopek za izdajo lokacijskega dokumenta dovoljenja za deponijo Leskovec, vendar je, kot kaže, zadeva propadla, ker v njej niso upoštevali, po kakšni formalni poti se sprejemajo lokacijska dovoljenja.

Sploh pa občina lahko kar nekaj postori na svojem dvorišču. Letno »pridela« 1.220 ton posebnih odpadkov. Od tega jih gre 228 ton na odlagališče komunalnih odpadkov, 625 ton jih reciklirajo, 60 ton odpadnih steklenih viaken vpečejo v Opekarni zalog v glino, 57 ton oljnih gošč prevzema reška rafinerija, 250 ton pa jih je predvidenih za spravilo na odlagališču posebnih odpadkov, ki je predmet obdelave v omenjeni študiji.

Zato tudi ne zbuja začudenja nekateri pomisleki, kakršne je moč slišati med ljudmi. Jože Božič, Leskovec: »Ne verjamem, da lahko odpadke toliko zaščitijo, da bo smetišče popolnoma varno. Kateri strokovnjak lahko reče, da ne bo prišlo nikoli na dan, kar je v sodih?« Podobno pravi Jože Uhernik, prav tako iz Leskovca: »Pokazalo se je, da pri tem smetišču velja tisto, da najprej ponudiš palec, potem pa nekdo zgrabi za celo roko. Sedanje smetišče na Leskovcu širijo in ne upoštevajo ljudske volje. Narod je preplašen, kaj vse bo na takem odlagališču posebnih odpadkov.« Tako Leskovčani.

Spričo ugibanj, kaj vse bi utegnili skriti bodoče leskovško odlagališče je treba dodati, da bi na Leskovcu zgradili odlagališče »za trdne nevarne odpadke 2. kategorije, t.j. za naslednje vrste posebnih odpadkov: mulje, ki vsebujejo topila; odpadne barve in sredstva za pleskanje; odpadke lepil, kitov in smol; zdravila s pretečenim rokom uporabe, kolikor so v trdnem agregatnem stanju, in druge posebne odpadke 2. kategorije, za katere se z analizami ugotovi, da jih je možno varno odložiti skupaj s prej navedenimi posebnimi odpadki,« kakor navaja študija.

Sta potemtakem strah in nezaupanje odveč? Če sta, kdo naj o tem prepriča prebivalstvo iz Podgorja, ki si je na list papirja zapisalo ime Bophal in še kaj zraven in si letak obesilo na stenčase po vaseh. Dokončnega odgovora časopisni sestavek ne more dati nikomur. Pisec prisludne strokovnjakom pa tistim, ki naj bi bili soodgovorni, da bodo strokovna navodila našla mesto v vsakdanjih posegih, in profesorju Hansu Mohru, ki pravilno ugotavlja: »Nikoli v zgodovini in imel človek tako veliko moči nad sistemi narave kakor danes; in nikoli ni bilo tako težko to moč imeti pod nadzorstvom.«

MARTIN LUZAR

Ekologija

VODA KOT MERILO /NE/USPEŠNOSTI

Zelo sem (kot avtor in Belokranjec) zadovoljen, da nam je s skupnimi močmi in naporu uspelo izdati »Belokranjske vode«. Naj se tudi v svojem imenu zahvalim številnim, ki so na različne načine omogočili, da je knjiga pred nami.

V kratkih črtah bi želel izluščiti nekaj osnovnih misli in idej, ki predstavljajo sporočilno rdečo nit knjige. Osnovno vodilo je kvaliteta življenja. Pojmovana celostno, je mogoča le ob ohranjanju in izboljševanju kvalitete belokranjskih voda. Le smotrna in vsestransko pretehtana raba omogoča kvaliteten razvoj in ohranjanje zdravih prvin življenja! Ohranimo zdrave osnove življenja za belokranjske otroke, za bodočnost in sedanost.

Kraška Bela krajina razpolaga s količinsko bogatimi in raznovrstnimi vodnimi viri: vodnato Kolpo (srednji pretok pri Metliki je okoli 75 m³/s) in Lahinjo s pritoki, pretežno kraške izvire (150 izvirov) in kraške vodnate jame, manjše površine talne vode. Belokranjske reke pa imajo razmeroma neugodne vodnoekološke lastnosti: izredno skromen strmec (pod 1 m strmca na 1 km dolžine) ter izrazit poletni nižek pretokov. Ob skromnih samočistilnih sposobnostih kraškega površja navedeni razlogi sovplivajo na bistveno večjo onesnaženost belokranjskih voda, kot bi pričakovali po količini odpadnih voda.

Velika dovzetnost za onesnaževanje skupaj z zmerno količino onesnaževanj, ki pa iz leta v leto narašča, vpliva na vse slabšo kvaliteto belokranjskih vodnih virov. Ker narašča onesnaževanje tudi v celotnem zgornjem Pokolpu (2000 km², 60.000 prebivalcev), se kvaliteta Kolpe in drugih voda izredno hitro slabša. Tako je bila Kolpa do Vinice leta 1979 v prvem, leta 1984 v 1. do 2. in leta 1987 v 2. kvalitetnem razredu. Pri Metliki pa leta 1979 v 1. do 2., 1984 v 2 — 3. in 1987 občasno že v 3. kvalitetnem razredu (ob zelo nizkem poletnem vodnem stanju).

Zelo onesnažena je tudi spodnja Lahinja (od Črnomlja naprej je mestoma celo v 3. do 4. razredu) in Dobljica pri Črnomlju (3. do 4. razred). Zaradi onesnaženosti s PCB pa se Krupa uvršča v najslabši — 4. razred). Skupna količina organskega onesnaženja Bele krajine znaša že nad 85000 populacijskih enot (E), torej nad 3-krat več, kot bi pričakovali glede na število prebivalcev, seveda brez industrije.

Tako se belokranjske vode postopoma premeščajo iz zmerno v zelo onesnažene slovenske vodne tokove, kar velja zlasti za Krupo, Dobljico in Lahinjo. Slabša se tudi kvaliteta voda iz izvirov, ki so osnovni vodni vir pitne vode. Tako je bila v letu 1985 že četrtnina vode iz vodovoda neprimerna za pitje, problem pa je še posebej pereč v metliški občini (Obrh, kalni žumberški izviri). Razen t.i. klasičnih onesnaževalcev se v Beli krajini širi tudi druga generacija onesnaževalcev (težke kovine in druge nevarne snovi), kar se je v vsej razsežnosti in silovitosti pokazalo ob onesnaževanju belokranjske Krupe s PCB, odkrite v letu 1984.

Ker je bilo o Krupi že veliko povedano (ne pa vse storjeno, zlasti na zdravstvenem področju), zgolj nekaj osnovnih podatkov, ki sami zase podčrtujejo obseg in dimenzijo onesnaženosti: do 1600 ng/l ugotovljena prisotnost PCB v Krupi (norma za rečne vode je 1ng/l); 1960 mg/kg PCB v postvri iz Krupe (norma 2), 2200 ng/ml v krvi delavca Iskre (norma 4); 520 ng/mg PCB v maščevju prebivalca ob Krupi (norma 1), ugotovljene strukturne kromosomske okvare pri 40 od 48 pregledanih; do 720 večji vnos PCB, kot je dovoljen za poklicno neizpostavljen organizem (ugotovljeno za prebivalce neposredno ob Krupi) itd.

Ob tej specifični antropogeni nesreči je prišlo do vrste resnih zastojev in kršitev od zvezde zakonodaje do zadnjega člena, ki je odpovedal — semiške Iskre. Čeprav sem pobudo za sofinanciranje (iz republiškega sklada za nesreče) celovitega reševanja te nesreče javno sprožil na javni tribuni in republiški problemski konferenci SZDL, se odgovornim ni zdelo potrebno, da javno in argumentirano odgovorijo. Pobudo ponavljamo tudi na tem mestu.

Tudi v Beli krajini torej potrebujemo drugačen odnos do vodnih virov. V knjigi predlagam in argumentiram vrsto srednjeročnih in dolgoročnih konkretnih akcij, za pretehtano rabo (ne izkorišanje!) belokranjskih vod:

- še širšo uporabo površinskih voda za tehnološko vodo,
- proučitev možnosti za rabo globoko ležeče kraške vode,
- gradnjo čistilnih naprav, predvsem pa nujnost smotrne rabe,
- gradnjo malih HE, rekreacijske rabe, varovanje vodnih virov

In zaključek: le čistejši belokranjski vodni viri in zdravi prebivalci bodo merilo naše uspešnosti!

Dr. DUŠAN PLUT

DA BI SE RES BUKOVA GORA ODPRLA!

Govjanci naj bi bili po starem ljudskem verovanju polni vode. Takšne so tudi domneve geologov, ki trdijo, da bi bilo iz njih moč črpati dovolj kvalitetne pitne vode za prebivalstvo ob njihovem vznožju. Vire pitne vode moramo zaščititi, tako za nas, kot za bodoče rodove. Torej bo treba tudi gorjanski masiv zaščititi pred vsemi posegi, ki bi lahko onesnaževali ta edinstveni naravni rezervat.

V davnih časih so naši predniki s strahom zrl v mogočen masiv skrivnostnih, z neprehodnim bukovim gozdom poraslih Gorjancev. Bukova gora so jim rekli. In ker je ob večjih nalivih izpod njihovega vznožja vsepovsod vrela voda, so o njih ustvarili poseben mit: »Ko se bo Bukova gora odprla, bo voda zalila devet far.« Verjeli so, da se pod mogočnim hrbtom v osrčju skrivnostne gore nahaja jezero, ki samo čaka, da bo s svojimi vodami kaznovalo pod njim ležeče grešno prebivalstvo. Neke vrste vesoljni potop naj bi bil to. Pripovedovanja o tem nam je ohranil tudi Janez Trdina v svojih Bajkah in pripovedkah o Gorjancih.

»Nekaj resnice gotovo je v ljudskem verovanju,« pravijo sedaj geologi, čeprav v zgodbo z jezerom ne verjamejo vpreveč. Prva raziskovanja in študije geološke sestave tal jih namreč navdajajo z upanjem, da bo gorjanski masiv, če ga bomo znali pravočasno in učinkovito varovati, postal tudi naravni vodni rezervat, ki bo dolino Krke in okraj Gorjancev ležeče Hrvaške in slovenske kraje enkrat za vselej rešil težavne oskrbe z zdravim pitno vodo.

PITNE VODE JE VSE MANJ

S svojim načinom življenja je človek onesnažil že večino tekočih voda in zraka. Onesnaženje se ne prebavilo in pospešeno širi in posega že v predele, za katere je človek mislil, da jih ne bo nikoli doseglo. Pravijo, da bo v naslednjem tisočletju glavni človekov problem čist zrak in pitna voda. Boj za te osnovne življenjske dobrine pa se je že zdavnaj pričel. To občutimo v našem neposrednem okolju, kajti vse manj je neoporečnih virov, nekatera stara zajetja, kjer vodo le s težavo in z dodatnimi posegi usposablja za vodovodno omrežje, pa bodo morali s časom tudi opustiti.

Tako je tudi v novomeški kotlini. Od sedemnajstih vodovodnih sistemov, s katerimi upravlja novomeška Komunala, skoraj nobeden sam po sebi ne ustreza v vseh pogledih, se pravi, da bi bil čist v bakteriološkem in fizikalno kemičnem pogledu. Tega je kriva predvsem kraška sestava tal, ki omogoča, da onesnaženja vseh vrst hitro dosegajo podzemne tokove voda, seveda pa tudi nemaršičina človeka, ki te vire onesnažuje, ne zavedajoč se, da si s tem reže niti lastne preskrbe. Čiščenje vode pri zajetjih, pa naj bo to s posebnimi filtri ali z dodajanjem kemičnih razkužil, je draga stvar in ob vse večjem onesnaževanju tudi Sifonovo delo. Zato bomo morali spremeniti naše razvade, prilagoditi način življenja ali pa vlagati občutno več v to, da se bomo dokopali do novih, neonesnaženih virov.

BOLEHEN STARČEK

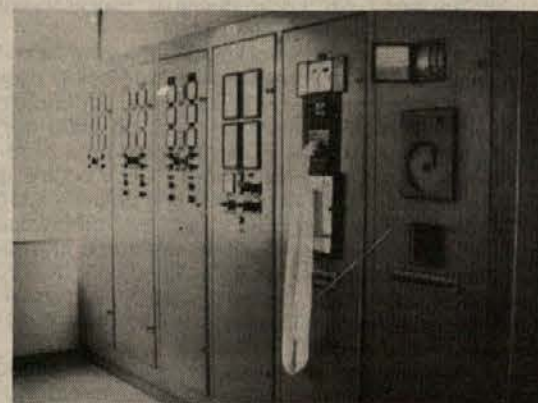
Prvi novomeški javni vodovod z zajetjem v Stopičah ima že kar častljivo starost, letos praznuje svojo petinosemdesetletnico. Že prej smo na Dolenjskem poznali javne napeljave v Dolenjskih Toplicah in nekaj bolj zaprtih sistemov, ki so si jih privoščili predvsem lastniki gradov v dolini Krke. Iz novomeškega vodovoda je z leti nastal kar mogočen sistem, ki po 600 km cevi oskrbuje z vodo 57 tisoč prebivalcev ali 90 odstotkov vseh potreb. Nekaj je tudi lokalnih zajetij, za katere skrbijo vaške skupnosti. Celotno področje seveda še ni čisto pokrito, saj nekateri oddaljenejši kraji še čakajo na vodo, vendar so sedaj razpoložljivi viri za vse zadostni, le kvaliteta vode je tisto, kar najbolj muči novomeške komunalce. Omeniti je treba tudi, da novo-

meški vodovod ni vase zaprt, niti med seboj dobro povezan. Kot smo že omenili, ima sedemnajst sistemov, v novomeško občino pa priteka voda tudi iz grosupelske občine, in sicer v Suho krajino, iz trebanjske občine v Globodol, odtoka pa v krško občino.

Častitljivi starček, kakor bi lahko rekli novomeškemu vodovodu, kaže vse bolj svoje starčevske bolezni. Na Komunali pravijo, da so vsi glavni vodi stari že trideset in več let, kar pomeni, da so tako rekoč odpisani, zato je vse več okvar, kar še dodatno dviga stroške vzdrževanja. Po tridesetih letih je namreč že skrajni čas za zamenjavo cevi. Tako bi jih na leto morali zamenjati najmanj petnajst kilometrov, za kar pa ni denarja. Dodatne preglavice jim dela tudi izbira cevi v preteklosti, ko so ponekod uporabljali cevi iz različnih plastičnih materialov, za katere se je izkazalo, da niso primerne ali so bile nekvalitetno izdelane. Vse pogosteje se sedaj vračajo k preizkušenim litoželeznim cevm, ki zdržijo dlje, so pa dražje. Pač po načelu: »Nisem tako bogat, da bi kupoval poceni.« Zamenjava cevi je namreč zelo draga stvar, ki nosi s sabo tudi prekinitev vodne oskrbe in druge nevarnosti. Slabe cevi že same po sebi pa pomenijo dodatno možnost onesnaževanja pitne vode, zlasti ko počijo v bližini kanalizacije ali onesnažene podtalnice. Tudi lomi cevi zaradi malomarnosti gradbincev niso tako redka stvar. V preteklosti, ko se je precej lahkomišno gradilo, so imeli takih krpanj kar po 280 na leto, sedaj, ko se je ozaveščenost gradbincev nekoliko dvignila, jih je manj, še vedno pa pomenijo velik del stroškov in prekinitev pri dobavi vode.

TUDI VODA NI ZASTONJ

Voda je v naravi sicer zastonj, vendar bo moral človek v bodočnosti za zdravo pitno vodo plačati čedalje več, saj bodo njeni viri čedalje težje dostopni. Sedaj razpolagajo novomeški komunalci z možnostjo črpanja 347 litrov na sekundo. Najmočnejši viri so Jezero pri Družinski vasi, Stopiče in Podturn, žal ne vsi tudi najčistejši. Sistem črpališč, prečrpališč in rezervoarjev zahteva velike gradbene posege ter izdatne količine električne energije, drage pa so tudi avtomatske naprave, ki urejajo in usklajujejo količino načrpane in porabljene vode v sistemih. Voda

Moderne elektronsko vodene naprave avtomatsko upravljajo črpališče in sproti beležijo vse podatke o načrpanih količinah, porabi ter o kloriranju vode, ki ga tudi upravljajo avtomatsko.

namreč ne teče kar sama po ceveh. Nekatere vode morajo trikrat prečrpati, da voda priteče do uporabnika, poprečna poraba elektrike na kubični meter pa je 0,76 kw ure. Sodoben način življenja pa zahteva neprestano in nepretrgano dobavo vode, tudi takrat, ko je zaradi okvar pri dobavi električne energije ali okvar na dovodnih ceveh dobava vode ogrožena. Zato so potrebni veliki rezervoarji, katerih izgradnja je tudi draga. Novo mesto razpolaga sedaj s 6.500 kubičnimi metri vodne rezerve, kar zadošča le za dve uri. Želja je, da bi načrpane zaloge zadoščale vsaj za osem ur.

Na leto opravijo na zajetjih 400 bakterioloških in prav toliko fizikalno kemičnih analiz, po novem pravilniku pa jih bo potrebno opraviti celo 1700. Skrb, da bi pili neoporečno vodo iz komunalnih vodov, je torej skoraj odveč, vprašanje pa je, kako zagotoviti zadostne količine vode, ki je ne bi bilo treba izdatno obdelovati pred dovodom v vodovodne sisteme. Zajetje v Stopičah je že na meji neoporečnosti, rešuje ga nova, višje ležeča vrtina, iz katere priteče večja

Črpališče Jezero pri Družinski vasi je moderno urejeno. Novomeški občini lahko dobavi največje količine pitne vode, kar 235 litrov na sekundo. Voda ima 17 stopinj celzija in je fizikalno kemično neoporečna.

Prometnice v bližini vodnih virov pomenijo stalno nevarnost za onesnaženje, saj se po njih prevaža veliko za okolje skrajno nevarnih kemičnih snovi. Izliv cisterne s takimi snovmi bi lahko pomenil pravo katastrofo.

količina manj onesnažene vode, zajetje v Podturnu pa bi treba čimprej opustiti. Tam naj bi kmalu usposobili črpališča v Starih žagah, ki jih prav sedaj s poskusnimi vrtinami odkrivajo delavci Geološkega zavoda Slovenije.

REŠITEV JE V GLOBINAH

Večina starejših vodnih zajetij v novomeški občini črpa vodo iz kraških virov, ti pa so močno podvrženi površinskemu onesnaževanju. Da bi se temu izognili, sedaj vrtajo na področjih, kjer so študije geološke sestave tal pokazale možne zaloge vode v večjih globinah na vodonosnih dolomitskih plasteh. Da je tak postopek pravilen, dokazuje zajetje Jerezo v Družinski vasi, kjer iz dvanajstih 60 do 80 m globokih vrtin novomeški vodovod pridobiva daleč največje količine pitne vode, kar 235 litrov na sekundo, ki je povrh vsega še fizikalno in kemično čista, ne pa bakteriološko, zato je potrebna še dodatna obdelava. Ta voda in zaradi bližnje nahajališča termalne vode tudi dokaj visoko temperaturo, kar 17° Celzija, v Stopičah je ima le 10°. Običajna so tudi nahajališča pitne vode v globinskih slojih Zburah pri Škocjanu, kjer komunalci pričakujejo, da bodo načrpani od 25 do 40 kubičnih metrov neoporečne vode na sekundo.

Pogledi, polni pričakovanja, pa se sedaj obračajo v Gorjance, prav tisti masiv, v katerega so včasih s strahom obračali poglede naši predniki. Ker v tem masivu še ni večjih objektov, ki bi onesnaževali vodni sistem, in ker je sestava tal primerna, naj bi se v njihovih nedrih skrivale zaloge pitne vode, ki bi omogočale črpanje do 600 litrov na sekundo, kar bi bilo več kot dovolj za vse prebivalstvo, ki živi v bližnji in daljni okolici njihovega vznožja. Pa še en prednost bi imela voda, ki bi pritekla iz njihovega osrčja: črpališča bi bila lahko dovolj visoko, da bi voda do teka gravitacijsko v vse rezervoarje in v vsa gospodinjstva po njih. Tako bi bila ta voda, tudi kar se porabe energije tiče precej cenejša. Ker bo skrb za pitno vodo, če že ni, postala v bližnji prihodnosti ena najbolj perečih, se bodo morali občine, v katerih območje sega ta gorški masiv, čimprej zediniti za skupni načrt varovanja njihovega vodnega zaledja. Kaj to pomeni, bi moralo biti vsakomur jasno. Govorci bi morali ostati nedotaknjeni, vsak večji poseg pa moral biti, če že ne onemogočen, pa vsaj skrajno in z vsestranskimi vidiki skrbno pretehtan. Najbolje bi bilo seveda, če bi celoten predel od Gabrja pa do Kostonjvice in na obeh straneh gore proglasili za naravni park, in edinstveni vodni rezervat. Le tako bomo ohranili čisto vodo tudi bodočim rodovom.

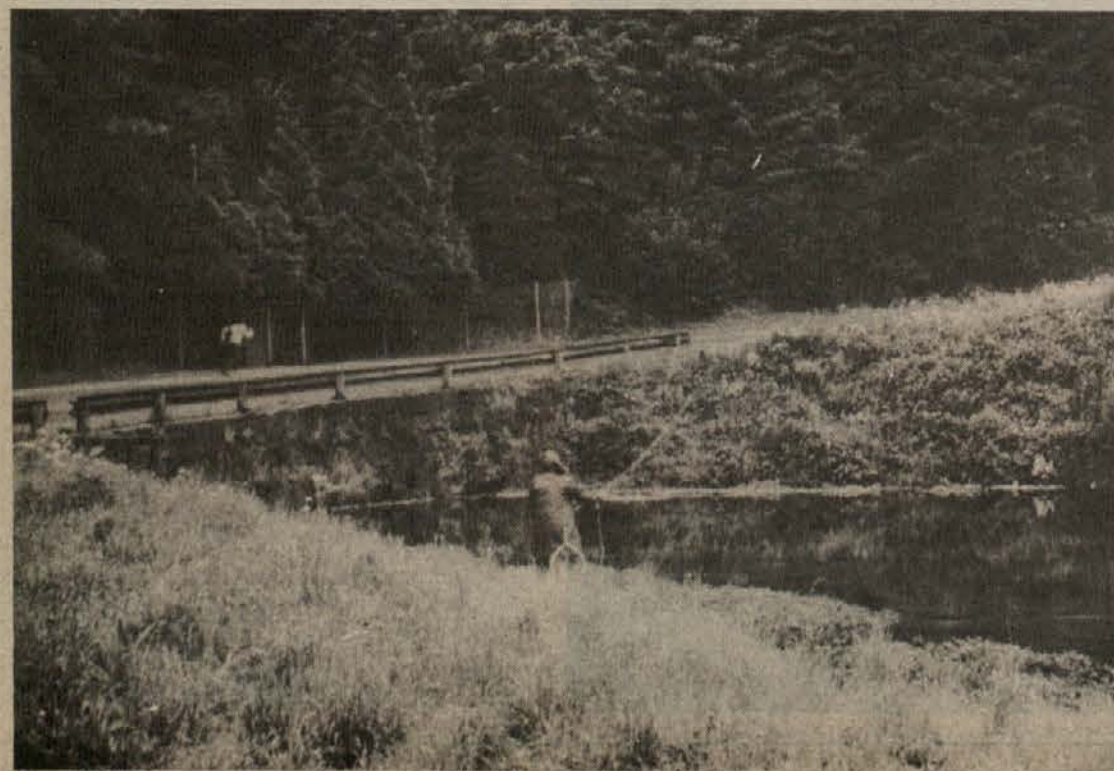
ONESNAŽEVANJU BOTRUJEMO VS

Izvire pitne vode je človek že nekdanj skrbno varoval. Če se spomnimo povodnih moč, vil in škrtov, ki so se, v davnih pripovedkah in bajkah sodeč, radi zadrževali v takih krajih, jih varovali in kaznovali tistega, ki se je ob pravem času in z zlobnim namenom približal, vidimo, da so že naši dedje z mistiko in praznoverjem na nek način poskušali obvarovati svoje vodne vire in jih s tem zaščitili pred nepoklicanimi. Tudi danes posebni predpisi in odloščitijo neposredno okolico črpališč priteče vode, žal pa onesnaževanje dobilo že tak obseg, da neposredna zaščita kaj malo pomaga. Vsajena bi morala biti v zavest ljudi. Tam pa je, žal, še vedno nezadostna. Temu je krivo neznanje, dostikrat pa tudi malomarnost. Če odmislimo industrijo, katere onesnaževanje je že tako all tako razvpito, čeprav dostikrat še ne dovolj razkrito, so glavni viri onesnaževanja kmetijci in večja naselja nad vodnimi viri ali njihovi bližini. Kmetijstvo uporablja na travnikih in poljih vse več umetnih gnojil pa tudi škropiv, ki s talno vodo prodirajo v vodne vire. Nema lokrat se dogaja, da kmetje v naravo zlivajo tudi ostanke teh škropiv, na črna odlagališča grapah in gozdovih pa odmetavajo tudi njihovo embalažo. Za tako onesnaževanje že zdavnaj ne velja več rek, da s vodo očisti, ko steče preko devetih kamnov. Ostanke onesnažena, čeprav onesnažena s prostim očesom in po vrtanju ni moč ugotoviti. Tudi fekalije iz nepravilno zgrajenih greznic in kanalizacij, ki pogosto vsebujejo še ostanki kemičnih snovi, ki jih uporabljajo sodobna gospodinjstva, prodirajo vse globlje v zemljo in uničujejo njen naravni filter. Če temu prištejemo še kisli dež, ki ga prinašajo oblaki iz večjih industrijskih središč, pa moderne prometnice, katerih se vsak dan prevaža na tisoče ton nevarnih kemičnih snovi, je slika onesnaževanja naših vod popolna.

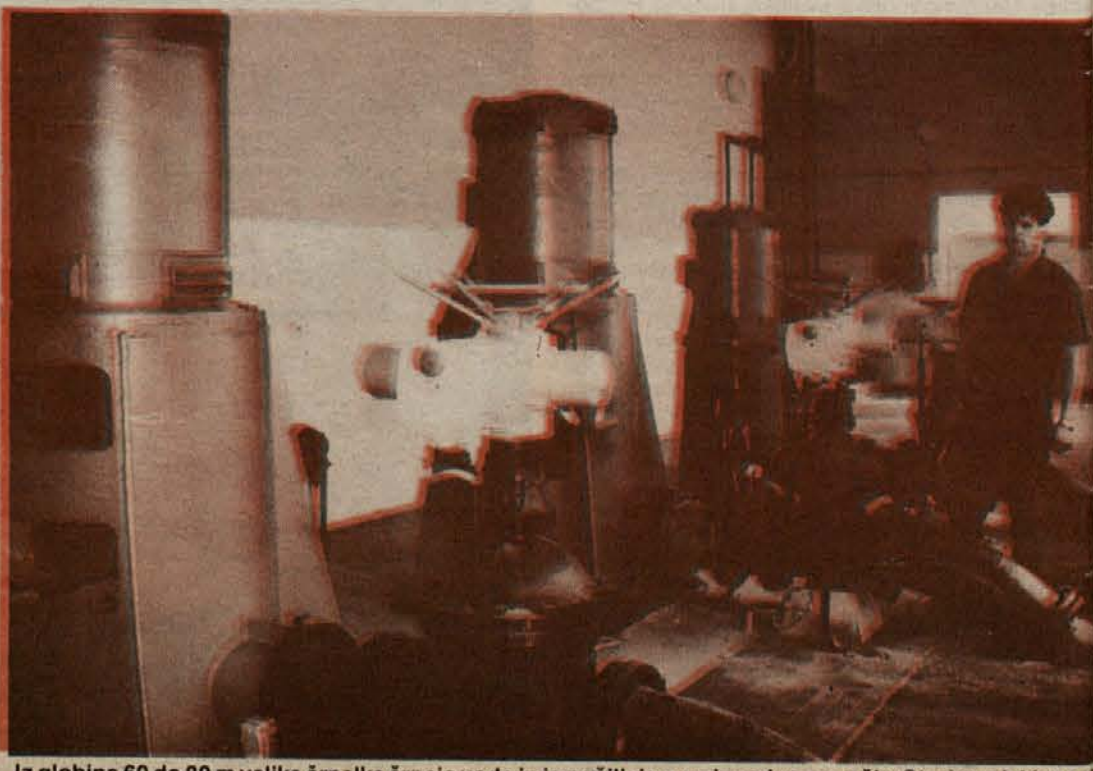
Kako daleč lahko vse to pripelje, kaže zajetje Radešče v Podturnu, kateremu se bodo morali novomeški komunalci čimprej odpovedati. To je močan kraški vir, ki je prav zaradi svojega porekla dobil kaj slab sloves. Onesnaževanje se pričinja že s kočevsko in ribniško industrijo, kmetijskim in farmami na kočevski planoti, svoje pa dodaja še kanalizacija v kraju izvira samem. Tako je močan vodni vir, ki sedaj napaja Topliško dolino, močno ogrožen, v negotovosti pa je tudi dolina Starih žag, kjer pomeni težki promet po Partizanki nenehno pretno, saj bi izliv kemičnega tovara iz prevrnejenega tovornjaka za vodne vire v celoti dolini pomenil pravo katastrofo. Torej bi morali glede na vodne vire boljše načrtovati tudi trase večjih prometnic.

Pogled v Gorjance z njihovimi vodnimi zalogami zato ni le pogled upa. Če bomo z vodnimi viri ravnali tako, se bomo kmalu sprevrgel v pogled obupa. Nič pa ne bi škodilo, če bi pogled usmerili tudi vase in se vprašali, kaj lahko sami storimo za to, da bo blagodat čiste vode dostopna tudi našim potomcem.

TONE JAKŠIČ

Črpališče ob izviru Radešče v Podturnu je najbolj ogroženo v novomeški občini. V neposredni bližini je naselje in cesta, najhujše onesnaževanje pa prihaja v izvir po kraškem podzemlju s kočevske planote.

Iz globine 60 do 80 m velike črpalke črpajo vodo in jo pošiljajo v vodovodno omrežje. Strokovnjaki pravijo, da bomo morali zaradi velike onesnaženosti površinskih in kraških voda posegati vse globlje v plast, kjer se še nahajajo zaloge zdrave pitne vode.

TREBANJSKI DUHOVI ŠE STRAŠIJO

Trebjem zelo vroč pogovor. Starši štirih najbolj prizadetih otrok, ki so morali celo po pomoč v novomeško bolnišnico, so od občinskega štaba civilne zaščite, izvršnega sveta in zdravstvenega doma terjali odgovore še na nekaj vprašanj. Predvsem pa so ponovno zahtevali, naj pristojni ocenijo odgovornost občinskega sekretarja za ljudsko obrambo Jureta Žlajpaha, ki naj bi na omenjenem tekmovanju sredi maja samo pozdravil tekmovalce in jim na koncu še podelil priznanja; v preveliki vnevi pa je samovoljno odnesel štiri dimne škatle v spodnje prostore šole. S temi dimnimi bombami je namreč vodstvo vaje želelo bolj ponazoriti eksplozijo v kemičnem laboratoriju šole, toda natančno so predvideli, kdo mora prižgati te bombe ob vходу in na vogalih šole. Zadolženim za dimne bombe so izrecno zabičali, da jih ne smejo prižgati v sami šoli.

Starše na omenjenem sestanku je motilo, da še vedno nimajo odgovora, koliko časa so bili otroci v dimu, kakšno je nadaljnje zdravljenje otrok, kdo bo nosil stroške prevoza oz. nadaljnega zdravljenja otrok, če bo to potrebno. Poveljnik občinskega štaba CZ Jože Falkner je pojasnil, da so od vsega začetka, ko so dojel, da gre zares, v akcijo vključili okrog 11 reševalcev in gasilcev. To je trajalo največ 8 minut, odrasli otroci pa so se rešili sami. Načelnik štaba Dušan Mežnaršič je dodal, da je težko ugotoviti, koliko časa so bili posamezni otroci v dimu, ker je dim polagoma prodiral iz enega prostora v drugega.

Jure Žlajpah, ki je moral, razumljivo presteči največ hudih besed ogorčenih staršev, je na sestanku povedal, da je izvršnemu svetu že ponudil svoj odstop, ker prevzema nase vso odgovornost. Izrazil je upanje, da starši ne mislijo, da je to storil nalašč. Dodal je, da ne beži pred odgovornostjo. Takoj po vaji je na izredni seji občinskega štaba za CZ zahteval, naj se vodstvo vaje nič ne omenja, ker ni nič krivo. Dodal pa je še, da nikjer ni bilo povedano, da je bil prav on tisti, ki je prvi planil v dim in je brez maske reševal otroke, jih trgal od oken, za katera so se krčevito oprijemali, ko so lovili zrak.

Marjan Zupančič, ki je imel hčer in sina v zadimljeni šoli, še ne 8-letni Andrej pa je moral v bolnišnici, se je zahvalil dr. Humru, gasilec, bolnišnici Novo mesto in tudi Žlajpahu, ki so otrokom pač pomagali. Staršem pa bi morali omogočiti, da otroke odpeljejo tudi na specialistične preglede. Zupančič je še dejal, da starši niso tu, da bi »žagali«

Trebne se je znašlo v zadnjih letih v središču pozornosti časopisov in drugih medijev zavoljo vsaj štirih dogodkov, ki so dobili značaj afere: najprej zaradi zdravstvenega doma, potem je buril duhove azbest, nato ščurki in nazadnje še dimne bombe v stari šoli. Prav o slednjem — občinskemu tekmovanju enot prve medicinske pomoči, ki se je sprevrglo mimo scenarija občinskega štaba za civilno zaščito Trebnje v povsem zaresno reševanje neboljjenih otrok v zadimljeni stari šoli, je potekal prejšnji teden v

Žlajpaha in da zaupajo trebanjskemu izvršnemu svetu. Če pa ne bi bilo dovolj jasno povedano, zakaj ta odstop ni bil sprejet, potem ne more biti zaupanja. Starši še vedno pričakujejo odgovor na pismo, ki so ga poslali izvršnemu svetu v Trebnjem. Drugi starši so spet menili, da Žlajpah kratko malo ne more biti več na tem položaju, ter se spraševali, kako je sploh mogel dobiti podporo.

Predsednik IS SO Maks Kurent je povedal, da je Žlajpah to naredil v preveliki zagnanosti, a je od vsega začetka prevzel nase vso odgovornost. V skrajnem primeru bo izvršni svet ta odstop tudi sprejel, če bo Žlajpah pri tem vztrajal, in kot vse kaže, to namerava. 20 let je dobro delal

in je to treba upoštevati kot pri vozniku, ki toliko časa dobro vozi in se mu pripeti nesreča. Tako pošteno, kot je Žlajpah sam priznal svojo napako, bi le malokdo ravnal! Svoje bodo morale povedati tudi družbenopolitične organizacije. Govorice, češ da Kurent štiti Žlajpaha, pa ne ustrezajo resnici,« je povedal predsednik trebanjskega izvršnega sveta.

Eden najbolj ostrih kritikov tov. Piškur je rekel, da je bil 6 mesecev v Angoli in da česa takega ni bilo. »Da se budo oficirji učili na otrocih, sploh ne more biti govor! To je poskus umora 24 otrok!« Ob še nekaterih močno čustveno obarvanih izjavah bi se sestanek lahko izrodil, vendar se je prerekanje le nekoliko umirilo. Temperaturo je povišal pretresljiv dogodek, ko je ena izmed deklic, ki se je zaradi dima zdravila v bolnišnici, pričela na sestanku, kjer niti niso pretirano kadili, pričela jokati. »Peče me, peče me, mami,« je vzkliznila Suzana in mamica je z otrokom odšla iz zakajene seje sobe. Drugi starši so spet pripovedovali, da njihov otrok po nesreči izgublja spomin, ponoči se zbujajo, ali glava.

Direktor trebanjskega zdravstvenega doma dr. Franjo Žnidaršič je opozoril, da je stroko vendarle treba upoštevati. V zaprem prostoru je vsak dim škodljiv, ker izpodriva kisik. Uporabljen v trebanjski šoli pa vsebuje še 2 odstotka kihalca in še močnejše draži dihala. Zato lahko pride do otekin na pljučih, učinek dima pa popolnoma preneha v 24 urah. Trebanjski zdravniki so se bali, da bi pri otrocih nastal pljučni edem, in ker za kaj takega niso usposobljeni, so poslali otroke v bolnišnico. Ni razlogov, da ne bi verjeli novomeškemu zdravniku. Kot zdravnik je dr. Žnidaršič odsvetoval invazivno diagnostiko, ker so možne posledice in preiskave predstavljajo določen tveganje, lahko pride celo do sepse.

Vsekakor bi bilo najbolj pametno na izzvano nesrečo, ki k sreči ni postala še kaj hujšega, čimprej pozabiti. Otroci tega ne bodo nikoli, pa tudi njihovi starši bodo gotovo storili vse, da bi jih dodatno čim manj vznemirjali, saj verjetno ni nikogar, ki bi hotel mučiti otroka z dolgotrajnimi opazovanji in zahtevnimi preiskavami. Vsak pa hoče priti na čisto, kaj se dogaja z otrokom, ki je preživel tak šok. Vse, ki bodo to želeli, bodo ponovno pregledali specialisti, vprašanje pa je, če bo potem vest kaj bolj mirna. Verjetno bo še najbolj pekla tistega, ki je zakrivil vse to silno razburjenje in skrbi.

P. PERC

/Ne/zaupnica

V TESNILIH NA VELIKI LOKI JE POPUSTILO

daljnje učinkovito vodenje delovne organizacije. Družbenopolitične organizacije Tesnil so nato sicer dale vsakemu delavcu s posebnimi pooblastili in odgovornostmi podporo, kolikor je pripravljen delovati za odpravo nepravilnosti, ki so bile nakazane v anketi. Pozneje je delavski svet glasovala podobno, kot je pokazala, rezultat pa je bil 3:3.

Z vsemi šestimi vodilnimi, torej tistimi, ki so jim delavci izrekli nezaupnico, in s trojico, ki je podporo še dobila, smo skušali v daljšem pogovoru priti zadevi do dna. Zakaj so oni še dobri, drugi pa ne? »Boleča točka v tem kolektivu je tudi kadrovska prenova, ki jo je začelo vodstvo v zadnjih dveh, treh letih. Za zahtevne delovne naloge smo postavili zelo ostre pogoje, tudi formalne, in smo pri teh vztrajali, da bi ta delovna mesta zasedli s kvalitetnimi kadri, od katerih bi lahko pričakovali dejanske rezultate. Zdaj je znotraj nastal tudi tehnološki presežek, ko delavci niso ustrezali pogojem in jih je bilo oz. bi bilo treba prerazporediti. Tega nam še ni uspelo speljati do konca. Ker nekateri delavci znotraj niso bili več primerni za določena dela, smo jih morali pripeljati od zunaj,« je povedal Ciril Logar. Vida Danilović je dodala, da IMV to drugače dela. »Kdor je 'odstreljen', ostane z isto plačo, čeprav potem dela nekaj drugega. Pri nas pa tega ni, ker smo premajhni. Pri nas je tako: — od tega, kaj delaš, je odvisno, kakšno plačo imaš!«

Franc Bartolj poudarja, da je pač treba vedeti tudi to, da so Tesnila v zadnjih letih tehnološko in tehnično na-

predovala. »Novi proizvodi, novi projekti zahtevajo tudi nove kadre. Ljudje se pač niso dovolj izobraževali, da bi bili kos tem zahtevam. Prerazporeditve so po stari sistemizaciji skoraj nemogoče. Nov sistem bi bil bolj prožen, tudi za kogarkoli izmed nas, če bi nas zamenjali. Pomembno je delo, ki ga opravljajo, ne pa funkcija! Nekaj kadrovskih sprememb je bilo na vidiku. Moj način je bil vedno tak, da se skušam z ljudmi dogovoriti in uskladiti. Ker smo vsi iz tega okolja, je zelo težko ljudi odžagati in reči: »Jutri pa te ne potrebujemo več!« S tem dogovorom ne prideš nikamor. Tako kot to pelje Jugoslavijo v propad, velja tudi za nas. Najti soglasje, da bo vsem prav, pomeni, da si samo figura, ljudje pa naj se potem kar sami zmenijo, tudi o prerazporeditvah. Ljudje so pač taki, da branijo le svoj interes.«

Po besedah Cirila Logarja je kolektiv Tesnil v zadnjih letih dosegel programsko in tehnološko prenovu, in sicer na račun lastnega razvojnega dela. Ta prenova pa terja tudi drugačna znanja in miselnost ostalega dela kolektiva, predvsem proizvodnje. To pomeni, da ljudje lahko le z nenehim izobraževanjem ob delu sledijo razvojnim dosežkom in jim dodajo še svoje rezultate. Treba je več misliti in delati. Odgovornost je večja kot prej, ko je kolektiv dobil vse na pladnju. Od leta 1983, ko se je kolektiv razšel z Donitom, je trebanjska občina z dinamičnim razvojem Tesnil pridobila še okrog 150 delovnih mest. Od 470 delavcev jih ima desetina visoko oz. višjo izobrazbo, prav toliko imajo študentov na takih šolah.

V Tesnilih se sprašujejo, kdo jim še od zunaj meče polena pod noge, saj deseterica delavcev, ki so se znašli na prepihu ob predvideni prerazporeditvi, ne more imeti take moči, čeprav je bilo treba le še malo dodati, da so se medsebojni odnosi zaostri. Kaplja čez rob je bil trikrat večji prispevek za nerazvite, medtem ko delavcem ni bilo moč dopovedati, da po zaključnem računu 1987 ne bi mogli nič več dati za povišanje plač, ker so bila Tesnila prekoračitelj družbenega dogovora. Tudi azbestna afera je prinesla določen nemir v kolektiv. Po mnenju direktorja Toneta Hočevarja je bila velika napaka Trebanjcev, ker so zavrnil obrat azbestnih pletenic v mestu. Proizvodnja, ki so jo prenesli v Bosno, lepo teče in se je že začela preusmerjati na neazbestne materiale.

Za konec povejmo še to, da je trebanjska občinska politika kolektivni odstop sesterice vodilnih v Tesnilih ocenila kot nesprejemljiv. Urejanje medsebojnih odnosov prepuščajo delavcem Tesnil samim. Kakor kaže so se razmere medtem že dokaj umirile, čeprav v nekaterih delavcih še tli nezaupanje in sumničanje, da si hočejo vodilni z novim pravilnikom spet »naštimali plače, nje pa »zdriblati«. Bo prepričevanje uspešnejše in se bodo delavci, (verjetno še ta mesec) na ponovljenem referendumu odločili za metodologijo, ki obeta boljše nagrajevanje vseh dobrih delavcev? Bomo videli kaj se bo izcimilo tudi iz odhoda polovice vodilnih? Se jim bo nenadejano še kdo pridružil?

PAVEL PERC

Neuspel referendum za nov pravilnik o osebnih dohodkih 10. marca letos v Tesnilih v Veliki Loki je bil povod, da so v tej najuspešnejši delovni organizaciji v trebanjski občini zadnjih nekaj let delavci, ki so se znašli na prepihu in so se čutili najbolj ogrožene z svoje stolčke, le-te spodmaknili polovici vodilne garniture. To je bil pravzaprav šele referendum za metodologijo, da bi v resnici speljali nagrajevanje po delu, se pravi, da bi bili dobri delavci precej bolje nagrajeni od slabih. Do same uresničitve pravilnika je bilo še daleč, kajti delavski svet naj bi odobril novo metodologijo le za eno leto, potem pa bi se znova pogovorili o izkušnjah. Delavcem so še poprej skušali nazorno prikazati, kakšna bi bila posledaj približna debelina mesečnih kuvert.

Uravnilovske silnice, tako značilne za jugoslovanske razmere in tudi najbolj kritizirane prav iz Slovenije, imajo še vedno preveliko moč tudi v deželi na sončni strani Alp. V Tesnilih so se skušali dokopati do vzrokov za prosluli referendum z znanstveno metodologijo KIP (križek za izboljšanje poslovanja), ki so je uvozili iz Maribora. Trije od šestih vodilnih delavcev, in sicer začasni vodja razvojnega sektorja Ciril Logar, vodja finančno-računovskega sektorja Mira Gole in vodja kadrovske-socialnega sektorja Vida Danilović, so na ta način od članov izvršnega odbora sindikata in delavskega sveta prejšnjega mandata v bistvu dobili nezaupnico. Celotno vodstvo, tudi direktor Tone Hočevar, vodja tehničnega sektorja Franc Bartolj in vodja komercialnega sektorja Mojca Dulc, ki so še dobili podporo, je pisno ponudilo odstop, češ da vodstvo očitno nima več zaupanja in podpore kolektiva za na-

Mira Gole

Vida Danilović

Ciril Logar

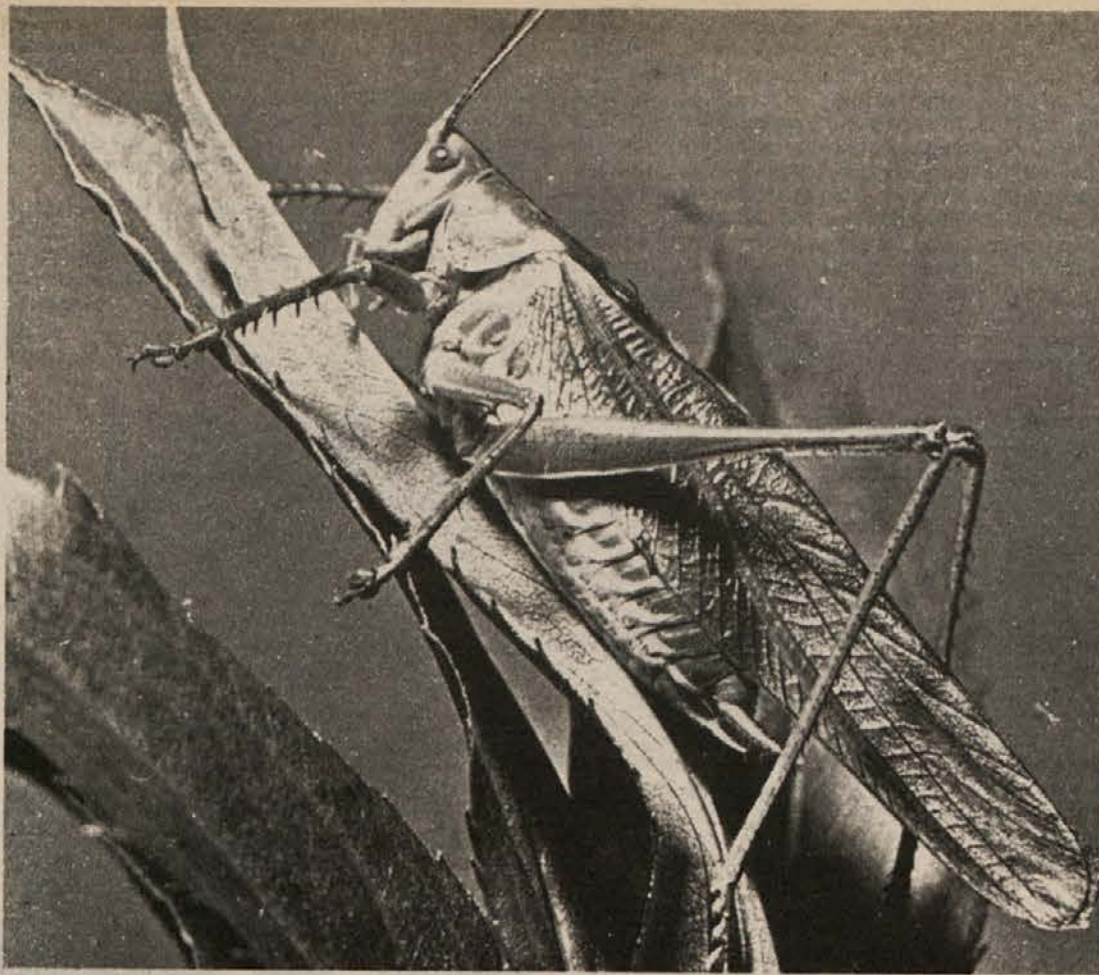
NAS LAHKO DOSEŽEJO AFRIŠKE KOBILICE?

Precej vznemirjenosti je med gledalci povzročila italijanska televizija, ko je te dni prikazala posnetke kobilic na morsk obali pri Ostii blizu Rima. K sreči je šlo za mrtve kobilice, jate insektov iz Afrike, ki jim ni uspelo preleteti Sredozemskega morja. Ampak alarm je bil sprožen ne samo v Italiji, temveč v skoraj vseh sredozemskih državah Evrope. Strokovnjaki namreč ne izključujejo možnosti, da bi kobilice dosegle evropsko kopno. Kaj bi to pomenilo?

V Italiji se s tem vprašanjem zdaj ukvarja šest ministrstev, ki pripravljajo poseben obrambni načrt. Hamburški Spiegel, iz katerega povzemamo naslednje podatke, pa podrobneje poroča tudi o pripravah v ostalih južnoevropskih državah.

Atenska vlada je v začetku aprila poslala v Libijo več izvidniških helikopterjev, natovorjenih v posebna transportna leta C-130 vojaškega letalstva. Na domnevno fronto proti kobilicam so poslali tudi 20 posebnih letal, ki v stanju pripravljenosti čakajo na Kreti, okoli 300 kilometrov od Libije, na srečanje s sovražnikom. Posadke radarske postaje paketa NATO na Kreti dan in noč prežijo na sovražnika, ki naj bi se pojavil iz libijske smeri: ne gre za Gadafija ali Homeinija, temveč za milijarde afriških kobilic.

Razen Grkov in Italijanov kličejo k orožju Španci in Portugalski, saj so izvedenci Združenih narodov na nevarnost opozorili vse dežele severnega Sredozemlja. Predstavniki FAO (svetovne organizacije za kmetijstvo in prehrano v sestavu OZN) Jeremy Roffey je napove-

Prodor kobilic naj bi olajševali južni vetrovi, vlaga in visoke temperature. dal, da bi velikanske jate nenasitnih požrešnežev utegnile konec maja doseči Sicilijo, Ciper in Grčijo.

Neka skupina raziskovalcev je ob več ekspedicijah v severni Afriki prišla do spoznanja, da jate kobilic lahko brez težav preletijo Sredozemlje. Če so vetrovi ugodni, zmorejo ti insekti preleteti do 1000 kilometrov naenkrat, brez vmesnih postankov. Celó če se zgodi, da jate izčrpajo nasprotni vetrovi in kobilice popadajo v morje, lahko preproga trupelc na morsk površini služi jatam, ki jim sledijo, kot nekakšna letalonosilka za vmesni počitek in ponovni polet.

V Afriki se kobilice množijo s fantastično hitrostjo; ponekod jih naštejejo do 200 na kvadratni meter. V Mavretaniji, zahodni Sahari in Alžiriji so opazili jate, velike 150 do 250 kvadratnih kilometrov. Izračunali so, da ena sama jata tehta 10 do 50 tisoč ton. Največ strahu vzbuja tako imenovana »potujoča kobilica«, ki v tropskih deželah meri čez krila do 15 centimetrov, posebno požrešna pa je tudi puščavska kobilica, ki rada leti in potuje s hitrostjo 50 do 100 kilometrov na dan, z vetrov v hrbet pa do desetkrat hitreje. Kjer se spusti na zemljo, v kratkem času nastane opustošenje. Jata, velika le en kvadratni kilometer, požre do 100 ton rastlinske hrane na dan.

Grki nameravajo v primeru srečanja s kobilicami sovražnika zaustaviti že na obalah Krete, s pomočjo kemičnih sredstev, ki naj bi jih razprševali iz letal in helikopterjev. V Maroku je fronta kobilic, dolga 1200 kilometrov, že dosegla južna pobočja gorovja Atlas. Neki nemški pilot, ki zdaj pomaga na ogroženem ozemlju, je poročal o jatah, širokih sto in dolgih 30 kilometrov. Maroški vladi, ki trenutno namenja boju s kobilicami milijon mark na dan, so priskočile na pomoč OZN in številne dežele, ki so dale na razpolago ekipe strokovnjakov in denar.

Človek ima v boju s kobilicami na voljo omejena sredstva. V gosto naseljeni Evropi bi bila namreč tako intenzivna uporaba kemičnih strupov kot v Afriki precej problematična. Celó za pilote je boj s kobilicami težaven: insekti namreč lahko zaidejo v zračne kanale motorjev in prisilijo letala k pristanku. Letalci se zato nameravajo srečanju s kobilicami, če je le mogoče, izogniti.

V. KOGOJ

Študijska knjižnica Mirana Jarca
Cesta komandanta Staneta 26/28
68000 Novo mesto

V skladu z določbami statuta in pravilnika o delovnih razmerjih in odgovornosti delavcev Študijske knjižnice Mirana Jarca

razpisna komisija razpisuje dela in naloge individualnega poslovnega organa

— **upravnika v študijski knjižnici Mirana Jarca Novo mesto za dobo 4 let**

Pogoji:

1. da je kandidat državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom,
2. da ima visokošolsko izobrazbo humanistične ali družbenoslovske smeri,
3. da ima najmanj pet let delovnih izkušenj in da je ugleden znanstveni, kulturni in družbeni delavec.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh na naslov: Razpisna komisija Študijske knjižnice Mirana Jarca, Cesta Komandanta Staneta 26/28, 68000 Novo mesto. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu delovne skupnosti Avto-moto zveze Slovenije

objavlja prosta dela in naloge avtonegovalca

v tehnično turistični bazi AMZS na Otočcu, Grajska 5

Pogoji za sprejem:

- končana osnovna šola
- odslužen vojaški rok
- vozniški izpit B kat.

Poskusno delo do tri mesece. Nastop dela je možen takoj oz. po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite v 15 dneh na naslov: **TEHNIČNO-TURISTIČNA BAZA AMZS**, Grajska 5, 68222 OTOČEC ob Krki

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po poteku prijavnega roka.

DO Avtopromet, gostinstvo in turizem

gorjanci
Vavta vas

Delavski svet razpisuje dela in naloge **GLAVNEGA DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE**

Poleg splošnih pogojev in pogojev iz 484. člena ZZZD mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba cestno-prometne, ekonomsko-komercialne ali pravne smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju vodenja vodstvene in organizacijske sposobnosti
- izpolnjevanje pogojev po družbenem dogovoru o kadrovske politiki v občini Novo mesto.

Prijave z dokazili dostavite na naslov: **DO GORJANCI**, Vavta vas 36, 68351 Straža, z oznako »za razpisno komisijo« v 8 dneh po objavi razpisa. O imenovanju bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, RIBNICA, IN TREBNJE

V 7. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla 20. maja 1988, objavljajo

OBČINA METLIKA
Odlok o hišnem redu na območju občine Metlika
Odlok o določitvi povprečne gradbene cene stanovanj, vrednosti zemljišč in povprečnih stroškov komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Metlika v letu 1988
Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na ureditvenem območju občine Metlika
Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda
Odlok o določitvi obveznosti plačevanja prispevka za samoupravno interesno skupnost za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe v občini Metlika
Odredbo o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen
Sklep o uskladitvi tarif za plačilo dela stroškov veterinarsko-higienske službe v občini Metlika
Odredbo o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede živali in živil živalskega izvora, za izdajo dovoljenja za prodajo mleka, za veterinarsko-sanitarne preglede klavnih živali, plačevanje dela stroškov veterinarsko-sanitarnih pregledov in plačevanje dejavnosti diagnostike kužnih bolezní izven rednega delovnega časa v občini Metlika

OBČINA NOVO MESTO
Odredbo o višini stroškov voznškega izpita, preizkusa znanja predpisov o varnosti cestnega prometa in preverjanja voznškega znanja v občinah Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje
Odlok o dopolnitvi odloka o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitve dolgoročnega plana občine Novo mesto za obdobje od 1988 — 2000 ter družbenega plana občine Novo mesto za obdobje 1986—1990
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji upravnih organov občine Novo mesto
Odlok o spremembah odloka o komunalnih taksah v občini Novo mesto
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o javni kanalizaciji
Odlok o uvedbi agromelioracijskega postopka na agromelioracijskem območju Lopata
Sklep o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občano za leto 1987
Ugotovitev o izračunu prispevkov iz dohodka in čistega dohodka po osnovi BOD
Odredbo o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen
Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskpevka na območju krajevnega skupnosti Dolenjske Toplice

OBČINA RIBNICA
Odlok o proračunu občine Ribnica za leto 1988

OBČINA TREBNJE
Odredbo o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen v občini Trebnje
Odlok o določitvi odstotka od poprečne gradbene cene, ki služi za določitev koristi za razlašeno stavbno zemljišče
Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1988
Odlok o proračunu občine Trebnje za leto 1988
Odlok o uvedbi agromelioracijskega postopka na območju Jezero in na območju Mačji dol — Dolga njiva
Odlok o dopolnitvi odloka o označevanju ulic, cest in trgov v naselju Trebnje
Odlok o zaključnem računu proračuna občine Trebnje za leto 1987
Odlok o spremembi odloka o prispevku za pospeševanje kmetijstva v občini Trebnje

MEDOBČINSKA OBJAVA je sklep o medletni uskladitvi preživilnin s povečanimi življenjskimi stroški.

V 8. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 20. maj 1988, objavljajo:

OBČINA ČRNOMELJ
— Navodilo o pošiljanju obvestil o cenah zaradi spremljanja

OBČINA METLIKA
— Spremembe in dopolnitve navodila o pošiljanju obvestil o cenah zaradi spremljanja
— Sklep o valorizaciji preživilnin v letu 1988
— Sklep, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka lokacijskega načrta za območje urejanja RTP 110/20 kV Metlika DV 2 x 110 kV Osojnik—Metlika, vključitev v 20 kV omrežje

OBČINA NOVO MESTO
— Spremembe in dopolnitve navodila o pošiljanju obvestil o cenah zaradi spremljanja
— Popravki objavljenih odlokov skupščine občine Novo mesto in sklepa IS skupščine občine Novo mesto

OBČINA RIBNICA
— Sklep o javni razgrnitvi zazidalnega načrta P 1 urbanistične zasnove R 7 za območje dela naselja Ribnica
— Popravek odloka o prenehanju lastninske pravice na območju zazidalnega načrta Sodražica, cona 2,3 Hosta
— Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o določitvi najvišjih cen

OBČINA TREBNJE
— Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen v občini Trebnje
— Sklep, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka ureditvenega načrta osrednje Mirenske doline
— Sklep, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka ureditvenega načrta Pristavški potok — Zabrđšćica

V 9. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 31. maj 1988, so objavljeni naslednji dokumenti:

OBČINA METLIKA
— Odredba o določitvi najvišjih cen

- Odlok o sprejetju ureditvenega načrta pokopališča v Prečni 122. Odlok o prenehanju veljavnosti nekaterih odlokov občine Novo mesto
- Odlok o spremembah odloka o prekrških zoper javni red in mir v občini Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o ureditvi trga in prometa blaga na drobno v Novem mestu
- Odlok o spremembi odloka o prepovedi točenja in pitja alkoholnih pijač do določene ure v dnevnu na območju občine Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o sprejemanju gostov na prenočevanje in hrano pri zasebnih gospodinjstvih in kmečkih gospodarstvih v občini Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o minimalnih tehničnih pogojih za občasno opravljanje gostinskih storitev zunaj poslovnih prostorov
- Odlok o spremembi odloka dogonskih mestih za klavno in plemensko živino ter prašičke in drobnico na območju občine Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o občinskih stalnih blagovnih rezervah
- Odlok o spremembi odloka o družbeni kontroli cen v občini Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o registraciji, cepljenju, označevanju, postopku z neregistriranimi in necepljenimi psi ter o reji psov
- Odlok o spremembi odloka o omejitvi nabiranja lipovega cvetja in pridobivanja lubja lipe
- Odlok o spremembah odloka o varstvu reke Krke, njenih pritokov in bregov
- Odlok o spremembah odloka o zaščiti vodnih virov na območju občine Novo mesto
- Odlok o spremembah odloka o ureditvi podstanovalskih razmerij na območju občine Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o urejenosti naselij in varstvu javnih in zelenih površin v občini Novo mesto
- Odlok o spremembah odloka o čiščenju potokov in jarkov na območju občine Novo mesto
- Odlok o spremembah odloka o ureditvi cestnega prometa v naseljih v občini Novo mesto
- Odlok o spremembah odloka o obvezni deratizaciji na območju občine Novo mesto
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o hišnem redu
- Sklep o ukinitvi javne poti

OBČINA RIBNICA
— Sklep o določitvi najvišjih cen
— Sklep o dopolnitvi navodila o pošiljanju obvestil o cenah zaradi spremljanja

OBČINA TREBNJE
— Odlok o spremembi odloka o prenehanju lastninske pravice na območju zazidalnega načrta Sodražica, cona 2,3 — Hosta
— Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planske celote R 4 krajevne skupnosti Loški potok

OBČINA TREBNJE
— Odredba o določitvi najvišjih cen v občini Trebnje
— Sklep o dopolnitvah sklepa, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka ureditvenega načrta Pristavški potok—Zabrđšćica
— Sklep o dopolnitvah sklepa, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka ureditvenega načrta osrednje Mirenske doline

NA ROBU ZANIMANJA

Med tistimi kulturnozgodovinskimi spomeniki, ki so jih zob časa, razmere in kasneje tudi nerazumevanje skoraj da od vseh najbolj temeljito oglodali in uničili, so poslikani leseni stropi cerkva in posvetnih prostorov. Od nekdanjega bogastva, o katerem pričajo zgodovinski viri, se je do današnjih dni ohranilo bore malo. Se največ je ostalo ohranjenega v odmaknjenih in malih cerkvah v manjših krajih slovenskega etničnega ozemlja.

Zal je tudi ta ostalina ogrožena, še naprej propada in se bolj ali manj seli iz resničnosti v kataloge in umetnostnozgodovinske razprave, kar potrjuje nerazumno ravnanje z lesenim stropom na Prevolah v Suhu krajini in brezbržnost nad usodo baročnega stropa pri Žurgah pri Osilnici, da omenimo le primera iz območja širše Dolenjske. Zato je Slovenska matica morda zadnji čas poslala v javnost knjižno novost, razpravo Nataše Golob »Poslikani leseni stropi na Slovenskem do sredine 18. stoletja«. Čeprav knjige ne rešujejo propadajočih spomenikov, pa, upajmo, vsaj prebujajo zavest o pomembnosti tovrstne kulturne dediščine.

Osnova za razpravo je bila doktorska disertacija, ki je nastajala ob večletnem delu na terenu, dokumentiranju še ohranjenih spomenikov te vrste (avtorica nekaterih za-

pisanih poslikav ni več našla, od nekaterih le del, poslikano desko) in primerjanju s spomeniki iz širšega evropskega prostora. Pri pisanju je upoštevala ohranjeno arhivsko gradivo in umetnostnozgodovinske ter etnološke študije. Besedilo disertacije je delno napisala znova, ga preuredila, nekaj tudi spustila, tako da je nastal tekst, primernejši za knjižno izdajo in nekoliko širši krog bralcev. Po skoraj polstoletju, odkar je Franc K. Kos izdal disertacijo o poslikanih lesenih stropih in te spomenike uvrstil med visoko in ljudsko umetnost, smo Slovenci ponovno dobili knjigo, ki razgrinja stanje tovrstne naše kulturne dediščine in jo znova vrednoti ter ji izrisuje lok razvoja, katerega vzpon je postavila dije v preteklost, kot so ga doslej.

M. MARKELJ

Obzorja

NEKOLIKO DRUGAČEN PARTIZAN

Med knjigami, ki v zadnjem času prinašajo nekoliko drugačne poglede na polpretekle čase, kot smo jih doslej bili in smo jih vajeni prebirati, nedvomno spada tudi knjiga spominov in premislekov Franca Cerarja Partizan nekoliko drugače, ki je izšla pri založbi Obzorja. Zdi se, kot da je čas končno le dozorel, da se ozremo v preteklost brez plašnic in jo skušamo ugledati v vsej njegovi širini, v dobrem in slabem, v drugačnem in različnem, da odložimo togo ideološko ukrojeno obleko, ki nam je postala pretalna in nas na nekaterih mestih že pošteno žuli. To še toliko bolj, ker prihajajoče generacije neizprosno terjajo odgovore tudi na doslej neprijetna, če ne kar prepovedana vprašanja. Končnih odgovorov seveda knjige spominov, takšne ali drugačne, ne dajejo, so pa gotovo zapisane osebne izkušnje, še posebno, ako so drugačne od uniformnih, tiste dragocene sonde, ki nam omogočajo prodirati v človeško plat preteklosti. V tem pogledu je knjiga Partizan nekoliko drugače zares vredna branja.

Da bo drugačno gledanje na pretekla obdobja razumljivejše, je treba povedati nekaj besed o avtorju. Franc Cerar izhaja iz verne kmečke belokranjske družine in je svojo religioznost ohranjal in poglabljal skozi vsa obdobja življenja, od šolanja na novo-

meški gimnaziji, skozi vojni čas in tudi po vojni, ko je kot pripadnik jezuitskega reda, globoko veren in premišljujoč Slovenec moral prestat nepotrebne (gledano z današnjimi očmi) šikane, metanje polen pod noge, podtikanja, nagajanje, vključno s triletnim zapornim zaradi glasno povedanih misli. Lahko rečemo, da ga re-

ligioznost osebno najbolj opredeljuje in da je ob pisanju spominov svoje življenje meril s temi, sebi najbolj lastnimi merili.

Zato je razumljivo njegovo drugačno, kritičnejše, za nekatere morda celo provokativno gledanje na predvojne razmere, na narodnoosvobodilni boj, na Osvobodilno fronto, na vlogo partije v vojni in v povojni graditvi, na vprašanje narodnega izdajstva in obračuna z domobranci, na krivice in nerazumevanja, ki so jih do vernih izkazovali in izvajali oblastniki, na protiverške ekscese, položaj vernikov v naši družbi itd. Tako nas Cerar ves čas, ko popisuje poti svojega življenja, vodi tudi po poteh premišljevanj, dvo-

mov in zaključkov, ki so spremljali vse važnejše postaje njegovega življenja, od otroštva, dijaških let do partizanstva, teološkega študija in duhovniške službe. Avtor piše odkrito, jasno in pogumno. Tako je živel in tudi ravnal, pa naj je bilo nekaterim to prav ali ne. Tudi zaradi te pokončne osebnostne drže je vredno prebrati spomine »nekoliko drugačne partizana«. In jih seveda tudi razumeti kot spomine, osebni pogled v preteklost.

M. MARKELJ

NARAVA V ŽEPU

Pri Cankarjevi založbi so imeli s prvo izdajo šestih knjizic iz zbirke Sprehodi v naravo oziroma Narava v žepu, kot tudi imenujejo to knjižno zbirko, dobro izkušnjo in odziv kupcev je bil dober. Tako so se odločili, da natisnejo šest novih knjizic v enakem formatu in enaki zasnovi, se pravi v obliki priročnih tankih žepnih knjizic, ki s sliko in besedo poučujejo in širijo vednost ljubitelja narave o bogastvu in pestrosti mrvega in živega sveta. Ker so knjizice namenjene stalni uporabi in naj bi

spremljale sprehajalca in popotnika na njegovih izletih, so temu primerno pripravljene. Zaščitene so s plastičnim ovitkom, so vezane in naj bi torej ne razpadle že po prvem izletu. Vse slike so v barvah, besedilo pa je kar se da strnjeno, dovolj informativno in strokovno neoporečno. Kjer je mogoče in smiselno, je celo različno obarvana paginacijska pasica, uporabljena kot dodatna informacija.

V drugem svežnju so izšle knjizice, ki govore v sliki in besedi o kraškem svetu, o življenju v morju, o najbolj razširjenih ali poznanih rudninah, o metuljih in

njihovih gosenicah, o ujedah in sovah ter o travniških cveticah.

Izvirno dopolnilo sicer prevedenih in prirejenih knjizic predstavlja Kraški svet, ki ga je pripravil Marko Aljančič, in Življenje v morju, ki je delo Miroslava Žejja. Naša strokovnjaka sta se držala zasnove, kot velja za ostale knjizice te zbirke, se pravi, da kratkemu splošnemu uvodu sledi slikovni del, ki prinaša predstavitev posameznega značilnega pojavnosti, živali ali rastline z barvno fotografijo in kratkim opisom, temu pa so dodani še sezname in potrebni napotki.

MiM

ODREŠITEV

Tokratna novica s knjižnega trga je gotovo zanimiva tudi za ljubitelje filma. Založba Borec je namreč v svoji zbirki Kolibri izdala prevod romana Odrešitev Jamesa Dickeyja, sicer znanega ameriškega pesnika in antologičta, ki pa si je s tem svojim edinim daljšim proznim delom zagotovil vidno mesto, če že ne v vrsti najbolj poznanih ameriških pisateljev, pa gotovo v vrstah najbolj branih in prevajanih. Roman Odrešitev je po izidu doživel pri bralcih navdušen sprejem, pri kritikah pa, kot vsa zanimiva dela sploh, nasprotujoče si ocene. Roman je nato pisatelju služil še kot predloga za scenarij, po katerem je nastal tudi pri nas zelo priljubljen film istega imena. Mimo-

grede; Dickey, ki je človek zelo širokih zanimanj in talentov, je tudi avtor znane glasbe iz tega filma.

Gre za pripoved o tragičnih dogodkih, ki so se izcimili iz lepo zamišljene rekreativne plovbe štiri prijateljev po divji reki, zapisa-ri, da za vedno izgine v jezeru vodne elektrarne. Vendar je to hkrati tudi globlja pripoved o boju človeka z okoljem, s samim seboj, pripoved o preživetju. Večini je zgodba tako in tako dobro znana, velja le še omeniti, da knjiga prinaša tisto, česar film ne more, in da se filmska in knjižna izkušnja lepo dopolnjujeta v celovito videnje problemov, ki jih je tako v scenariju kot v romanu Dickey izvrstno obdelal.

Jezično zahtevni roman je prevedel Branko Gradišnik. Kot je povedal na predstavitvi, je bilo to njegovo najbolj težavno delo doslej, a se ga je lotil z vso skrbnostjo in zavzetostjo in ga z zadovoljstvom dokončal.

MiM

SVETOVNA USPEŠNICA

V Kalkuti je mestna četrt, ki se imenuje v hindi jeziku Anand Nagar, kar prevajajo kot Mesto radosti. Življenje v tej četrti je daleč od tistega, kar si običajno predstavljamo pod radostjo. To je dejansko kotiček sveta, kamor se je vselila najtrša revščina, tu žive ljudje brez strehe nad glavo, tu služijo kot vprežna živina (rikšar-

ij), cele družine taborijo kar na pločnikih in čakajo na priložnost za delo in vsakdanji kruh, na ulicah ljudje opravljajo potrebo, umirajo, spijo. A vsemu temu navkljub ta kraj zares zasluži svoje ime!

Ta paradoks razkriva knjiga Mesto radosti, ki jo je napisal nekdanji novinar, pisec in svetovni popotnik Dominique Lapierre. (Svetovno znan je postal kot soavtor knjig O Jeruzalem, Ali gori Pariz?). Avtor namreč v tem kotlu revščine odkriva več junaštva, vere, veselja do življenja, človeške dobrote in solidarnosti in zato tudi več sreče kot kjerkoli drugje. To plat življenja v Kalkuti pisatelj riše skozi usodo družine obubožanega indijskega kmeta in katoliškega misijonarja, ki je prišel živeti med reveže in jim pomagati. Na resničnih dogodkih zasnovani roman je kmalu po izidu postal svetovna uspešnica. Preveden je v 31 jezikov in med njimi je po zaslugi Mladinske knjige tudi slovensčina. Delo je namreč nedolgo tega izšlo v zbirki Zenit.

KONDORJI BOGATEGA PERJA

Ob koncu pomladi Mladinska knjiga pošilja med bralce drugi svežnji knjig, ki jih že dolgo vrsto let izdaja pod znamenjem kondorja, in z njimi posreduje izbrana dela iz svetovne in domače književnosti širokemu krogu bralcev, predvsem pa šolski mladini. V skladu s tradicijo pretehtanega izbora tudi zadnje štiri novosti prinašajo zanimivo branje.

Vsekakor je treba najprej omeniti slovenskega predstavnika. V 249. zvezku Kondorja se s tremi dramskimi deli predstavlja dolgo časa hote prezrti, zamolčevani in odrinjeni avtor, pesnik, pisatelj in dramatik Stanko Majcen. Letos poteka sto let od njegovega rojstva in izid treh njegovih dram v Kondorju je lepa počastitev tega jubileja, hkrati ko z njo Kondor uresničuje tisti del svojih programskih izhodišč, ki ga zavezujejo, da ponovno predstavi kvalitete slovenske avtorje, ki so bili hote ali nehote prezrti, in odrinjene (Leskovec, Grum, Pugalj, Mrzel, Jarc). Stanko Majcen je ustvarjal v dveh obdobjih, med obema vojnoma in zadnja leta vojne ter po nji, v tem, drugem obdobju bolj za predal kot za javnost. Hodil je precej samosvojo ustvarjalno pot, zato še čaka dokončne umestitve v slovensko literaturo. Po mnenju Gorana Schmidta, ki je za Kondorjevo izdajo pripravil izbor in napisal obsežen Oris življenja je dela Stanka Majcna, čas za poglobljeno branje in ponovno ovrednotenje tega ustvarjalca šele prihaja. Od treh objavljenih dram sta prvi dve, Kasija in Prekop, že bili objavljeni, Kasija celo dvakrat uprizorjena na odru, medtem ko tretji dramski tekst Revolucija še ni bil natisnjen v knjigi, še manj pa uprizorjen na odskih deskah. Torej zares nekaj novega.

Za ostale tri knjige, ki prinašajo prevode iz svetovne književnosti, je značilno, da obsegajo izbore kratke proze, vendar med seboj zelo različne tako po metniških zasnovah kot po geografskih poldnevnikih, od koder prihajajo.

Tako 246. zvezek pod naslovom Kratko sentimentalno potovanje prinaša izbrana štiri ključna besedila uveljavljenega tržaškega pisatelja Itala Sveva. Izbor in prevod je opravil Srečko Fišer, spremno besedo pa je napisala Alenka Koron in v nji predstavila tega zanimivega literarnega ustvarjalca, ki zavzema čvrsto svoje mesto med najbolj znanimi italijanskimi, evropskimi in tudi svetovnimi avtorji. Pri nas je manj poznan, saj po prevodu Svetovnega romana izpred 24 let prihaja med slovensko bralstvo šele druga njegova knjiga.

Prav tako imamo v slovenščino prevedeno eno samo knjigo enega najbolj znanih pisateljskih imen sodobne južnoameriške književnosti Julia Cortazarja, zato 12 njegovih kratkih proznih del, ki so izšla v 248. zvezku Kondorja pod naslovom Zasledovalec, zapolnjuje nepotrebno vrzel v naši prevodni književnosti. Izbor, prevod in zapis o avtorju in njegovem delu je pripravila Nina Kovič. Pri izboru je upoštevala vse, kar je pisatelj napisal v treh desetletjih, za vodilo pa si je vzela, naj izbor predstavi tematsko in slogovno različnost Cortazarjeve ustvarjalnosti.

Ameriška metafikcija, izbor kratke proze četverice ameriških pisateljev, Johna Bartha, Donalda Barthelema, Roberta Coovra in Thomasa Pynchona, prinaša dela tiste literarne usmeritve, ki je in še navdihuje najmlajši rod slovenskih pisateljev. To je prva takšna antologija v jugoslovanskem prostoru, Kondor pa z njo lovi utrip sodobne svetovne literature, četudi z desetletno zamudo. Kot v spremni besedi Prolegomena za ameriško metafikcijo pojasnjuje avtor izbora Aleš Debeljak, gre za avtorje, ki sodijo danes v klasiko ameriške metafikcije, pisateljskega postopka »samonanašanja in renovacije«, literarne govornice, ki sočla vrednostno izenačene govornice spominov, literature, žurnalizma, dnevniških zapiskov, molitev, znanstvenih zapisov ipd. Prevodov posameznih avtorjev so se lotili, lahko bi zapisali, njihovi somišljeniki in učenci, mladi, uveljavljeni slovenski literati A. Jereb, I. Bratož, A. Blatnik in I. Zabel. Tako imamo na knjižnih policah pravzaprav nekakšno generacijsko knjigo.

M. MARKELJ

TRIJE IZ NOVE LIRIKE

Čprav za nas Slovence hudomušno pravijo, da je med nami več pesnikov kot bralcev pesmi, si najbrž vseeno lahko dovolimo trditve ali pa vsaj domnevo, da ga najbrž ni resničnega ljubitelja poezije na slovenskem domu, ki bi ne imel na svoji hišni knjižnici polici vsaj katere od knjig znamenite zbirke Lirika, če že ne vseh, kolikor jih je do zdaj izšlo. Resda je draginja presežla vse razumne meje, vendar podatki o prodaji Lirike kažejo, da izvodov te zbirke ne starijo v knjigarnah in ne postanejo potencialni odpadni papir za vnovično predelavo v papirnici, kot se rado zgodi tržno manj zanimivim in manj konjunkturnim tiskanim umotvorom. Knjige Lirike torej še vedno gredo, kar pomeni, da so se bralci priložile in da jih bralci hočejo imeti, vsemu navkljub. Imeti pa jih hočejo ne samo zato, ker jim ta zbirka pomeni nepogrešljivo okno v svet izbrane poezije, temveč predvsem zavoljo dejstva, ker jim knjige te zbirke ohranjajo stalno možnost za stik s svetovno poezijo. Kajti v Liriki izhajajo pretežno, zadnja leta pa še celo, tuji pesniki, prestavniki literature drugih evropskih in izvenevropskih narodov, predvsem tisti, katerih pesniška moč je največja in katerih delo je vidno zaznamovalo poezijo za več desetletij ali celo stoletij in so, kot pravimo, večni. Izjemno zanimanje bralcev in v desetletjih, kolikor Lirika že izhaja, verificirana potreba, da slovenska prevodna književnost zapolni vrzel na področju presajanja zlahtnih sadov tujih literatur v našo, slovensko, pa tudi vnaprejšnje zagotovilo, da bodo knjige šle v denar — vse to je spodbudilo Mladinsko knjigo kot izdajateljico, da zbirko Lirika nadaljuje in pošlje vsako leto na trg paket vsaj s tremi novimi knjigami. Prav toliko jih je v paketu letnika 88, ki je v prodaji (za 69.000 din) od nedavnega, z njimi pa je število vseh v Liriki izdanih knjig oz. avtorjev naraslo že na 63.

In katere avtorje iz svetovne književnosti smo dobili v letošnjem »letniku« Lirike? To so: ameriška pesnica Emily Dickinson (1830 —

1886), nemški pesnik Rainer Maria Rilke (1875 — 1926) in sodobni angleški pesnik Ted Hughes (1930). Medtem ko smo Rilkeja že prej poznali, saj je eden avtorjev, ki so ga na Slovenskem že v preteklosti precej prevajali, pa sta Dickinsonova in Hughes za slovenskega bralca odkritje. Kljub temu da so se tako različni pesniki bolj po naključju in ne iz kakega globlje razloga znašli v skupnem paketu, imajo vendarle nekaj skupnega: vsi so se zgodaj zapisali poeziji in poezija jim je postala smisel, celo način življenja.

Emily Dickinson je pesnica obdobja, ki je pri nas dalo Levstika, Jenka, Jurčiča. Dejstvo, ki bi neizpodbitno zaznamovalo njeno življenje in delo, je zelo malo. Znano je, da je izšla iz roda starih angleških naseljencev v Ameriki in da je bil v družini njenih staršev še močno vkoreninjen puritanski način življenja. Za poezijo kot za bivanje v možnostih se je odločila že za mlada. Napisala je (za zdaj znanih) 1775 pesmi, ki so se ohranile v številnih zvezkih, in je javnost šele po smrti zvedela zanjo. Kajti za življenje je izšlo vsega sedem njenih pesmi, in še te anonimno. Po smrti je izšlo več knjig njenih poezij. Značilno za pesmi Dickinsonove je, da nimajo naslovov, pač pa so oštevilčene in najbrž vrstni red številka tudi pove, kako so pesmi nastale. Njeno delo še ni doživelo končnega kritičkega pretresa, saj si raziskovalci še z marsičim, kar je napisala ali povedala v pismih (zgodaj se je umaknila v osamo), niso na jasnem, prav tako pa je še precej ugank iz njenega življenja, in dokler te ne bodo razrešene, bo tudi precej njenih pesmi ostalo pod tančico skrivnosti. Seveda povedano za te, ki jih zdaj lahko beremo v slovenskem prevodu (Marta Ogrna, ki je pesmi tudi prevedel in jim napisal spremno besedo), ne velja. To so dovolj jasne in razložljive. Ubesedujejo erotična doživljanja, odnos do sveta, načelajo vprašanja smisla življenja, saj je vse podrejeno končnosti, pojo o vsakdanji in duhovnih stiskah človeka in so sploh razmišljujoče zarte

v vprašanja, kaj je onkraj vsega, tudi smrti. Pred bralcem se iz te knjige razgrinja poligon nekega življenja, bolj duhovnega kot zemeljskega, vsega posajenega z rožami spoznanj, med katerimi jih ni malo z okusom po pelinu.

Rainer Maria Rilke, sodobnik slovenskih modernistov, je bil pri nas že do zdaj eden najbolj prevajanih nemških pesnikov, zdaj pa smo ga v Liriki dobili v novi predstavitvi oziroma izboru. Pesmi pesnika, ki je bil rojen za pesnika in bil o tem tudi sam prepričan, je v slovenščino prepesnil Kajetan Kovič, ki je opravil tudi izbor in napisal esej o Rilkeju za to izdajo. V strogem Kovičevem izboru je Rilke predstavljen s pesmimi iz svojih temeljnih zbirk in ciklov. To so Nove pesmi na Devinske elegije, Soneti na Orfeja idr., ki so jim dodana znamenita Rilkejeva Pisma mlademu pesniku. Ta pisma so pravzaprav tenkočutno in prizadeto stkana razmišljanja o poeziji in umetnosti na splošno. V enem od njih je misel o notranji samoti, ki je pogoj za sleherno ustvarjalnost.

Tretji avtor letošnjega »letnika« Lirike je angleški pesnik Ted Hughes (1930), naš sodobnik. Literarna zgodovina ga je označila kot enega najmodernejših, najizvirnejših in sploh najboljših pesnikov na britanskem otoku, na Slovenskem pa si je pridobil naklonjenost tudi s tem, da je na Angleškem predstavil štirinajst slovenskih pesnikov in prozaistov od Kocbeka do mlajših. Hughes je objavil vrsto pesniških zbirk in proznih del in na dozdajšnje knjižne izdaje je naslonjen tudi izbor njegove poezije za Liriko. Opravil ga je in pesmi prevedel Veno Taufer, ki je pesnika slovenskemu bralcu predstavil tudi z daljšo študijo. Te pesniške knjige smo lahko veseli še zlasti zato, ker prinaša pesniški svet, kakršnega nismo srečali še pri obnem tujem in ne pri domačem avtorju. Svojo pesniško misel in sporočilo črpa iz »izkušenj« živalskega sveta ali pa ju naslanja na mitologijo, to pa predvsem zato, da lahko sugestivneje spregovori o tistem, kar je navidezno onkraj človeka, pa vendar ob njem, v njem in ves čas neubežljivo z njim.

I. ZORAN

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolensko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošteno odslužili svojo kazen, izmišljeni.

»POJDITE V VAS, NEKOGA SEM VREZAL«

Tisto nedeljo, 13. marca, je šel 23-letni Marjan jezen od doma. V vasi se je že zjutraj pričel nalivati z žganjem, nato je segel po pivu, čez dan pa spraznil še nekaj kozarcev vina. V njem se je nabiral srd do sosedov, mejaški spor je pognal globoke korenine.

Marjan je s svojo materjo živel na kmetiji, do sosedove hiše ju je ločevalo le kakih pet kvadratnih metrov veliko dvorišče. Med družinama ni bilo nikoli kakih sporov, živeli so složno in prijateljsko sosedsko življenje. Zapletlo pa se je malo pred usodnim 13. marcem. Sosedje so namreč pričeli širiti gospodarsko poslopje, dozidavali so svinjak. Sosed Janez je imel za to vse potrebne papirje, bil je opravljen tudi ogled, kjer pa Marjana ni bilo zraven. To ga je žrilo, kajti dozidavi sosedovega svinjaka je odločno nasprotoval. Trdil je, da bosta deževnica in sneg s strehe padala na njegovo gnojišče in mu tako povzročala škodo. Zahteval je, naj se gradnja ustavi, dokler se spor ne razčisti, v skrajnem primeru pa naj sosed na streho namesti žlebove in snegobrane. Pričeli so se prepri, leteli so očitki in žalitve. Sosed Janez se ni pustil, trdil je, da mu je komisija iz Novega mesta gradnjo dovolila, na strehi ni zahtevala nobene posebne zaščite. Delal je naprej, za Marjanova svarila in grožnje se ni zmenil. Se dva dni pred tistim 13. marcem je bil Marjan pri novomeških gradbenih inšpektorjih, vendar brez uspeha, sosed je imel za obnovo poslopja vse papirje. Vse to Marjanu

ni dalo miru. Prepri s sosedi so bili vse pogostejši, da bo mera polnejša, so mu Janez in drugi člani njegove družine pričeli očitati, da jim krade krmo in perutnino. Marjana je vse to prizadelo, kot je kasneje povedal sodni izvedenec, ga je vse to nabijalo z agresivnostjo. Tistega nesrečnega 13. marca je počilo.

Nekaj čez 22 je bila ura, ko je v prostore postaje milice vstopil črnolas mladenič in razburjeno povedal miličnikom: »Podjite pogledat v vas in skomandirajte zdravnika, tam sem nekoga urezal.« Marjan je pojasnil, da je med njim in sosedi prišlo do spora in da je pač moral uporabiti nož. Miličnikom ni preostalo drugega, kot da so mladeniča pripri, o dogodku pa obvestili novomeško UNZ. Preiskovalni sodnik in posebna komisija novomeške UNZ so se med potjo do kraja dogodka ustavili še na postaji milice in prisluhnili Marjanovi zgodbi. Da je čez dan veliko pil, jim je pojasnil, zvečer pa da se je okoli 20. ure odpravil proti domu. Spotoma se je ustavil še pri sosedih, s katerimi je bil že nekaj časa v sporih, in jih pričel izživati. Da naj pridejo pogledat, kako jim krade deteljo, jim je rekel. Nato je po krajšem in ostrem prepiru odšel domov.

Ulegel se je in kmalu trdno zaspal, čez čas pa ga je prebudilo kričanje pred hišo. Slišati je bilo

sosede, ki so, oboroženi s koli in orodjem, stali na dvorišču in mu kričali, da je ravbar in da naj pride ven, če si upa. Hipoma je skočil pokonci, si nataknil le hlače in bos stekel proti veži, pograbil večji kuhinjski nož in tak skočil na dvorišče. Tam, se spominja le, da je pričel mahati z nožem in da je nekoga zadel. Kajti takoj zatem, ko so se sosedi umaknili, se je vrnil v hišo, obul čevlje in oblekel suknjič ter se odpravil na postajo milice. Takšna je bila njegova prva zgodba preiskovalcem. Kasneje se je izkazalo, da domala v celoti ustreza resničnim dogodkom.

Kako krut in tragičen je bil večerni obračun, se je pokazalo že kmalu. Preiskovalci so v vasi našli mrtvega sosedovega sina Janeza, medtem ko je bil njegov oče zaboden v prsi in hudo ranjen. In kaj je bilo neposreden vzrok usodnih dogodkov? Le malo zatem, ko je Marjan odšel od sosedov in se odpravil spat, se je domov vrnil sosedov sin Janez. Domači so mu vsi razburjeni pripovedovali, kako se je ta večer pri njih ustavljal Marjan in jih izživljal. Janez se je ob tem hudo razjezil, skupaj z ostalimi člani družine je razburjeno planil ven. Vsak je pograbil v roke kako stvar in tako oboroženi so s spodnje poti vpili proti Marjanovi hiši. Vse ostalo je bolj ali manj znano. Marjan je, ko je pritekel na dvorišče, najprej z nožem zabodel Janeza v vrat, mu prerezal levo

vratno arterijo, veno in sapnik, tako da je ta že v nekaj minutah umrl, hip zatem pa v prsi zabodel še Janezovega očeta, da ga je pravzaprav le srečno naključje rešilo smrti.

Junija je bila obravnava pred senatom novomeškega okrožnega sodišča. Na Dolenskem je vzbudila ogromno zanimanja. Marjan se je pred sodniki izgovarjal na vinjenost in da je dejanje storil v silobranu. Temu senat ni mogel pritruditi, res pa je, da je bilo v Marjanovi krvi še kake štiri ure po usodnem dogodku kar 1,39 promila alkohola. Sodišče pri presoji in odločitvi o kazni ni našlo kakih posebnih obtežilnih okoliščin, navsezadnje je Marjan dogodek po resnici priznal, zato je bil obsojen na 11 let strogega zapor. Kazen je potrdilo tudi vrhovno sodišče Slovenije in s tem zavrnilo Marjanovo pritožbo. Prav tako je bilo zavrnenih nekaj prošelj Marjanove matere za izredno omilitev kazni, češ da je sama na kmetiji in da ni sposobna obdelovati kar 10 hektarjev veliko posestvo, zavrnen pa je bil tudi zahtevek za obnovo sodnega postopka. Navzlic temu Marjan le ni odsedel vseh enajst let v zaporu. Kazen bi mu namreč potekala šele 14. marca 1977, vrata KPD Dob pa so se mu odprla že 1. junija 1974.

B. BUDJA

OBRAZI

SEN KRESNE NOČI ŠE ŽIVI

Prastara moč ognja in omamni vonji cvetočih travnikov in gozdov so se pregloboko zajedli v človekovo domišljijo, v njegovo povezanost z naravo in verovanja v njene skrivnostne moči. Daleč na severu Evrope, kjer se je mrzla in dolg zimska noč spremenila v eno samo žarko poletno svetlobo, praznujejo kres še danes kot svojevrsten praznik, čeprav se je davno sporočilo že kdaj izgubilo. Tudi pri nas ponekod na to noč še zagorijo kresovi kot spomin na ta stari običaj. Še se spominjam šopov belih puhastih kresnih rož, katere smo morali otroci na kresni večer zatikati v njive pšenice, koruze, ječmena in drugih raznovrstnih poljščin v verovanju, da bodo tako polja obvarovana poletnih ujm, pa v ostrašja kozolcev, skednjev in hlevov, da bi bila varna pred udarci zažigalne strele in da bi bila živina zdrava.

Spominjam se skrivnostnih pogledov k živini v hlevu, ki naj bi na to noč spregovorila s človeškimi glasovi, in zamaknjene posvečenosti deklet, nabirajočih šopke izbranih cvetic, ki naj bi jim, položeni pod vzglavje, razodeli skrivnosti ljubezni. Moj spomin pa, že sedaj nezanesljiv, seže le nekaj desetletij nazaj. Dlje seže in bolj bogat pa je spomin najstarejše Viničanke Barice Vlahovič, enaindevetdesetletne starke, ki črpa tam iz rojstva tega stoletja.

Rodila se je 1897 na Drenovcu. Vse življenje jo je spremljalo trdo kmečko delo. Redki so bili trenutki radosti, ki si jih je lahko privoščila. Srečal sem jo, sključeno ob cesti, ko je v košaro nabirala zelenje za svinjsko krmo. »Se vedno rada delam,« pripoveduje, ko sedeva v senco pred domačim skednjem.

»Pravijo, naj se ne naprezam, pa kaj hočem, ko me delo drži pokonci! Prej je šlo lažje, letos pozimi pa me je malo stisnilo in nič več ne morem tako kot nekoč.«

Barica je včasih veliko in lepo pela. Toda glas jo je na stara leta že izdal: »Pravijo mi, naj le zapojem kakšno staro pesem, pa grlo ne da več.« Toda Barica mi vseeno zapoje nekaj kitic stare kresovanske pesmi: »Bog daj, bog daj, dobro večje...« Pesem naju ponese v čas, ko je Barica kot mlado dekle skupaj s sovaščankami hodila kresovat po okoliških vaseh vse tja do Črnomlja. V skupini so bila ponavadi štiri dekleta, ki so pela, pa še en moški, ki jih je spremljal na piščal. Na kresno noč so kurili kresove na Rodinah, hribu, ki se danes ne imenuje več tako. Moški so nabirali suhljad in kurili ogenj, mladina je pomagala, potem pa se je okoli ognja zbralo vse staro in mlado iz vasi. Plesali so, peli in se zabavali, skakali čez kres in to je bila ena redkih priložnosti, da so bili tudi otroci lahko pokonci dolgo v noč.

Spominja se tudi, da so na kresni večer nabirali telovnice in ivanjščice, po en cvet na vsakega družinskega člana. Tisti, katerega cvetovi so najprej oveneli, naj bi najprej umrl. Šopke so metali tudi na streho. Če so se cvetovi obrnili navzgor, naj bi lastnik šopka prišel v nebesa, če so bili obrnjeni navzdol, bi prišel v pekel, če so bili obrnjeni v stran, pa v vice. Bilo je to obilo zabave za otročad, pa tudi verovanja in praznoverja.

Sicer pa je bilo življenje v tem delu Bele krajine polno težkih in dela polnih vsakdanjkov. Bil je to čas odseljevanj v daljno Ameriko. Veliko sosedov in sorodnikov je za vedno izginilo čez veliko lužo. Tudi Baričin starejši brat se je napotil tja in že čez nekaj mesecev umrl v tujini za pljučnico. Doma so sejali lan in konopljo, pozimi predli in tkali platno, spomladi pa belili prejo v velikih svinjskih kotlih. Težak posel je bil to. Iz konopljinoga platna so šivali robače, krila za vsak dan, iz finejšega pa posteljino in praznje obleke. Barica še sedaj spi na rjuhah iz domačega platna. »Nekako mi je tako lepo spat na

njih,« pravi in nikoli jih ne bi zamenjala za kupljeje ruhe. Tudi posteljna pregrinjala ima še iz doma stkanega platna.

Mož Franc na Vinici, kamor se je Barica primožila, je bil dober gospodar. Prvi v tem kraju je imel stroj za mlatanje pšenice. Rodili so se jima štirje otroci, žal pa je mož kmalu umrl in Barica je ostala sama. Vedno se je dobro razumela s sosedi, ki so ji radi pomagali, ona pa njim. Nikoli ni bilo v sosesčini prepira. Danes ima živa še dva otroka, enega sina v Kanadi in hčerko v Ljubljani. Sin, ki je prevzel domačijo, je že umrl. Sedaj na sodobni kmetiji gospodarja njen vnuk.

Barica se spominja, kako so se včasih kopali v Kolpi na lepo urejenih kopališčih, sedaj pa je precej lepih bregov prerasló kopinjé. Ne more razumeti, kako da se ga mladina ne loti in poseka. Več bi morali po njenem storiti za lastno okolje in čistočo. Veliko bere in spremlja dogajanja doma in po svetu. »Ljudje precej tarnajo,« pravi, »včasih pa smo bili zadovoljni z malim. Doma smo pridelali vse najnujnejše za hrano in za odelo. Zadovoljni smo bili z bolj preprostimi stvarmi. Priboljške smo si privoščili le ob praznikih, ob semanjih dnevih, ki so bili včasih na Vinici zelo dobro obiskani, pa na proščenjih. Na Željcu nad Vinico je bilo takrat vse polno ljudi. Pekli so pečenko in vrteli janjce.« Tudi piše še, kljub svojim letom, saj pravi: »Oči mi služijo primerno dobro.« Za priboljšek k jedi pa kdaj pa kdaj spiše še kozarec vina. Zakaj pa ne, če ji dobro de.

Letos Barica nabira zelenjad za prašičjo krmo. Kresnega šopka gotovo ne bo nabirala, saj ji je že vseeno, če bo ovenel ali ne, če bo obrnjen navzgor ali navzdol. Dovolj je v tem življenju že preživela. Na kresni večer pa ji bo gotovo še vztrepetalo srce v starem spominu. Kresna noč ima posebno moč!

TONE JAKŠE

Razbrzdane poganske radosti, ko se je pomlad preko najkrajše noči prevesila v poletje, tudi krščanstvo ni moglo povsem zatreti ali si prisvojiti.

Large crossword puzzle grid with clues in Slovenian and English.

NAGRADA V KOČEVJE Žreb je izmed reševalcev naše predzadnje križanke izbral MARI- CO RADE iz Kočevja...

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 20

Pravilna rešitev predzadnje križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: SREČO, TAKT, OTOR, ERAR, KARTAŽANI, TOMBOLA, TK, VIADUKT, IVAN, OVI- NEK, INGOT, ANI, TLA, TIRS, PETJE, BL, ACA, HITI, TIRO, KONZILIJ, ADUT, ALAN, AJA, NASA.

MISLI

Konec je bil še zmeraj tak, da se je nasramotnejši križ spre- menil v veliko slavo in veliko moč, če je bila ponižnost de- janja iskrena.

F. DOSTOJEVSKI

Sposobni ljudje ne morejo biti hvaležni. Hvaležen je la- hko samo bolnik. P. ZIDAR

Smaller crossword puzzle grid with clues.

Ljudje pravijo, da ima mačka de- vet življenj, kar izkazuje splošno izkušnjo o trdoživosti teh prijaznih in priljubljenih domačih živali.

Fiziolog Jared Diamond s kalifor- nijske univerze pravi, da so mačke zračno jadranje razvile v milijonih let razvoja in ga ohranile v nagonu še iz časov, ko so živele na drevesih.

Omenimo primer, ki ni redek in se v taki ali podobni obliki pogosto odigra. Muček je padel z balkona v desete- m nadstropju in priletel na betonski pločnik. Nekaj časa je ležal kot crknjen, potem pa se je pobral in za- vlekel v najbližji varen kotiček in si začel oblizovati tačko.

MiM (Vir: Newsweek)

Adam izriva Evo

Propagandisti odkriva- jo čar moškega telesa

Vajeni smo, da nas v ekonom- ski propagandi lepe ženske, nji- hovi očarljivi nasmehi, bolj ali manj prikriti telesni čari skušajo prepričati o večvrednosti ali celo nujnosti posedovanja določenih materialnih dobrin.

Obrat od Eve k Adamu je vses- transki. Propagandisti ga upo- rabljajo za ekonomsko kot tudi politično propagando. Gol ali ravnje oblečen moški propaga industrijske izdelke, pomaga pol- itikom pridobivati volilce.

»Želim pokazati zdravo, lepo oblikovano telo,« pravijo obliko- valci teh reklam. Zastavlja se seveda vprašanje, ali je moški postal v tem pogledu enakopraven ženski ali pa je pos- tal tudi on predmet izkoriščanja in degradacije.

MiM

Tobak nikakor ni nedolžna droga

Brez tipkanja

Raziskave v svetu so pokazale, da tobak tako kot trde droge povzročajo močno zasvojenost — Bo kajenje izginilo? — Uničuje dolgoročno

Naj bodo računalniški programi še tako prijazni in polni navodil, kako delati z njimi, pa le mora vsakdo, ki se želi spustiti v delo z njimi, obvladati vsaj osnove tipkanja.

Napravo so izdelali v podjetju Scriptel iz Columbusa in jo poime- novali penwriter. Sestoji se iz osno- vne plošče in elektronskega peresa, s katerim uporabnik piše po plošči, računalnik pa vpisane besede, števi- lke ali grafične znake prepoznava in pretvarja v ustrezne kode oziroma črke, številke, znake.

Napravo so izdelali v podjetju Scriptel iz Columbusa in jo poime- novali penwriter. Sestoji se iz osno- vne plošče in elektronskega peresa, s katerim uporabnik piše po plošči, računalnik pa vpisane besede, števi- lke ali grafične znake prepoznava in pretvarja v ustrezne kode oziroma črke, številke, znake.

Vsakdo, ki mu dan ne mine brez pokajenega zavojčka cigaret in je kdaj poskušal, kako bi se te nedvomno škodljive navade odvadil, dobro ve, da je to hud in naporen boj, v katerem večina prej ali slej podleže.

Ta izkušnja mnogih kadilcev je pred kratkim dobila svojo potrditev tudi v zajetnem, 618 strani dolgem uradnem poročilu, ki ga je pripravil C. Everett Koop, ki je na položaju vrhovnega zdravnik v ameriškem zdravstvu.

To je vsekakor huda obtožitev to- baka, droge, ki si je pridobila tako rekoč domovinsko pravico v vseh družbah sveta in je nikjer ne gledajo zares preveč postrani, saj med drugim prinaša v državne proračune lepe denarce. Da gre veliko teh denarcev potem nazaj za stroške zdravljenja bolezni, ki so pove- zane z uživanjem tobaka, seveda ne pomislijo. Zato je morda tudi borba proti kajenju, ki jo vodijo zdravniki, prosvetljeni športniki in drugi, tako težka.

Ali poročilo preveličuje probleme?

Zasnovano je na dvajsetletnih raziska- vah več kot 50 znanstvenikov in je temeljito podkrepjeno z različnimi poda- tki. A kljub temu je doživelo hudo različen sprejem. Medtem ko ga zagovorniki boja proti tobaku hvalijo in v njem vidijo znak za začetek uveljavljan- ja različnih novih ukrepov, ki naj bi omejili dostopnost in družbeno spre- jemljivost drogiranja s tobakom, pa po-

ročilo doživlja tudi žolčne napade od kadilcev in seveda proizvajalcev tobač- nih izdelkov.

V nekaterih ameriških zveznih drža- vah že razmišljajo o pripravi zakona, ki bo zavezoval proizvajalce cigaret, da na vsak zavojček zapišejo, da kajenje povzroča odvisnost. »Ko enkrat začneš kaditi, najbrž ne boš več mogel nehati!« naj bi pisalo na zavojčkih. Razmišljajo tudi o prepovedi prodajnih avtomatov s cigaretami, da bi tako preprečili dos- topnost tobaka otrokom. Nekateri letos in lani sprejeti zakoni, ki omejujejo ozi- roma prepovedujejo kajenje v določe- nih javnih in drugih prostorih, pa že tako delujejo v prid odvajanju ljudi od tobačne zasvojenosti.

»Ta družbeno sprejeta navada bo šla po poti pljuvalnikov,« meni profesor obnašanjke medicine Ovide Pomer-

leau, ki tako v prispevku izraža pre- pričanje, da bo kajenje lepega dne izgi- nilo, kot so izginili nekaj obvezni javni pljuvalniki, preprosto zato, ker se bodo ljudje odvadili kaditi, kot so se, vsaj večina, odvadili pljuvati vsepovsod.

Poglejmo nekaj podatkov, ki jih na- vaja poročilo. V ZDA umre vsako leto zaradi posledic kajenja v povprečju okrog 350.000 ljudi. Podatki za leto 1986 govore, da je okrog 108.000 smrti zaradi raka na pljučih, povezanega s to- bakom, in 200.000 smrti zaradi srčnih obolenj, prav tako povezanih s kajen- jem. V primerjavi s temi velikimi števili je 6.000 smrti zaradi heroina zares ma- lo, nekaj bližje je le 125.000 smrti, kolikor so jih zabeležili zaradi alko- holizma.

Pri nas tovrstnih podatkov nimamo zbranih, je pa mogoče iz drugih stati- stičnih podatkov sklepati na razširjenost kajenja. Statistični letopis SR Slovenije navaja podatke o porabljenih sredstvih družinskih proračunov za življenjske potrebe. Slovenska gospodinjstva namenjajo vse manjši del razpoložljivih sredstev za nakup tobaka. Leta 1984 je tobak požril 1,3 odst. družinskega pro- računa, leta 1985 pa 1,1 odst. Tudi po- datki o proizvodnji cigaret v Sloveniji govore o upadanju. Seveda pa le po teh podatkih ni mogoče z gotovostjo skle- pati, da smo Slovenci med tistimi naro- di, kjer je ozaveščenost o škodljivosti kajenja že tolikšna, da je kajenja manj.

Da je tobak droga, ki povzroča moč- no odvisnost, dokazuje vse, kar se doga- ja s kadilcem in je mogoče lepo vpeti v podobno zasvojenosti. Najprej je tu značilna premoč potrebe po drogi nad hotenjem in željami posameznika. Kadilec se ne more več upirati stalni zahte- vi telesa po nikotinu. Več raziskav je pokazalo, da je od 75 do 85 odstotkov kadilcev priznalo, da bi se radi odvadili kajenja, a tega ne zmorejo. Dovolj zgo- voren podatek! Značilna za zasvojenost je tudi povečana toleranca do droge. Kadilec mora za zadostitev potrebe po nikotinu kaditi vedno več cigaret, dok- ler ne doseže neke količine, ki mu za- došča. Zanesljivo pa ne more ostati, ko se kajenja navadi, pri eni ali dveh ciga- retah dnevno.

Nikotin podobno kot druge droge vpliva na živčni sistem. Deluje hkrati kot spodbujevalec in pomirjevalec. Učinkuje pa izredno hitro. Po inhaliran- ju tobačnega dima doseže možgane že po sedmih sekundah, kar je dvakrat hi- treje kot intervenozne droge in trikrat hitreje kot alkohol. V možganih opa- naša adrenalin, kar dvigne krvni pritisk in srčni utrip, povzroči pa občutek večje budnosti in bistrosti. Hkrati nikotin spodbudi izločanje beta nedorfina, naravnega opiata, ki deluje kot pomirje- valo.

Z razliko od drugih drog pri nikotinu nevarnost ni tako očitna. Običajno se pokažejo škodljive posledice kajenja šele po nekaj letih. Po pokajenem zavoj- čku cigaret ni še nihče umrl, je pa res, da leta kajenja skoraj zanesljivo prinese- jo težave, ki so najrazličnejše, žal tudi tiste najhujše, rak na pljučih, v grlu, srč- na in žilna obolenja, ki prav tako ubira- jo bližnjice k smrti.

Kot za druge droge bi torej veljalo tudi pri cigaretah, da je treba zares pre- misliti: prižgati ali ne? In tudi odgovor je enak: ne!

MiM

vaša zgodba

SEMANJI DAN

Davni semanji čas se je povrnil v mojo glavo...

Gneča otrok ob stojnici, kjer prodajajo raznobarne pahljaje iz papirja. Malo naprej otrok piska na lončenega petelinčka. Dekle drži v rokah lectovo srce z ogledalcem, fant plačuje. Dišeča kaplja črnine se zliva kmetu v usta; prodal je kon- ja. Polno glasov.

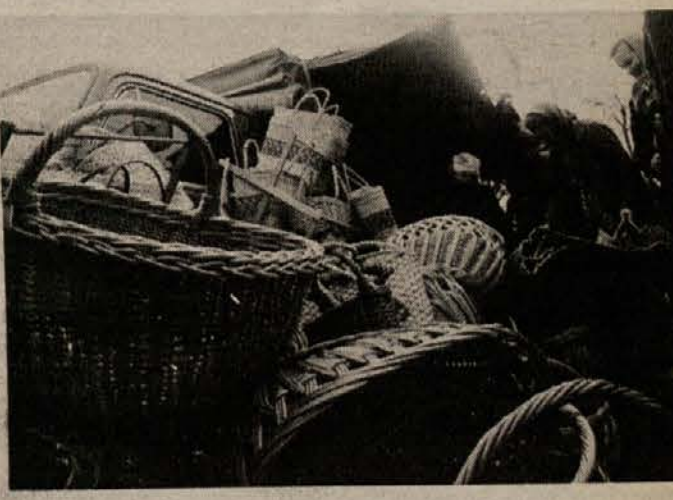
Kostanji so razsuli rožnato cvetje po tleh. Na klopeh mamice z otroki. Mak cveti med žitnim klasjem. Konj se pasejo na travniku zunaj mesta in čakajo, kdaj jih bodo prodali. V krošnjah kostanjev živčav. Vrabcí imajo zborovanje.

Kdo ve, zakaj kmetije in kmetice tako hitijo? Vsi se veselijo semanje- ga dne in ga hočejo kar najlepše preživeti, kaj kupiti, kaj dobrega pojesti. Pri peku je dovolj belega kruha, pri mesarju dovolj domačih salam.

Kar naprej prihajajo skrivnostni gosti. Polnijo se gostilne, oglašajo kozarčki. Vse je veselo. Otroci se ustavljajo pred vrtiljakom, plačuje- jo vstopnico in se vrtijo. Malo na- prej je cirkus. Ni mogoče iti mimo. Kače, lev, tigr in opice.

»Odradjali« so kmetje, kar so imeli, prodali in nakupili. Posedajo po gostilnah in na vozovih, jedro in pijejo. Vsak ohranja svoj obraz, tako značilen in domač. Prepoznava- jo se: eni so se postarali, poženili. Sprašujejo se, kaj je novega.

Nekaj golobov in golobic gruli na stezi in se preriva. In ljudje si gleda- jo v oči. Ljubezen se prodaja. Stop-inja sledi stopinji. Sapek lepih mis-

li v mladih glavah. Oblačila mestnih deklet so polna barv. Olepšale so se za ta dan.

Mestna godba je urezala popevko. Srca se razigrava. Oči so polne neder, bokov in stegen deklet.

Sonce neusmiljeno žge. Kmetje so polni znoj in vonjev. Psi se pade z gobčki pri tleh in iščejo svoje gos- podarje. Berač prosi ob vogalu hiše za miloščino. Kostelec prodaja svo- jo robo s košem preko ramen. Ge- ber popravlja ure, za poln cekar uri- nih delčkov ima pri sebi. Ribničan, obložen z mrežami, siti, rešeti, grabljami, žlicami.

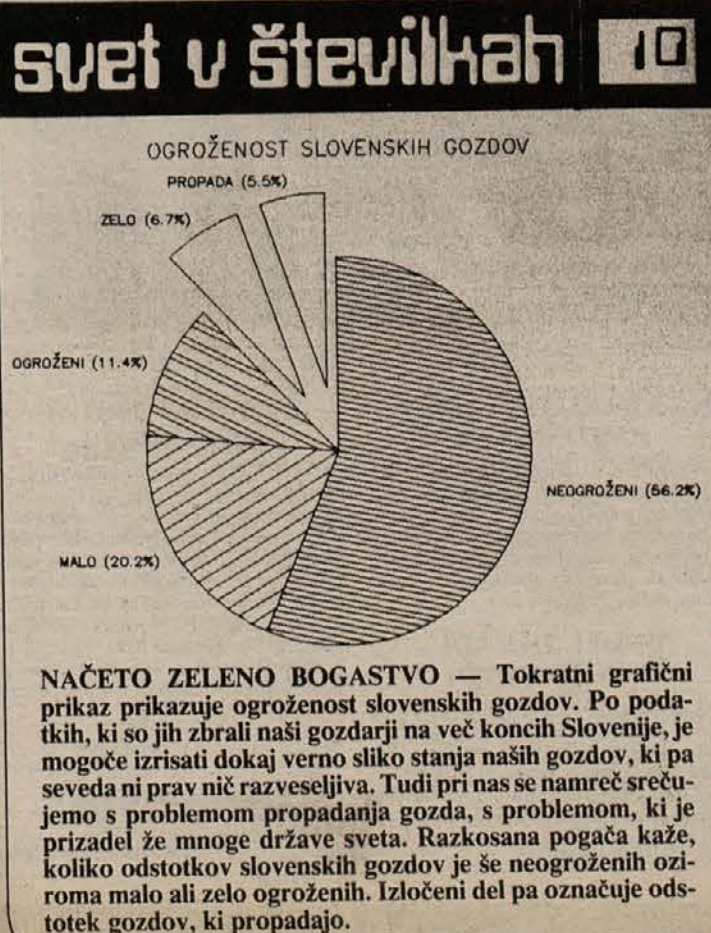
Dan se nagiba čez poldan. Uru- jen, z verigo preko rame caplja France domov; prodal je vola in pregloboko pogledal v kozarec. Jakob je vrgel kupljene nove čevlje preko rame, enega spredaj, druge- ga zadaj; na glavi pa nov klobuk in

okoli vratu pisana ruta...

Petdeset let je že minilo od tedaj. Še danes čutim, ko grem v mesto, tiste čase, čutim utrip sejma. Kako so kmetje kupovali kose, tipali po železju in udarjali, da bi ugotovili, ali ima kosa prvilen glas. To niso bile majhne stvari. Kupiti je bilo treba kup drobnarij, od žebeljv za les do žebeljčev za podplate, pasti, žage, spono, vezno železo pa kakšen kos oblachla.

V starih besedah še bivaš, seman- ji dan. Samo še odsev si prejšnjih dni, pozabljen. Se igra stara har- monika, hropejo nekdanje pesmi. Škrpajoče se giblje domov voz z le- snimi okovanimi kolesi. Večerni zvon poje in se pogloblja v pesem murnov, v zvenenje zvezd. Kobilice strizejo trave in žabe regljajo.

PETER VOVK

NAČETO ZELENO BOGASTVO — Tokratni grafični prikaz prikazuje ogroženost slovenskih gozdov. Po podatkih, ki so jih zbrali naši gozdarji na več koncih Slovenije, je mogoče izrisati dokaj verno sliko stanja naših gozdov, ki pa seveda ni prav nič razveseljiva. Tudi pri nas se namreč sreču- jemo s problemom propadanja gozda, s problemom, ki je prizadel že mnoge države sveta. Razkosana pogača kaže, koliko odstotkov slovenskih gozdov je še neogroženih ozi- roma malo ali zelo ogroženih. Izločeni del pa označuje ods- totok gozdov, ki propadajo.

Kriminalist v službi in za hobi

Alojz Podobnik o svojem delu — Sodeloval pri domala vseh večjih odkritjih na Dolenjskem — »Vsako kaznivo dejanje me prizadene«

»Če hoče uspeti v našem poklicu, moraš poznati ogromno ljudi, vedeti in poznati, kako kak kraj diha, ne moreš kar takoj vsakemu pokazati inšpektorske izkaznice UNZ in reči, jaz sem kriminalist. Današnje razmere zahtevajo drugačno delo. Sam imam pri tem delu še eno prednost; opravljam ga, kot da gre za hobi. Željo, da delam v tem poklicu, sem nosil v sebi že od mladih nog, tudi oče je bil namreč v tej službi, in veliko sem slišal o delu kriminalista. Šele tukaj, v tem delu sem našel samega sebe, čeprav sem prej domala šest let služboval v Kemooopremi in trebanjskem Trimu.«

Velikokrat sta se vztrajnost in dosledno delo Podobniku poplačali. Dnes sodi med najboljše in najučinkovitejše kriminaliste ne le novomeške UNZ. Je pač tako v tem poklicu, da so odmevni le rezultati dela, avtor ostaja povečini anonimni. In tudi zato je nemara prav, če povemo, da je bila prav po Podobnikovi zaslugi leta 1979 raziskana serija 79 kaznivih dejanj goljufij in ponarejanj na Dolenjskem, za zapahi pa se je znašla storilka Davorka Bečirovič. Le leto kasneje je Podobnikov način dela pripeljal do podatkov, na podlagi katerih so kasneje republiški in zvezni organi za notranje zadeve prijeli večjo skupino storilcev iz različnih držav, ki je imela na vesti več vlomov po Zahodni Nemčiji, Švedski in Norveški, na Dunaju pa celo rop. K njegovim uspehom sodi tudi prijete Mirka Šešiča in njegove skupine leta 1981. Spomnimo se jih po krajah rezervnih delov in IMV, s katerimi so potem oskrbovali serijskeje v Bosni in Hercegovini. Vrednost ukradenih delov je v tistem času znašala kar 350 starih milijonov, poleg teh so ukradli še katrco.

12, 13 ali 14 let stari otroci, ki s tistim dnevnim praviloma izgube tudi pomoč staršev. Za preživetje sebe in mlade družine potrebujejo denar, tega pa nimajo kje zaslužiti. Še posebej v kritičnih časih, pozimi in pozni jeseni, se odločajo za drobne tatvine, največ kokoši, zajcev, psov. Moje osebno mnenje pa je, da smo prestrogi tudi pri obravnavi zaposlenih Romov in njihovih izostankov. Romi nimajo budilk, pa zato včasih ne po voji krivdijo zamudijo kakšno minuto. Še večji

dežurni poročajo

OB DEVET KOKOŠI IN PETELINA
V noči na 1. junij je neznan storilec obiskal kokušnjak 67-letne Nežke Krnc v Dolnjih Laknicah. Zmikav je Krnčevi odnesel 9 kokoši in petelina, tako da je oškodovana za okoli 80 tisočakov. Storilca še iščejo.

Izzivajo nesrečo

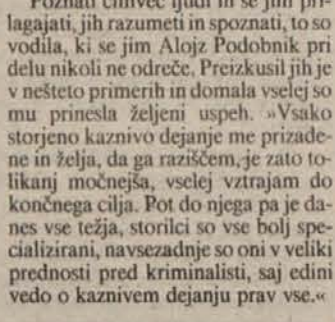
RIBNICA — Ponovni pregled lakirnic v Inlesu je pokazal, da niti ena ne ustreza tehničnim predpisom, je med drugim zapisano v poročilu elektroenergetskega inšpektorja občine Ribnica, ki so ga obravnavali na zadnjih sejah zborov občinske skupščine Ribnica. Razen tega Inles za svoje lakirnice niti nima uporabnih dovoljenj, ker že na tehničnih pregledih niso izpolnjevale predpisanih pogojev za varno delo. Zaradi tega in skrajno malomarnega odnosa do opozoril inšpekcije so bili potrebni strožji ukrepi.

Tako je inšpekcija že izdala odločbo o prepovedi obratovanja v lakirnici v Ribnici, slično pa čaka v kratkem še lakirnico v Sodrachi. Predstavnica inšpekcije je na zadnji seji zborov občinske skupščine Ribnica opozorila še, da v lakirnicah delajo tudi ljudje, ki v večini primerov sploh ne vedo, da delajo z zelo nevarnimi in eksplozivnimi snovmi.

Slična ugotovitev velja tudi za lakirnico v ITPP, kjer je delo tudi prepovedano, saj nima soglasja pristojnih organov za obratovanje. Inšpektorica je poudarila, da gre tudi v tem primeru za malomarnost, saj ne opravljajo niti najbolj nujnih in predpisanih vzdrževalnih del. Nadalje je poudarila, da večina tovarn ne skrbi za vzdrževanje visokopetostnih transformatorskih postaj. Zahtevala je, da morajo tovarne imeti zaposlene usposobljene vzdrževalce teh trafno postaj (lahko tudi sedanje vzdrževalce pošljemo na ustrezno usposabljanje) ali pa morajo vzdrževanje zaupati delovni organizaciji, ki take ljudi ima.

OB KOLO Z MOTORJEM

SEVNICA — V noči na 3. junij je nekdo izpred stanovanjskega bloka v Sevnici ukradel tovorno kolo, last 24-letnega Jožeta Tovornika. Brez dodatne obrabe podplatov je slednji oškodovan za okoli 800.000 din. Tatu še iščejo.

Alojz Podobnik: »Naši rezultati so plod kolektivnega dela, v tem kolektivnem delu pa ne sodelujejo le kriminalisti in miličniki, pač pa tudi navadni občani, katerih podatki so nemalokrat odločilni za prijete storilca.«

Tudi pri najhujših krvnih deliktih je Alojz dokaj hitro našel pravo sled. Bil je med najzaslužnejšimi za prijete Slavka Hudrovcva, ki je leta 1982 v Gradcu zahrbtno umoril starčka, znatno in nenadomestljiv pa je tudi njegov delež pri odkritju Franca Jurčiča, ki je bil kasneje obsojen za umor Nede Schoeppl v Gracarjevem turnu. Zadnjih nekaj let se je Podobnik posvetil tudi romski problematiki. »Načina dela nisem spremenil, kajti še posebej pri Romih moraš dobro poznati njihove navade, pota, način življenja, celo njihovo govorico. S svojim pristopom sem se z Romi zblizal, spoznal tudi vso bedo in revščino, v kateri živijo. Prišel sem do spoznanja, da gre pri Romih ločiti tri vrste storilcev kaznivih dejanj: povratnike, specialne povratnike, ki se s kriminalom že kar obrtno ukvarjajo, in priložnostne tatove. Ti slednji primeri me najbolj prizadenejo. Neredek običaj pri Romih je, da se poročijo že

• Za svoje učinkovito in strokovno delo je Alojz Podobnik pred dnevi prejel visoko državno odlikovanje, red dela s srebrnim vencem.

je problem z izostanki zaradi bolnišnih. Le malo jih je, ki vedo, koliko je bolezen v romskih naseljih, še posebej veliko je srčnih bolnikov, zato jih ne gre že vnaprej označiti kot simulantov. Dobro poznavanje romske problematike je Podobniku prišlo prav tudi v njegovem vsakdanjem poklicu. Tako je že leta 1985 vodil akcijo, v katerih je bilo raziskanih preko 50 tatvin bakra in aluminija. Romi so takrat ukradli kar 3.500 kilogramov bakra in okoli 2.500 kilogramov aluminija. Leto kasneje je odkril skupino Romov, ki je kradla in preprodajala motorne žage, v lanskem januarju je pojasnil izginotje Leopolda Zupaniča v Šmihelu, kmalu zatem pa odkril morilca Dušana Kastrevca. Prav tako je lanskega februarja raziskal rop, ki sta ga izvedla dva Roma, v aprilu pa odkril skupino, ki je na območju Žužemberka z vlemi, tatvinami, krivolovom in še čim zakrivila kar 26 kaznivih dejanj.

»Morda ob tem ne bi bilo napak povedati,« pravi Alojz Podobnik, »da Romi, ki so izredni poznavalci terena, koder živijo, največkrat in najbolj okrađejo prav ljudi, od katerih največ dobijo, bodisi, da gre za oblačila, hrano ali pijačo.«

B. BUDJA

Varnost, ki je zastoj

Letos trikratno povečanje vlomov v vikende in stanovanja — Jože Perko o tem, kako v boj

Veliko sivih las je kriminalistom še nedolgo tega povzročalo dejstvo, da je s padcem standarda padalo tudi število kaznivih dejanj. A se je slika, še predno so se uspeli dokopati do razlogov za takšno spoznanja, korenito spremenila. Že lani je pričela kriminaliteta skokovito naraščati, prvi štirje letošnji meseci pa že zagotavljajo svojevrstni rekord, zlasti pri številu vlomnih tatvin. Novomeška UNZ je lani zabeležila »vsega« 75 tovrstnih dejanj v prvih štirih mesecih, letos se je v enakem obdobju njihovo število povzpelo kar na 214. Kar 75 odstotkov vlomnih tatvin odpade na škodo zasebnega premoženja, največ je tatvin in vlomov v vikende, stanovanja, stanovanjske hiše, osebne avtomobile, garaže, da ne naštevamo naprej.

Na pragu dopustniške sezone in praznih stanovanj se velja nad zgoraj naštetim še kako zamisliti. Resda je uslužbenec novomeške UNZ letos navzlic vsem kadrovskim težavam uspelo raziskati veliko tovrstnih kaznivih dejanj — le mimogrede: raziskanost je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za domala 7 odstotkov boljša — vendar brez sodelovanja občanov poplave vlomov in tatvin očitno ne bo moč zaježiti. Pomirjati ne more niti dejstvo, da je za zapori skupina, ki ima na vesti serijo lanskih vlomov v stanovanja, kleti in novomeško blagovnico, da je vnovič v KPD Dob Silvo Skufca, ki je letos zakrivil kar 36 vlomov na območju Dobrnice, da je bil pred časom v Zagrebu prijat Robert Zajec, ki naj bi v Trebnjem kar 14-krat vlomil, da sta za zapahi mladoletni Romkinji, ki sta vlamljali po navodilu in receptu polnoletne osebe, prav tako sta bila prijata vojaka, ki imata na vesti nekaj vlomov na novomeški Cesti herojev, te dni pa je bil ujet tudi zadnji izmed treh mladoletnih ubežnikov iz Radeč, ki so na območju Trebnjega 12-krat vlomili v razne vikende in trgovine. Vlomi in tatvine se še kar naprej vrstijo.

lastnik odločil in hiško izpraznil, stvari pa vsako jesen odpeljal v priročno skladišče. Vrata vikenda je poselej puščal odklenjena in od takrat naprej v hišo ni našel sledov tujih obiskov. Podobno bi veljalo uporabljal banke. Da zaklepanja koles, avtomobilov in podobnih ukrepov ne omenjamo.

In še tretje pravilo: če si že okraden, naredi vse, da bodo izginuli stvari vrnjene čimprej. Tako naj bi občani za vse vredne predmete vodili posebno evidenco, v katero naj vpisujejo izdelovalca predmeta, znamko, mere, barvo, posebne znake, nakupno ceno z računom in datumom nakupa. Označena naj bodo tudi kolesa. Lahko rečem, da pri nas najdemo prav toliko koles, kolikor jih je tudi ukradenih, le da potem ne najdemo lastnikov. Ljudje ne vedo tovarniških števil, oznak in še česa. In še za nekaj bo poselej pomemben opis predmetov: kmalu bomo namreč prešli na računal-

Jože Perko: »Največ lahko za svojo in varnost svojega premoženja naredi prav občani.«

niško vodenje izginulih stvari in le popolni podatki bodo omogočali res učinkovito delo in hitro identifikacijo najdenih predmetov. Vse to je varnost, ki nič ne stane.

Za konec pa morda še tole. Če občan ugotovi, da mu je bilo v stanovanje vlomljeno, naj najprej poskrbi, da ostane krog vroma nespremenjen in o dogodku nemudoma obvesti najbližjo postajo milice. Žal se danes še vse pre pogosto dogaja, da ljudje najprej preiščejo stanovanje in ugotavljajo, kaj jim je bilo odnesenega, s tem pa zabrašijo in uničijo tudi veliko sledov. In še nasvet pred dopusti. Dobro bi bilo, če bi občani vrednejše tehnične predmete v času svoje odsotnosti zaupali sosedu ali prijatelju, nakit in denar pa spravili v bančni trezor. Prav tako naj bi pustili doma čim manj vidnih znakov, da so na dopustu, kajti že povsem amaterski vlomilec bo po spuščenih roletah podnevi ali napolnjenem pisemskem nabiralniku spoznal, da je napočila njegova ura.

B. BUDJA

Usodno trojno trčenje

Huda prometna nesreča blizu Sel pri Karteljevem

SELA PRI KARTELJEVEM — V torek, 31. maja, je prišlo okoli 16.15 na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom do nove hude prometne nesreče. 30-letni Vojo Djordjič iz Ljubljane se je z osebnim avtomobilom peljal proti domu. Pri Selih je dohitel kolono vozil in jo pričel prehitevati. Ko je prehiteval že tretje tovrstno vozilo — vozil ga je 54-letni Dragomir Vulič iz Loznice — mu je nasproti pripeljal nov tovornjak, ki ga je upravljal 34-letni Anton Pajek iz Velikih Dol. Navzlic zaviranju sta Vulič in Djordjič trčili. Osebnim avtomobil je odbilo s ceste, medtem ko je Vuličovo vozilo trčilo še v tovornjak Antona Pajka. V tistem trenutku je iz Vuličevega tovornjaka padla rezana pločevina, na katero je s tovornjakom zapeljal še 48-letni Stanislav Šobar iz Senožeč. Posledice nezgode so bile strašne: zaradi hudih poškodb je bil Dragomir Vulič takoj mrtev, hudo poškodovani pa so bili voznika Pajek in Djordjič ter sopotniki Milenko Vidaković, Slavka Djordjič in enoletna hči Sanja; vse so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Zaradi nezgode je bil promet zaprt v obe smeri do 17.45 ure, vse do 21.15 pa je potekal le enosmerno. Materialne škode je po prvih ocenah kar za 145 milijonov dinarjev.

SOPOTNIK HUDO RANJEN
TRNJE — 4. junija ob 1.20 ponoči se je po regionalni cesti med Brežicami in Dobovo peljal na kolesu z motorjem 15-letni Dražen D. iz Savskega marofa pri Zaprešiču, s seboj pa je imel tudi sopotnika, 16-letnega Petra P. iz Zaprešiča. Draženu se je med vožnjo skozi Trnje snel vezir na čeladi, in ko si ga je popravljal, je izgubil oblast nad kolesom. Zapeljal je na bankino in nato še na travnik, pri čemer sta oba padla, Peter P. pa se je v nezgodi hudo ranil in se zdravi v brežiški bolnišnici.

PREHITRO IN VINJEN

MALI VRH — 2. junija okoli 22. ure se je po lokalni cesti med Malim vrhom in Globokim na kolesu z motorjem peljal 27-letni Stane Andrijaš iz Brežic. Vse kaže, da je mladenič vozil prehitro in za nameček še pod vplivom alkohola, tako da ga je na Malem vrhu pričelo zanašati in je padel po cesti. Hudo poškodovnega so prepeljali v brežiško bolnišnico.

Te dni naj bi se v Sloveniji pričela organizirana in široko zastavljena akcija z naslovom »10 odstotkov«, katere cilj je izboljšati prometno varnost v republiki in v času trajanja tja do 31. maja prihodnje leto zmanjšati število prometnih nezgod za že omenjenih 10 odstotkov.

Vzrok, zakaj se je republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu odločil za tak korak, verjetno ni potrebno posebej naštevati, kajti zadnje številke o žrtvah slovenskih cest so zares katastrofalne. Nič čudnega zato, če je odločitev v celoti podprl tudi novomeški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki sodi med najaktivnejše v Sloveniji. Vse občine, ki se bodo vključile v akcijo in dosegle zmanjšanje prometnih nezgod na svojem območju za 10 odstotkov, bodo prejele posebna priznanja. Seveda bo za dosego takšnega rezultata potrebno storiti veliko več, kot je danes v pristojnosti kakšnega občinskega sveta. Novomeški je, denimo, pred časom že registriral in opozoril občinske organe na ugotovljene pomanjkljivosti, brez katerih bi prometna statistika zagotovo bila manj črna. Pa najsi gre za vzdrževanje in varovanje javnih cestnih površin, obnovo talnih označb ali dotrajano in marsikje neustrezno prometno signalizacijo. Člani sveta navajajo nekaj povsem konkretnih primerov; od neustreznih označb pri kandijskem mostu do križišča med Segovo in Šmihelsko cesto, kjer je železniški prehod; posebno poglavje so neurejene kolesarske površine, odvodnjavanje meteorskih vod s cestnih površin, da neurejenega avtomobilskega postajališča v Novem mestu ne omenjamo. V ilustracijo povejmo le, da zakon o organizaciji cestnega prevoza iz leta 1972(1) zahteva na postajah pokrite perone, prostore za potnike, shrambo za prtljago, prometni urad, sanitarije in še kaj, očitno pa v Novem mestu za takšno zakonodajo še nismo slišali. Prav tako pravi novomeški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, da nimamo v občini niti enega prehoda za pešce, ki bi ustrezal predpisom republiškega zakona o varnosti cestnega prometa. Takšnih pomanjkljivosti pa je lahko našli še nekaj. In povsem prav imajo nekateri, ki trdijo, da bi se že z odpravo teh in podobnih vzrokov prometnih nesreč Novomeščani izredno učinkovito vključili v ugodno omenjeno republiško akcijo.

B. B.

UTRUJENOST KRIVA NESREČE

LOG PRI SEVNICI — 24-letni Iztok Pence iz Dolenjega Boštana se je 5. junija okoli 2.30 ure ponoči peljal z osebnim avtomobilom, v katerem je imel tudi sopotnika, 20-letnega Jožeta Sebanca iz Sevnice, po cesti med Krškimi in Sevnico. Blizu Loga je najverjetneje zaradi utrujenosti zapeljal v desno s ceste, kjer se je avtomobil prevrnil na bok. Pence in Sebanca sta se v nesreči ranila in se zdravita v celjski bolnišnici.

Eden osvetlil srnjaka, drugi ga je ustrelil

Karel P in Marjan B. osumljena krivolova

SEVNICA — V soboto, 4. junija, so imeli miličniki PM Sevnica in kriminalisti krške UNZ opraviti s 44-letnim Karlo P. z Bleda in 28-letnim Marjanom B. iz Anž pri Brestanici. Možakarja sta osumljena krivolova, do katerega je prišlo dva dni poprej. Po dosedanjih ugotovitvah krške UNZ naj bi se Karel P. in Marjan B. 2. junija okoli 21. ure z osebnim avtomobilom pripeljala do zaselka Zletiče pri Sevnici. Ko sta iz gozda pripeljala do jase, je Karel P. stopil iz vozila s puško v roki, Marjan B. pa je zapeljal še nekaj metrov naprej in nato z zarometi na jasi osvetlil srnjaka. Tako osvetljena žival je bila lahka tarča za Karla P., ki je srnjaka ustrelil in tako lovsko družino Sevnica, katere člana sta oba krivolovca, oškodoval za blizu 90 tisočakov. Zoper oba bo podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilstvu.

V akcijo »-10 odstotkov«

Do srede prihodnjega leta naj bi se število prometnih nesreč v Sloveniji zmanjšalo za 10 odstotkov

DEKLE NENADOMA ČEZ CESTO — 47-letni Janez Butala iz Butoraja se je 2. junija ob 12.15 peljal z osebnim avtomobilom iz Črnomlija proti Adlešičem. Ko je pripeljal do avtomobilske postajališča v Bednju, je tam stal avtomobil in Butala ga je prehiteval. Ko je bil vzporedno z njim, pa je čez cesto nenadoma stekla 8-letna Monika Popit iz Pribincev. Navzlic zaviranju je Butala dejel zadel in zbil po tleh, poškodovano Moniko pa so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

NI UPOŠTEVAL PROMETNEGA ZNAKA — 3. junija ob 14.15 se je 53-letni Muhamed Hodžić iz Novega mesta peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti iz Zaloga proti križišču z regionalno cesto Straža — Novo mesto. Tam je očitno spregledal znak »stop« in zapeljal na prednostno cesto v trenutku, ko se je po njej na kolesu z motorjem pripeljal 16-letni Ma-

NA VLAKU OKRADENI AVTOMOBILI

SEVNICA — Železničarji na sevnški železniški postaji so 2. junija zjutraj ugotovili, da je nekdo vlomil v šest osebnih avtomobilov Lada Samara, namenjenih iz Kragujevca v Ljubljano. Iz vozil so bila ukradena rezervna kolesa, tako da je škoda za okoli 500.000 din.

Z AVTOM OBSTAL OB KRKI

OTOČEČ — 24-letni Matjaz Papež iz Novega mesta se je 3. junija ob 17. uri peljal z osebnim avtomobilom iz Lešnice proti Kronovemu. Zaradi prevelike hitrosti ga je v preglednem desnem ovinku med vasjo Otočec in gradom pričelo zanašati, tako da je z vozilom zapeljal na travnati vsek, kjer se je avtomobil prevrnil in zdrsel po poraslem obrežju reke Krke. Papež se je hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici, materialne škode pa je za 3 milijone dinarjev.

PADEL ZARADI VINJENOSTI?

LESKOVEC — V nedeljo, 5. junija, okoli 17. ure je prišlo na lokalni cesti Senuš — Leskovec do hujše nesreče. 47-letni Jože Gramc iz Leskovca se je peljal na kolesu z motorjem proti domu. Najverjetneje zaradi vinjenosti je med vožnjo padel in se hudo poškodoval. Gramca zdravijo v brežiški bolnišnici.

Slovenija
Moja dežela.

Zlati znak Krškega v Avstrijo

Navzlic ponedeljku je speedway tekmovanje za Zlati znak občine Krško izredno uspelo — 4 tisoč gledalcev — Sedaj je na vrsti 18. avgust

KRŠKO — Muhasto deževno vreme je v nedeljo pošteno zagodlo organizatorjem najstarejše speedwayske prireditve pri nas, že osmega tekmovanja za Zlati znak občine Krško, saj so morali zaradi razmočene steze dirko prestaviti na ponedeljek. V boju z vremenom pa se prizadevni člani krškega AMD niso dali in so prireditev navzlic ne najbolj obetavnim napovedim v ponedeljek popoldne vendarle več kot uspešno spravili pod streho.

Tudi nekoliko nenavaden termin ni mogel odvrti kakih 4 tisoč ljubiteljev tega športa, da se ne bi v ponedeljek zbrali na stadionu Matije Gubca, slednji pa je gledalce in tekmovalce pričakal v novi obleki. Največja pridobitev je gotovo razširjena steza, ki omogoča hkratno vožnjo šestim tekmovalcem, to novost pa so organizatorji v ponedeljek prvič tudi praktično preizkusili. Že po ponedeljkovem tekmovanju je moč z gotovostjo reči, da bo stadion Matije Gubca povsem pripravljen pričakati 18. avgust, ko se bodo v Krškem na doslej največji speedwayski prireditvi pri nas pomerili evropski držav-

ni prvaki in prvak ZDA za pokal Johna Hoskinsa, očeta speedwaya.

In sedaj je nekaj o ponedeljkovi dirki, ki jo je odprl Zoran Šoln, predsednik SO Krško. Začetek bojev speedwayistov iz

Avstrije, Madžarske, Zahodne Nemčije, CSSR, Italije in Jugoslavije je postregel z nekaj padci, samo v prvih desetih vožnjah jih je bilo kar devet, najhuje pa jo je skupil Lendavčan Čaba Lazar. Sicer pa je nadaljevanje minilo v obračunu lanskoletnega dobitnika Zlatega znaka, Madžara Zoltana Hajduja in Avstrijca Heinricha Schatzerja. Slednji je zbral v odločilnih trenutkih več moči in poguma in neporažen s 15 točkami osvojil letošnji lovoriko. Rezultati: 1. Schatzer (Avstrija) 15, 2. Hajdu (Madžarska) 14, 3. Serez (Madžarska) 11, 4. Urban (CSSR) 11, 5. Horvat (Jugoslavija) 9, 6. Uihely (Madžarska) 9 itd.

Končano letošnje prvenstvo LAO

Zmaga Mariboru, Novomeščani osmi — Dobri rezultati

MARIBOR — Tukaj se je v nedeljo končalo letošnje 42. prvenstvo ljubljanskega armadnega območja, na katerem je nastopilo osem ekip s prek 800 tekmovalci iz vrst vojakov in starešin.

Nastopajoči so se pomerili v atletiki, košarki, odbojki, plavanju, rokometu, streljanju in vojaškem mnogoboju. Največ uspeha so imeli gostitelji, ekipa Maribora, medtem ko so se morali Novomeščani praviloma zadovoljiti z mesti pri dnu seznama nastopajočih ekip. Tako je v odbojki zmagala ekipa Maribora pred Postojno in Kranjem, Novomeščani so bili osmi, v košarki je zmagala vrsta Ljubljane, druga je bila Postojna in tretji Maribor, medtem ko je bilo Novo mesto sedmo. Najboljše vojske rokometarji imajo v Ljubljani, Maribor je bil drugi in Postojna tretja, Novo mesto je v tej disciplini zasedlo osmo mesto, medtem ko je v skupnem seštevku atletskih dosežkov zmagal Maribor pred Ljubljano in Postojno, Novomeščani pa so bili sedmi. Končni vrstni red: 1. Maribor 67, 2. Ljubljana 61, 3. Ajdovščina 51, 4. Kranj 49, 5. Postojna 46, 6. Vrhnika 37, 7. Graničar 35, 8. Novo mesto 11.

SEKUNDA PRED PADCEM — Osma dirka v speedwayu za zlati znak občine Krško je v ponedeljek na stadionu Matije Gubca minila tudi v znamenju nesreč, saj je bilo samo v prvih desetih vožnjah kar devet padcev. Na sliki: skupina dirkačev se je zapletla že takoj po startu. Kar trije (na desni) so končali na tleh. (Foto: J. Pavlin)

Uspele republiške igre

216 udeležencev na 20. športnih igrah osnovnih šol s prilagojenim programom Slovenije

KOČEVJE — Minuli petek, 3. junija, so bile v Kočevju jubilejne, 20. športne igre osnovnih šol s prilagojenim programom, ki se jih je udeležilo 216 učencev iz Maribora, Pomurja, Celja, Dolenjske, Ljubljane, Gorenjske, Koprškega in Goriškega.

Tekmovanje je pripravila OŠ Ljubo Šerčer iz Kočevja, pokrovitelj je bila kočevska enota Ljubljanske banke, pri organizaciji pa sta pomagala še občinska izobraževalna skupnost in kočevska TKS. Nastopajoči so se pomerili v atletiki, kjer je pri pionirjih zmagalo Goriško, pri dekletih pa Celje, v rokometu, kjer je prvo mesto pripadlo ekipi Gorenjske, in nogometu, kjer je zmaga odšla v Maribor. Skupni vrstni red ekip je bil tak: 1. Mari-

bor, 2. Ljubljana, 3. do 4. Goriško in Pomurje, 5. do 6. mesto Dolenjska in Gorenjska, 7. Celje, 8. Koprsko.

Najboljšim so na zaključni slovesnosti podelili medalje in diplome, posebne zahvale pa je bil deležen akademski kipar Stane Jarm, ki je vsaki ekipi podaril po eno grafiko, prav tako pa tudi vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali pri uspešni izvedbi iger. Dodajmo, da so posebna priznanja podelili učiteljem in mentorjem, ki so največ prispevali k uveljavitvi iger. Prejeli so jih: Drago Medic (Novo mesto), Stane Lesjak (Ormož), Stane Flisek (Zagorje), Franci Markelj (Kamna Gorica), Janez Štih in Jani Bratovič (oba Ljubljana) in Franci Gruden (Tolmin).

J. PRIMC

VESELJE V BAZENU

RIBNICA — V ribniškem športnem centru je še posebno živahno, odkar je po osmih letih »počitka« začel delati plavalni bazen. Prvi kopalci v bazenu so bili učenci osnovne šole Ribnica, izdelan pa je tudi urnik za kopanje odraslih. Zdalj pričakuje bazen nove goste, in sicer učence osnovnih šol Velike Lašče in Loški potok.

M. G.

PO PETIH TURNIRJIH ROKVIČ

KRŠKO — Na rednem mesečnem hitropoteznem šahovskem turnirju SK Krško za maj je zmagal Kranjec s 4,5 točke, drugi je bil Smerdel (4) in tretji Gmajner (3,5). Po petih turnirjih vodi Rokvič, ki je doslej zbral 68 točk, drugi je Smerdel 65 in tretji Bajde 59.

J. BLAS

Peto mednarodno srečanje motoristov

Prireditev bo od 24. do 26. junija v Trebnjem

TREBNJE — AMD Trebnje bo med 24. in 26. junijem vnovič organizator tradicionalnega, že 5. mednarodnega srečanja motoristov. Letošnja prireditev se bo pričela v petek popoldne z zbiranjem prijavi vseh nastopajočih, v soboto in nedeljo pa bo šlo zares.

Tako bo v soboto ob 11. uri ogled trebanjskih gostin in brezplačna pokažna vin, ob 17. uri pa izbiranje najtežjeje motorista in miss srečanja. Nedeljska dogajanja se bodo pričela ob 9. uri z zborom udeležencev in ob 10. uri s paradno vožnjo med Trebnjem, Mirmo, Mokronogom in Šentupertom. Popoldne ob 13. uri se bo pričelo tekmovanje v spretnostni vožnji v petih kategorijah, od najmlajših, do tistih z najmočnejšimi motorji.

Pokrovitelj letošnjega srečanja so Tesnila Trebnje.

NOČNI TURNIR V MALEM NOGOMETU

DOLENJA VAS PRI KRŠKEM — Športno društvo Partizan Dolenja vas pri Krškem organizira v soboto, 18. junija, s pričetkom ob 18. uri nočni turnir v malem nogometu. Prireditev bo potekala v športnem centru Spodnji Stari grad v Dolenji vasi, organizator pa je za najboljše ekipe pripravil lepe nagrade; prvouvrščeno, drugo, čaka pokal, z njim pa še pečen odloček, trije zaboji piva in več praktičnih nagrad.

ZMAGA PUŠA NA VRHNIKI

VRHNIKA — Mladi metliški kolesar Puš je minulo nedeljo dosegel enega svojih največjih uspehov. Na tradicionalnem, 4. memorialu Roberta Trampuza, kritičniški dirki okoli Vrhnike, je v konkurenci starejših mladincev prepričljivo opravil z vsmi nasprotniki, medtem ko je bil Novomeščan Peter Judež drugi. Sicer pa je pri pionirjih A zmagal Gimpelj (Krka), med mlajšimi mladinci je bil Fink (Krka) drugi, najbolj zanimiva pa je bila zagotovo članska konkurenca. Ze kmalu je skupini ušla trojica Ječnik in Pagon (Sava) ter Bojanc (Krka), ki je v takem vrstnem redu tudi privozila skozi cilj, medtem ko je Božič zasedel peto mesto.

Moči merilo 500 mladih atletov

Uspelo prvenstvo Dolenjske v atletiki za pionirje in mladinske konkurenca — Največ zmag v OŠ Baza 20 iz Dolenjskih Toplic

KOČEVJE — Športni park Gaj v Kočevju je bil konec minulega tedna v znamenju atletike, svoje moči so namreč na prvenstvu Dolenjske merili mlajši in starejši pionirji in pionirke ter mladinci in mladinke. V treh tekmovalnih dneh je nastopilo kar blizu 500 mladih atletov, daleč največ uspeha pa so imeli tekmovalci iz Dolenjskih Toplic, ki so zmagali pri starejših pionirjih in pionirkah ter mlajših pionirkah, in Novega mesta, kjer imajo najboljše srednješolce, medtem ko so pri mlajših pionirjih zmagali učenci iz OŠ Grm.

Rezultati — mlajši pionirji (60 metrov): Majerle (Kočevje) 8,0; 300 metrov: Bratož (Grm) 44,9; 600 metrov: Filipič (Grm) 1:42,4; skok v višino: Plevnik (Šentjernej) 160 cm; skok v daljino: Zamida (Dolenjske Toplice) 512 cm; met žogice: Rus (Grm) 65,78; mlajše pionirke: 60 metrov: Janković (Katja Rupena) 8,0; 300 metrov: Lokar (Mirma) 49,0; 600 metrov: Zupančič (Dolenjske Toplice) 1:50,2; višina: Sinkovec (Šentjernej) 149; daljina: Djurč (Dolenjske Toplice) 51,3; žogica: Krašovec (Otočec) 52,67; ekipno pionirji: 1. OŠ Grm 121 točk, 2. OŠ Šentjernej 110,6, 3. OŠ Trebnje 75, itd.; ekipno pionirke: 1. OŠ Baza 20 Dolenjske Toplice 129, 2. OŠ Martin Kotar Šentjernej 128,5, 3. OŠ Mirma 59,5 itd.

Dolenjske Toplice 113,5, 2. Grm 96,5, 3. Semic 61; starejše pionirke: 1. Dolenjske Toplice 155, 2. Kočevje 95, 3. Šentjernej 90.

Mladinci — 100 metrov: 1. Božič (SŠTZU) 10,9; 400 metrov: Kajtazovič

PETICE ZA SMUČARJE — Jugoslovanski smučarski reprezentanti, dobitniki olimpijskih odličij iz Calgaryja, Mateja Svet, Matjaž Debelak, Primož Ulag, Matjaž Zupan in Miran Tepeš (od leve proti desni), so bili minuli četrtek dopoldan gostje tovarne IMV, kjer so prevzeli v uporabo avtomobile Renault 5 kot darilo za izredne uspehe v lanski sezoni. Lastnik vozil je Smučarska zveza Slovenije, športniki pa se v njih lahko vozijo tri leta, potem pa jih vrnejo ali odkupijo. Ob tej priložnosti si je peterica reprezentantov ogledala proizvodnjo katrc, zatem pa se je pogovarjala tudi s predsednikom KPO Marjanom Anžurjem. Dobrodošlico jim je želeli tudi pevski zbor IMV. (Foto: Janez Pavlin)

Vsega en set do naslova

Kočevski namiznoteniški igralci za las ob naslov republiških prvakov — Vendarle kvalifikacije

KOČEVJE — Naj za uvod v pogovor z Gregorjem Komacem, najboljšim igralcem kočevskega namiznoteniškega kluba in najboljšim posameznikom vseh republiških lig v pravkar minulem prvenstvu, izdamo veselo skrivnost: Kočevci, ki so prvenstvo zaključili na drugem mestu z vsega za en set slabšo razliko od Polikema Olimpije, bodo vendarle nastopili v kvalifikacijah za vstop v II. zvezno ligo. Ljubljancani namreč nimajo pravice do nastopa v kvalifikacijah, saj imajo v tem razredu tekmovanja že enega svojega predstavnika.

»Za tak možen razplet smo vedeli že nekaj časa,« pravi Gregor Komac, »vendar je bila želja vseh nas v klubu, da osvojimo naslov republiškega prvaka, kar doslej ni uspelo nobeni generaciji kočevskih namiznoteniških igralcev. Res škoda, kajti do naslova nam je manjkalo vsega en set. Če bi v tisti odločilni partiji z Ljubljancani jaz premagal Gašiča z 2:1, in ne on mene, ali pa če bi Špelič dobil set proti tistem nasprotniku, ko je vodil že z 20:18, če... Teh čeejev je v športu zmeraj veliko, preveč,« razmišlja Komac, ki je bil doslej že štirikrat proglšen za športnika Kočevja.

Svojo bogato športno pot je Komac pričel pri današnjem trenerju Marjanu Oražmu. Že kot pionir je pokazal velik talent in osvojil kup lepih nagrad in medalj. »Težko bi rekel, katera mi je najdražja, vsekakor so to priznanja z družavnih prvenstev in pozitivnih turnirjev, zadnje leto pa sva s Hribarjem iz Novega mesta dosegla nekaj lepih rezultatov v igri parov. Omenim naj le četrto mesto v članski konkurenci na letošnjem državnem prvenstvu. Če bi redno trenirala skupaj, sem prepričan, da bi lahko dosegla še kaj več,« pravi Komac. V minuli tekmovalni sezoni je bil najboljši igralec republiških lig, za kar je pred dnevi na posebni slovesnosti v prosto-

rih republiške namiznoteniške zveze prejel posebno priznanje.

»Letošnje kvalifikacije za vstop v drugo zvezno ligo bodo v Pulju. O gostiteljih kot predstavnikih Hrvaške vemo dovolj, gre za močno ekipo, medtem ko ekipe iz Bosne in Hercegovine ne poznam. Sreča je, ker napredujeta v II. zvezno ligo dve ekipi, tako da možnost za uspeh seveda obstajajo. Lahko se celo zgodijo, da dobi Kočevje v letošnji sezoni kar dva drugoligaša, kar bi bil res neverjeten podvig kočevskega športa, podvig, s katerim se lahko postavi le malokatero takšno mesto. Dobro bi bilo, da v klub dobimo še kakšnega kvalitetnega igralca, nemara Jerneja Zalaznika, ki je trenutno prost.«

Ta želja Gregorja Komaca ni brez osnove. Komac namreč v kvalifikacijah ne bo nastopil, kajti že sredi junija odhaja k vojakom, Špeliču, Pogorelcu in mlademu Murnu pa je za uspeh potreben še kakšen kvaliteten igralec. Zalaznik bi bil zategadelj zelo dobrodošla pridobitev.

M. GLAVONJČ

Gregor Komac: »V Pulju na kvalifikacijah za vstop v II. zvezno ligo ekipa Kočevja ni brez možnosti za uspeh, saj sta za napredovanje dve prosti mesti.«

M. G.

KRŠKI TENISAČI ZMAGALI V 3. C LIGI

KRŠKO — Teniška ekipa krškega teniskluba, ki je letos prvič nastopala v 3. c slovenski ligi, je z izjemno igro porazila vse svoje nasprotnike. V tekmovanju so premagali ekipo Rogaške Slatine s 5:0, Slovenj Gradca s 3:2, Mežico 4:1, Radeče 5:0, Zalec 4:1 in Ravne s 3:2. Tako so osvojili prvo mesto in se bodo sedaj pomerili z ekipo, zmagovalko 3.d lige, za vstop v 2. slovensko teniško ligo. V ekipi so igrali: Igor Ivanovič, Stojan Jazbec, Jani Longo, Martin Škrlec in Jani Štajner.

ELAN — TABOR JADRAN 1:2 (1:1)

NOVO MESTO — V 20. kolu zahodne skupine območne nogometne lige so igralci Elana svojim pristajem pripravili še eno grenko razočaranje. Na splozkem in za igro težkem igrišču so se bolje znašli gostje iz Sežane in nepričakovano iz Novega mesta odnesli obe točki. Strelca za Novomeščane je bil Mesojedec v prvem polčasu. Da bi bila smola še večja, je bil v nedeljo izključen domači vratar Červ, drugi rumeni karton pa je dobil kapetan Elana Pavlin. Oba bosta v nedeljo, ko Novomeščani vnovič igrajo doma, tokrat z vrsto ljubljanske Svobode, počivala.

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

• Rokometarji ribniškega Inlesa so zabeležili še en lep uspeh. Na finalnem pionirskem turnirju najboljših šestih slovenskih ekip, ki je bil pred dnevi v Ljubljani, so se mladi Ribničani uvrstili v finale in tam končili prvostovski Aera Celja s 13:18 (7:8). V predtekmovalju je Inles najprej premagal ekipo Termopola s 17:9 (10:5), nato pa še Dravo z 19:10 (10:4). Za najboljšega igralca finalnega turnirja je bil proglšen Toše Kiprijanov iz ekipe Inlesa.

• Prijateljstvo in druženje mladih športnikov osnovnih šol iz Kočevja in Križu pri Zagrebu traja že deset let, zato je bilo letošnje srečanje v Križu še posebej slovesno. Učenci so se pomerili v več športnih zvrsteh, tako so v košarki zmagali Kočevci z 39:28, v nogometu gostitelji s 6:3, v rokometnem srečanju deklet spet Kočevce s 15:5 in v moškem dvoboju prav tako Kočevci kar z 22:1.

• Prijateljstvo pa ne veže le mladih učencev, pač pa tudi veterane, nogometarje Ribnice in Kočevja. Z vsakoletnimi srečanji in igranjem prijateljskih tekem dajejo tesno stikanim vezem svoje oboležje. Tako sta se ekipi vnovič pomerili pred dnevi na igrišču ob Bistrici v Ribnici, na koncu pa se razšli s prijateljskim rezultatom 1:1.

M. GLAVONJČ

M. GLAVONJČ

Od šaha pa do streljanja

Pestro športno življenje na Blanci — Vsako nedeljo tekmovanje — Šah, mali nogomet, streljanje

BLANCA — Prizadevni organizatorji športnega društva Blanca so pred dnevi pripravili tri športne prireditve, ki postajajo že tradicionalna merjenja moči mladih športnikov iz Posavja.

Začelo se je s šahovskim turnirjem, na katerem je nastopilo 18 udeležencev iz domače krajevne skupnosti, Studenca in

Sevnice. Zmaga je odšla v Studenec, pripragal pa si jo je Bojan Smrdel, drugi je bil Bregar (Log), tretji pa Radej (Blanca). Le teden dni zatem so prišli na svoj račun ljubitelji nogometa. Na igrišču osnovne šole Blanca se je pomerilo 16 ekip iz vseh koncev Posavja, zanimiva srečanja pa so potekala skozi ves dan. V finalu je vrsta Buldožerja iz Brezice ugnala Caffè bar Vrlija iz Krškega, medtem ko je bila ekipa Studenca četrta, Okrepčevalnica Bojan iz Blanca pa četrta.

Serija zanimivih tekmovanj se je končala zadnjo majsko nedeljo s turnirjem v streljanju zračno puško, na katerem se je pomerilo šest ekip sevniške občine. Kar štirje strelci so zadeli enako število krogov (173), tako da so odločile boljše serije. Zmaga je na koncu pripadla Slavku Zakošku (SD Kopitar), drugi je bil Jazbinšek, tretji Plajfar (oba SD Boštanj) in četrti Slemenšek (SD Blanca). V ekipni konkurenci je zmaga pripadla strelcem Koptarja s 509 nastreljanimi krogi, druga je bila SD Boštanj (508), sledila pa so ekipe SD Stiles, SD Blanca, OŠ Blanca itd.

A. MEŠIČEK

NOVOMEŠČANI ČETRTI

NOVO MESTO — Končano je tekmovanje v I. slovenski namiznoteniški ligi. Novomeška ekipa, novinec v tem najvišjem republiškem namiznoteniškem tekmovanju, se je uvrstila na 4. mesto. V zadnjem kolu so Novomeščani gostovali in izgubili z Gornjo Radgono s 6:3 in premagali mariborski Branik z 8:1.

KAR 111 STRELCEV

NOVO MESTO — V počastitev 45-letnice ustanovitve XV. udarne divizije NOV je bilo pred dnevi na strelišču v Bršljinu tekmovanje v streljanju z vojaško puško, ki so ga uspešno pripravili OK ZRVS Novo mesto in pripadniki novomeške garnizije. Tekmovanje se je udeležilo kar 37 ekip s 111 strelci, v posamični konkurenci je zmagal Radovič (ZRVS Ribnica) z 89 krogi pred Kraljem (ZRVS Zhaba vas) 83 in Gradišarjem (TO IMV Novo mesto) 80. V ekipni razvrstitvi je zmaga ekipa TO IMV Novo mesto pred VP 1394 Novo mesto in OŠ Kočevje.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 10. VI.

8.45 — 12.00 in 17.30 — 01.50
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
17.45 VIDEO STRANI
18.00 V ZNAMENJU DVOJČKOV
18.20 GRIZLI ADAMS, 19. del nanižanke
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 EP V NOGOMETU — ZRN:ITALIJA

22.00 DNEVNIK
22.15 POLETNA NOČ
VELIKI ROP, 5. del avstralske nadaljevanke
00.00 ŠOPEN, italijanski film
01.40 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

19.00 Šaleški fantje in Ansambel Mira Klinca — 19.30 Dnevnik — 19.55 Ex libris: Rezbarstvo — 21.00 Glasbeni utrip Primorske — 22.00 Poročila — 22.05 En avtor, en film — 22.30 V dolini reke Isse

(poljski film)

TV ZAGREB

9.00 Ljubo doma, kdor ga ima — 9.30 Znanost — 10.00 Poletno dopolnje — 12.00 Poročila — 16.45 Poročila — 16.50 Program plus (ponovitev) — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Nezdoljni center (TV nanizanka) — 20.55 Kvizoteka — 22.20 Dnevnik — 22.40 Kultura srca — 23.40 Program plus — 01.20 Poročila

SOBOTA, 11. VI.

8.45 — 12.10 in 13.00 — 01.30
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
10.40 JUBILEJNA TEVETKA, ponovitev 19. oddaje
13.15 VIDEO STRANI
13.30 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
13.40 RADOVEDNI TAČEK
13.50 MAKEDONSKA NARODNE PRIPOVEDKE
14.15 V ZNAMENJU DVOJČKOV
14.35 MIŠKOLIN, ponovitev 1. dela
14.45 REPUBLIŠKA REVUJA MPZ ZAGORJE
15.15 EP V NOGOMETU — DAN-

SKAŠPANJA
17.15 NOČNI IZLET, slovenski film
18.45 RISANKA
19.01 KNJIGA
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 VISOKA TARČA, ameriški film
22.15 DNEVNIK
22.35 POLETNA NOČ
VELIKI ROP, 6. del nadaljevanke
NERODA, 1. del angleške humoristične serije
01.20 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.15 Finale pokala Jugoslavije v roko-

metu (m) — 18.40 Dallas — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbena razglednica — 21.15 Pop delavnica

TV ZAGREB

9.30 Dinastija — 10.20 Program plus (ponovitev) — 12.00 Ob 45. obletnici ZAVNOHA — 15.10 Poročila — 15.15 TV koledar — 15.25 EP v nogometu, Danska:Španija — 17.15 Finale pokala Jugoslavije v rokometu — 18.30 Clovek in čas — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Boljše življenje — 20.55 Leteči oddelek Skvotland Yarda (angleški film) — 22.25 Dnevnik — 22.40 Nočni program — 00.40 Poročila

NEDELJA, 12. VI.

8.50 — 12.45 in 14.40 — 22.55
TELETEKST
9.05 VIDEO STRANI
10.10 ŽIV ZAV
11.05 GRIZLI ADAMS, ponovitev 19. dela
11.30 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBL BORISA IN MATEJA KOVAČIČA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI

15.10 SINOV I IN HČERKE STEKLARJA JAKOBA, 10. del nadaljevanke
16.10 NOVOMEŠKA POMLAD 1920 — ROJSTVO NEKE AVANTGARDE, dokumentarna oddaja
16.50 PIRAT, ameriški film
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
20.05 TRI LAHKOTNE IGRE — NOTRANJE REZERVE, drama TV Zagreb
21.10 ZDRAVO
22.40 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

8.55 Poročila — 9.00 Danes za jutri in Niti (angleški film) — 12.00 Anglunipe (oddaja v romščini) — 12.15 Športno zabavno popoldne — 15.15 EP v nogometu, Anglija:Severna Irska — 17.15 Rokomet (ž) Jugoslavija:Romunija — 18.30 Športno popoldne — 19.00 Montreal: Formula 1 za VN Kanade — 20.45 EP v nogometu, Nizozemska: SZ — 22.00 Športni pregled

PONEDELJEK, 13. VI.

8.45 — 12.00 in 17.30 — 01.10
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
17.45 VIDEO STRANI
18.00 RADOVEDNI TAČEK
18.15 MALA NADA, 1. del otroške serije
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNİK

19.30 DNEVNIK
20.05 TISOČLETNA ČEBELA, 4., zadnji del slovaške nadaljevanke
21.00 OSMI DAN, oddaja o kulturi
21.40 DNEVNIK
22.00 POLETNA NOČ
BEG V NEZNANO, 1. del avstralske nadaljevanke
ALO, ALO, humoristična serija
01.00 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.30 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svet danes (zunanje-politična oddaja) — 20.45 Poročila — 20.50 Mladi ustvarjalci — 21.10 Narasle vode (nizozemska nadaljevanke) — 22.00 Revolucija, ki traja — 22.45 Poezija

TOREK, 14. VI.

8.45 — 12.00 in 16.20 — 02.00
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
16.35 VIDEO STRANI
16.50 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
16.55 ČAROBNA KOŠARKA
17.15 EP V NOGOMETU — ZRN

DANSKA
19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
20.05 RAZSVETLJENI POGLED, film o Evgenju Bavčarju
21.00 AKTUALNO: ODNOSI V FEDERACIJI
22.30 DNEVNIK
22.50 POLETNA NOČ
BEG V NEZNANO, 2. del avstralske

DRUGA TV MREŽA

18.55 Poje vam Catherine Ribeiro — 19.30 Dnevnik — 19.55 Rezerviran čas — 20.15 EP v nogometu, Italija:Španija — 22.00 Poročila — 22.05 Zabavni torek

SREDA, 15. VI.

8.45 — 12.00 in 16.20 — 01.15
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
16.35 VIDEO STRANI
16.50 DEČEK Z ZELENI MIŠKOLIN
17.15 EP V NOGOMETU — ANGLIJA: NIZOZEMSKA
19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
20.05 DODSWORTH, ameriški film (ČB)

Film, ki ga je W. Wyler posnel leta 1936, je pretanjena psihološka študija starejšega zakonskega para, ki je skupaj preživel vrsto let, ne da bi se zares spoznal. Zakonca se začne odkrivati drug drugemu šele na potovanju po Evropi. Na videz trdna zveza razpada, razkrivata se dve samostojni osebnosti z različnimi željami, nagnjenji, hotenji. Ženi ni dovolj pozornost in prijaznost bogatega moža, v strahu pred prihajajočo starostjo si išče drugih moških. Mož ji dolgo stoji ob strani, saj je prepričan, da je to njegova dolžnost, dokler nazadnje ne uvidi, da je edino prav, če

tudi on izbere svojo pot.
21.45 DNEVNIK
22.05 POLETNA NOČ
BEG V NEZNANO, 3. del nadaljevanke
GARFIELD, 2. del
01.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.30 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svet na zaslonu — 20.40 EP v nogometu, Irska:SZ — 22.00 Poročila — 22.05 Umetniški večer

ČETRTEK, 16. VI.

8.45 — 12.00 in 15.55 — 01.25
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
16.10 VIDEO STRANI
16.25 Celje: ATLEŠKI MITING, prenos
18.30 INDIJANSKE LEGENDE, 10.

del kanadske nanizanke
18.50 RISANKA
19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
20.05 TEDNIK
21.10 IZGUBE, 3. del angleške nadaljevanke
22.00 DNEVNIK
22.15 POLETNA NOČ

BEG V NEZNANO, 4. del nadaljevanke
KDO BO NOSIL HLACE, 2. del
01.15 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.30 Beograjski TV program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Teleskino — 22.30 Poročila — 22.35 Lektira

Spored Studia D

100,6 MHz
EPP OGLASI
studio
Tel: 28-160
ČESTITKE

ČETRTEK, 12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 strokovnjak, 15.30 dogodki in odmevi, 17.00 turistična oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

PETEK, 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., skriti mikrofoni, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SOBOTA, 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav izbor pesmi tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditve, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biba leze-biba gre, studio—D jutri

NEDELJA, 8.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja, 9.30 kronika, nekoč je bilo tako..., repičeva draga, 10.00 vse manj je dobrih gostiln, 11.00 mali oglasi, 12.30 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 18.00 konec programa

PONEDELJEK, 12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 modra kronika—ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio D—jutri

TOREK, 12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., iz organizacij združenega dela — mozaična oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 pomagamo vam, 16.30 minute za narod-

no glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio D—jutri

SREDA, 12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 vaš in naš studio—D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

Radio Sevnica

UKV — 96,8 ali 105,2 MHz
Redakcija
Čestitke
telefon 81-004
Oglasi
Studio
telefon 81-315

ČETRTEK, 9. 6.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda Glasbeni uvod za ogrevanje
17.20 — Aktualno
17.35 — EPP in obvestila
17.50 — Iz naših krajev
18.10 — Rezervirano za ...
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Zaključek sporeda

SOBOTA, 11. 6.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda

VEDNO VESELO NA SREČANJU — Aktivisti Rdečega križa v krajevni skupnosti Straža so minulo nedeljo že osmo leto zapored v gasilskem domu pripravili srečanje starostnikov. Več kot sto jih je prišlo od blizu in daleč. Najprej so prisluhnili daljšemu programu, ki so ga spletili učenci osnovne šole Vavta vas, zatem pa sta jih razveselila še harmonikarja Ivan Šiška in njegov sin. Prizidevni organizatorji so za priložnost pripravili tudi srečelov in še marsikaj zanimivega. (Foto: J. Pavlin)

Novomeški gasilci v Nemčiji

Vsestransko koristna pot v Langenhagen in Hannover

V okviru sodelovanja med Novim mestom in Langenhagenom so gasilci iz Novega mesta obiskali Hannover in Langenhagen. Eden od glavnih razlogov za obisk je bila strokovna plat, ker je v tem času v Hannoveru bila največja svetovna razstava gasilstva, ki jo organizirajo vsakih osem let. Po prihodu v Hannover so se gasilci udeležili proslave Slovenskega kulturno-sportnega društva ob 25. maju, dnevu mladosti. Društvo je pripravilo prisrčen kulturni program, po končanem programu pa je bil čas za spoznavanje gostov ter razvedrilni program ob glasbi in plesu. Na proslavi so bile prisotne znane osebnosti Hannovera, posebej pa velja omeniti jugoslovanskega kurtzla Franca Luknerja, predsednika koordi-

nacijskega odbora društve Spodnje Saške Stanislava Stanjloviča in predsednika Slovenskega društva Rafaela Klančarja. Naslednji dan je bil posvečen obisku svetovne razstave gasilstva, kjer so bile prikazane vse novosti s tega področja. Na razstavišću je bilo moč spremljati tudi demonstracije in delo z opremo od gašenja specifičnih požarov do reševanja pri ekoloških naravnih nesrečah. Poleg opreme so bila na razstavišću tudi različna vozila oz. avtomobilske naprave za hitro odkrivanje požarov, kakor tudi naprave za avtomatsko gašenje. Na voljo je bilo zelo veliko strokovne literature in prospektov. V popoldanskih urah je bil organiziran razgovor z gasilci v Langenhagenu. Poleg glavnega komandanta UWE Hollburga in gasilcev so bili navzoči tudi predstavniki mesta Langenhagen in novinarji. Po uradnih razgovorih in izmenjavah izkušenj so gasilci Langenhagna pripravili tovariško srečanje. Poleg razstave gasilstva v Hannoveru se bomo Novomeščani spominjali tudi prijaznosti in odprtosti tamkajšnjih ljudi, članov Slovenskega kulturnega in športnega društva Krka in gasilcev mesta Langenhagen. Omeniti velja, da sta gasilec Novega mesta pomagala pri organizaciji strokovne ekscurzije Socialistična zveza delovnega ljudstva občine Novo mesto in izvršni svet SO Novo mesto.

M. HORVAT

USPEH VITEZIČA IN KOČEVARJA

JESENICE — Minulo soboto in nedeljo je bil na Jesenicah tradicionalni namiznoteniški turnir za pokal Julijskih alp, na katerem sta nastopila tudi člana NTK Novo mesto Kočevar in Vitezič. Prvi je branil barve slovenske članske reprezentance, ki je zmagala, enako kot republiška mladinska reprezentanca, za katero je igral Alan Vitezič. Po tem turnirju se je še kakih 30 klubov pomerilo v ekipni konkurenci, Kočevar in Vitezič sta Novomeščanom prigrjala četrto mesto.

TELEFON ZA VSAKO HIŠO — Velika akcija za napeljavo telefona v vsako hišo v metliški občini je v polnem teku. V gorjanskem delu občine je že vse pripravljeno za polaganje oziroma napeljavo kablov. Letos bodo v Metliki montirali novo telefonsko centralo, do leta 1990 pa bo lahko vsako gospodinjstvo v tej belokranjski občini dobilo telefon. Seveda morajo ljudje za to veliko prispevati z denarjem in delom (Foto: A. Bartelj)

CESTA ALI PROMETNA OVIRA?

OSILNICA — Cesta Brod na Kolpi—Osilnica—Čabar je delno asfaltirana, delno pa makadamska. Med asfaltom in makadomom ni bistvene razlike, saj je povsod polno lukenj. Ob cesti in pogosto celo na cesti so kupi nasipnega gramozja, nihče pa z njim ne zakrpa lukenj. Še posebno luknjasta je cesta na hrvaški strani Kolpe, pa tudi na slovenski so luknje v celoti tako davno položene na asfalt. Uporabniki te ceste še nekatere razumejo, da morda ni denarja za asfalt. Ne morejo pa razumeti, da niso zakrpane luknje vsaj z gramozom, ki ga je dovolj ob cesti, v okoljskih kamolomih ali celo v Kolpi.

KDAJ ODDELEK MILICE V KRMELJU?

KRMELJ — V Mirenski dolini so krajani že večkrat spraševali, kdaj bodo dobili oddelek milice v Krmelju. Za boljše pokritost terena, zlasti še za večjo prometno varnost, odkar je asfaltirana cesta Boštanj—Mokronog, bi bila takšna organiziranost milice že kar nujen korak. Kažejo tudi, da imajo v sosednji trebanjski občini sosedje že dlje oddelek PM v Mokronogu. Kot pravi komandir sevniške PM Anton Derstvenšek, bi oddelek PM v Krmelju kaj hitro zaživel, če bi občina zagotovila ustrezne poslovne prostore in dve stanovanji v Krmelju. Za vse ostalo bi poskrbela PM Sevnica oz. republiški sekretariat za notranje zadeve, ki je omenjeni oddelek PM že imel v svojih planskih aktih, ker pa se dolgo ni nič spremenilo, je bil oddelek izpuščen iz listin. Toda kakor hitro bodo rešili omenjene zagate, bodo papirje že naglo pripravili.

POGLOBLJEN PODVOZ — Prenizek cestni podvoz med Metliko in Rosalnicami je bil huda ovira, saj se je marsikateri večji tovornjak, namenjen v bližnji Komet ali Novolesov tozd, zagodil v njem in tako zaprl pot ostalim vozilom. Sedaj so ta podvoz končno poglobili in ne bo več oviral prometa. (Foto: A. Bartelj)

REPUBLIŠKE PRVAKINJE — V Radljah ob Dravi je bilo pred dnevi ekipno prvenstvo Slovenije v šahu za mlajše pionirke in pionirke. Dolenjska prvaka, ekipi Starega trga, sta se odlično odrezala. Dekleta (na posnetku z mentorjem Vinkom Kobetom) so prepričljivo osvojila naslov republiških prvakinj, kar je njihov že četrti zaporedni uspeh, medtem ko so bili fantje tretji. Naslov prvakinj so osvojile Medvedova, Šterbenčeva, Kobetova, Miheličeva in Obrovnikova, medtem ko so fantovske barve Starega trga branili Vukelič, Šterbenc, Žagar, Stare in Koce. (Foto: T. Golobar)

KONCERT V CERKVI — V cerkvi v Novi Štifti, baročnem biseru iz 17. stoletja, je bilo že več koncertov. Minuli petek, 3. junija, pa je v tej cerkvi, ki je zelo akustična, gostoval oktet Zvon iz Ljubljane. V prvem delu so zapeli Mašo Stanke Premrla, v drugem delu pa več pesmi različnih skladateljev, in to v staro-cerkvenoslovenskem jeziku, ki sta ga za liturgične potrebe Slovanov uvedla sveta brata Ciril in Metod. Za zaključek so zapeli pesem v slovensčini, ki se poje v naših cerkvah. Koncertu so prisostvovali kulturni in javni delavci iz ribniške in kočevske občine, iz Ljubljane in od drugod. Na fotografiji: nastop »Zvona« v Novi Štifti. (Foto: J. Primec)

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je nepričakovano in za vedno zapustil naš dobri in skrbni očka, mož, stari ata, brat in stric

JANKO MALI

iz Bršljina 57

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pisno ali ustno izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti v prerani grob. Posebna zahvala ljubljanskim zaporom oddelek Novo mesto, KS in ZZB Bršljin, pevcem in godbenikom, DO MKZ Krka in Novoteks.

Žalujoci: žena Jožica, hčerka Zdenka s sinom Klemenom, hčerka Jožica z družino in ostalo sorodstvo

Preljubi Peter, oči ti, že leto te med nami ni. V našem domu je praznina, v srcih naših bolečina. Ne mine ura, dan ne noč, povsod si z nami ti navzoč.

V SPOMIN

Boleč je spomin na 14. junij, ko nam je kruta usoda iztrgala nadvse dobrega moža, očija, brata in strica

PETRA ISKRA

z Vinkovega vrha 8

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate svečke na njegovem preranem grobu.

VSJ NJEGOVI

20 let

blagovnica Mercator v Novem mestu

15% popust

pri nakupu na tekstilnem oddelku od 13. do 18. 6. 88

obiščite nas

Iskra Delta

Komisija za delovna razmerja
DO ISKRA DELTA,
Ljubljana, Parmova 41,
objavlja prosta dela in naloge
za območno enoto NOVO MESTO:

VZDRŽEVALCA RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV (1 delavec)

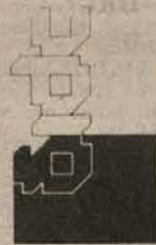
Pogoji:

- VI. ali V. st. elektrotehniške ali računalniške smeri
- 6 mesecev oziroma 2 leti delovnih izkušenj (lahko tudi pripravnik)
- znanje angleškega jezika
- vozniški izpit B kategorije

K sodelovanju vabimo zlasti mlajše delavce z veseljem do dinamičnega in strokovno zanimivega dela pri vzdrževanju moderne računalniške tehnologije. Kandidati bodo v postopku izbire morali opraviti preizkus strokovnega znanja in znanja angleščine. Dela in naloge združujemo za nedoločen čas, razen za pripravnike, s polnim delovnim časom. Poskusno delo je v skladu s pravilnikom o organiziranosti delovne organizacije in razvidu del oziroma naloge.

Kandidati naj pisne prijave s kratkim opisom dosedanjih del in nalog, življenjepisom in priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

DO ISKRA DELTA,
Kadrovsko področje, Ljubljana, Parmova 41.

AVTOPREVOZNIK USPEŠEN GOBAR — Že od rosnih let je Jože Cvelbar z Blance, ki se bo letos srečal z Abrahamom, nadvse uspešen go-bar. Dvakrat do trikrat tedensko gre za kakšne tri ure pešačit po gozdovih in nikoli, kadar seveda gobe sploh rastejo, se ne vrne domov praznih rok. Prejšnji teden, še pred zadnjim obilnim deževjem je v borovem gozdu, pomešanem z nekaj listavci, med Poklekem in Komorivcem našel tile borovničnice oz. jelkova gobana. Večji, ki ima obseg klobuka 86 cm, težak pa je 1,25 kg, je bil za 2-letno vnukinjo Andrejko kar pretežka igračka. (Foto: P. Perc)

V NEDELJO KOLESARSKI MARATON

GROSUPLJE — Kolesarsko društvo Grosuplje organizira v nedeljo, 11. junija, tradicionalni kolesarski maraton »Po poteh II. grupe odredov«. Start maratona bo ob 8.30 v Ivančni gorici, kjer bo tudi cilj, prijave pa zbira organizator med 7. in 8.15 na startu. Proga je dolga 80 kilometrov in bo udeležence vodila iz Ivančne gorice preko Stične, Šentvida, Doba, Radohove vasi, Muljave, Krke, Grosupljega do Loke, Polževega in nazaj v Ivančno gorico. Okrepčevalna postaja bo pri hotelu Polževo.

Crispy bogastvo celega zrnja

Crispy izdelki so povsem naravna zdrava hrana, ki vam jo ponujamo pod zaščitnim znakom NATURA.

Vsi žitovi proizvodi, ki nosijo zaščitni znak NATURA, so zanesljivo čisti plodovi narave, bogati na balastnih snoveh, vitaminih in mineralih.

Ker narava nudi najboljšo, je nesmisel kaj dodajati ali odzemanj. Torej je v Crispy izdelkih prisotno bogastvo celega zrnja.

Naučite se začeti dan s Crispy izdelki, kateri z mlekom ali jogurtom energetsko povsem zadovoljujejo potrebam organizma tako za umske kot fizične delavce.

Tako kot se spreminja vse na svetu, se spreminjajo tudi prehrabene navade. Tisti, ki bodo prej dojeli, da je Crispy zdrava hrana novega stoletja, bodo zagotovo prej izbojevali zmage nad boleznimi današnjega časa.

Crispy izdelki niso namenjeni le zajtrkom, malicam in lahkim večerjam. Lahko jih dodajamo tudi glavnim obrokom ali pa jih grizljamo kar tako, ker so dobri.

Izpraznjenih škotel ne zavrzite! V lističu, priloženem vsaki škattli, je nasvet, kako jih lahko koristno uporabite.

ŽITO Ljubljana, TOZD Mlini

Slovenija

Moja dezela.

sozd rek edvarda kardelja, trbovlje
DO RUDNIK RJAVEGA PREMOGA PREMOGA
TOZD RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
KANIŽARICA - 68340 ČRNOMELJ

Komisija za delovna razmerja
objavlja dela in naloge

ŽAGAR — GATERIST

Pogoji: izpit za gaterista in eno leto delovnih izkušenj

Prijave dostavite v 8 dneh po objavi na naslov: Rudnik rjavega preмога Kanižarica, Črnomelj

284/23

specializirano podjetje
za industrijsko opremo,
TOZD IKON
Kostanjevica na Krki
Krška cesta 6

Komisija za delovna razmerja
razpisuje prosta dela in naloge
s posbnimi pooblastili in odgovornostmi

vodja prodajno-projektivne enote

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo strojne smeri
- da ima 3 oziroma 5 let ustreznih delovnih izkušenj, ki so dokazane z delovnimi uspehi, doseženimi z večletnim uspešnim opravljanjem del in nalog na tem ali podobnem delovnem področju
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti
- da aktivno obvlada en svetovni jezik.

Mandat traja 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: »SOP« KRŠKO, TOZD IKON, Krška cesta 6, 68311 Kostanjevica na Krki. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

283/22

Knjiga, ki jo že imajo Angleži, Američani, Nemci in Švedi, Slovenci pa jev takšnem obsegu še nismo imeli:

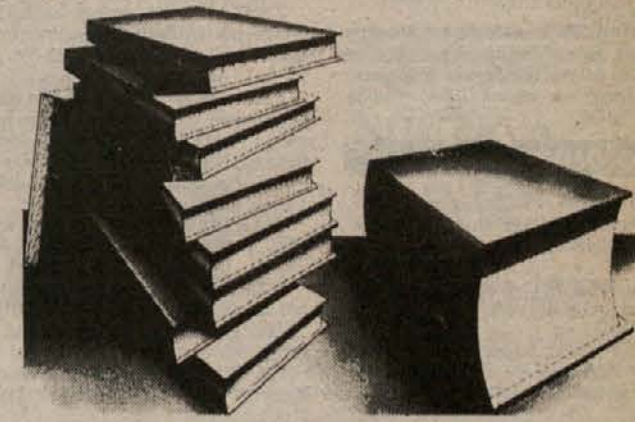
UGANKARSKI SLOVAR

Založnik ČGP Delo, TOZD Novi tednik in Radio Celje. Na 302 straneh je zbranih preko 15.000 gesel in pojmov, ki se pojavljajo v križankah in drugih zvrsteh slovenske enigmatike.

Ugankarski slovar je nepogrešljiv pripomoček reševalcev in sestavljalcev križank in drugih ugank.

ŠLOVAR NE MISLI NAMESTO VAS!

Crko — iztočnico morate najti sami, torej z ugankarskim slovarjem vaš konjiček ne izgubi na športnem duhu.

DOSLEJ ZAPLETENO ODSLEJ ENOSTAVNO

Enciklopedije
Leksikoni
Slovarji
Atlasi

UGANKARSKI SLOVAR
Več knjig v eni!

Ugankarski slovar lahko kupite v vseh boljše založenih knjigarnah ali pa pošljite spodnjo naročilnico na naslov:

ČGP Delo, TOZD Novi tednik in Radio Celje,
Trg V. kongresa 3 A, 63000 Celje

NAROČILNICA

UGANKARSKI SLOVAR: 23.200 din

Priimek in ime .....

Točen naslov: .....

Številka osebne izkaznice ..... izdane pri SO .....

Podpis: .....

tedenski koledar

Četrtek, 9. junija — Primož Petek, 10. junija — Marjeta Sobota, 11. junija — Zalka Nedežja, 12. junija — Adela Farselj, 13. junija — Anton Torek, 14. junija — Metod Sreda, 15. junija — Vid

LUNINE MENE

14. junija ob 10.14 — mlaj

kino

BREŽICE: 10. in 11. 6. (ob 20. uri) ameriški film Trinita. 12. (ob 18. in 20. uri) ter 13. 6. (ob 20. uri) ameriški film Petek 13 — Jakson živi. 14. in 15. 6. (ob 20. uri) ameriška drama Star 80.
ČRNOMELJ: 10. 6. (ob 18. uri) jugoslovanski risani film Čudežni gozd. 10. in 12. 6. (ob 20. uri) avstralski film Dakota Harris — skrivnost novoodkritih otokov. 14. 6. (ob 20. uri) ameriška komedija Topli obrok. 16. 6. (ob 20. uri) francoska kriminalka Pasja vročina.

MIRNA PEČ: 11. 6. film Meso in kri.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 9. 6. (ob 18. in 20.15) ameriška vojna drama Platoon — vod smrti. Od 10. do 12. 6. (ob 18. in 20. uri) ameriška vojaška komedija M.A.S.H. — mobilna vojaška kirurška bolnica. 13. in 14. 6. (ob 18. in 20. uri) angleška komedija Dirka za časom. 15. 6. (ob 18. in 20. uri) domača komedija Tesna koža — II. del. 15. 6. (ob 22. uri) ameriški erotični film Bordel.

SEVNICA: 9. in 10. 6. ameriški akcijski film Zakon molka. 11. in 12. 6. ameriški akcijski film Ulica straha. 16. in 17. 6. ameriški kriminalni film Mafije zakon (Vse predstave ob 20. uri)
TREBNJE: 11. in 12. 6. ameriška komedija Obupno iščem Suzano.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 10. do 12. 6. ameriški akcijski film Ukaz Leopard. Od 13. do 15. 6. ameriški film Moj sosed je vampir.

R 4 TL, letnik 1978, prodam. Iztok Kren, Paderšičeva 11, Novo mesto. Od 15. do 18. ure. (3138-MV-23)
TOMOS AUTOMATIK, skoraj nerabljeno, in traktor univerzal 445 poceni prodam. Tel. 97-264. (P23-51 MO)
Z 128, letnik 1986, prodam. Albin Bogolin, Koprivnica 35, tel. 72-443, dopoldne. (P23-52 MO)
Z 101, letnik 1977, prodam celo ali po delih. Cena 60 SM. Vozilo je v vzornem stanju. Tel. 72-446. (3204-MV-23)
Z 101, letnik 1977, dobro ohranjena, prodam. Cena po dogovoru. Tel. 62-690. (P23-54 MO)
ZASTAVO 101, maj 1984, prodam. Denžič, tel. 61-083, dopoldne. (3206-MV-23)
R 4 TL in opel rekord 1,9 prodam. Tel. 76-037. (3209-MV-23)
R 18, letnik 1983, prevoženih 48.000 km, registriran do 8. 6. 1989, prodam. Tel. 24-227. (3210-MV-23)
WOLKSWAGEN kombibus, letnik 1985, 2000 ccm, prodam. Informacije na tel. (061) 322-925. (3213-MV-24)
126 P, letnik november 1982, prodam. Tel. (061) 772-911, int. 32, Darinka Murn, Trebča vas 22, Dvor. (3212-MV-24)
NISSAN SUNNY 1,6 TLX, letnik maj 1987, metalik — temno moder, registriran, ugodno prodam. Tel. 71-956. (3211-MV-23)
MOTOR JAWO 350 ccm, star tri mesece, prodam. Sašek, Dol. Suhadol 7, Brusnice. (P23-56 MO)
Z 101, letnik 1986, in TOMOS avtomatik, letnik 1987, prodam. Tel. 40-171. (3108-MV-23)
R 4, registriran, prvi lastnik, prodam za 180 SM. Telefon 72-446. (3082-MV-22)

službo dobi

MOTOR MZ (250 ccm) prodam. Jože Umek, Uršna sela 30. (3101-MV-23)
R 4 GTL, oktober 1987, prodam. Tel. 76-334, popoldne. (3106-MV-23)
R 4 GTL, letnik 1986, in TOMOS avtomatik, letnik 1987, prodam. Tel. 40-171. (3108-MV-23)
R 4, registriran, prvi lastnik, prodam za 180 SM. Telefon 72-446. (3082-MV-22)

WARTBURG, letnik 1974, kompletne ali po delih, zadnji odbijač za golf JX in torzijsko os za tovorno prikolico prodam. Tel. 65-391. (3140-MV-23)
R 4 TL, letnik 1985, prodam za 5 M. Tel. 21-234. (P23-16MO)
GOLF DIESEL, letnik 1986, in gorile Landis Gyr (50.000 cal), prodam. Ogled vsak dan. Bračička, Rosalnice 12, Metlika. (3142-MV-23)
Z 101, prodam za 200 SM. Tel. 22-377. (P23-26MO)
Z 101, avgust 1986, prevoženih 24.000 km, prodam. Tel. 60-143, popoldne. (23-27MO)
126 P, letnik 1976, registriran do novembra 1988, prodam za 100 SM. Tavčar, Lamutova 9, Novo mesto, tel. 22-578. (P23-15MO)
R 4, letnik 1987, prodam. Ivan Kralj, Brusnice 86, tel. 23-856. (3146-MV-23)
126 P, letnik 1980, prodam. Janez Zupančič, Menaška vas 69, Dolenski Toplice, tel. 65-631. (3148-MV-23)
Z 101, letnik 1979, prodam. Tel. 52-787, dopoldne. (P23-29MO)
126 P, letnik 1982, prodam. Silvo Veselič, Adlešiči 9, Adlešiči. (P23-17MO)
VISO 2 CLUB, letnik 1982, prodam. Tel. (068) 67-001. (P23-19MO)
KAMION VLAČILEC s polprikolico, letnik 1975, s pogodbenim delom ali brez njega, prodam. Franci Urbič, Dol. Dobrava 12, Trebnje. (P23-20MO)
Z 750 S, letnik 1977, prevoženih 50.000 km, prodam. Vrščaj, Marjana Kozine 6, tel. 23-943. (3119-MV-23)
DOBRO OHRANJEN APN 6, peč za centralno kurjavo s priključki in električno-plinski štedilnik prodam. Tel. 22-921. (3120-MV-23)
126 P, letnik 1983, prodam. Tel. 75-512. (3149-MV-23)
ZASTAVO 101, letnik 1984, registriran do maja 1989, prodam. Ostalo po dogovoru. Tel. 79-730 dopoldne in (063) 781-135 popoldne. (2755-MV-23)
ZASTAVO 101 confort, letnik 1980, prevoženih 43.700 km, garazirano, prodam. Informacije po telefonu 21-595 med 13. in 15. uro. (3127-MV-23)
126 P, letnik 1979, zelo dobro ohranjen, prodam. Ogled možen v četrtki in petek od 16. do 20. ure. Vladka Gašperšič, Brod 65, Novo mesto. (P23-22MO)
126 P, letnik 1982-avgust prodam. Novak, tel. 47-488. (P23-24MO)
WARTBURG KARAVAN, letnik 1980, prodam. Tel. 42-206. (3130-MV-23)
Z 750, letnik 1982, prodam. Zelo dobro ohranjena, prvi lastnik, prevoženih 23.000 km. Janez Ljubi, C. brigad 32, Bršljin, Novo mesto. (3133-MV-23)
126 P, letnik 1978, prodam. Marvar, Ratež 64, tel. 85-989. (3136-MV-23)

službo išče

FANTJE, DEKLETA! Če imate prosti vikende in prevoz, priložnost 200 SM na mesec, pokličite popoldne na 84-986 (Marjan). (3174-SD-23)
ČE STE v finančni krizi, bližajo se dopusti, lahko zaslužite 200 SM. Plačilo tedensko. Avto obvezen! Petek od 17. uri — Ločna 8/a, Novo mesto. (3203-SD-23)

stanovanja

PRODAJ lastniško stanovanje (polovica hiše) s posebnim vvhodom, 90 m². Poleg stanovanja je za prodajo še polovica podstrešja, 40 m², in lastniška zidana garaža — podkletena, 30 m², primerno za majhno obrt. Asfalt do hiše. Okoli hiše je 600 m² zemlje in vrta. Šifra: »PRED-MESTJE NOVEGA MESTA«. (P23-36MO)
NOVO dvosobno stanovanje v Novem mestu prodam. Tel. 26-909. (P23-34MO)
STANOVANJE v Novem mestu išče mladi zakonski par, z dobrim plačilom ali predplačilom. Tel. 27-841, od 15. ure dalje. (3169-ST-23)
STANOVANJE v Krškem vzajem v najem. Poudbe na tel. 26-908, dopoldne. (P23-30MO)

MLADA DRUŽINA išče kakršnokoli stanovanje v Novem mestu. Tel. 25-077 ali Suhadolnik, pri Brajerju, Nad mlino 41, Novo mesto. (3113-ST-23)
VEČJE STANOVANJE v centru Trebnje prodam. Informacije na telefon (068) 28-658. (3147-ST-23)
DEKLE išče manjše stanovanje v Novem mestu. Tel. 20-350, popoldne. (3144-ST-23)
ENOSOBNO komfortno stanovanje (telefon, centralno ogrevanje, balkon) in garažo v isti stavbi v Sevnici prodajamo. Informacije na telefon (068) 75-624. (P23-7MO)

motorna vozila

Zastava 101 (1300 ccm), letnik 1981, prevoženih 50.000 km, prodam. Informacije tel. 23-430.
OPEL REKORD 1900, letnik 1975, prodam po ugodni ceni. Telefon 81-988. (P23-4MO)
GOLF diesel, letnik 1983, prodam. Mirko Haralovič, Globičice 10, 68311 Kostanjevica. (3096-MV-23)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezek-Jakšič, Bojan Budja, Anton Jakšič, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 600 din, naročnina za 1. polletje 10.000 din; za delovne in družbene organizacije 40.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
OGLAS: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 9.000 din, na prvi ali zadnji strani 18.000 din; za razpise, licitacije ipd. 10.000 din. Mali oglas do deset besed 6.000 din, vsaka nadaljnja beseda 600 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mali oglaš in naročniški oddelki 24-006. Nenaroceni rokopolov in fotografije ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

R 4 TL, letnik 1978, prodam. Iztok Kren, Paderšičeva 11, Novo mesto. Od 15. do 18. ure. (3138-MV-23)
TOMOS AUTOMATIK, skoraj nerabljeno, in traktor univerzal 445 poceni prodam. Tel. 97-264. (P23-51 MO)
Z 128, letnik 1986, prodam. Albin Bogolin, Koprivnica 35, tel. 72-443, dopoldne. (P23-52 MO)
Z 101, letnik 1977, prodam celo ali po delih. Cena 60 SM. Vozilo je v vzornem stanju. Tel. 72-446. (3204-MV-23)
Z 101, letnik 1977, dobro ohranjena, prodam. Cena po dogovoru. Tel. 62-690. (P23-54 MO)
ZASTAVO 101, maj 1984, prodam. Denžič, tel. 61-083, dopoldne. (3206-MV-23)
R 4 TL in opel rekord 1,9 prodam. Tel. 76-037. (3209-MV-23)
R 18, letnik 1983, prevoženih 48.000 km, registriran do 8. 6. 1989, prodam. Tel. 24-227. (3210-MV-23)
WOLKSWAGEN kombibus, letnik 1985, 2000 ccm, prodam. Informacije na tel. (061) 322-925. (3213-MV-24)
126 P, letnik november 1982, prodam. Tel. (061) 772-911, int. 32, Darinka Murn, Trebča vas 22, Dvor. (3212-MV-24)
NISSAN SUNNY 1,6 TLX, letnik maj 1987, metalik — temno moder, registriran, ugodno prodam. Tel. 71-956. (3211-MV-23)
MOTOR JAWO 350 ccm, star tri mesece, prodam. Sašek, Dol. Suhadol 7, Brusnice. (P23-56 MO)
Z 101, letnik 1986, in TOMOS avtomatik, letnik 1987, prodam. Tel. 40-171. (3108-MV-23)
R 4, registriran, prvi lastnik, prodam za 180 SM. Telefon 72-446. (3082-MV-22)

WARTBURG, letnik 1974, kompletne ali po delih, zadnji odbijač za golf JX in torzijsko os za tovorno prikolico prodam. Tel. 65-391. (3140-MV-23)
R 4 TL, letnik 1985, prodam za 5 M. Tel. 21-234. (P23-16MO)
GOLF DIESEL, letnik 1986, in gorile Landis Gyr (50.000 cal), prodam. Ogled vsak dan. Bračička, Rosalnice 12, Metlika. (3142-MV-23)
Z 101, prodam za 200 SM. Tel. 22-377. (P23-26MO)
Z 101, avgust 1986, prevoženih 24.000 km, prodam. Tel. 60-143, popoldne. (23-27MO)
126 P, letnik 1976, registriran do novembra 1988, prodam za 100 SM. Tavčar, Lamutova 9, Novo mesto, tel. 22-578. (P23-15MO)
R 4, letnik 1987, prodam. Ivan Kralj, Brusnice 86, tel. 23-856. (3146-MV-23)
126 P, letnik 1980, prodam. Janez Zupančič, Menaška vas 69, Dolenski Toplice, tel. 65-631. (3148-MV-23)
Z 101, letnik 1979, prodam. Tel. 52-787, dopoldne. (P23-29MO)
126 P, letnik 1982, prodam. Silvo Veselič, Adlešiči 9, Adlešiči. (P23-17MO)
VISO 2 CLUB, letnik 1982, prodam. Tel. (068) 67-001. (P23-19MO)
KAMION VLAČILEC s polprikolico, letnik 1975, s pogodbenim delom ali brez njega, prodam. Franci Urbič, Dol. Dobrava 12, Trebnje. (P23-20MO)
Z 750 S, letnik 1977, prevoženih 50.000 km, prodam. Vrščaj, Marjana Kozine 6, tel. 23-943. (3119-MV-23)
DOBRO OHRANJEN APN 6, peč za centralno kurjavo s priključki in električno-plinski štedilnik prodam. Tel. 22-921. (3120-MV-23)
126 P, letnik 1983, prodam. Tel. 75-512. (3149-MV-23)
ZASTAVO 101, letnik 1984, registriran do maja 1989, prodam. Ostalo po dogovoru. Tel. 79-730 dopoldne in (063) 781-135 popoldne. (2755-MV-23)
ZASTAVO 101 confort, letnik 1980, prevoženih 43.700 km, garazirano, prodam. Informacije po telefonu 21-595 med 13. in 15. uro. (3127-MV-23)
126 P, letnik 1979, zelo dobro ohranjen, prodam. Ogled možen v četrtki in petek od 16. do 20. ure. Vladka Gašperšič, Brod 65, Novo mesto. (P23-22MO)
126 P, letnik 1982-avgust prodam. Novak, tel. 47-488. (P23-24MO)
WARTBURG KARAVAN, letnik 1980, prodam. Tel. 42-206. (3130-MV-23)
Z 750, letnik 1982, prodam. Zelo dobro ohranjena, prvi lastnik, prevoženih 23.000 km. Janez Ljubi, C. brigad 32, Bršljin, Novo mesto. (3133-MV-23)
126 P, letnik 1978, prodam. Marvar, Ratež 64, tel. 85-989. (3136-MV-23)

Z 750, letnik 1976, dobro ohranjena, in tomos 15 SLC nujno prodam. Kočman, Lutersko selo 14, Otočec. (3159-MV-23)
Z 101, letnik 1978, prodam. Tel. 42-234. (4289-MV-22)
TOMOS AUTOMATIK bilet prodam. Tel. 26-314, popoldne. (3165-MV-23)
Z 750, letnik 1985, prevoženih 14.000 km, prodam. Franc Vovk, Ragovo 14 a, Novo mesto. (3167-MV-23)
Z 101, letnik 1979, prodam. Košak, Drama 24, tel. 42-467. (3171-MV-23)
APN 6, star eno leto, prodam za 1.000.000 din. Tel. 25-747. (23-59MO)
OSEBNI avto Golf diesel l. 1986 prodam. Tel. 22-960. (P23-56MO)
ZASTAVO 101 l. 1977 prodam. Tel. 52-004. (P23-57MO)
PRODAM P 126, star 1 leto. Tel. 26-416. (P23-58MO)

prodam
NOV parni čistilec »100 GRADI« ugodno prodam. Tel. 60-314. (3214-PR-23)
800 kom. strešne opeke NOVI BEČEL, nov pralni stroj Gorenje in več novih kovčkov prodam. Tel. (068) 24-030. (3216-PR-23)
120-BASNO KLAVIRSKO HARMONIKO Melodija in Tomos APN 6 prodam. Drobež, Gomila 2, Šentjernej, tel. 42-376. (3123-PR-23)
CICHOV VOZICEK, malo rabljen, prodam. Tel. 21-083. (P23-23MO)
DVA KLASICNA FOTELJA (blago), trosed, raztegljiv v posteljo (skajblago), dele za ludo 1600: motorček za brisalce, kompletni zadnji odbijač, kompletni pokazatelj za pritisek olja z urico, vse novo, ugodno prodam. Tel. (068) 72-311, popoldne. (3128-PR-23)
RADIO MELODIJA prodam. Karolina Henigman, Segova 12, Novo mesto, tel. 24-058. (3134-PR-23)
NOVO TROBENTO poceni prodam. Tel. (068) 32-315. (3137-PR-23)
KOZO z dvema mladčema prodam. Tel. 20-554. (3139-PR-23)
OTROŠKO POSTELJICO, stajico in hojico prodam. Tel. 20-486. (3143-PR-23)
ZAMRZOVALNO SKRINJO (210 l) prodam. Tel. 27-776. (P23-14MO)
DVA MESECA STARE nemške ocvarje prodam. Tel. (068) 51-087. (P23-18MO)
PRODAM čistokrvne šarplaninske ocvarje, stare sedem tednov, in enega nemškega ocvarja, starega osem mesecev. Jože Bojanc, Dolenja vas 16, Otočec. (3212-PR-24)
PRODAM računalnik, nov, ZX spectrum + 2 128 K z monitorjem in večjim številom programov. Pokličite na telefon 27-475, popoldne. (3205-PR-23)
KONJKA, dobrega voznika, starega tri leta, 450 kg, prodam. Franc Gregorčič, Groblje 54, Šentjernej. (P23-50MO)
MESALEC za beton (250 l) kombiniran elektrika — bencin, malo rabljen, prodam. Tel. 71-961. (P23-32MO)
USNJENO SEDEŽNO garnituro delfin, novo, prodam. Tel. 44-659. (P23-43MO)
PRALNI STROJ gorenje, nov, ugodno prodam. Tel. 24-458. (P23-44MO)
PRODAM črno-beli televizor in motorno žago homelite v okvari. Tel. 27-842. (3181-PR-23)
OMARO in ležišče poceni prodam. Barbič, tel. 25-803. (3177-PR-23)
PRODAM puhalik, 15-colični voz in APN 6. Saje, Dol. Kamenje 4, Novo mesto. (3178-PR-23)
TV GORENJE, črno-beli, malo rabljen, ugodno prodam. Tel. 65-331. (3166-PR-23)
KOTNO KUHINJO, ohranjeno, prodam. Ogled možen zvečer, na tel. 25-102. (3168-PR-23)
BRAKO šotor prikolico prodam. Tel. 84-981. (P23-31MO)
ŠOTOR za 6 oseb, malo rabljen, prodam. Tel. 23-717. (3150-PR-23)
PRALNI STROJ z rezervnim tesnilom, v dobrem stanju, prodam za 10 SM. Telefon 23-174 — Vovk. (3202-PR-23)
PRODAM dneвно sobo z dvosedom, dobro ohranjeno, staro tri leta in pralni stroj gorenje E program, star dve leti. Cena po dogovoru. Tel. 21-727 (int. 226), Mojca Konda. (P23-53MO)
STEREO radiokasetofon prodam. Tel. 23-973. (P23-7MO)
PRODAM žago venecianko v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Informacije po telefonu (068) 77-324, v večernih urah. (P23-5MO)
GARAZO na Mestnih njivah prodam. Tel. (061) 218-071, po 19. uri. (3097-PR-23)
ELEKTROMOTOR, dvostopenjski, trifazni (moč 1,5 in 8 KW, 170 in 940 vrtljajev na minuto), z zavoro, prodam. Tel. (061) 868-637. (P23-3MO)
MOTORNO ŽAGO Sachs-Dolmar 112 prodam. Prosenik, Dol. Težka voda 26, tel. 43-757. (3091-PR-23)
GUMI VOZ (15 col) in pralni stroj Gorenje v okvari prodam. Telefon dopoldne 61-880. (3102-PR-23)
JUNCA, težkega 400 kg, prodam. Mišjak, Borčev, Novo mesto. (3104-PR-23)
ZAMRZOVALNO SKRINJO (210 l), staro tri leta, ugodno prodam. Tel. (068) 51-070. (P23-11MO)
HARMONIKO Weltmeister, 60-basno, prodam. Tel. (068) 45-388. (3111-PR-23)

posest
PRODAM starejšo hišo, vseljivo, z ostalimi gospodarskim poslopijem, v Gorenjem Medvedjem selu. Franciška Kalíšek, Belšinja vas št. 2, Trebnje. (P23-21MO)
PARCELO-njivo pri Ledčih vasi prodam. Tel. 42-416. (3131-PO-23)
PRODAM novo hišo s 25 ari vrta in 45 arov njive ali zamenjam za enakovredno hišo na območju Dolenski. Kirn, Goriška vas 3, 68275 Škočjan. (3141-PO-23)

PRODAM več parcel v Rodinah pri Črnomlju. Informacije na tel. (068) 51-427, Helena Vajs, Vojna vas, Črnomelj. (P23-41MO)
ENOSTANOVANJSKO prosto stoječo hišo v Novem mestu — centralna kurjava, garaža, telefon, večji vrt, odlična lokacija — prodam. Poudbe na oglašni oddelki Dolenjskega lista pod šifro: »NAD KRKO« (P22-27MO)
PARCELO vinograda z zidnico, primerno tudi za stanovanje, v skupni izmeri 4111 m², prodam v Kladju pri Vranskem (pošta Sentjanž). Vse informacije dobite po telefonu (061) 872-035, Terezija Pivec, Preleše 4, Dole pri Litiji. (P23-6MO)
PARCELO z vikendom, oddaljeno 5 km od Novega mesta, na lepi lokaciji, prodam. Tel. (068) 25-887. (3103-PO-23)
KUPCI, POZOR! Parcelo za vikend in gozd v bližini Škočjana zamenjam za osebni avto ali prodam. Pepca Gananoni, Zapotok 14, Ig. (P23-2MO)
VRT s stavbišči v izmeri 1,24 ha in gozd v izmeri 1,75 ha na Smuki pri Kočevju prodam. Tel. (063) 884-133, v večernih urah. (P23-13MO)

kupim
KRŠKO—ARTIČE—BREŽICE. Na tej relaciji kupim zazidljivo parcelo. Tel. 33-519. (3122-KU-23)
KUPIMO starejšo hišo z vrtom — okolica Novega mesta, do 20 km. V poštev pridejo samo ponudbe z okvirno ceno in krajem. Ponudbe pod šifro: »VSE-LJIVO TAKOJ«. (3152-KU-23)

kmetijski stroji

IMT 539, 40 ur, in prikolico 4 t prodam. Tel. 25-608, popoldne. (3189-KS-23)
CISTERNO CREINA (2200 l) ugodno prodam. Tel. (061) 864-278. (3188-KS-23)
PRODAM štiri nove gume za traktor TV 30. Informacije po 20. uri na tel. 65-278, Konček. (3162-KS-23)
FREZO za traktor TV prodam. Lukše, Vel. Brusnice 97. (3173-KS-23)
PRODAM malo rabljen puhalik tajfun in motorno žago stihl. Naslov v upravi lista. (3160-KS-23)
PRODAM bočno rotacijsko kosilnico 1350, dobro ohranjeno. Globevnik, Škočjan 5. (P23-55MO)
IMT 540 (1600 delovnih ur) in kravo, brejo šest mesecev, ugodno prodam. Gole, Stari trg 42, 68210 Trebnje. (2986-KS-22)
KOSILNICO za TV 420-523, skoraj novo, prodam. Tel. 47-318. (P23-12MO)
TRAKTOR Ferguson 560, star dve leti, prodam. Jože Božič, Raka 36. (3110-KS-23)
TRAČNI OBRAČALNIK 220 prodam. Goriška vas 15, Mirna peč. (3129-KS-23)

popravek
V 22. številki Dol. lista je bil objavljen razpis novomeške SŠTŽU Boris Kidrič. Pri stavljenju je žal prišlo do napake, pod točko a se 5. alineja razpisa pravilno glasi:
— 3 učiteljev elektro strokovnih predmetov — dipl. inž. elektrotehnike
Prizadetim se opravičujemo!
DL — ep
286/23

prekllici

ANTON JAKOVČIČ iz Gribelj št. 5 preključim žaljive besede, izrečene JANEZU JAKOVČIČU. (P23-28MO)

razno

ŽELITE ČEBELARITI? Oskrbim vas s panji in čebelami. Nudim mentorstvo. Prodajam čebelje družine in roje. Prevalšek, tel. (068) 58-183. (3114-RA-23)

INŠTRUIRAM matematiko za srednje šole. Telefon 25-003. (3158-RA-23)
ODKUPIM jurčke za vlaganje. Telefon 22-283, v petek od 7. do 10. ure. (3192-RA-23)

obvestila

HENČEK bo igral na Rdečem kalu — Dobrič 12. junija na vrtni veselici. (3163-OB-23)
ŽAGAM drva v Novem mestu. Tel. 27-516. (3141-OB-23)

servis zamrzovalnikov!

Če vam zamrzovalna skrinja ne hladi, neprekinjeno deluje, toč ali le-di, pokličite (061) 573-858, nonstop! Baumkircher, Ljubljana-Šiška. (P20-9MO)

CENJENE STRANKE!

Sedaj je čas, da se naročite za sliko, pleskarstva dela ter polaganje tapet. Tel. 84-616. (880-OB-8)

ZAHVALA

V komaj 47. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustil naš dragi mož in ati

VIKTOR LAJKOVIČ

iz Vel. Podloga 1a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočust

*V lepem majskem jutru
so ptički že zapeli,
a tvoje zlato srce
za vedno je utihnilo.*

*O draga mama,
tam v grobu ti počivaš,
a naših solz bolesti
ne bo se posušilo.*

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, babica in prababica

BARBARA GORENC

iz Križa pri Tržišču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami in pokojno mamo v tako lepem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred in tolažilne besede. Iskrena hvala postaji milice iz Sevnice in govorniku Marjanu Jamšku.

Žalujoči: vsi njeni

*Smrt se izlila je v blede obličje,
pogled je zaplaval v neznani pokoj,
ni več trpljenja ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.*

(S. Gregorčič)

ZAHVALA

V 83. letu starosti je ugasnilo življenje našega dragega ata, deda, pradedca in brata

MATIJE BLASA

z Vel. Vrha 19 pri Šentjanžu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sovaščanom in znancem za pomoč, vsem, ki ste nam ustno ali pismeno izrazili sožalje, za darovane vence, cvetje in sveče, ter vsem, ki ste pokojnega spremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala KS Šentjanž, podjetju GG Brežice, kolektivu TK Sevnica, tov. Šušteršiču in tov. Šinkovcu za poslovilne besede ob grobu, pevcem iz Hrastnika za zapete žalostinke in nosilcem praporov, zdravstvenemu osebju iz Sevnice in Krmelja, ki mu je v dolgoletni težki boleznini pomagalo in lajšalo bolečine, ter g. župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: sinovi in hčerki z družinami, brat, sestra, Marica Jamnik z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 68. letu starosti je odšel od nas naš dragi mož, oče, ded, in brat

RADE BARJAKOVIČ

Žuniči 16, Adlešiči

Od njega smo se poslovili v soboto, 28. maja, na pokopališču v Pavnovičih. Zahvaljujemo se za izrečeno sožalje, poslovilni govor in podarjeno cvetje.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je nenadoma zapustil brat in stric

JOŽE FRANKO

iz Dol. Vrhpolja

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gasilskemu društvu Vrhpolje za vso pomoč in poslovilne besede ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: brata Tone in Janez, Francka in Slavko z družino ter teta Pepca

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga, nadvse skrbna mama, stara mama, sestra in teta

JERIČA POVŠE

iz Klenovika 5

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami in nam pomagali, pokojnici darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala gospodu župniku, pevcam za zapete žalostinke in krajevni skupnosti za govor. Iskrena zahvala tudi nevrološkemu oddelku splošne bolnišnice Novo mesto. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoči: sin Slavko z družino, hčerki Tončka in Mici z družino in vsi njeni

V SPOMIN

6. junija mineva leto dni, odkar smo se poslovili od našega

VINKA JERMANA

iz Novega mesta, Ljubljanska 33

Teško smo se od tebe poslovili in še težje te bomo pozabili. Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

V SPOMIN

11. junija mineva žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

NEŽA JURŠIČ

Iglenik 3

Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje ter ji prižigate sveče.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

ANE SINTIČ

iz Prušnje vasi 10

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, vsestransko pomoč in darovano cvetje. Hvala vsem, ki ste našo mamo spremili na njeno zadnjo pot. Posebna hvala osebjem Zdravstvenega doma Kostanjevica za dolgoletno zdravljenje na domu, DO Integral-gostinstvo Črnomelj in gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

*Skrb, delo in trpljenje, dragi oče,
bilo tvoje je življenje.
Bolečine si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je 28. maja za vedno zapustil naš dragi ata

JOŽE UHAN

iz Dol. Nemške vasi 32 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter spremili pokojnega na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo internemu oddelku, dr. Vilfanovi iz Trebnjega, govorniku ŽTP za poslovilne besede, Cestnemu podjetju, DO Trimo, pevcem in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti drage žene in skrbne mame

JOŽEFE KRANJČEVIČ
roj. ŠRIBAR

iz Brezja pri Leskovcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje in tako številno spremstvo k večnemu počitku. Posebna zahvala dr. Jožetu Pircu za skrbno zdravniško pomoč. Hvala kolektivom Lekarne Sevnica — Senovo, SCT Ljubljana, M-Prekrbi Krško in KGP-Avtopark Ptuj za poklonjene vence, govorniku Francu Resniku za ganljive besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: mož Lojze, hčerke Slavka, Minka, Anica, sinova Lojze in Branko z družinami

Brezje, Krško, Ljubljana, Ptuj, dne 2. junija 1988

*V domu našem je praznina,
v srcih neizmerna bolečina.*

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga, nepozabna žena, mama, babica in prababica

NEŽKA ŠIMC

rojena Ucmán
iz Pleberka pri Stopičah

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kolektivu Krke, Pleskarstvu Bobič, DSSZ Varnost iz Ljubljane, vsem, ki so z nami delili najtežje ure žalosti ter nam izrazili sožalje, pokojnici pa darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Tončki Brudar, vaščanom za izkazano pomoč, pevcem in g. župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njeni

*Skrb, delo in trpljenje, dragi oče,
bilo tvoje je življenje.
Bolečine si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustil dragi oče, dedek, pradedek, brat in stric

JOŽE BOBIČ

Ruhna vas 1

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno Gričarjevim in Dravinčevim, za vsestransko pomoč, Cestnemu podjetju TOZD Vzdrževanje in varstvo cest Novo mesto, ZD Škokljan, zdravniku in patronažni sestri, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, za darovane vence in cvetje. Posebna zahvala vsem, ki ste dragega očeta pospremili na njegovi zadnji poti, ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

*Sin dragi, zbudi se, rada bi k tebi
stisnila se. Srce joče, te kliče nazaj,
a ti me ne slišiš, v grobu spiš sedaj.*

V SPOMIN

15. junija bodo minila štiri leta, odkar nas je zapustil

LADI FERKOLJ

iz Zavinka 10 pri Škokljanu

Vsem, ki spomin nanj hranite v svojih srcih, prinašate cvetje in prižigate svečke na njegovem preranem grobu, iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je za vedno zapustila ljuba žena, mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA FURMAN

rojena Brajer,
iz Dol. Karteljevega 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki so sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v velikem številu pospremili na zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo zdravnikom in zdravstvenemu osebju kirurgije-intenzivni oddelku, internemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto. Iskrena hvala Tovarni obutve Novo mesto, Standard konfekciji Novo mesto, TTG Kora Ljubljana, pevcem iz Šmihela in gospodu župniku za opravljeni obred. Še enkrat: prisrčna hvala vsem!

Žalujoči: VSI NJENI

JANEZ CEGLAR

Ko sem minulo soboto na Senovem v poznih večernih urah zapuščal modro amfiteatrsko dvorano Doma XIV. divizije, seveda

še nisem imel urejenih vtisov in misli o pravkar končanem koncertnem programu, s katerim je zdaj že 58-letni pihalni orkester domače Svobode proslavil 60-letnico svoje ustanovitve, pa tudi ne o vsem drugem, kar se je dogajalo med skoraj dveipolurno prireditvijo. Vse to, kar zapisujem tu in tisto, kar sem predtem strnil v poročilo za kulturno stran danšnje številke Dolenjskega lista, je prišlo in se oblikovalo kasneje, ko sem ponovno pregledal na koncertu nastale zapiske in jih uskladil s podatki iz jubilejne brošure, ki so jo obiskovalcem ponujali za 3.000 din. Ob tem pa moram reči, da si do zadnjega nisem bil na jasnem, ali bom pisal več in prizadejeje o orkestru in njegovih uspehih ali o njegovem daljšnjem dirigentu Janezu Ceglarju, ki ima prav gotovo največ zaslug za to, da so se senovski godbeniki povzpeli v sam zenit tovrstnih glasbenih sestavov na Slovenskem. Naposled sem spoznal, da dirigenta vendarle ne gre lečeno obravnavati od orkestra in tudi obratno ne gre, čeprav je res, da so zvoki iz pihal in drugih instrumentov v glavnem takšni, kot jih zmore izvesti in medsebojno uskladiti dirigentova taktirka.

Ceglarjeva taktirka je neizprosna. Neizprosna in nepopustljiva je kajpak le v strokovnem smislu, to pa z drugimi besedami pomeni ne le zahtevo, da se mora vsak član orkestra zvokov za svoj instrument sam naučiti in da so vaje za uigravanje, ne pa za učenje not, ampak tudi strogo disciplina. Tak način dela je Ceglar uvedel že takoj, ko je leta 1976 prevzel mesto dirigenta v tedanji 30-letni delavski godbi, kasneje je preimenovani v orkester. Vodenje tega povsem amaterskega

telesa je potem ves čas opravljal z več kot samo profesionalnim odnosom in to je kmalu obrodilo ne pričakovano bogate sadove. Prej kot v desetih letih so se senovski godbeniki povzpeli do slovenskega očjega vrha najboljših, potem ko so prej »kot za šalo« prekoralaki zmagovite poti iz tretje v drugo in iz druge v prvo kakovostno skupino ter si dvakrat prikorakali tudi zlato plaketo na republiških tekmovanjih v korakanju in igranju koračnic. Isto leto, ko so postali zlati na tekmovanju najboljših v ljubljanskem Cankarjevem domu, so prvo mesto dosegli tudi na tekmovanju v nemškem Waldstetnu, kjer so se z drugimi godbami pomerili v tako imenovanem mojstrskem razredu.

In kje je skrivnost tega uspeha? Resnost dela, temeljitost in predvsem strokovnost, a to je samo del odgovora. Ob podelitvi priznanja občine Krško Janezu Ceglarju so poudarili to: »Dosežena kakovostna raven ni samo posledica trudapolnega dirigentovega dela z orkestrom, ampak tudi njegovega dela z mladimi, ki jih poučuje od njihovih prvih korakov v čudoviti svet glasbe do njihove vključitve v skupinsko igranje. Ob vsem tem je treba še posebej poudariti Ceglarjevo pedagoško delo, ki je zagotovilo, da je pihalni orkester danes homogena celota.« Ceglar je to zmoget le tako, da je vse svoje delo posvetil glasbi, nekaj pa velja tudi to, da je domačin. Do svojega 26. leta je bil vojaški godbenik, vmes je študiral in diplomiral na zagrebški glasbeni akademiji, od 1965. pa je zaposlen na senovski osemletki kot profesor glasbe.

Takole sam pojasnjuje uspeh senovskih godbenikov: »Ko sem leta 1976 prevzel dirigentsko palico, tega nisem storil s posebnim navdušenjem. Toda le za kratek čas! Že na prvih nastopih smo vzbudili pozornost in odobravanje poslušalcev in to je bila velika spodbuda. Vsi smo čutili, da lahko storimo še kaj več in smo to tudi dokazovali iz nastopa v nastop. Ko smo se začeli primerjati z boljšimi orkestri, smo videli, da imamo slabše instrumente in to je skalilo našo zagnanost. Željo po uveljavitvi in ljubiteljski zanos smo si v dobru meri potešili v ciklusih tekmovanj pihalnih orkestrrov Slovenije v letih 1977, 1981 in 1985. Od povsem neznanega orkestra smo se uvrstili med najvidnejše slovenske pihalne orkestre. To pa so tudi tisti trdni argumenti, na katere se opiramo, ko prosimo za večjo denarno podporo.«

I. ZORAN

V Beli krajini vedno več stekline

V štirih mesecih od 50 pregledanih lisic že 40 steklih

ČRNOMELJ — Steklina se na območju, ki ga pokriva Dolenjski veterinarski zavod, v zadnjem času hitro širi. Še posebej veliko je iz izredno nevarne bolezni v Beli krajini. »Lani je bilo od okoli 100 pregledanih lisic približno 20 steklih, v prvih štirih mesecih letos pa je od nekaj več kot 50 pregledanih bilo že 40 steklih,« je povedal Stane Petric, higienik za stekline pri tem zavodu. Petric je v tem poslu dve leti in pol. »Na vsako obvestilo, da so kje pobili lisico, ki se je čudno obnašala, grem tja, odrežem glavo in jo pošljem na pregled v Ljubljano. Prav tako je obvezen pregled na stekline vsake lisice, ki jo ustreljijo lovci. Tudi krznarji nočejo strojiti kože lisice, ki ni bila pregledana na stekline. Kožo odremo, če je po pregledu glave vse v redu, jo dobi lovec, sicer pa vse skupaj sežgemo,« je povedal Petric.

Letos se je že nekajkrat zgodilo, da so lisice prišle v vas in se steple s privezanimi psi. »Za psa, ki ga je napadla taka lisica, je obvezna trimesečna karantena, če pa je stekla žival ali taka, ki jo je stekla napadla, prišla potem še v stik s človekom, je potrebno takoj cepiti človeka proti steklini. Cepiti ga je treba štirikrat. Pravočasno cepljenje prepreči nastanek

Stane Petric: »Očitno se ljudje ne zavedajo, kako nevarna je steklina.«

bolezni, če pa se že pokažejo klinični znaki, cepljenje ne pomaga več in tak človek je obsojen na smrt.« Letos so že morali cepiti nekaj ljudi. Seveda je vse štirikrat cepljen tudi Petric in ta cepljenja stalno obnavlja. »Letos se je prvič zgodilo, da smo na območju semiške lovške družine našli od stekline poginjevo srno. Za prenos bolezni na človeka pa so nevarne tudi mačke, ki pridejo v stik s steklo lisico ali psom. Sedaj je možno tudi mačke cepiti proti steklini. Ljudje se očitno ne zavedajo, kako nevarno je to. To še posebej velja za pse v romskih naseljih. Necepljene in potepuške pse dosledno pokončujemo. Na sprehodih morajo biti psi privezani.«

A. B.

ASJA VALČIČ DANES V BREŽICAH

BREŽICE — V okrogli sobi Posavskega muzeja bo drevi koncertirala Asja Valčič, violončelista iz Arrovega sela, ki študira v Moskvi. Z enakim programom bo 14. junija nastopila v Zagrebu, v koncertni dvorani Vatroslava Lisinskega.

V Mokronogu tudi izvirni plesi

Prireditev pripravila domača folklorna skupina KUD Emil Adamič

MOKRONOG — Vabilu na 12. srečanje folklornih skupin, bolj znano pod imenom Igraj kolo, se je pretleko soboto odzvalo pet skupin. Domačini, folklorna skupina KUD Emil Adamič iz Mokronoga, so tudi tokrat gostili nekaj starih znancev, med nastopajočimi na mokronoškem gradu pa so bili tudi novinci.

Poleg domačinov so se predstavili še folklorna skupina Karavanke iz Trzica, Semiška očet iz Semiča, skupina DKD Svoboda s Senovega, skupina

PD Oton Župančič iz Artič in folklorna skupina Oljka iz Šmartnega ob Paki.

Slednja skupina goji izvirne ples. Ti plesi se skušajo čim bolj približati dobi, v kateri so nastali, skušajo prinesiti delček podobe tistega časa, kot je povedala spretna povezovalka prireditve Igraj kolo Zvonka Falkner. Umetniški vodja skupine, ki je nastala pred 12 leti, je Franci Lesnjak, vodja pa Jože Kovačič.

»Oljka« je že zastopala Slovenijo na balkanskem festivalu v Ohridu, na Smotri

v Zagrebu, ples pa je posnela tudi televizija.

Tudi Senovčani, ki so začeli plesati pod strokovnim vodstvom Dušana Vodlana leta 1982, imajo za sabo že številne nastope po Jugoslaviji. Plešejo prekmurske, štajerske, gorenjske, belokranjske in kozjanske ples. Kozjanski plesi so jim najbližji, zato so se s težkim korakom, skoraj okornimi kretnjami, po drugi plati pa s šaljivostjo in veseljem, kar je vse značilno za te ples, predstavili tudi v Mokronogu. Lahkoten korak pa je Senovčane odlikoval pri predstavitvi prekmurskih plesov, gostovanja (svatbe), na katero je vabil pozvala.

S spletom belokranjskih plesov so ogreli dlani hvaležnega občinstva člani folklorne skupine iz Artič, ki praznuje letos 10. obletnico delovanja. Ob koncu 12. prireditve Igraj kolo v Mokronogu je vsaka skupina prejela posebno priznanje trebanjske občinske Zveze kulturnih organizacij, ki gmotno podpira Igraj kolo, in še akvarel akademskega slikarja Štefana Potočnika iz Ljubljane.

P. P.

Z MOTORJEM V BUKOVO DREVO

MOKRONOG — 5. junija ob 1.30 se je 20-letni Matjaž Zore in Zabrda peljal na kolesu z motorjem po lokalni cesti s Trebelnega proti Mokronogu. Na kolesu je imel sopotnika Andreja Dragana. Zaradi prevelike hitrosti pa ju je v Gornjem Mokronogu v nepreglednem ostrem desnem ovinku ob zaviranjju zaneslo, strgala se je zavorna vrva, tako da ju je vrglo čez nasip v bukovo drevo. Oba sta se poškodovala in so jima pomoč nudili v novo-mški bolnišnici.

V LOV NA NAJVEČJO RIBO

NOVO MESTO — Ribiška družina Novo mesto organizira v soboto in nedeljo, 25. in 26. junija, dvojje zanimivih družinskih tekmovanj v ribolovu. Tako bo v soboto tradicionalni lov na največjo ribo, dan kasneje pa tekmovanje v lovu rib s plovcem. Startnina je 5.000 din, prijave pa sprejemajo do 22. junija v pisarni RD Novo mesto.

IZURJENI — Folkloristi skupine Karavanke iz Trzica so že tudi ob prejšnjih prireditvah Igraj kolo v Mokronogu razveseljevali s plesi naših bratskih narodov in tako je bilo tudi letos. Zaplesali so šumadijsko kolo, šopski oro (na sliki) in vlaške ples. Vsakokrat seveda v ustrezni noši.

Živo ljudsko izročilo

Danes se v Črnomlju začne jubilejno, 25. jurjevanje

ČRNOMELJ — Danes se v Črnomlju začne veliki praznik belokranjskega ljudskega izročila, jubilejno, 25. jurjevanje. Številne prireditve in nastopi se bodo vrstili od drevi do poznega nedeljskega popoldneva. Jurjevanje, katerega zasnova se v 25 letih ni bistveno spremenila, se je rodilo kot izraz ljubezni in želja po negovanju belokranjskega ljudskega izročila.

Danes ob osmih zvečer bodo v črnomajskem kulturnem domu odprli razstavo o jurjevanju in delu belokranjskih folklornih skupin, ob 20.30 pa bo v kulturnem domu nastop akademске folklorne skupine France Marolt pod naslovom »Ki za kolo, naj gre z nami v kolo«. Jutrišnji večer so poimenovali »S tamburico v pomladno noč«, tamburaške skupine pa bodo nastopile v hotelu Lahinja in v Müllerjevi gostilni. V soboto ob 18. uri bodo v gasilskem domu odprli etnološko razstavo o Beli krajini s prikazom izdelave domačega platna in pisanic, v kulturnem programu pa bodo nastopile kresnice in tamburaši iz Adlešičev. Sobotni večer v jurjevanjski dragi pa bo v znamenju kresovanja. Ob 20.30 se bo namreč začela prireditev pod naslovom »Dober večer, vsi kresniki, vsi kresniki in kresnice«, ko bodo folklorne skupine predstavile kresne in svatovske običaje, pesmi in plesne. Nedeljski spored se bo začel ob 10. uri s prikazom starega jurjevskega obreda pred črnomajskim gradom; po promenaednem koncertu godbe na pihala bo ob pol dvanajstih pred gasilskim domom nastop tamburašev, ob štirih popoldne pa se bo začela zadnja folklorna prireditev »Igraj kolce, ne postavaj«, v katerem bodo belokranjske folklorne skupine prikazale pastir-

ske jurjevanje in druge pomladne običaje, belokranjske plesne in pesmi. Poleg belokranjskih bodo nastopile še folklorne skupine iz Duge Rese, Lancove vasi in Primskovega.

Seveda bo za številne obiskovalce, ki vsako leto pridejo na jurjevanje, poskrbljeno tudi za dobro hrano in pijačo, v soboto zvečer bodo za ples igrali Planšarji z Bracom Korenom, v nedeljo pa ansambel Korg.

A. B.

LUKNJI V JEZERU — Dva kočevska ribiča sta v maju uplenila v Jezeru tako veliki ščuki, da sta za njima ostali v jezeru luknji. Tako vsaj trdijo kočevski ribiči, za katere je znano, da govore vedno le resnico. Samo Jerebičnik je 12. maja ujel 105 cm dolgo in 10 kg težko ščuko (na fotografiji). Dan prej pa je Roman Vidmar uplenil kar 115 cm dolgo in 12,5 kg težko ščuko. Vidmarjeva ščuka je tudi sploh najtežja ščuka, uplenjena doslej v vodah ribiške družine Kočevje. Dosedanji rekord je bil Jože Poje, ki je leta 1984 uplenil v Rinži 9 kg težko in 109 cm dolgo ščuko.

Shod mladih filmarjev Slovenije

Žal skorajda brez odziva Belokranjcev

ČRNOMELJ — 3. in 4. junija je bilo v Črnomlju 24. srečanje najmlajših filmskih ustvarjalcev Slovenije. Udeležilo se ga je okrog 30 učencev, članov foto-kino klubov in filmskih krožkov. Prišli so z Jesenic, Izole, Ljubljane, Kamnika, Pionirskega doma v Ljubljani. Filme pa so poslali tudi mladi iz mladinskega doma v Celovcu. Vsega skupaj je prislo 23 filmov. Nekaj je bilo risank, ostalo pa so bili igrani filmi.

Strokovna žirija, ki ji je predsedovala Marijana Borčić, je letošnje filmsko bero ugodno ocenila. Otroci so pokazali veliko domišljije in daru za opazovanje, iskali so lastne izrazne poti. Imeli so sicer nekaj težav s tehniko in dovršenostjo filmov, kar pa se bo dalo v prihodnje z nekoliko večjo pozornostjo izboljšati. Naloga njihovih mentorjev pa bo še naprej učiti otroke filmskega izražanja.

Za zvezno srečanje oz. kot najboljši so bili izbrani filmi: Na svoji strani (OŠ Bičevje), Chrw story in Nogometna tekma (Pionirski dom, Ljubljana), Na matineji in Mora (OŠ Karavanških kurirjev, Jesenice), Kamniti grad (OŠ 27. julij, Kamnik), Zgodilo se je, Atomске bombe ni več (Mladinski dom, Celovec), Ljubim zeleno (OŠ E. Kärdelj, Ljubljana), Dolgčas (OŠ Vojka Smuc, Izola).

Skoda, da to srečanje ni vzbudilo skoraj nobenega zanimanja med Belokranjci, saj se ne moremo pohvaliti ne s filmsko vzgojo ne z delovanjem filmskih krožkov, saj jih sploh ni. Srečanje mladih filmarjev sta omogočili delovna organizacija BELT, Črnomelj in TOZD Gorenje, Črnomelj, za kar se jim zahvaljujemo.

K. KHALIL

Gnojnica je zagorela

Šolarji iz Škocjana vedo, kaj bi bilo potrebno storiti, da bi čistiina naprava manj smrdela

ŠKOCJAN — Sredi minulega tedna so se iz Novega Sada vrnili Alenka Avsec in Stanislava Bjelajac, učenki 8. razreda osnovne šole v Škocjanu, ki sta skupaj z mentorjem Igorjem Kalinom, učiteljem tehničnega pouka, zastopali Zvezo organizacij za tehnično kulturo Slovenije na srečanju mladih tehnikov Jugoslavije. Na razstavi »Korak v 21. stoletje« so se predstavili s svojo raziskovalno nalogo o pridobivanju energije na najcenejši način z upoštevanjem ekologije.

Škocjanski šolarji že nekaj let s svojimi nalogami prednjačijo med sloven-

Z GNOJNICO V NOVI SAD — Učitelj tehničnega pouka Igor Kalin in učiteljica kemije Vesna Lužar skupaj z učenkami Alenko in Stanko pri poiskusu pridobivanja bioplina iz gnojnice, s katerim so se predstavili tudi na srečanju mladih znanstvenikov Jugoslavije v Novem Sadu.

skimi šolarji. Na regijskem tekmovanju mladih tehnikov tudi nimajo konkurence, saj se že nekaj let nobena od šol ne loteva raziskovalnih nalog. Lani so med najboljšimi v Sloveniji osvojili tretje mesto z nalogo Lesni premazi. V različnih topilih so topili smole iglavcev in

tako pridobili umetno smolo in tekočino za zaščito lesa. Svoja odkritja so poslali tudi industriji, ki se ukvarja z izdelavo smol za premaz, vendar niso dobili odgovora.

To pot so se pod vodstvom Vesne Lužar lotili že znanih dognanj o pridobivanju plinov iz fermentacijskega blata. V posodo so zajeli gnojnico in jo neprodušno zaprli, plin pa je izhajal po drobni cevki v potopljeno epruveto. Ko so prižgali, je zagorelo. Tukaj je bil konec poskusa, seveda pa so v nalogi opisali celo paleto možnosti uporabe tega plina. Bioplin so poznali že stari Kitajci in Indijci, danes pa v Evropi že obstajajo kmetije, ki za energijo uporabljajo zgolj bioplin. Škocjanski mladi raziskovalci vidijo velik vir bioplina tudi v smrdečih Krkinih čistilnih napravah v Ločni. Če bi smrdeče pline ujeli, bi po njihovem mnenju zastoj dobili veliko energije.

J. P.

DRUGI FESTIVAL SMEHA V RIBNICI

RIBNICA — Pod geslom »Med ljudmi vre, vre, vre... mi smo Ribnjčanje« bo tu ob koncu tedna potekal 2. festival humorja, satire in karikature. Jutri, v petek, 10. junija, ob 19. uri bo gledališki igralec Dare Valič v Domu JLA izvedel monokomedijo »V.D.«. Janeza Povšeta, ob 20.30 pa bo v letnem gledališču v ribniškem gradu koncert ansambla Martin Krpan. V soboto, 11. junija, bodo, prav tako v Domu JLA, ob 19. uri odprli razstavo karikaturne satirne humor in karikature. Uro kasneje, ob 20. uri, se bo v letnem gledališču v ribniškem gradu začela zaključna prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše prispevke, prispele na natečaj. Sodelovali bodo: Roman Končar in Brane Šturbe iz Drame SNG Ljubljana in kantavtor Dušan Uršič. Prireditev v režiji Igorja Šmida in v produkciji Edija Pleterskega bo vodila televizijka Miša Molk.

TOP LESTVICA DOL. LISTA

Ta teden je žreb podelil nagrado za sodelovanje pri sestavljanju lestvice RENATI TESTEN iz Krškega. Za nagrado bo prejela gramofonsko ploščo z zabavno glasbo. Nagrado podeljuje Studio D. Nagradjeniki čestitamo in ji želimo obilo zabave pri poslušanju plošče in seveda lestvice Studia D in Dolenjskega lista. Na lestvici je nekaj sprememb, in sicer je na vrh prilezel Astley, na drugo mesto pa Aswald, ki se »ne obrača okoli« in mu najbrž na drugem najvišjem klinu lestvice ne bo prehitro postalo slabo, da bi zdrsil nižje, kot se je pripetilo Augustu. Lestvica je za teden takšna:

1. Together forever — RICK ASTLEY
2. Doñt turn around — ASWAD
3. Tear down these walls — BILLY OCEAN
4. Baby I need your loving — CHARLES AUGINS
5. I get weak — BELINDA CARLISLE
6. Reckless — AFRIKA BAMBAATA & UB 40
7. Love is stronger than pride — SADE
8. Whos leaving who — HAZEL DEAN
9. Get outta my dreams, get into my car — BILLY OCEAN
10. Love & sexy — PRINCE (novost)

Predlog Studia D za prihodnjo novost: priredba znanega hita legendarnih Beatlov I saw him standing there v priredbi skupine Tiffany.

Predloge za lestvico pošiljajte na naslov: Studio D, pp 103, 68000 Novo mesto. Lestvico lahko poslušate na valovih Studia D in jo preberete vsak četrtek v Dolenjskem listu.

kozerija

POVEJ VENDAR TUDI KAJ DOBREGA!

Fritz je bil tečen kot podrepna muha.
— Jaz tebe poslušati tri dni. Ti samo kritizirati. Najprej kritizirati devizna politika.
— Res je, Fritz.
— Spraviti se nad kmetijstvo.
— Drži kot pribito.
— Jeziti se nad zdravstvom, šolstvom, otroškim varstvom, invalidsko-pokojniškim zakonom.
— Jezil sem se, da.
— Govoriti mi o brezposelnosti.

Tudi o tem, Fritz.
— Dva uri te poslušati, kako ni gelda za kultura.
— Pa še res je kultura zelo revna. Kulturni delavci tudi.
— Ti ne biti zadovoljen z oskrba.
— Kako naj bom, ko pa še zdravil ni dobili?
— Ti praviti, da ni dobro dajati toliko solidarnostne pomoči nerazvitim.

O tem pišejo časopisi, govori se po radiu, televiziji.
— Peniti zaradi kraj, podkupovanj.
— Vse to je pri nas pravilo.
— Krvni pritisk ti dvigati zasvinjane reke, zrak, gozdovi pri vas.
— Smo zelo onesnaženi. Lahko bi govorili o ekološki katastrofi.
— Ti biti nezadovoljen tudi s cestami.
— Zastarele so in razdrapane.
— Pa z zamudami vlakof.

Na Japonskem naredi minister za promet samomor, če mu zamudi vlak za sekundo. Pri nas se ga minister napije, če ekspresni vlak kasni tri ure in več.
— Zakaj kričati zadnjič na trgofca?
— Ni se hotel zmigati, pa še pri ceni me je opalil.
— Ti kritizirati fse: politika, cerkev, bratstvo. Kaj po tvojem biti dobro v Repičeva draga.
— Palačinke Pri razbiti buči.
TONI GAŠPERIČ